

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

Cuprins

	SUMAR EXECUTIV	Pag. 5-9
I.	ANALIZA ECONOMICO-SOCIALĂ A LOCALITĂȚII	Pag. 10-48
Cap. 1	DESCRIERE GENERALĂ	Pag. 10-48
1.1.	Situația socio-economică a comunei Tăureni	Pag. 10-16
1.2.	Factori ai potențialului economic local	Pag. 16-48
1.2.1.	Resurse naturale	Pag. 16-17
1.2.2.	Infrastructura	Pag. 18-48
Cap. 2	DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ÎN ANSAMBLU	Pag. 49-55
2.1.	Structura economică sectorială	Pag. 49-50
2.2.	Situația unităților economice	Pag. 50-53
2.3.	Dezvoltarea economică în câteva sectoare ale economiei	Pag. 53-55
2.3.1.	Industrie	Pag. 53-55
2.3.2.	Comerț	Pag. 55-55
2.3.3.	Turism	Pag. 55-55
Cap. 3	POPULAȚIE, RESURSE UMANE ȘI PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ	Pag. 56-68
3.1.	Populație și resursele umane	Pag. 56-68
3.1.1.	Evoluția populației	Pag. 56-64
3.1.2.	Prognoza populației	Pag. 65-65
3.1.3.	Șomajul	Pag. 65-68
Cap. 4	STRUCTURA AGRICULTURII	Pag. 69-82
4.1.	Sectorul agricol	Pag. 69-72
4.2.	Producția agricolă primară	Pag. 72-78
4.3.	Structura terenurilor agricole	Pag. 78-80
4.4.	Forța de muncă în agricultură	Pag. 80-81
4.5.	Silvicultura	Pag. 81-82
Cap. 5	SITUAȚIA MEDIULUI	Pag. 83-92
5.1.	Zone critice	Pag. 83-84
5.1.1.	Zone critice sub aspectul poluării atmosferei	Pag. 83-84
5.1.2.	Zone critice sub aspectul poluării apelor de suprafață și subterane	Pag. 84-84
5.1.3.	Zone critice sub aspectul deteriorării solurilor	Pag. 84-84
5.2.	Presiuni ale unor factori asupra stării de calitate a solurilor	Pag. 84-85
5.3.	Deșuri	Pag. 86-86
5.4.	Arii protejate	Pag. 86-92
Cap. 6	DISPARITĂȚI TERITORIALE	Pag. 93-148
6.1.	Structura așezărilor	Pag. 93-94
6.2.	Documente strategice	Pag. 95-148
II.	SINTEZA PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020	Pag. 149-156
	Analiza SWOT a comunei Tăureni	Pag. 149-156
III.	PRIORITĂȚILE DEZVOLTĂRII COMUNEI TĂURENI 2014-2020	Pag. 157-181

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

III.1	OBIECTIVUL STARTEGIC	Pag. 157-157
III.2	PRIORITĂȚILE DE DEZVOLTARE	Pag. 158-181
IV.	PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTAREA COMUNEI TĂURENI 2014-2020	Pag. 182-215
IV.1.	Linii directoare	Pag. 182-185
IV.2.	Portofoliu de proiecte	Pag. 185-206
IV.3.	Analiza veniturilor și cheltuielilor bugetului local	Pag. 207-210
IV.4.	Proiecte propuse spre implementare în comuna Tăureni până în anul 2020	Pag. 211-214
IV.5.	Prioritizarea proiectelor	Pag. 214-215
	Monitorizarea, evaluarea și implementarea Strategiei de dezvoltare a comunei Tăureni	Pag. 216-216

CUVÂNTUL PRIMARULUI

Odată cu aderarea României la Uniunea Europeană se ivesc o serie de oportunități și beneficii ale cetățenilor, administrației publice locale și a instituțiilor publice din comuna Tăureni. Identificarea și conștientizarea problemelor, a necesităților, dar și stabilirea și aplicarea soluțiilor adecvate, constituie calea cea mai potrivită în politica de dezvoltare locală pentru creșterea nivelului de trai al cetățenilor în vederea apropierii de nivelul de dezvoltare existent în comunitățile similare ale Uniunii Europene.

Existența Fondurilor Europene reprezintă o oportunitate importantă pentru realizarea și implementarea unor proiecte ce vor avea ca scop dezvoltarea comunei, creșterea nivelului de trai al cetățenilor și reducerea disparităților față de comunele mai dezvoltate din România.

Realizarea și implementarea Strategiei de Dezvoltare a comunei Tăureni 2014-2020 are drept scop identificarea și utilizarea oportunităților ce vor apărea, în scopul dezvoltării comunei, stabilirea unor obiective atât pe termen scurt și pe termen mediu și lung, dar și stabilirea unor linii directe în vederea atingerii obiectivelor propuse prin această strategie.

Foto 1. Domnul Oltean Ovidiu Petru – primarul comunei Tăureni

SUMAR EXECUTIV

Din punct de vedere al dezvoltării, zonele rurale înregistrează un decalaj semnificativ față de zonele urbane și se caracterizează prin: deficiențe structurale persistente (numărul mare al populației ocupate în agricultură, îmbătrânirea populației, un număr mare de exploatații de subzistență etc.), valoare adăugată scăzută a produselor agro-alimentare, randamentele și productivitatea muncii scăzute în special în agricultura de semisubzistență, spirit antreprenorial slab pentru dezvoltarea activităților economice, acces redus la credite; o piață a terenurilor nefuncțională, o modestă orientare către export, investiții insuficiente în cercetare și dezvoltare, accesul la servicii și infrastructură reduse față de zonele urbane, creșterea continuă a disparităților regionale, o pondere ridicată a populației expuse riscului de sărăcie și excluziune socială, o serie de riscuri pentru oameni și mediu exacerbate de schimbările climatice și care reprezintă o amenințare pentru zonele rurale și, în general, a teritoriului național.

Pentru reducerea acestor disparități sunt necesare investiții în infrastructura și în capitalul uman din mediul rural. Aceste investiții pot fi realizate mai ușor utilizându-se fondurile europene nerambursabile, puse la dispoziția României de către Uniunea Europeană pentru perioada 2014-2020 prin diverse Programe Operaționale.

În primul rând, pentru accesarea fondurilor europene, autoritățile publice locale trebuie să identifice problemele cu care se confruntă, modul de rezolvare a acestora, să identifice oportunitățile și avantajele de care dispun pe teritoriul comunei și să le valorifice în scopul creșterii calității vieții cetățenilor și implicit să realizeze strategia de dezvoltare locală, care să conțină toate aceste informații, respectiv proiectele propuse spre realizare pentru perioada 2014-2020.

Necesitatea elaborării **“Strategiei de dezvoltare a comunei Tăureni 2014-2020”** a apărut în contextul în care România se află în etapa de pregătire a programelor de finanțare pentru perioada 2014-2020, precum și necesitatea absorbției banilor alocați de Uniunea Europeană prin intermediul proiectelor de investiții.

Scopul inițierii de către primăria comunei Tăureni a proiectului de elaborare a strategiei de dezvoltare este acela de a asigura comunei o viziune strategică pe termen lung și coerența în promovarea proiectelor de investiții la nivelul Autorității Publice Locale, astfel încât să se asigure dezvoltarea economică și socială durabilă a comunei în concordanță cu programele de finanțare și necesitățile comunei.

Procesul de planificare strategică pentru comuna Tăureni presupune identificarea direcțiilor, obiectivelor și proiectelor de dezvoltare strategică ce presupun aplicarea pe termen scurt (în intervalul 2014-2016) și termen mediu (în intervalul 2016-2020) a priorităților identificate.

În vederea realizării acestui demers strategic, s-au parcurs etapele de analiză a Cadrului Strategic Comun 2014-2020, Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, Cadrului național strategic pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar și a spațiului rural în perioada 2014-2020-2030, Strategiei de dezvoltare a Regiunii Centru 2014-2020 și Strategiei de dezvoltare a județului Mureș 2014-2020, identificarea obiectivelor, colectarea datelor necesare întocmirii analizei situației actuale, formularea viziunii, realizarea analizei situației curente în comună, identificarea disparităților, efectuarea analizei SWOT, formularea direcțiilor de dezvoltare, stabilirea criteriilor de prioritizare a proiectelor, planificarea financiară și stabilirea unor măsuri de monitorizare și evaluare a procesului de implementare strategică.

Obiectivele strategiei

Obiectivul elaborării documentului „**Strategia de dezvoltare a comunei Tăureni 2014-2020**„ este acela de a se identifica problemele cu care se confruntă locuitorii și Autoritățile Publice Locale, potențialul de care dispune comuna, punctele tari și punctele slabe ale acesteia în diferite sectoare: infrastructură, mediu, resurse umane, agricultură, mediu de afaceri etc.

Prin strategie se propun proiecte care odată elaborate și implementate au ca scop eliminarea sau ameliorarea efectelor negative ale punctelor slabe ale comunei, valorificarea la maxim a potențialului de care dispune, fapt ce duce la creșterea calității vieții locuitorilor, creșterea nivelului de trai și alinierea la normele impuse de Uniunea Europeană.

Viziunea propusa pentru comuna Tăureni este:

“Comuna Tăureni va fi o localitate prosperă din punct de vedere economic, capabilă să ofere locuitorilor săi confortul de a trai la un standard calitativ ridicat într-o comunitate responsabilă, guvernată de autorități publice locale transparente și oneste, care contribuie la dezvoltarea durabilă a localității și care, în același timp păstrează tradițiile și obiceiurile locale.”

Obiectivul strategic al comunei Tăureni este: “Utilizarea eficientă a tuturor resurselor fizice și umane, pentru realizarea unei dezvoltări economice și sociale durabile, care să ducă pe termen lung la creșterea standardului de viață al populației.”

Obiectivele specifice de dezvoltare a comunei Tăureni sunt următoarele:

- Dezvoltarea infrastructurii de bază: apă, electricitate, canalizare, distribuție gaze, căi de transport;
- Construcția de noi locuințe;
- Acțiuni de protecție a mediului și reabilitare a zonelor expuse riscurilor naturale;
- Exploatarea potențialului agricol;
- Reabilitarea monumentelor istorice și culturale;
- Dezvoltarea turismului;
- Îmbunătățirea infrastructurii de învățământ prin reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților școlare;
- Îmbunătățirea sistemului sanitar prin reabilitarea, modernizarea și crearea de noi unități sanitare;
- Stimularea dezvoltării sectorului IMM-urilor prin programe care să sprijine crearea și dezvoltarea acestora;
- Amenajarea și extinderea spațiilor verzi;
- Programe pentru stimularea antreprenoriatului, programe pentru reorientare profesională, pentru dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă și programe ce facilitează accesul pe piața muncii a persoanelor vulnerabile;
- Modernizarea și extinderea infrastructurii sportive.

Context politic

Prin Strategia de Dezvoltare a Comunei Tăureni 2014-2020 se urmărește impulsivitatea și coordonarea dezvoltării generale a județului prin valorificarea potențialului comunei pentru a obține o dezvoltare teritorială echilibrată.

Bazat pe principiul subsidiarității, au fost luate în considerare acele acțiuni care cad în mod special în sarcina competențelor autorităților și organismelor locale, caracteristicile naturale, social-economice și culturale din comună, dar și utilizarea resurselor interne.

Aplicarea strategiei impune fără echivoc cooperare între actorii locali: administrația publică locală, celelalte instituții de la nivelul comunei, agenții economici, organizațiile non-profit și societatea civilă în ansamblu, cât și o intensă colaborare cu alți parteneri din țară, europeni și internaționali.

Strategia cuprinde principalele direcții de dezvoltare viitoare ale comunei.

Scopul imediat al strategiei este acela de a pune la dispoziția primăriei comunei Tăureni și actorilor socio-economici din comună, un instrument de lucru care să faciliteze luarea unor decizii necesare dezvoltării armonioase și echilibrate a comunei.

Necesitatea acordării de asistență financiară:

Realizarea obiectivelor strategiei este posibilă numai prin implicarea unor importante fonduri financiare prin care să poată fi susținute măsurile necesare.

Aceste sume nu pot fi asigurate doar din bugetul central și bugetele locale, în consecință apare necesitatea atragerii de asistență financiară din fondurile Uniunii Europene și din alte surse de finanțare disponibile.

Concluzii:

- Dezvoltarea comunei nu reprezintă doar o problemă a autorităților locale, ci ține de voința și capacitatea comunității de a defini obiective strategice și de a le transpune în programe operaționale.
- Comuna Tăureni se confruntă cu probleme specifice unei comune în plină dezvoltare. Comunitatea locală trebuie să-și asume această poziționare și să o speculeze.
- Comuna Tăureni se află mult deasupra altor comunități similare datorită resurselor de inteligență și antreprenoriat disponibile. Valorificarea la standarde de eficiență ridicată a acestor resurse poate duce la dezvoltarea unui profil creativ și inovativ unic în regiune.
- Comuna Tăureni deține un potențial deosebit în ceea ce privește dezvoltarea unor activități economice (sau de altă natură) ce se bazează pe resurse umane înalt calificate.
- Comuna deține un potențial ridicat de creștere a calității democrației locale (bazat pe nivelul ridicat de educație al cetățenilor, gradul ridicat de antreprenoriat și accesibilitatea comunei care se află la doar 15 km de orașul Luduș și 57 km de municipiul Târgu Mureș).
- Creșterea calității vieții în comuna Tăureni este un element strategic indispensabil dezvoltării viitoare a comunei.
- Succesul strategiei la nivel tactic și operațional depinde de capacitatea comunității de a forma grupuri comune de lucru (administrație-grupuri interesate) care să implementeze programele structurate la nivel strategic, să le monitorizeze, să le evalueze și să le corecteze în timp.

Metodologia procesului de planificare strategică

Procesul de planificare strategică este un demers continuu care, pornind de la stabilirea viziunii de dezvoltare a comunei stabilește obiective, priorități și planuri de acțiune, toate aceste concentrate într-un sistem a cărui realizare presupune ambiție, efort și capacitatea de surmontare a dificultăților ivite în cale. Acest proces de planificare stabilește cadrul de coordonare în care

acțiunile și măsurile vor duce la materializarea în termenul stabilit a obiectivelor propuse și asumate de către autoritatea publică locală.

Demersul de planificare strategică pentru comuna Tăureni s-a efectuat prin aducerea la un numitor comun a intereselor părților ce pot fi implicate în implementarea strategiei: autoritatea publică locală, comunitatea locală, mediul asociativ și mediul economic.

Elaborarea „**Strategiei de dezvoltare a comunei Tăureni 2014-2020**” s-a realizat în mai multe etape astfel:

1. Identificarea obiectivelor de dezvoltare națională, regională și județeană și stabilirea unor repere cuantificabile aferente acestor linii strategice.
2. Stabilirea domeniilor de interes pentru dezvoltarea strategică a comunei Tăureni, în concordanță cu obiectivele de dezvoltare strategică la nivel național, regional și județean. În această etapă au fost identificate 5 domenii majore de interes în vederea aplicării măsurilor de intervenție care să constituie mai apoi baza demersului strategic al comunei Tăureni: **Dezvoltarea infrastructurii locale, Creșterea ocupării forței de muncă și dezvoltarea resurselor umane, Dezvoltarea turismului, Sprijinirea afacerilor, Dezvoltarea durabilă a localității.** Acestea corespund cu prioritățile de dezvoltare a județului Mureș, a Regiunii Centru și a României.
3. Procesul de colectare a informațiilor necesare realizării evaluării preliminare a situației actuale a comunei Tăureni. Acest proces a avut la bază următoarele acțiuni:

Colectarea datelor ce vizează informații privind:

- a. Zona geografică în care se află comuna;
 - b. Resursele naturale de care dispune;
 - c. Infrastructura: de transport, telecomunicații, comunicații date și internet, tehnico-edilitară, pentru inițiere și dezvoltare în afaceri, educațională, sanitară, socială și de cultură, de turism;
 - d. Date statistice colectate de la Institutul Național de Statistică;
 - e. Documente sau informații furnizate de către autoritatea publică locală;
 - f. Studii, planuri, strategii, rapoarte publicate de către instituții abilitate, din diferite domenii de interes, care activează la nivel național, regional, județean sau local;
 - g. Pagini web ale unor instituții publice naționale.
4. Formularea viziunii de dezvoltare a comunei Tăureni.
 5. Realizarea analizei situației actuale a comunei Tăureni în ceea ce privește domeniile de interes identificate anterior, pe baza informațiilor colectate.
 6. Identificarea disparităților comunei Tăureni față de comunele, zonele mai dezvoltate din județul Mureș. Această etapă are în componență următoarele proceduri:
 - a. Stabilirea indicatorilor de referință pentru comuna Tăureni față de care se efectuează analiza situației actuale;
 - b. Analiza situației curente pe baza tuturor informațiilor colectate;
 - c. Identificarea disparităților la nivel local față de obiectivele de referință stabilite la nivel de comună;
 7. Realizarea analizei SWOT pentru fiecare domeniu de interes: analiza presupune identificarea punctelor tari (factorii care creează un avantaj competitiv al comunei Tăureni, care conferă atractivitate), a punctelor slabe (factorii care aduc obstacole în calea dezvoltării domeniului de interes), a oportunităților (factorii care pot potența avantajele competitive identificate la nivelul punctelor tari) și a amenințărilor (factorii care prezintă

o posibilă piedică sau o tendință nefavorabilă ce poate apărea în dezvoltarea domeniului de interes).

În stabilirea punctelor tari și slabe s-au avut în vedere disparitățile între situația actuală și obiectivele de dezvoltare stabilite în documentele strategice. Ca și instrument de lucru, s-au folosit tabele comparative pentru fiecare domeniu strategic de dezvoltare a comunei Tăureni.

8. Formularea direcțiilor de dezvoltare a comunei Tăureni.
9. Stabilirea proiectelor de dezvoltare locală. În urma prelucrării și interpretării datelor se obțin informații care permit identificarea proiectelor care au ca scop valorificarea potențialului economic, social și turistic al comunei, ameliorarea sau eliminarea efectelor negative a punctelor slabe, dezvoltarea comunei prin valorificarea și exploatarea la maxim a punctelor tari.
10. Stabilirea criteriilor de prioritizare a proiectelor propuse în etapa de trasare a direcțiilor de dezvoltare a comunei Tăureni. S-au folosit următoarele criterii de prioritizare:
 - Criteriul 1: Existența unui Studiu de Fezabilitate aferent proiectului;
 - Criteriul 2: Procentul sumei nerambursabile în totalul valorii proiectului;
 - Criteriul 3: Disponibilitatea fondurilor nerambursabile în cadrul programului de care aparține proiectul propus.
11. Stabilirea unor măsuri de monitorizare și evaluare a procesului de implementare a propunerilor de dezvoltare strategică a comunei Tăureni.

I. ANALIZA ECONOMICO-SOCIALĂ A LOCALITĂȚII

CAPITOLUL 1. DESCRIEREA GENERALĂ

1.1. Situația socio-economică a comunei Tăureni

Localizare

Comuna Tăureni este situată în Vestul județului Mureș, la 54 km de municipiul Târgu Mureș și 15 km de orașul Luduș. Comuna se află pe traseul Drumului Județean 151 Luduș - Sârmașu.

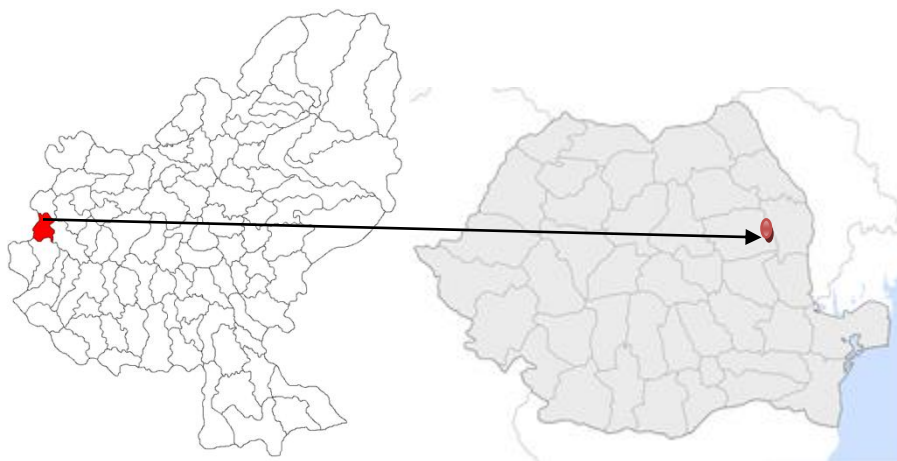
Comuna are ca localități aparținătoare satele:

- Tăureni – centru de comună;
- Fânațe;
- Moara de Jos.

Vecinii comunei Tăureni sunt următorii:

- la nord: comuna Valea Largă;
- la nord-vest: comuna Zau de Cîmpie;
- la sud-est, est: comuna Sînger;
- la vest: comuna Tritenii de Jos, județul Cluj.

Figura 1. Încadrarea comunei Tăureni pe harta României și în județul Mureș

Suprafața

Suprafața comunei Tăureni este de 2.072 ha, din care 1.713 ha suprafață agricolă și 359 ha suprafață neagricolă.

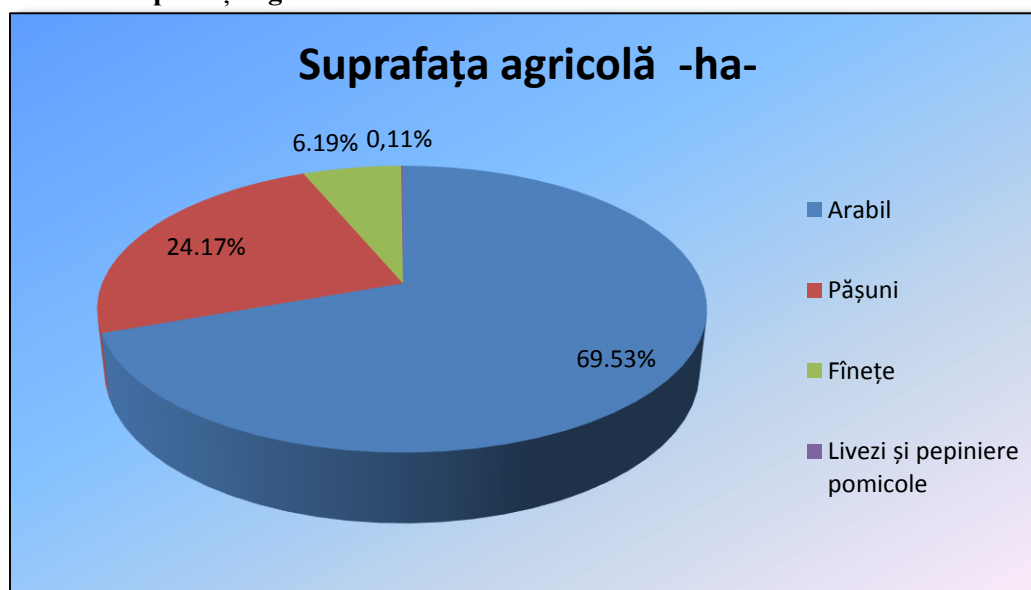
Tabel 1. Suprafața comunei Tăureni-ha-

Denumire	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
Agricolă din care:	1.713	1.713	1.713
- Arabilă	1.191	1.191	1.191
- Pășuni	414	414	414
- Fînețe	106	106	106
- Livezi și pepiniere pomicole	2	2	2
Neagricolă din care:	359	359	359
- Păduri și altă vegetație forestieră	28	28	28
- Ocupată cu ape, bălți	165	165	164
- Ocupată cu construcții	83	83	83
- Căi de comunicații și căi ferate	50	50	50
- Terenuri degradate și neproductive	33	33	34
Total	2.072	2.072	2.072

Sursa: Institutul Național de Statistică

Grafic 1. Suprafața agricolă a comunei Tăureni

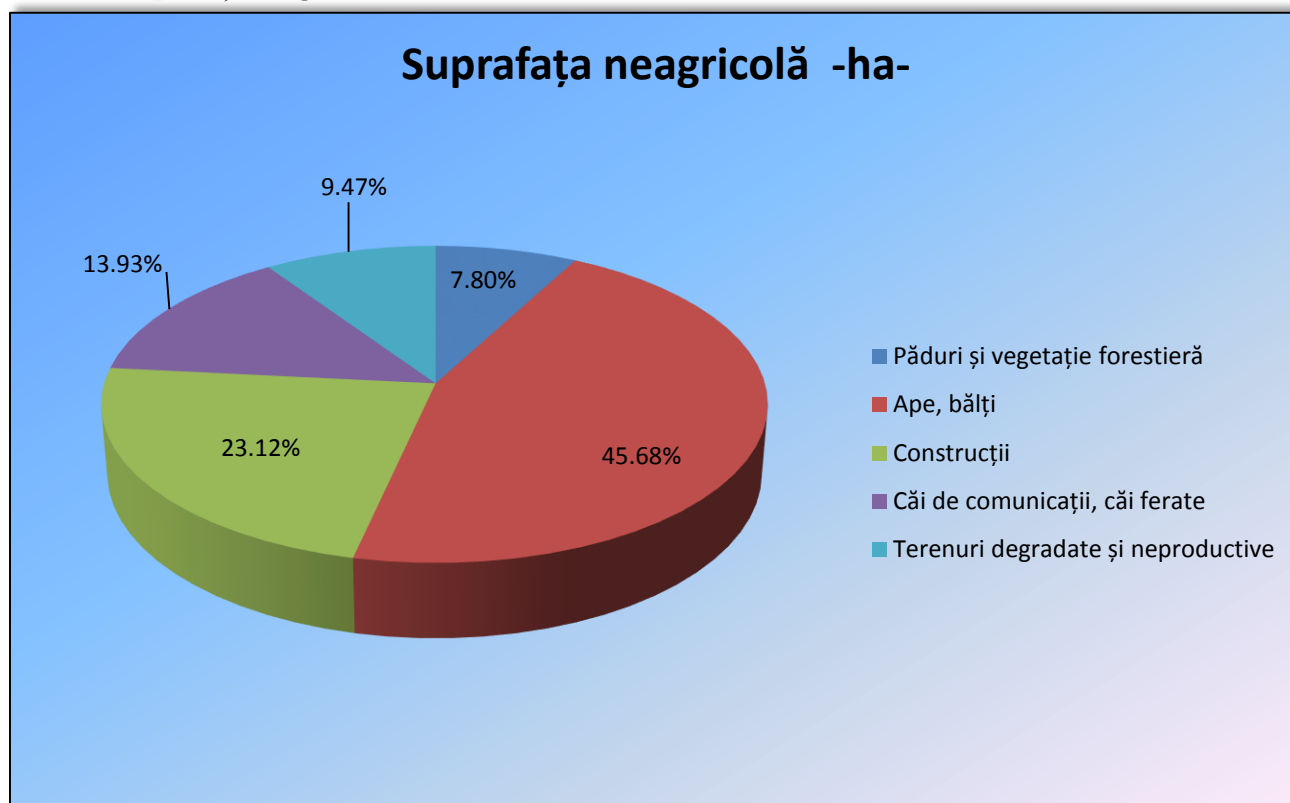
-ha-

În anul 2013, suprafața agricolă a comunei Tăureni este formată în proporție de 69,53 % din teren arabil, 24,17 % din pășuni, 6,19 % fânețe și 0,11 % din livezi și pepiniere pomicole.

Grafic 2. Suprafața neagră a comunei Tăureni

-ha-

În anul 2013, suprafața neagră a comunei Tăureni este formată în proporție de 45,68 % din ape și bălți, 23,12 % construcții, 13,93 % căi de comunicații și căi ferate, 9,47 % terenuri degradate și neproductive, 7,80 % păduri și vegetație forestieră.

Tabel 2. Suprafața României, a regiunii Centru, a județului Mureș și a comunei Tăureni -ha-

Denumire		Ani					
		Anul 2011		Anul 2012		Anul 2013	
Total suprafață	România	23.839.071	100 %	23.839.071	100 %	23.839.071	100 %
Agricolă	România	14.634.436	61,39 %	14.590.929	61,21 %	14.615.057	61,31 %
Neagră	România	9.204.635	38,61 %	9.248.142	38,79 %	9.224.014	38,69 %
Total suprafață	Regiunea Centru	3.409.972	100 %	3.409.972	100 %	3.409.972	100 %
Agricolă	Regiunea Centru	1.901.554	55,76 %	1.899.868	55,72 %	1.899.622	55,71 %
Neagră	Regiunea Centru	1.508.418	44,24 %	1.510.104	44,28 %	1.510.350	44,29 %
Total suprafață	Județul Mureș	671.388	100 %	671.388	100 %	671.388	100 %
Agricolă	Județul Mureș	410.992	61,22 %	411.240	61,25 %	410.681	61,17 %
Neagră	Județul Mureș	260.396	38,78 %	260.148	38,75 %	260.707	38,83 %
Total suprafață	Tăureni	2.072	100 %	2.072	100 %	2.072	100 %
Agricolă	Tăureni	1.713	82,67 %	1.713	82,67 %	1.713	82,67 %
Neagră	Tăureni	359	17,33 %	359	17,33 %	359	17,33 %

Sursa: Institutul Național de Statistică

La nivelul țării suprafața agricolă este net superioară celei neagricole, având o proporție de peste 61 %, neînregistrându-se oscilații semnificative în cei 3 ani analizați.

În regiunea Centru, predominantă este tot suprafața agricolă, aceasta reprezentând peste 55 % din suprafața regiunii, însă se poate observa o ușoară tendință de creștere a suprafeței neagricole.

La nivelul județului Mureș, suprafața agricolă oscilează în cei 3 ani analizați, astfel că în anul 2012 față de anul 2011 aceasta crește cu 0,03 puncte procentuale adică 248 hectare, iar în anul 2013 față de anul 2012 scade cu 0,08 puncte procentuale, adică 559 hectare.

În comuna Tăureni, predomină majoritar terenurile agricole, cu un procent de 82,67 % din totalul suprafeței comunei.

Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică a comunei este reprezentată în special de lacurile de pe teritoriu, dar și de pâraie ce străbat comuna. Suprafața totală ocupată cu ape și bălți este de 164 hectare în anul 2013.

Clima

Trăsăturile climatice ale județului Mureș sunt o consecință a poziției sale în centrul Transilvaniei, fapt care încadrează teritoriul în subprovincia climatică temperat-continentale moderată, definită de circulația și caracterul maselor de aer din vest și nord-vest.

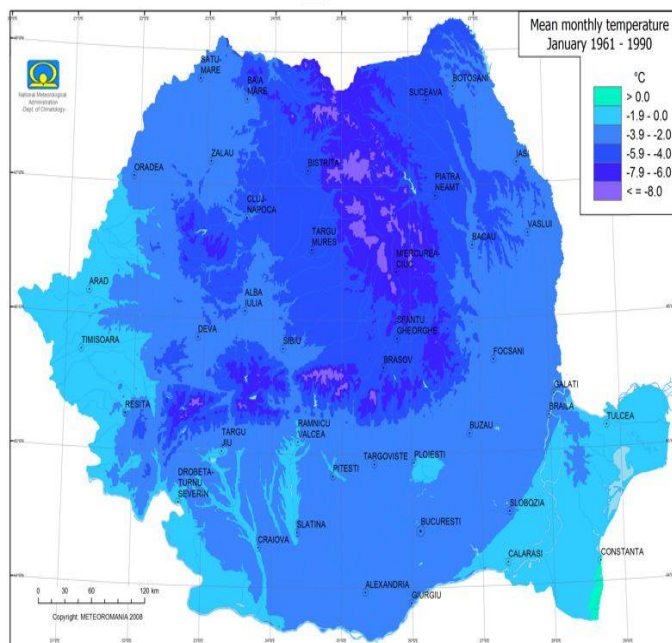
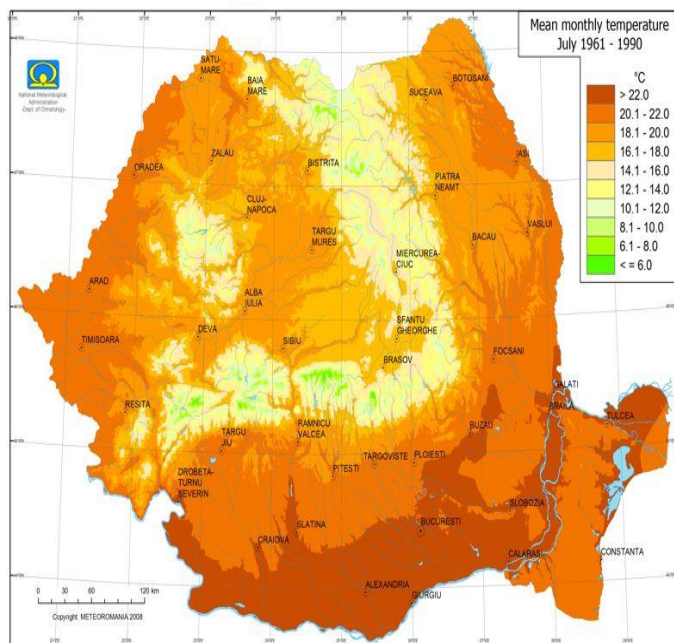
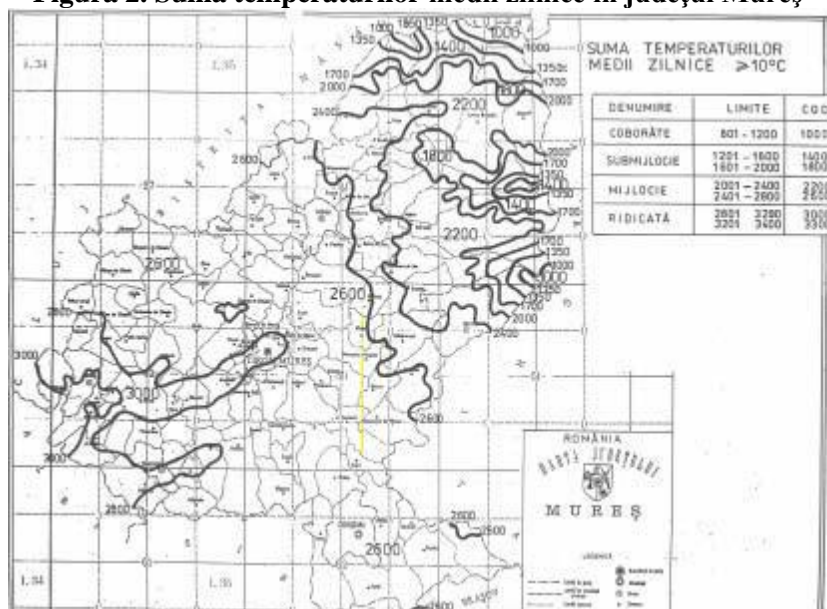
Acestui teritoriu îi sunt specifice verile mai calduroase, iernile lungi și reci, mai ales în sectorul montan, cu inversiuni de temperatură pe văi. În partea de vest a județului climatul este mai cald și mai secetos. Datorită localizării în partea centrală a țării, teritoriul este supus în cea mai mare parte a anului circulației maselor de aer dinspre vest și nord-vest, cu intensitate și frecvența mijlocie, viteza medie fiind de 3,1 cm/s. În timpul iernii sunt frecvente vânturile dinspre nord-est care ating uneori viteze ce depășesc 50 m/s.

Clima din comuna Tăureni este temperată, se caracterizează prin temperaturi cuprinse între 25⁰ C - 35⁰ C pe perioada verii și temperaturi de -34⁰ C și -4⁰ C.

Resurse termice

Temperatura medie în județul Mureș oscilează între 8,0⁰ – 9,4⁰C în zonele agricole, scăzând pe măsura creșterii altitudinii. Amplitudinea medie termică este de 23⁰ – 24⁰C, maximele absolute putând urca până la 38⁰ – 39⁰C (temperatura record 40,5⁰C, Săbed, 15 – 16 august 1952), iar cele minime absolute pot coborî sub – 32⁰C (- 32,8⁰C, Târgu Mureș 25 ianuarie 1942 și 23 ianuarie 1963). Alături de factorul termic, durata de strălucire a soarelui are o importanță deosebită în asimilația clorofiliană, acumularea zahărului, precum și în cuantumul producției agricole. În sezonul de vegetație se înregistrează în medie 1.440 – 1.550 ore de strălucire a soarelui, reprezentând 48 – 52 % din durata astronomică posibilă. Valori mai ridicate se realizează pe Câmpia Transilvaniei și în jumătatea estică a Podișului Târnavelor.

Figura 2. Suma temperaturilor medii zilnice în județul Mureș

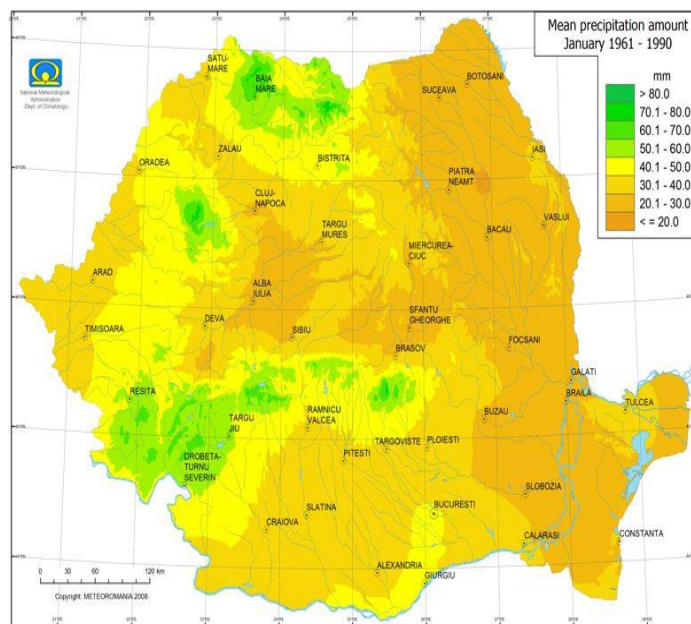
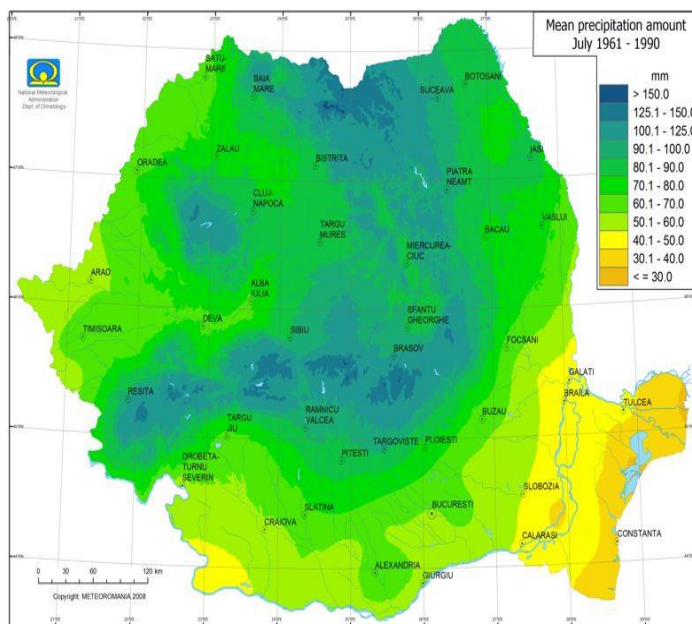
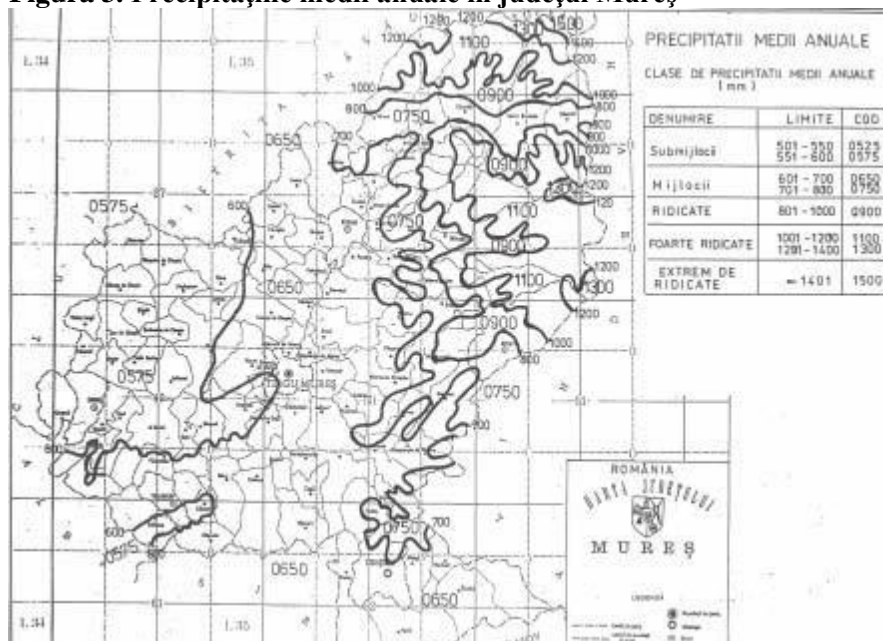

Resurse pluviometrice

Precipitațiile atmosferice în județ nu sunt foarte consistente, situându-se în jurul a 600 mm anual, cu valori scăzute în vestul județului (Luduș, Râciu, Sărmaș), cu valori mai ridicate în centru (Reghin, Sâncraiu de Mureș, Târnăveni, Sighișoara) și cu clase de precipitații ridicate și foarte ridicate în zona submontană și montană. Din analiza figurii nr. 3 rezultă că în județul Mureș se disting patru zone în privința balanței – precipitațiilor și – evapotranspirației. Se înregistrează un deficit slab de umiditate (- 100 mm) în vestul Câmpiei Transilvane, slab și moderat excedentar în centrul și estul județului și o zonă puternic excedentară în zona montană. Din analiza factorilor climatigeni și din resurse agrometeorologice, rezultă că în județ sunt

condiții optime pentru majoritatea culturilor, de la cereale, plante tehnice până la plantații horticole.

Figura 3. Precipitațiile medii anuale în județul Mureș

Calitatea solului

Zonarea solurilor este strâns legată de relief și de condițiile climaterice, factori care au determinat delimitarea unor zone pedogeoclimatice distincte:

- Nord-Estul județului se caracterizează prin prezența unor forme de relief puternic accidentate, soluri scheletice, cu aciditate pronunțată, slab aprovizionate cu elemente nutritive. Aceste soluri nu sunt favorabile culturilor agricole, dar se pretează pentru pășuni și fânețe, precum și pentru silvicultură.

- Zona centrală și central-sudică, cu climă răcoroasă umedă, cu un relief moderat accidentat și luncile râurilor, constituie suprafața agricolă cea mai mare din cadrul județului.

În strânsă concordanță cu substratul litologic, cu relieful, clima și vegetația, învelișul de sol al comunei Tăureni este predominant de soluri cernoziom levigad, cernoziom degradat și brun roșcat de pădure.

1.2. Factori ai potențialului economic local

1.2.1. Resurse naturale

Gestionarea durabilă a resurselor naturale reprezintă o prioritate a strategiei de dezvoltare rurală 2014-2020, fiind reflectată și în analiza SWOT. Nevoile identificate ca prioritare în această strategie se referă la biodiversitate în zonele cu înaltă valoare naturală, gestionarea durabilă a pădurilor și accesibilitate, extinderea zonelor forestiere, calitatea apei și a solului, emisiile de gaze cu efect de seră (GES) și adaptarea la schimbările climatice. Intervențiile PNDR vor contribui la limitarea amprentei de carbon provenită din agricultură și promovarea adaptării la schimbările climatice în agricultură și în zonele rurale. Instruirea și serviciile de consultanță vor juca un rol important în informarea și pregătirea în domeniile menționate cu privire la cerințele obligatorii legate de mediu și schimbări climatice, cu privire la modernizarea fermei, inovare, competitivitate și antreprenariat. Calitatea mediului și biodiversitatea sunt supuse presiunii din perspectiva procesului natural și a activităților economice. Există o nevoie stringentă de a îmbunătăți condițiile de mediu și de a promova practici durabile în agricultură și în economie, în general. Terenurile cu înalta valoare naturală (HNV) a căror suprafață reprezintă aproximativ 16 % din totalul terenurilor agricole și silvice sunt un factor important pentru biodiversitate. Strategia Națională și Planul Național de Acțiune pentru Conservarea Biodiversității 2013-2020, care transpune în plan național strategia UE în domeniul biodiversității, trebuie să fie completată pe baza progreselor realizate prin măsurile susținute prin PNDR .

Creșterea suprafeței împădurite constituie o nevoie prioritară, aceasta contribuind la procesul de adaptare la schimbările climatice și la reducerea emisiilor de GES. Se estimează că suprafețe semnificative de teren agricol sunt afectate de diverse fenomene de degradare a solului, fiind potrivite pentru împădurire. Există o corelare puternică între nevoia de promovare a biodiversității și împăduririi și nevoia de formare și consultanță la nivel local pentru a promova bunele practici în agricultură și silvicultură cu privire la peisaj și managementul ecosistemelor. Aceste concepte sunt relativ noi în România, dar există potențial pentru ca aceste idei să fie consolidate în cultura fermierilor și silvicultorilor.

Existența unor resurse naturale de suprafață și a unor bogății naturale ale solului, contribuie la ridicarea potențialului economic al județului. Varietatea formelor de relief și a condițiilor geologico-tectonice, stratigrafice și petrografice, au determinat o diversitate a bogățiilor subsolului.

Altă resursă importantă o constituie pădurile întinse de foioase și conifere. Suprafața fondului forestier este de 209.963 ha, reprezentând 31,27 % din suprafața județului Mureș. Pădurile sunt una din cele mai importante resurse naturale, având o valoare deosebită pentru mediu și economie. Din totalul fondului forestier, suprafața pădurilor este de 209.963 ha, între care cele mai extinse sunt pădurile de foioase (62,97 %), în timp ce pădurile de rășinoase ocupă 37 % din suprafața fondului forestier.

Cea mai importantă resursă a subsolului o constituie zăcămintele de gaz metan, descoperite la Sărmășel în anul 1907, pentru prima oară în Europa, în urma unui foraj de exploatare a unor presupuse săruri de potasiu. Până în prezent, în cuprinsul județului sunt cunoscute circa 30 de câmpuri (domuri) gazifere, care, în funcție de raporturile tectonice dintre ele, aparțin la două din cele trei zone de domuri din Depresiunea Transilvaniei, respectiv zona centrală și cea nordică.

În anul 2004, un procent de 39,48 % din totalul producției naționale de gaz metan este extras pe teritoriul județului Mureș, față de 62,5 % din anul 2002. Pe lângă această scădere evidentă, trebuie menționat faptul că și la nivel național producția de gaze naturale este în scădere, lucru datorat scăderii resurselor de gaze naturale, ceea ce va duce, implicit, la creșterea importurilor.

În zona deluroasă din Subcarpații interni, Podișul Târnavelor și Câmpia Transilvaniei predomină depozitele sedimentare de nisipuri, marne, argile care pot fi utilizate în fabricarea unor materiale de construcții, iar unele varietăți cuarțoase (în zona Sovata) la fabricarea sticlei.

O răspândire mai limitată, dar totuși în rezerve considerabile, o au depozitele mobile de bolovăniș, pietriș și balast, extrase în numeroase puncte și folosite ca materiale de construcție brute sau prelucrate industrial. Astfel de rezerve potențiale de agregate minerale întâlnindu-se pe cursul râurilor din județul Mureș.

Sarea comună, sarea gemă sau sarea de bucătărie reprezintă una din bogățiile de seamă ale podișului transilvanian. Masivul de sare de la Praid este cel mai bine descoperit de eroziunea văii Corond și afluenții săi; apele de șiroire au săpat șanțulețe și creste ascuțite (custru). Reprezintă unul dintre masivele de diapire cel mai puternic deformat.

Existența unor resurse naturale de suprafață și a unor bogății naturale ale solului, contribuie la ridicarea potențialului economic al comunei.

În comuna Tăureni cea mai importanta resursă naturală de suprafață este reprezentată de terenurile agricole și de lacuri.

Vegetația

În zona comunei Tăureni există o floră bogată și variată, fiind prielnică plantelor de câmp și arbuștilor. În flora teritoriului un loc important îl ocupă și plantele medicinale: mușetelul, romanița, floarea de tei, măcieșele, socul, coada șoricelului, izma, păducelul etc. Ele cresc spontan și se găsesc din abundență. Vegetația ierboasă și spontană este destul de frecventă și bogată, reprezentată de graminee și leguminoase (trifoiul alb, trifoiul roșu, ghizdeiul, lucerna, ovăzciorul etc.), care formează baza furajeră pentru animale.

Fauna

Specific zonei sunt rozătoarele de câmp, vulpea, în zonele mai împădurite se găsesc cerbi și căprioare. Din peisaj nu lipsesc păsările: ciocănitoarea, ciocârlia moțată, codobatura, cucul, gaița, mierla, pițigoii, privighetoarea, vrabia, rândunica. Lacurile din zonă sunt bogate în pește specific zonei.

1.2.2. Infrastructura

1.2.2.1. Infrastructura de transport

Rețeaua stradală

Din cele mai vechi timpuri, regiunile cele mai prospere s-au situat fie de-a lungul căilor importante de comunicație fie la întretăierea lor. Potențialul de dezvoltare al unei regiuni este cu atât mai mare cu cât acea regiune dispune de o infrastructură de transport mai dezvoltată. Fără îndoială, infrastructura de transport se numără printre factorii cei mai importanți ai competitivității economice naționale sau regionale, alături de regimul fiscal, de infrastructura tehnologică și de cercetare sau de nivelul de pregătire a forței de muncă. Reciproca relației este de asemenea valabilă. Creșterea economică determină o creștere a nevoilor de transport chiar mai accentuată, creând o presiune suplimentară asupra infrastructurii existente.

În mod simetric, lipsa unei infrastructuri de transport adecvate poate sufoca dezvoltarea, iar economia regională stagnează sau chiar înregistrează un regres. Accesul dificil (măsurat în timp și cost) spre arealele cu funcțiuni economice, rezidențiale sau de agrement ale unei regiuni, face ca acea regiune să fie mai puțin atractivă atât pentru mediul de afaceri cât și pentru populație. Costurile mari de transport al mărfurilor (fie că vorbim de materii prime, semifabricate sau de produse finite) și deplasarea în condiții dificile a persoanelor dintr-o anumită zonă sunt factori ce descurajează investițiile economice și conduc la precarizarea treptată a acelei zone. De aceea, reducerea izolării cauzate de factori geografici (în cazul regiunilor preponderent montane sau insulare), de factori demografici (în cazul regiunilor cu populație dispersată) sau în zonele frontaliere constituie o preocupare constantă a Uniunii Europene.

Pe de altă parte, construirea și întreținerea infrastructurii de transport sunt activități cu un puternic efect multiplicator, ce creează numeroase locuri de muncă și impulsionează dezvoltarea economică pe orizontală. Sectorul construcțiilor, industria materialelor de construcții, industria metalurgică, industria mașinilor și utilajelor de construcții și serviciile de proiectare sunt domeniile economice care au cel mai mult de câștigat în urma investițiilor în infrastructură. De aceea creșterea investițiilor publice în infrastructură este o metodă binecunoscută, devenită deja „clasică”, de stimulare a creșterii economice.

Dezvoltarea unei infrastructuri de transport în concordanță cu necesitățile de transport în creștere trebuie să rămână în permanență una din prioritățile autorităților naționale și locale, indiferent de constrângerile economice sau bugetare. România, deși are o poziție geografică avantajoasă, este din păcate un exemplu relevant de țară în care dezvoltarea economică este frânată de infrastructura de transport deficitară. Starea deplorabilă a șoselelor și a căilor ferate, întârzierea istorică în ce privește dezvoltarea sistemelor moderne de transport descurajează investițiile străine strategice, cu impact național sau regional, anulând practic atuurile de ordin fiscal sau cele legate de costul forței de muncă pe care le are România.

Preocuparea pentru dezvoltarea economică trebuie însă acompaniată de grija pentru calitatea mediului înconjurător și reducerea poluării generate de activitățile de transport. Doar printr-o asemenea abordare se poate vorbi de o dezvoltare durabilă, în beneficiul generațiilor de azi și al celor de mâine. În prezent, nu se mai poate concepe dezvoltarea infrastructurii de transport fără a realiza o evaluare completă a impactului acesteia asupra mediului și fără minimizarea consecințelor negative pe care construirea și exploatarea unor căi de transport le-ar putea avea asupra mediului înconjurător și asupra calității vieții oamenilor. Trebuie avute de asemenea în vedere raționalizarea costurilor și eficientizarea rețelei de transport. Dezvoltarea

infrastructurii de transport trebuie gândită astfel încât să se asigure costuri de transport cât mai mici, iar efectele asupra mediului să fie cât mai reduse. De aceea, dezvoltarea durabilă a rețelelor de transporturi presupune o corectă prioritizare a rutelor de transport și punerea bazelor pentru dezvoltarea transportului intermodal.

Principalele căi rutiere internaționale care străbat Regiunea Centru și care facilitează accesul din și înspre aceasta la nivel național și internațional sunt:

- E60 Frontiera-Borș-Cluj Napoca-Târgu Mureș-Brașov-Ploiești-București-Slobozia-Constanța;
- E68 Frontiera Nădlac-Arad-Deva-Sebeș-Sibiu-Brașov;
- E81 Frontiera Giurgiu-București-Pitești-Sibiu-Cluj Napoca-Satu Mare-Frontiera Halmeu
- E574 Pitești-Brașov-Bacău;
- Coridorul IV Pan-European Frontiera Nădlac-Timișoara-Deva-Sebeș-Sibiu-Pitești-București-Slobozia-Constanța-cu ramură Sibiu-Brașov-București.

Tabel 3. Situația drumurilor publice în Regiunea Centru la 31 decembrie 2012

Categoriile de drumuri publice	Tipuri de stare a drumurilor	Anul 2012 UM: Km
Total	Total	11.179
-	Modernizate	3.884
-	Cu îmbrăcămînți ușoare rutiere	2.438
-	Pietruite	2.901
-	De pământ	1.956
Naționale	Total	2.294
-	Modernizate	2.222
-	Cu îmbrăcămînți ușoare rutiere	45
-	Pietruite	27
Județene și comunale	Total	8.885
-	Modernizate	1.662
-	Cu îmbrăcămînți ușoare rutiere	2.393
-	Pietruite	2.874
-	De pământ	1.956

Sursa: Institutul Național de Statistică

Drumurile publice din Regiunea Centru au o lungime totală de 11.179 km, din care drumuri naționale 2.294 km (20,52 %) și drumuri județene și comunale 8.885 km (79,48 %).

Din totalul drumurilor publice sunt modernizate doar 34,74 %. În ceea ce privește drumurile naționale, acestea sunt modernizate în proporție de 96,86 %.

O problemă majoră se întâlnește în cazul drumurilor județene și comunale, acestea fiind modernizate doar în proporție de 18,70 %, cele de pământ ocupând o pondere de 22,01 %, iar cele pietruite - 32,35 %. Atât drumurile pietruite, cât și cele de pământ, sunt, în cea mai mare parte, drumuri comunale din mediul rural, unde sunt necesare investiții masive pentru modernizarea infrastructurii rutiere.

Datorită situației sale în centrul României, Regiunea Centru se bucură de o poziție privilegiată în ce privește accesibilitatea și conexiunile rutiere cu restul țării și cu Europa. Regiunea Centru este străbătută de cinci drumuri europene, a căror lungime însumează 951 km. Patru dintre ele formează un mare inel rutier ce traversează sudul, vestul, nordul și estul regiunii, iar al cincilea drum european (E60) străbate centrul regiunii, pe direcția SE - NV. Astfel, toate cele 6 reședințe de județ precum și cele mai importante orașe ale regiunii se află fie pe traseul fie în imediata apropiere a unei șosele europene.

Din punct de vedere economic, al legăturilor comerciale, cele mai importante drumuri europene din Regiunea Centru sunt șoseaua E68, ce formează cea mai scurtă legătură între județele din sudul regiunii și principalii parteneri economici din Europa, fiind totodată una din rutele care asigură conexiunea, prin valea Oltului, cu sudul țării și cu Capitala, șoseaua E81, prin care se realizează legături directe cu Capitala și cu Regiunea Nord - Vest și șoseaua E60, care face legătura între Brașov și Cluj prin Târgu Mureș, apoi, mai departe, cu țările Europei Centrale și de Vest.

Estul regiunii este traversat de E574 și E578 (DN11 respectiv DN12), șosele incluse în categoria drumurilor europene din clasa B), primul făcând legătura dintre Regiunea Centru și Moldova, iar al doilea conectând orașele din estul regiunii (Sfântu Gheorghe, Miercurea Ciuc, Gheorgheni, Toplița, Reghin) la rețeaua de drumuri europene și întregind, astfel, inelul rutier de nivel european al Regiunii Centru.

Sud-vestul regiunii este traversat de Coridorul IV pan-european de transport, rută ce va asigura o legătură rapidă între extremitatea sud-estică a Europei (Istanbul, Salonic) și Europa Centrală (Dresda, Nuremberg), via Grecia, Bulgaria, România, Ungaria, Slovacia, Austria, Cehia. În prezent, pe teritoriul Regiunii Centru, pe acest traseu se găsește DN7 care, alături de DN1, se numără printre drumurile cu cel mai intens trafic din România, având totodată rang de drumuri europene din clasa A (E68, respectiv E81). Planul de amenajare a teritoriului național prevede realizarea pe cele două trasee a autostrăzii Pitești-Nădlac respectiv a drumului expres Sebeș-Turda, șosea ce va asigura legătura între autostrada Pitești – Nădlac și autostrada Transilvania. De altfel, conform angajamentelor asumate de țara noastră în procesul de aderare la Uniunea Europeană, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport pe traseul Coridorului Pan-European de transport IV este considerată o prioritate absolută.

De o mare importanță pentru Regiunea Centru este continuarea lucrărilor la Autostrada Transilvania, a cărei construcție a început în 2003 și care, în final, va asigura legătura între Brașov și Oradea, traversând regiunea de la sud-est la nord-vest. Un alt tronson de autostradă posibil de realizat în următorii ani este cel aferent autostrăzii Brașov– Comarnic - București.

În plus față de aceste autostrăzi, Planul de amenajare a teritoriului național prevede realizarea următoarelor autostrăzi ce traversează Regiunea Centru: Sibiu - Făgăraș - Brașov - București, Zalău- Cluj Napoca – Turda - Alba Iulia - Sebeș, Turda – Târgu Mureș - Sighișoara - Făgăraș, Târgu Mureș - Piatra Neamț - Iași – Sculeni, Bistrița – Reghin – Târgu Mureș. O prioritate pentru următorii ani vizează dezvoltarea rețelelor trans-europene de transport (TEN-T) și în particular a rețelei trans-europene de transport rutier (TEN-R). În această rețea trans-europeană sunt incluse cele două drumuri cu cel mai intens trafic din Regiunea Centru – DN1 și DN7.

Regiunea Centru are bune conexiuni rutiere cu toate regiunile învecinate prin următoarele drumuri naționale:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

- **Regiunea Sud:** spre Ploiești pe Valea Prahovei, prin DN1 (E60), sau pe valea Teleajenului, prin DN1A; spre Pitești, pe DN73 (E574), prin culoarul Rucăr-Bran via Câmpulung sau pe DN7C (Transfăgărășanul) via Curtea de Argeș;
- **Regiunea Sud - Vest:** spre Râmnicu Vâlcea, pe valea Oltului, prin DN7 (E81); spre Târgu Jiu, pe Valea Sebeșului și peste Munții Parâng, prin DN 67C (Șoseaua Transalpina) ;
- **Regiunea Vest:** spre Deva, Arad, Timișoara, pe Valea Mureșului, prin DN 7 (E68) sau prin pasul Buceș, via Abrud, Brad, pe DN74;
- **Regiunea Nord - Vest:** spre Cluj Napoca, prin DN1 (E81) sau via Târgu Mureș prin DN15 (E60) sau pe Valea Arieșului prin DN 75 sau din Reghin prin zona Câmpiei Transilvaniei, pe DN16. În afara rutelor spre Cluj Napoca, mai există legături directe cu Oradea, pe Valea Arieșului, prin DN75 și cu Bistrița via Reghin pe DN 15A (E578);
- **Regiunea Nord - Est:** spre Bacău, prin DN11 (E574) sau pe valea Trotușului via Comănești și Onești, prin DN 12A, spre Piatra Neamț, prin Cheile Bicazului, pe DN12C, spre Târgu Neamț, via Borsec pe DN15;
- **Regiunea Sud - Est:** spre Buzău, pe Valea Buzăului, prin DN10, spre Focșani, via Târgu Secuiesc, pe DN2D.

Drumurile județene sunt drumurile aflate în proprietatea publică a județului și care asigură în principal legăturile între municipiile, orașele și centrele de comună din interiorul unui județ. Infrastructura de drumuri județene, alături de cea de drumuri comunale, reprezintă aproape 80 % din lungimea rețelei rutiere a Regiunii Centru, având o importanță majoră pentru dezvoltarea locală și regională.

Tabel 4. Situația drumurilor publice în județul Mureș la 31 decembrie 2012

Categoriile de drumuri publice	Tipuri de stare a drumurilor	Anul 2012 UM: Km
Total	Total	2.117
-	Modernizate	455
-	Cu îmbrăcămînți ușoare rutiere	848
-	Pietruite	647
-	De pământ	167
Naționale	Total	414
-	Modernizate	405
-	Cu îmbrăcămînți ușoare rutiere	9
Județene și comunale	Total	1.703
-	Modernizate	50
-	Cu îmbrăcămînți ușoare rutiere	839
-	Pietruite	647
-	De pământ	167

Sursa: Institutul Național de Statistică

La sfârșitul anului 2012 județul Mureș deținea 2.117 km de drumuri, dintre care 414 km erau drumuri naționale (19,55 %) și 1.703 km, drumuri județene și comunale, adică 80,45 % din totalul drumurilor publice din județul Mureș. Suprafața drumurilor modernizate era de 455 km, dintre care 405 km drumuri naționale și 50 km drumuri județene și comunale, ceea ce reprezintă 97,82 % din total drumuri naționale și 2,94 % din total drumuri județene și comunale. Astfel, deși suprafața drumurilor județene este mai mare decât a drumurilor naționale, acestea nu au primit finanțare pentru modernizarea și reabilitare, în timp ce drumurile naționale sunt modernizate aproape integral. De aceea e nevoie ca prin intermediul fondurilor structurale să se remedieze această problemă și să se acceseze fonduri pentru reabilitarea categoriei de drumuri județene și comunale.

Accesul pe teritoriul comunei se face pe Drumul Județean 151 Luduș - Sărmașu.

Reducerea constantă în perioada de după anul 1989 a volumului de investiții alocate pentru construirea, modernizarea și întreținerea drumurilor publice, la care se adaugă creșterea de până la 10 ori a traficului greu pe unele tronsoane, au dus la deprecierea continuă și progresivă a stării drumurilor publice din comună. Este nevoie de întocmirea unor proiecte cu finanțare internă sau externă și realizarea investițiilor pentru reabilitarea drumurilor, podurilor și podețelor.

Calea ferată

Cu 48,4 km de cale ferată la 1.000 km², județul Mureș se situează peste media pe țară a acestui indicator de 46,2 km/1.000 km². Județul Mureș este străbătut de 325 km de cale ferată, din care doar 26,5 % (86 km) este electrificată, ponderea fiind sub cea a căilor ferate electrificate la nivel național (35,8 %). Lipsa resurselor financiare a condus la reduceri drastice în întreținerea infrastructurii și refacerea materialului rulant (învechit și insuficient atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ). Acest fapt a alterat în mod semnificativ transportul feroviar, astfel că infrastructura feroviară se situează în prezent sub standardele UE.

Rețeaua de transport terestru în Regiunea Centru este întregită de rețeaua de căi ferate care totalizează 1.336 km, din care 669 km sunt electrificați. Cu 39,2 km de cale ferată la 1.000 km², Regiunea Centru se găsește sub media pe țară (46,2 km/1000 km²). Lungimea liniilor ferate în exploatare s-a redus semnificativ în ultimii ani ca urmare a închiderii unor sectoare de cale ferată din cauza ineficienței acestui tip de transport, fenomen evidențiat și prin scăderea numărului de pasageri și a volumului de mărfuri transportate.

Calea ferată traversează comuna Tăureni, însă pe teritoriul comunei nu se află vreo gară sau haltă.

Transportul aerian

În prezent, Regiunea Centru este deservită de două aeroporturi amplasate la Târgu Mureș și la Sibiu, cu un trafic în creștere rapidă în ultimii ani.

Aeroportul Târgu Mureș, situat pe raza noului oraș Ungheni, la 12 km distanță de reședința județului, pe drumul european E60 ce leagă Târgu-Mureș de Cluj-Napoca, are o poziție geografică deosebit de favorabilă, întrucât cu excepția județului Cluj, județele învecinate nu dispun de aeroporturi. Ca urmare, aeroportul Târgu Mureș deservește un areal geografic de 24.000 km², cu o populație aproximativă de 1,5 milioane de locuitori, cuprinzând 4 județe: Mureș, Bistrița, Harghita, Covasna. Aeroportul Târgu Mureș este primul din România care în anul 1994 a devenit membru al Consiliului Internațional al Aeroporturilor (ACI).

1.2.2.2. Rețele de comunicații, comunicații date și internet

În telecomunicații se remarcă un proces alert de modernizare datorită expansiunii tehnicii avansate în telefonia cu fir și a creșterii gradului de acoperire prin telefonia mobilă. Modernizarea acestui sector va continua și în viitor prin acțiunea de montare a cablurilor optice, prin extinderea rețelelor digitale și prin dezvoltarea în ritm rapid a telefoniei mobile și a comunicațiilor prin poștă electronică.

Televiziune

Pe teritoriul comunei Tăureni se recepționează programele Televiziunii Române, precum și programele televiziunilor particulare ANTENA 1 și PRO TV. În ultima perioadă s-a dezvoltat rețeaua de televiziune prin cablu care funcționează în orașele mari și comune și permite recepționarea a numeroase alte posturi de televiziune din România și din străinătate.

Telefonie

În ceea ce privește activitățile de telefonie la nivelul Regiunii Centru la finele anului 2011 s-au înregistrat 597,5 mii de conexiuni de telefonie ceea ce reprezintă 12,7 % din cele la nivel național. La nivel de județ cele mai mari ponderi privind numărul total de conexiuni de telefonie din cele la nivel regional sunt în județul Brașov (29,3 %, aproape o treime), urmate de județele Mureș (23,2 %) și Sibiu (21,8 %), la polul opus fiind județele Covasna (6,3 %) și Harghita (7,3 %).

În anul 2011 la nivelul Regiunii Centru s-au înregistrat 390,5 milioane de minute de convorbiri telefonice interne și internaționale, cele internaționale înregistrând un procent de 9,6 % din numărul total de convorbiri telefonice.

Furnizorii de telefonie mobilă sunt Vodafone, Orange și Cosmote, iar de telefonie fixă - Romtelecom, aceste rețele având acoperire relativ bună pe teritoriul comunei Tăureni.

Comunicații date, internet

Comunicațiile electronice în bandă largă au devenit o prioritate la nivel mondial în a doua jumătate a anilor 1990, ca rezultat al faptului că societatea bazată pe cunoaștere are un impact semnificativ asupra competitivității, dezvoltării rapide a comunicațiilor și a tehnologiilor IT, precum și asupra liberalizării piețelor telecom.

La nivel național, 42 % dintre gospodăriile au conexiune la internet și 23 % au conexiune broadband. Această rată nesatisfăcătoare de penetrare și de utilizare se datorează în principal populației din mediul rural (45 % din populația României,) care se caracterizează prin venituri mici, rată scăzută a calculatoarelor disponibile la nivelul gospodăriilor, condițiile precare de acoperire DSL.

În Regiunea Centru, la nivel de județ, ponderea populației fără acces la conexiuni în banda largă sunt cuprinse între: 50% - 80% în județul Covasna; 40 % - 50 % în județul Alba și 20 % - 40 % în județele Brașov, Harghita, Sibiu și Mureș.

Din totalul gospodăriilor din România, mai mult de jumătate (52,0 %) au avut în 2012 un calculator acasă, proporție superioară celei din anul 2011 (46,8 %). Dintre gospodăriile care dețin calculator acasă, aproape trei sferturi locuiesc în mediul urban (74,7 %). La nivelul regiunilor de dezvoltare, diferențele nu sunt foarte mari, ponderea acestora situându-se între 43 % și 58 % din totalul fiecărei regiuni, cu excepția regiunii București - Ilfov, unde aproape 3 din 4 gospodării au în dotare calculatoare (71,3%). Proporțiile cele mai mici s-au înregistrat în regiunile: Nord Est

(43,4 %), Centru (46,7 %) și Sud vest Oltenia (47,3 %). La nivelul Regiunii Centru, ponderea gospodăriilor care dețin un calculator a crescut în 2012 (46,7 %) cu mai puțin de 1% față de 2011 (46 %).

În ceea ce privește accesul gospodăriilor la internet acasă, la nivelul României în proporție de jumătate din gospodării (49,3 %) au acces la rețeaua de internet, majoritatea (76,7 %) dintre acestea concentrându-se în mediul urban. La nivel național, față de 2011, în 2012 ponderea gospodăriilor cu acces la internet a crescut cu 6 %. La nivel regional, în anul 2012 conectarea la internet a fost mai răspândită printre gospodăriile din regiunea București Ilfov (peste 2 gospodării din 3 aveau acces la internet de acasă), urmată la mare distanță de regiunile Vest, Nord Vest și Sud Est (aproximativ 1 din 2 gospodării), urmate apoi de regiunile Sud Muntenia și Sud Vest Oltenia (peste 2 gospodării din 5). La nivelul regiunii Centru, mai puțin de jumătate din gospodării erau conectate la internet de acasă, ponderea acestora fiind mai mare în 2012 (43,4 %) cu 2,3% față de anul anterior (41,1 %). Din acest punct de vedere, regiunea Centru se situează pe locul al 6-lea între regiunile României.

Conectarea la internet se face prin telefonie fixă sau mobilă. În comuna Tăureni furnizorul de servicii internet este Romtelecom. Tarifele serviciilor Internet sunt încă foarte mari pentru utilizatorii din România. În general, valorile medii ale tarifelor sunt de 1,6-2 ori mai mari decât valorile medii pentru țările membre UE.

1.2.2.3. Infrastructura tehnico-edilitară

Lungimea simplă a rețelei de distribuție a apei potabile

Tabel 5. Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile -km-

Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
România	56.809,20	60.456,40	63.094,90	65.900,90	68.299,30
Regiunea Centru	6.951,80	7.331,10	7.627,00	8.130,20	8.689,70
Județul Mureș	1.577,30	1.654,70	1.695,90	1.782,70	2.005,40
Comuna Tăureni	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5

Sursa: Institutul Național de Statistică

În România, lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile se dezvoltă anual, înregistrând în anul 2012 față de anul 2008 o creștere de 11.490,10 km, ceea ce înseamnă o creștere de 20,23 %.

În cazul regiunii Centru, are loc aceeași tendință de creștere anuală a rețelei simple de distribuție a apei potabile, în anul 2012 față de anul 2008, înregistrându-se o creștere de 25 %.

La nivelul județului Mureș, lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile a crescut în anul 2012 față de anul 2008 cu 428,10 km, adică cu 27,14 %.

În comuna Tăureni, rețeaua de apă potabilă are o lungime constantă de 7,5 km în perioada 2008-2012.

Această dezvoltare la nivel național a rețelei simple de distribuție a apei potabile se datorează programelor de finanțare europeană, dar și a programelor de finanțare guvernamentale ce vizează acest sector.

Tabel 6. Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor -mii m³-

Destinația apei distribuite	Denumire	Ani				
		Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
Total	România	1.074.795	1.064.858	1.024.239	1.022.362	1.035.429
Pentru uz casnic	România	681.637	681.081	689.395	677.039	694.792
Total	Regiunea Centru	150.640	140.113	123.252	113.490	107.064
Pentru uz casnic	Regiunea Centru	93.779	85.434	80.747	72.503	71.714
Total	Județul Mureș	20.523	19.517	18.543	19.507	19.531
Pentru uz casnic	Județul Mureș	12.568	13.039	12.531	12.570	12.689
Total	Tăureni	1	1	1	1	1
Pentru uz casnic	Tăureni	1	1	1	1	1

Sursa: Institutul Național de Statistică

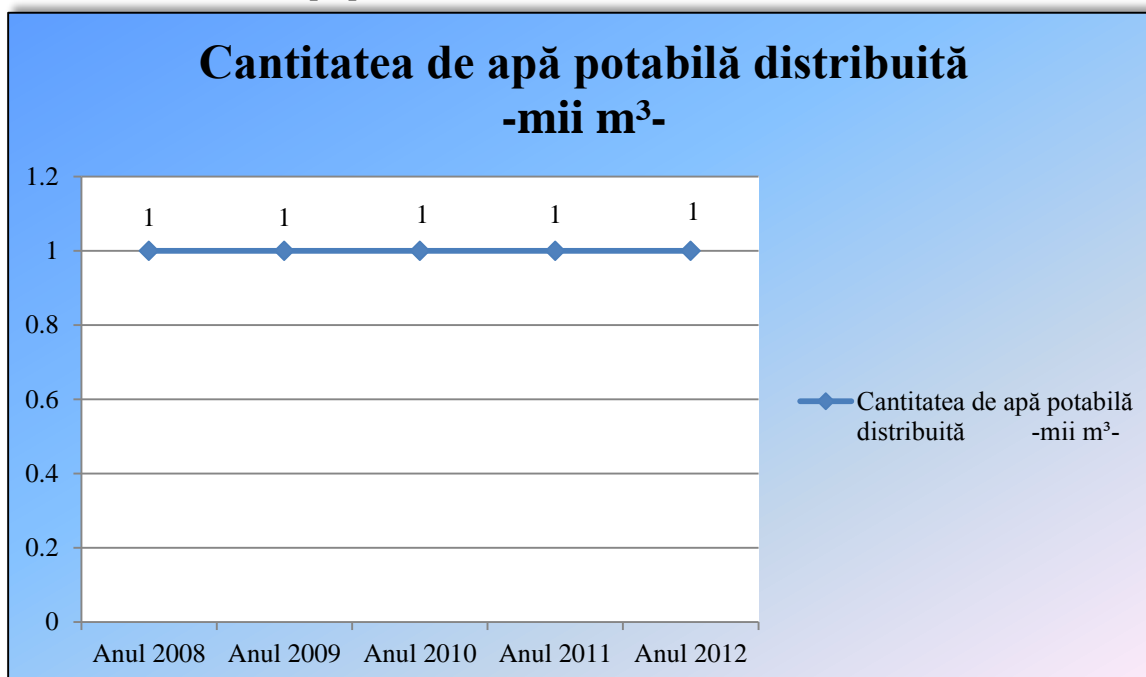
La nivelul țării se poate observa o tendință de scădere a cantității de apă potabilă distribuită începând din anul 2008 până în anul 2011. În anul 2012, față de anul 2011, cantitatea totală de apă distribuită înregistrează o creștere de 1,28 %. Cantitatea de apă potabilă distribuită pentru uz casnic oscilează anual. În fiecare din cei 5 ani analizați, apa potabilă distribuită pentru uz casnic reprezintă peste 63 % din total apă potabilă distribuită, în anii 2010 și 2012 depășind chiar procentul de 67 %.

La nivelul regiunii Centru, cantitatea totală de apă potabilă distribuită scade anual, în anul 2012 față de anul 2008 această cantitate fiind cu 28,93 % mai mică. Aceeași tendință are loc și în ceea ce privește cantitatea de apă potabilă distribuită pentru uz casnic. În anul 2012 față de anul 2008, cantitatea de apă potabilă distribuită pentru uz casnic fiind cu 23,53 % mai mică. Cantitatea de apă potabilă distribuită pentru uz casnic reprezintă peste 60 % din totalul de apă potabilă distribuită, în fiecare an analizat.

În județul Mureș, cantitatea totală de apă potabilă distribuită scade din anul 2008 până în anul 2010, urmând ca din anul 2011 această cantitate să înregistreze o creștere. Totuși, apa potabilă totală distribuită în anul 2012 este cu 4,83 % mai mică decât cea distribuită în anul 2008. Ca și la nivelul regiunii Centru, la nivelul județului Mureș, cantitatea de apă potabilă distribuită pentru uz casnic reprezintă peste 60 % din totalul de apă potabilă distribuită, în fiecare an analizat.

În comuna Tăureni, cantitatea totală de apă potabilă distribuită este oarecum constantă, aceasta fiind de aproximativ 1.000 mc apă potabilă/an.

Grafic 3. Cantitatea de apă potabilă distribuită în comuna Tăureni

Tabel 7. Cantitatea de apă potabilă distribuită/om

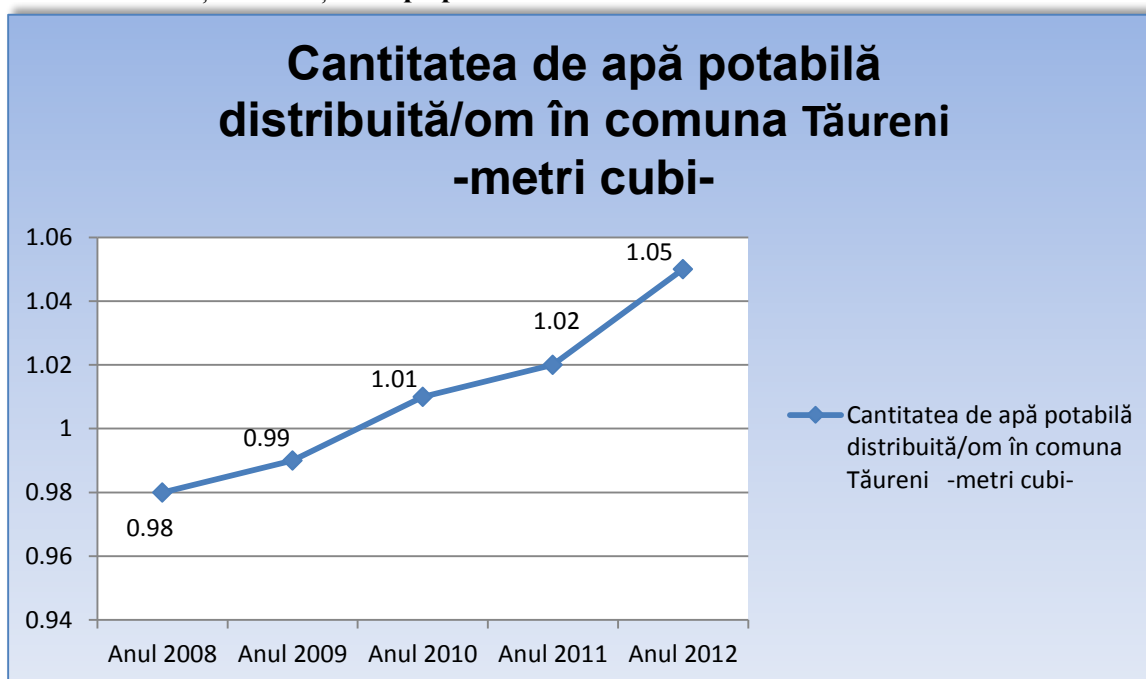
-metri cubi-

Denumire		Ani				
		Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
Populația	România	21.528.627	21.498.616	21.462.186	21.413.815	21.355.849
Apă distribuită total	România	681.637.000	681.081.000	689.395.000	677.039.000	694.792.000
Apă distribuită/om -metri cubi-		31,66	31,68	32,12	31,62	32,53
Populația	Regiunea Centru	287.781	286.795	288.001	284.462	287.431
Apă distribuită total	Regiunea Centru	93.779.000	85.434.000	80.747.000	72.503.000	71.714.000
Apă distribuită/om -metri cubi-		325,87	297,89	280,37	254,88	249,50
Populația	Județul Mureș	581.400	581.628	580.672	579.747	578.578
Apă distribuită total	Județul Mureș	12.568.000	13.039.000	12.531.000	12.570.000	12.689.000
Apă distribuită/om -metri cubi-		21,62	22,42	21,58	21,68	21,93
Populația	Tăureni	1.019	1.012	994	980	948
Apă distribuită total	Tăureni	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Apă distribuită/om -metri cubi-		0,98	0,99	1,01	1,02	1,05

Sursa: Institutul Național de Statistică

În comuna Tăureni, cantitatea de apă distribuită/om crește anual datorită faptului că scade numărul persoanelor din comună, pe când cantitatea de apă potabilă distribuită anual se menține constantă. Totuși, cantitatea de apă potabilă distribuită/om este cu mult mai mică decât cea înregistrată la nivel național, regional și județean.

Grafic 4. Evoluția cantității de apă potabilă distribuită/om în comuna Tăureni

Tabel 8. Cantitatea de apă potabilă distribuită/locuință

-metri cubi-

Denumire		Ani				
		Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
Număr locuințe	România	8.328.663	8.384.972	8.427.941	8.467.832	8.506.357
Apă distribuită total	România	681.637.000	681.081.000	689.395.000	677.039.000	694.792.000
Apă distribuită/locuință -metri cubi-		81,84-	81,23	81,80	79,95	81,68
Număr locuințe	Regiunea Centru	975.067	981.496	986.608	991.230	994.719
Apă distribuită total	Regiunea Centru	93.779.000	85.434.000	80.747.000	72.503.000	71.714.000
Apă distribuită/locuință -metri cubi-		96,18	87,04	81,84	73,14	72,09
Număr locuințe	Județul Mureș	221.660	222.713	223.868	224.508	225.234
Apă distribuită total	Județul Mureș	12.568.000	13.039.000	12.531.000	12.570.000	12.689.000
Apă distribuită/locuință -metri cubi-		56,70	58,55	55,97	55,99	56,34
Număr locuințe	Tăureni	414	414	420	420	410
Apă distribuită total	Tăureni	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Apă distribuită/locuință -metri cubi-		2,42	2,42	2,38	2,38	2,44

Sursa: Institutul Național de Statistică

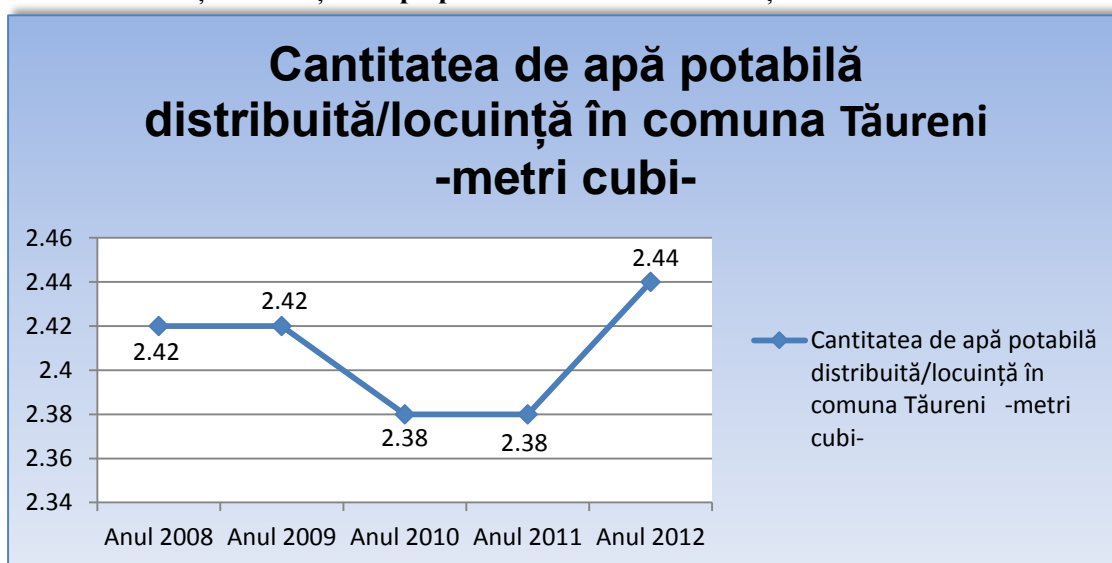
Cantitatea de apă potabilă distribuită/locuință la nivelul țării este relativ constantă în cei 5 ani analizați, situându-se în jurul valorii de 81-82 metri cubi/locuință/an.

În regiunea Centru, această cantitate scade anual, deși numărul de locuințe crește anual.

În județul Mureș se înregistrează o cantitate mai mică de apă distribuită/locuință decât cantitatea de apă distribuită/locuință la nivelul țării și a regiunii, înregistrând-se o valoare de 55-56 metri cubi/locuință/an.

Cantitatea de apă potabilă distribuită/locuință în comuna Tăureni este cu mult mai mică decât cea distribuită la nivelul țării, regiunii și județului și se menține în jurul valorii de 2,40 mc apă distribuită/locuință/an.

Grafic 5. Evoluția cantității de apă potabilă distribuită/locuință în comuna Tăureni

Lungimea rețelei de canalizare

În județul Mureș, lungimea rețelei de canalizare însumează 24.789,80 km. Starea rețelei de canalizare este medie spre rea, observându-se scăpări importante de ape uzate ce infectează pânza freatică. În municipii și orașe evacuarea apelor se realizează în sistem unitar și numai în mică parte în sistem divizor, iar în localitățile rurale - prin fose septice. Doar în mediul urban există canale de scurgere. Există numeroase străzi care deși au rețele de distribuție a apei, nu au rețele de canalizare, apele uzate menajere fiind de cele mai multe ori aruncate la suprafața solului, producând fenomene de poluare. Pentru îmbunătățirea, reabilitarea și modernizarea rețelei de canalizare, este necesară elaborarea și implementarea de proiecte în acest sens.

Îmbunătățirea/extinderea rețelelor de alimentare cu apă și de canalizare/tratare a apei reziduale, precum și a unor activități de protejare a moștenirii rurale, pot contribui la eforturile comune de asigurare a dezvoltării durabile în comunitățile rurale.

Realizarea unei infrastructuri rurale adecvate contribuie în mod esențial la dezvoltarea activităților economice în spațiul rural, la creșterea ponderii serviciilor și, implicit, a locurilor de muncă.

Lungimea rețelei de distribuție a gazelor

În județul Mureș, lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor este de 3.235,40 km. În județ există această rețea în toate cele 4 municipii, toate cele 7 orașe și în 73 de comune din cele 89 existente la nivelul județului.

La nivelul comunei Tăureni situația este următoarea:

Tabel 9. Rețeaua de distribuție a gazelor în comuna Tăureni

Denumire	UM	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
Lungimea rețelei de distribuție	km	23	23	20,4	20,4	20,4	20,4
Gaze distribuite total	mc	324	275	308	218	274	221
Gaze distribuite uz casnic	mc	283	240	261	194	201	168

Sursa: Institutul Național de Statistică

În ceea ce privește lungimea rețelei de distribuție a gazelor în comuna Tăureni, aceasta a înregistrat o scădere de 2,6 km începând cu anul 2010, pe când cantitatea totală de gaze distribuită a oscilat anual.

Fondul imobiliar locativ

Tabel 10. Locuințe existente la sfârșitul anului

-nr-

Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
România	8.328.663	8.384.972	8.427.941	8.467.832	8.506.357
Regiunea Centru	975.067	981.496	986.608	991.230	994.719
Județul Mureș	221.660	222.713	223.868	224.508	225.234
Comuna Tăureni	414	414	420	420	408

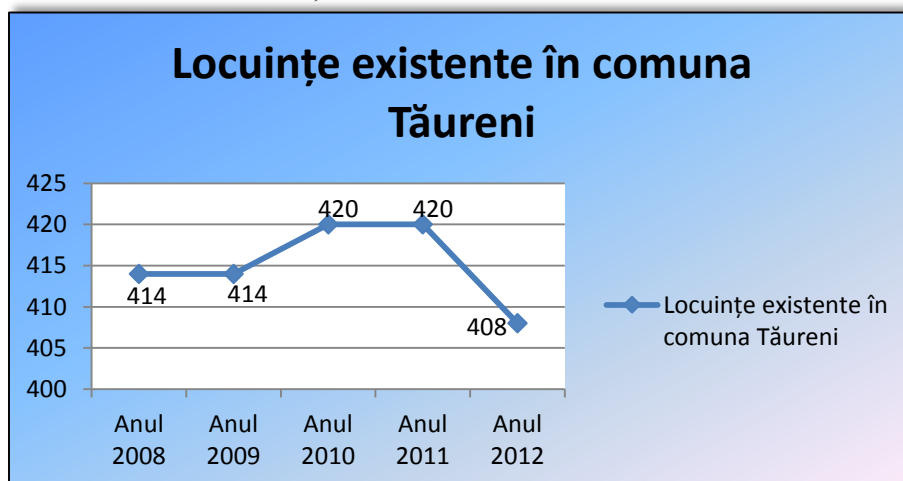
Sursa: Institutul Național de Statistică

La nivelul României, numărul de locuințe a crescut anual din anul 2008 până în anul 2012, numărul acestora crescând cu 2,13 % față de începutul perioadei, adică cu 177.694 locuințe.

Aceeași tendință are loc și la nivelul regiunii Centru. În anul 2012, față de anul 2008, numărul de locuințe a crescut cu 2,02 %, ceea ce înseamnă 19.652 locuințe.

Și la nivelul județului Mureș, numărul locuințelor crește anual. În anul 2012, față de anul 2008, numărul de locuințe a crescut cu 1,61 %, ceea ce înseamnă 3.574 locuințe.

În comuna Tăureni se poate observa aceeași tendință, cu excepția anului 2012, când numărul locuințelor scade față de numărul de locuințe din anul 2011 cu 12.

Grafic 6. Numărul locuințelor din comuna Tăureni

Tabel 11. Locuințe terminate în cursul anului -nr-

Denumire	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
România	56.309	42.969	39.891	38.525
Regiunea Centru	6.429	5.112	4.622	3.489
Județul Mureș	1.053	1.155	640	726
Comuna Tăureni	6	0	0	0

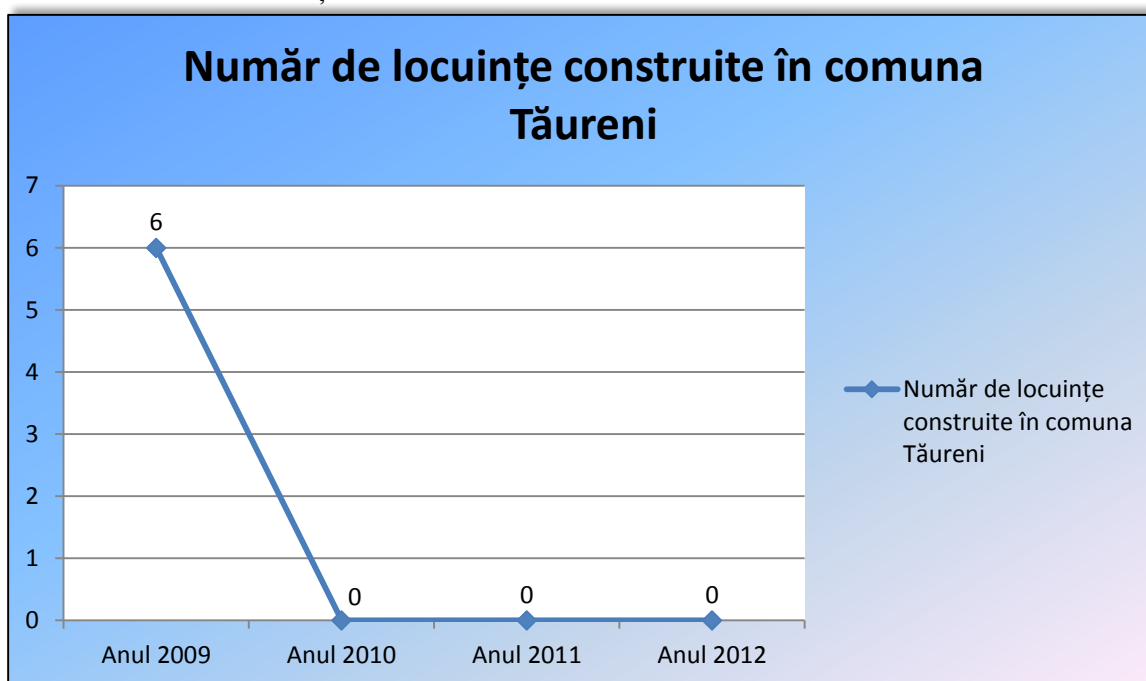
Sursa: Institutul Național de Statistică

În ultimii ani s-a cunoscut o tendință de dezvoltare imobiliară prin construcția caselor atât de firme specializate, cât și de persoane fizice. Deși numărul total al locuințelor crește, numărul de locuințe terminate pe parcursul unui an scade anual din 2009 până în 2012 la nivelul întregii țări, dar și a regiunii Centru.

Aceeași tendință se întâlnește și în județul Mureș, însă în anul 2012 față de anul 2011 se înregistrează o creștere a numărului de locuințe terminate cu 86.

În comuna Tăureni-au construit locuințe doar în anul 2009, iar în anii următori nu s-au mai construit alte locuințe.

Grafic 7. Numărul locuințelor construite în comuna Tăureni

Tabel 12. Suprafața locuibilă existentă -metri pătrați arie desfășurată-

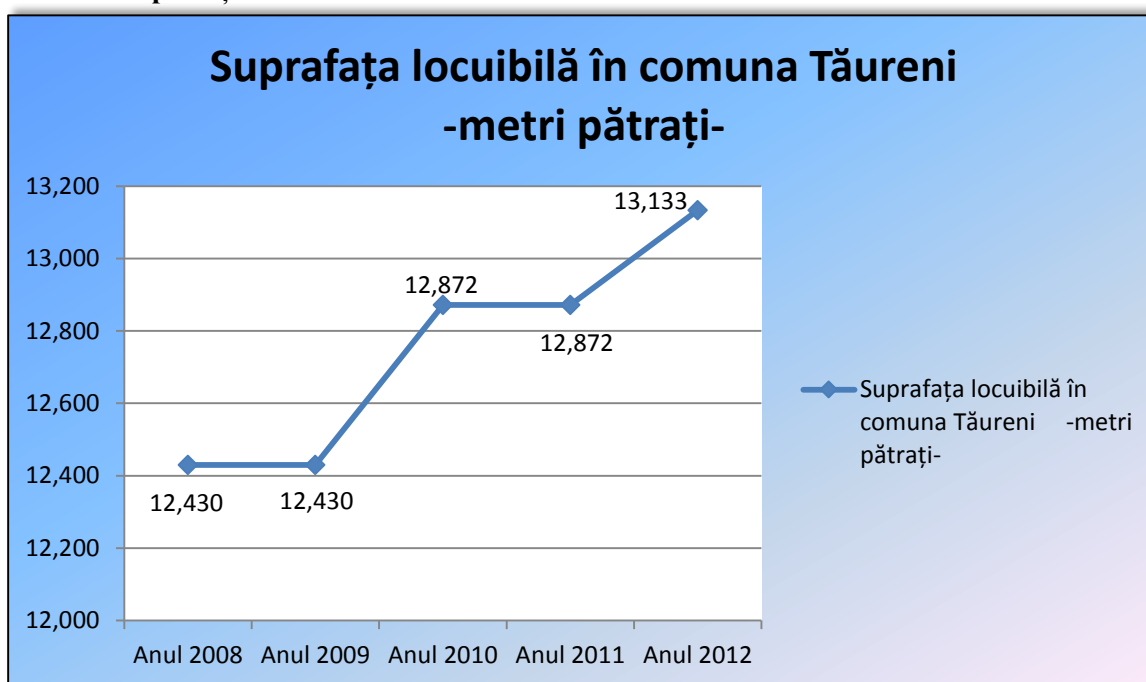
Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
România	322.205.495	326.413.314	330.007.974	333.349.121	336.521.976
Regiunea Centru	38.991.772	39.414.265	39.773.004	40.125.658	40.399.396
Județul Mureș	8.759.810	8.843.240	8.946.821	9.002.234	9.070.355
Comuna Tăureni	12.430	12.430	12.872	12.872	13.133

Sursa: Institutul Național de Statistică

Ținând cont de faptul că a crescut numărul de locuințe, implicit are loc o creștere și a suprafeței locuibile în anul 2012 față de anul 2008 astfel:

- la nivelul României: suprafața locuibilă a crescut cu 4,44 %, adică 14.316.481 metri pătrați;
- la nivelul regiunii Centru: suprafața locuibilă a crescut cu 3,61 %, adică 1.407.624 metri pătrați;
- la nivelul județului Mureș: suprafața locuibilă a crescut cu 3,55 %, adică 310.545 metri pătrați;
- la nivelul comunei Tăureni: suprafața locuibilă a crescut cu 5,66 %, adică 703 metri pătrați.

Grafic 8. Suprafața locuibilă în comuna Tăureni

Spații verzi, parcuri, terenuri de joacă

Spațiile verzi din județul Mureș sunt amenajate pe diferite categorii: grădini-parc, parcuri centrale, terenuri de sport, terenuri de joacă pentru copii, parcuri verzi, spații (zone) verzi aferente clădirilor de locuit și instituțiilor. Suprafața spațiilor verzi existente pe teritoriul județului Mureș este de 611 hectare, dar raportată la numărul total de locuitori ai județului este mult sub standardele europene.

La nivelul județului există două Parcuri Dendrologice:

- Parcul Dendrologic din Gurghiu – care se întinde pe o suprafață de 11 ha și adăpostește 100 arbori exotici;
- Parcul Dendrologic din Apalina-Reghin (de dimensiuni mai mici) și care adăpostește două exemplare din planta „chiparosul de baltă”.

Toate unitățile administrativ-teritoriale dispun de terenuri de sport și de joacă pentru copii, iar la nivelul comunelor spațiile verzi amenajate sunt înlocuite de zonele verzi naturale. Terenurile de joacă și de sport, în general lipsite de dotările necesare desfășurării de activități sportive și de agrement, se află într-o stare continuă de degradare. Și în cadrul unităților de învățământ, în multe cazuri se întâlnește lipsa dotărilor sportive necesare desfășurării activităților de acest gen.

De menționat întreținerea precară a spațiilor verzi și a dotărilor aflate în administrarea asociațiilor de proprietari sau locatari.

1.2.2.4. Infrastructura educațională

Infrastructura educațională a Regiunii Centru, bine dezvoltată la toate nivelele, cuprindea în anul școlar 2012, un număr de 1.605 grădinițe, 1.715 școli primare și gimnaziale, 186 licee, 114 școli profesionale și de ucenici, 53 școli postliceale, 24 școli tehnice de maiștri și 5 instituții de învățământ superior.

La nivelul județului Mureș, în anul 2012 funcționau 35 grădinițe, 130 școli primare și gimnaziale, 40 licee, 5 școli postliceale, 4 instituții de învățământ superior.

În comuna Tăureni, situația unităților școlare este următoarea:

Tabel 13. Unitățile școlare pe niveluri de educație din comuna Tăureni

Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
Preșcolar	0	0	0	0	0
Primar și gimnazial	1	1	1	1	1
Total	1	1	1	1	1

Sursa: Institutul Național de Statistică

În comună Tăureni există 1 școală ce deservește învățământul primar și gimnazial.

Tabel 14. Săli de clasă și cabinete școlare în comuna Tăureni

Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
Total	9	8	8	8	9

Sursa: Institutul Național de Statistică

Numărul sălilor de clasă și a cabinetelor școlare a scăzut cu 1 în anul 2009 față de anul 2008, iar din anul 2012 s-a revenit la un număr de 9 săli de clasă și cabinete școlare.

Tabel 15. Laboratoare școlare în comuna Tăureni

Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
Total	1	1	1	1	1

Sursa: Institutul Național de Statistică

Numărul laboratoarelor școlare din comuna Tăureni se menține constant, adică de 1 laborator școlar.

Tabel 16. Număr calculatoare în instituții de învățământ în comuna Tăureni

Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
Total	12	11	11	21	21

Sursa: Institutul Național de Statistică

Numărul calculatoarelor din instituția de învățământ din comuna Tăureni este oscilant, însă trebuie remarcat faptul că acesta crește în anul 2011 față de anul 2010 cu 90,91 %, adică de la 11 la 21 calculatoare.

Tabel 17. Populația școlară pe nivele de educație în comuna Tăureni

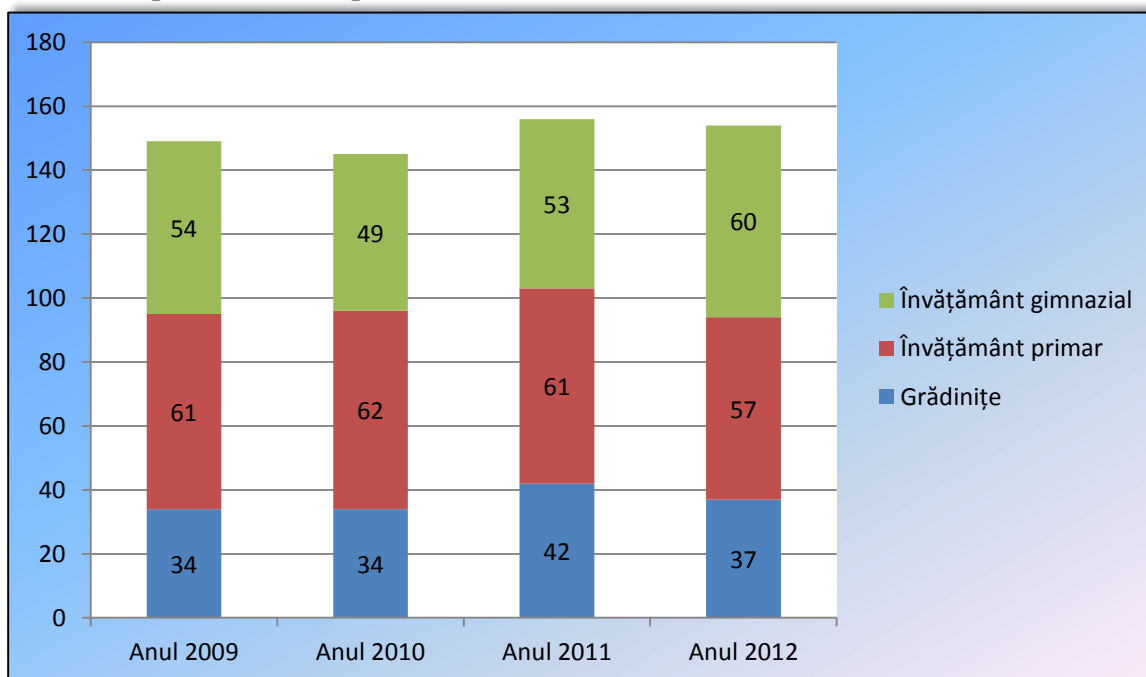
Denumire	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
Grădinițe	34	34	42	37
Învățământ preuniversitar din care:	115	111	114	117
- Învățământ primar	61	62	61	57
- Învățământ gimnazial	54	49	53	60
Total	149	145	156	154

Sursa: Institutul Național de Statistică

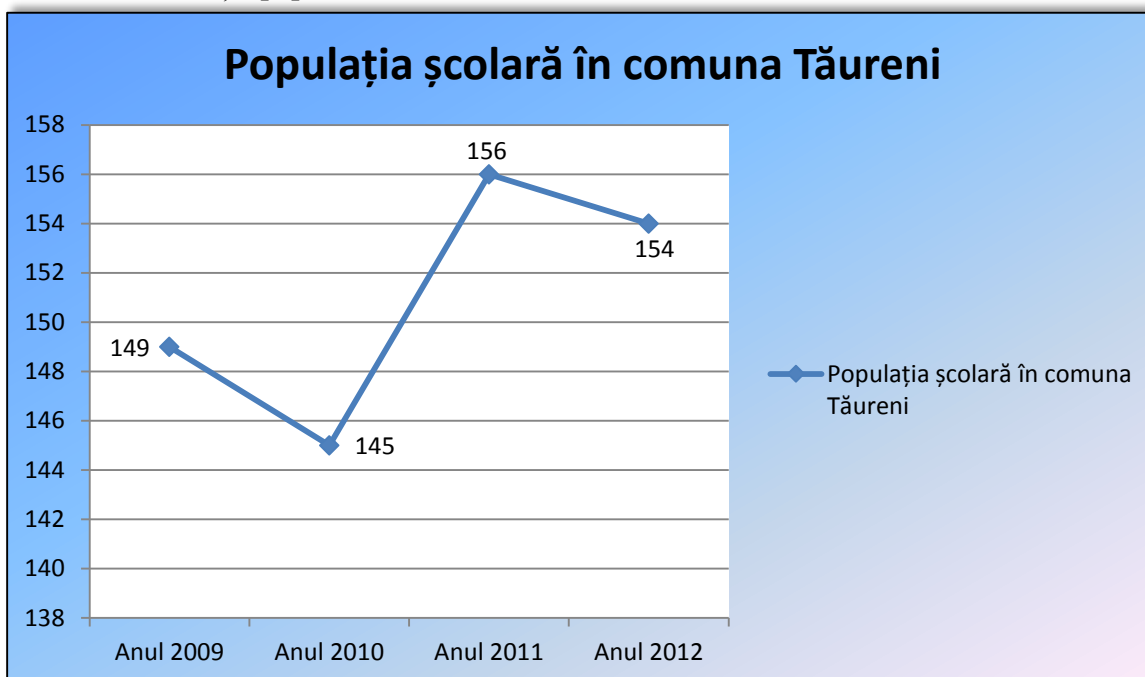
În anul 2012, copiii din sistemul de învățământ din comuna Tăureni erau în număr de 154, dintre care 37 copii erau înscriși în grădinițe și 117 în învățământul primar și gimnazial.

Față de anul 2009, în anul 2012, numărul copiilor înscriși la grădiniță a crescut cu 8,82 %, numărul elevilor din învățământul primar a scăzut cu 6,56 %, iar cel a elevilor din învățământul gimnazial a crescut cu 11,11 %. În ansamblu, populația școlară a crescut în anul 2012 față de anul 2009 cu 3,35 %.

Grafic 9. Populația școlară, pe nivele de educație în comuna Tăureni

Grafic 10. Evoluția populației școlare în comuna Tăureni

Populația totală școlară este oscilantă de la an la an în cei 4 ani analizați. Valoarea maximă este în anul 2011, când existau 156 copii înscriși la grădiniță și la școală, iar valoarea minimă s-a înregistrat în anul 2010, când erau numai 145 copii.

În ceea ce privește situația personalului didactic din unitățile școlare de pe teritoriul comunei Tăureni, situația este următoarea:

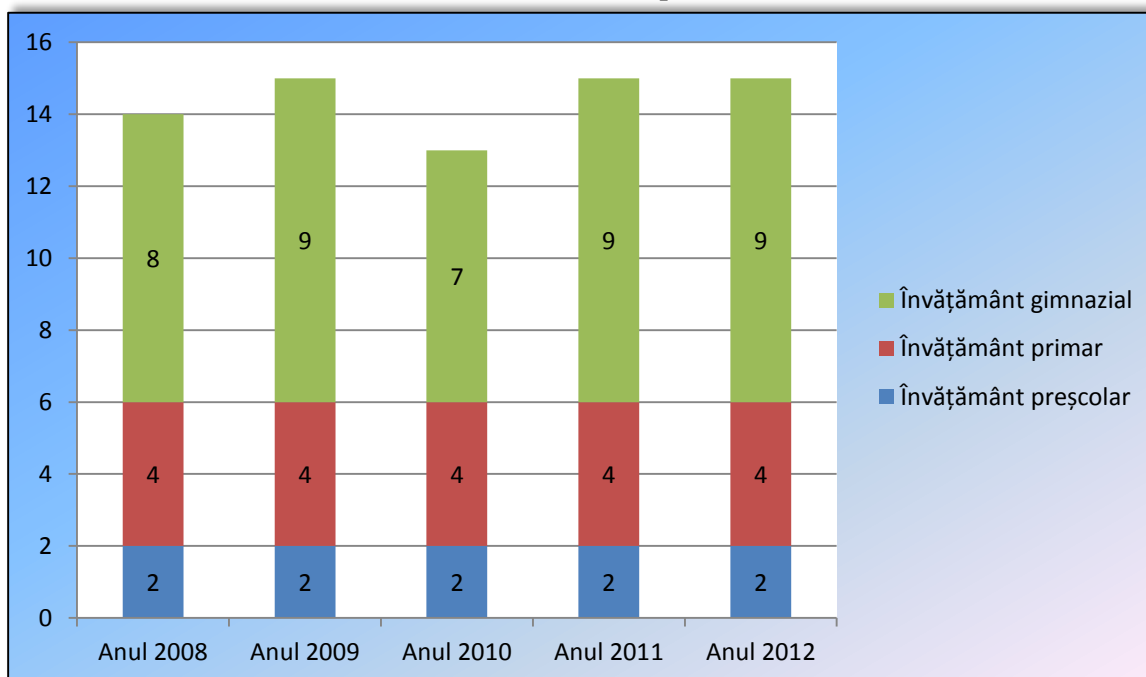
Tabel 18. Personalul didactic pe niveluri de educație în comuna Tăureni

Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
Învățământ preșcolar	2	2	2	2	2
Învățământ primar	4	4	4	4	4
Învățământ gimnazial	8	9	7	9	9
Total	14	15	13	15	15

Sursa: Institutul Național de Statistică

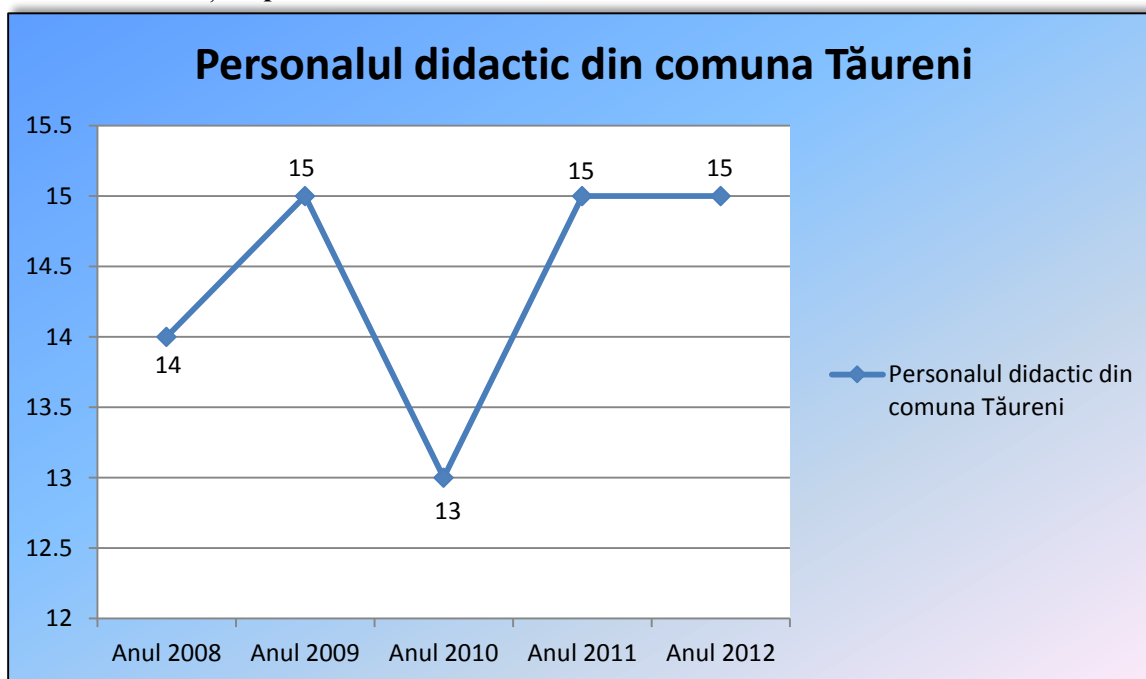
Din tabelul de mai sus se poate observa că personalul didactic din învățământul preșcolar și cel din învățământul primar este constant din anul 2008 până în anul 2012, iar cel din învățământul gimnazial este oscilant, cel mai probabil datorită oscilației și a copiilor din învățământul gimnazial.

Grafic 11. Personalul didactic din comuna Tăureni, pe niveluri de educație

Din totalul personalului didactic ce activează în unitățile școlare din comuna Tăureni, cea mai mare pondere o au cei din învățământul gimnazial, urmați de cei din învățământul primar și apoi cei din învățământul preșcolar.

Grafic 12. Evoluția personalului didactic din comuna Tăureni

Tabel 19. Numărul de elevi ce revin la un profesor în anul 2012

Denumire	Învățământ primar			Învățământ gimnazial		
	Profesori	Elevi	Elevi/profesor	Profesori	Elevi	Elevi/profesor
România	50.626	931.951	18,41	73.014	812.241	11,13
Regiunea Centru	6.581	116.969	17,77	9.370	94.808	10,12
Județul Mureș	1.652	28.175	17,06	2.384	23.059	9,67
Comuna Tăureni	4	57	14,25	9	60	6,67

Sursa: Institutul Național de Statistică

Numărul de elevi ce revin la un profesor în învățământul primar în comuna Tăureni este sub numărul de elevi ce revin la un profesor la nivelul țării, regiunii, dar și a județului. Aceeași situație se întâlnește și în cazul învățământului gimnazial.

Faptul că revin mai puțini elevi la un profesor poate fi un aspect pozitiv, datorită faptului că un profesor poate acorda mai multă atenție elevilor, ceea ce conduce la un învățământ mai calitativ, dar poate însemna și faptul că mulții copii nu sunt înscriși în sistemul de învățământ.

Tabel 20. Situația elevilor în anul 2012

Denumire	Populația școlară	Nr. unități școlare	Nr. săli de clasă	Nr. laboratoare școlare	Nr. săli de gimnastică	Nr. terenuri de sport	Nr. calculatoare
România	3.734.326	7.069	119.188	26.112	4.783	4.895	347.293
Regiunea Centru	444.958	984	16.029	2.955	768	574	42.348
Județul Mureș	104.523	214	3.965	615	189	118	10.187
Comuna Tăureni	117	1	9	1	0	1	21
Număr elevi raportat la:							
Denumire	Nr. unități școlare	Nr. săli de clasă	Nr. laboratoare școlare	Nr. săli de gimnastică	Nr. terenuri de sport	Nr. calculatoare	
România	528,27	31,33	143,01	780,75	762,89	10,75	
Regiunea Centru	452,19	27,76	150,58	579,37	775,19	10,51	
Județul Mureș	488,43	26,36	169,96	553,03	885,79	10,26	
Comuna Tăureni	117	13	117	-	117	5,57	

Sursa: Institutul Național de Statistică

În ceea ce privește învățământul la nivelul comunei Tăureni în comparație cu învățământul la nivelul țării, a regiunii și a județului, situația se prezintă astfel:

- Numărul de elevi ce revine în medie la o unitate școlară în comuna Tăureni este mai mic decât numărul mediu de elevi ce revine la o școală la nivelul țării, regional și județean. Acest factor poate fi unul pozitiv, nefiind o aglomerare de elevi la o unitate școlară, însă poate fi și negativ, datorită lipsei de opțiuni pe care le au elevii din comună;
- Numărul mediu de elevi dintr-o clasă, este iarăși mai mic decât numărul mediu de elevi dintr-o clasă la nivel de țară, regiune și județ. Acest factor poate fi unul pozitiv, nefiind o aglomerare de elevi într-o clasă, însă poate fi și negativ, existând posibilitatea ca mulți copii din comună să nu fie înscriși în învățământ;
- În ceea ce privește numărul mediu de elevi ce revin la 1 laborator școlar, în comuna Tăureni media este sub media țării, a regiunii și a județului;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

- Referitor la numărul mediu de elevi ce revin la un teren de sport, situația este dezastruoasă la nivel național, regional și județean, dar mai bună în comuna Tăureni. În comuna Tăureni există 1 teren de sport, dar este necesară construirea altora pentru desfășurarea în cele mai bune condiții a activităților sportive de către elevii din comună;
- Din punct de vedere al numărului mediu de elevi ce revin la un calculator, comuna Tăureni se situează sub media pe țară, regiune și județ, aspect pozitiv pentru dezvoltarea cunoștințelor elevilor în utilizarea calculatorului.

Tabel 21. Ponderea populației școlare în total populație

Populația totală				
Denumire	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
România	21.498.616	21.462.186	21.413.815	21.355.849
Regiunea Centru	2.526.062	2.524.418	2.522.692	2.519.787
Județul Mureș	581.628	580.672	579.747	578.578
Comuna Tăureni	1.012	994	980	948
Populația școlară				
Denumire	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
România	2.369.491	2.348.836	2.286.882	2.308.727
Regiunea Centru	286.795	288.001	284.462	287.431
Județul Mureș	70.296	70.426	69.367	69.746
Comuna Tăureni	115	111	114	117
Pondere populație școlară în total populație				
Denumire	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
România	11,02 %	10,94 %	10,68 %	10,81 %
Regiunea Centru	11,35 %	11,41 %	11,28 %	11,41 %
Județul Mureș	12,09 %	12,13 %	11,97 %	12,05 %
Comuna Tăureni	11,36 %	11,17 %	11,63 %	12,34 %

Sursa: Institutul Național de Statistică

Referitor la ponderea populației școlare în total populație, în cei 4 ani analizați, la nivelul țării și a regiunii Centru aceasta se menține în jurul valorii de 11 %, la nivelul județului în jurul valorii de 12 %, iar în comuna Tăureni această pondere se situează în jurul valorii de 11 % – 12 % .

În concluzie, pentru îmbunătățirea sistemului și a condițiilor de învățământ, a creșterii calității vieții în comuna Tăureni, este necesară în primul rând conștientizarea populației referitor la importanța educației copiilor lor, motivarea acestora să-și înscrie copii în învățământ, realizarea de programe pentru reducerea riscului de abandon școlar, ajutorarea persoanelor defavorizate să se înscrie în învățământ, înființarea de noi laboratoare școlare pentru un sistem de învățământ mai calitativ și construirea unor noi terenuri de sport.

Tabel 22. Numărul bibliotecilor din comuna Tăureni

Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
Total	2	2	2	1	1

Sursa: Institutul Național de Statistică

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

În comuna Tăureni, până în anul 2011 existau 2 biblioteci, însă din anul 2011 mai funcționează doar 1 bibliotecă pe teritoriul comunei, aceasta fiind și bibliotecă școlară.

Tabel 23. Volume existente în biblioteci

Denumire	Anul 2011	Anul 2012
Total	7.035	7.115

Sursa: Institutul Național de Statistică

Numărul volumelor existente în bibliotecă din comuna Tăureni a înregistrat o creștere ușoară cu 80 volume în anul 2012.

Tabel 24. Cititori activi

Denumire	Anul 2011	Anul 2012
Total	174	186

Sursa: Institutul Național de Statistică

Numărul cititorilor activi din comuna Tăureni a înregistrat o ușoară creștere în anul 2012 față de anul 2011, cu 12 persoane.

Tabel 25. Volume eliberate

Denumire	Anul 2011	Anul 2012
Total	1.000	1.022

Sursa: Institutul Național de Statistică

Și numărul volumelor eliberate a înregistrat o creștere în anul 2012 față de anul 2011 cu 22 volume.

Tabel 26. Raportări la nivel de țară, regiune, județ și comună în anul 2012

Denumire	Populația	Nr. biblioteci	Nr. volume existente	Nr. volume eliberate	Cititori activi
România	21.355.849	11.309	170.085.005	50.786.398	4.178.905
Regiunea Centru	2.519.787	1.423	19.975.238	5.739.451	508.050
Județul Mureș	578.578	329	4.397.342	1.299.267	108.605
Comuna Tăureni	948	1	7.115	1.022	186
Raportări:					
Denumire	Persoane/ bibliotecă	Cititori activi/total populație	Nr. volume eliberate/ Cititor activ	Nr. volume existente/ bibliotecă	
România	1.888,39	19,57 %	12,15	15.039,79	
Regiunea Centru	1.770,76	20,16 %	11,30	14.037,41	
Județul Mureș	1.758,60	18,77 %	11,96	13.365,78	
Comuna Tăureni	948	19,62 %	5,49	7.115	

Sursa: Institutul Național de Statistică

- În ceea ce privește numărul mediu de persoane ce revin la o bibliotecă, în comuna Tăureni acest număr este sub cel de la nivelul țării, al regiunii și al județului;

- Legat de ponderea cititorilor activi în total populație, comuna Tăureni are ponderea de 19,62 %, apropiată de cea a țării, regiunii și județului;
- Numărul de volume eliberate/cititor activ în comuna Tăureni este de aproximativ 5-6 volume în anul 2012, pe când în țară, regiune și județ este de aproximativ 2 ori mai mare, acest lucru demonstrând faptul că fiecare cititor activ din comună nu citește mai mult de 5-6 cărți în medie pe an, față de 11-12 la nivel județean, regional și național;
- Numărul mediu de volume existente în biblioteca din comuna Tăureni este de aproximativ 2 ori mai mic decât numărul mediu de volume existente într-o bibliotecă la nivelul țării, a regiunii și a județului.

În concluzie, în urma acestor analize, este necesară înființarea unei noi biblioteci în comuna Tăureni, dotarea acestora cu un număr mai mare de volume, dar cel mai important este realizarea unor acțiuni care să direcționeze și să încurajeze populația comunei să se aboneze la biblioteci, să citească mai mult, fapt ce ar contribui la creșterea calității vieții.

1.2.2.5. Infrastructură sanitară

În ceea ce privește infrastructura sanitară din comuna Tăureni, situația este următoarea:

Tabel 27. Numărul unităților sanitare din comuna Tăureni

Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
Cabinete medicale de familie	0	0	0	0	0
Cabinete stomatologice	0	0	0	0	0
Puncte farmaceutice	1	1	1	1	1

Sursa: Institutul Național de Statistică

În comuna Tăureni nu există cabinet medical de familie și cabinet stomatologic, pe teritoriul comunei existând doar 1 punct farmaceutic.

Tabel 28. Personal medico-sanitar din comuna Tăureni

Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
Medici de familie	0	0	0	0	0
Medici stomatologi	0	0	0	0	0
Personal sanitar mediu	1	1	1	1	1

Sursa: Institutul Național de Statistică

Referitor la personalul medico-sanitar din comuna Tăureni, în prezent există doar 1 personal sanitar mediu.

Tabel 29. Situația infrastructurii sanitare în anul 2012

Denumire	Populația	Cabinete medicale de familie	Cabinete stomatologice	Medici de familie	Medici stomatologi
România	21.355.849	11.151	12.904	13.767	13.814
Regiunea Centru	2.519.787	1.418	1.415	1.698	1.580
Județul Mureș	578.578	308	324	413	401
Comuna Tăureni	948	0	0	0	0
Raportări:					

Denumire	Nr. persoane/ Cabinet medical de familie	Nr. persoane/ Cabinet medical stomatologic	Nr. persoane/medic de familie	Nr. persoane/medic stomatolog
România	1.915,15	1.654,98	1.551,23	1.545,96
Regiunea Centru	1.777,00	1.780,77	1.483,97	1.594,80
Județul Mureș	1.878,50	1.785,73	1.400,92	1.442,84
Comuna Tăureni	-	-	-	-

Sursa: *Institutul Național de Statistică*

Infrastructura de sănătate dintr-o localitate este esențială pentru creșterea calității vieții, creșterea speranței de viață, a bunăstării populației și implicit dezvoltarea localității. În comuna Tăureni se observă o infrastructură sanitară slab dezvoltată, fiind imperios necesar crearea unor condiții bune de muncă în cabinetele medicale pentru a atrage medici în comună, deoarece pe teritoriul comunei nu există cabinetele medicale de familie și cabinete stomatologice. Ținând cont de faptul că orașul Luduș este la mică distanță de comuna Tăureni, există posibilitatea de a se găsi medici să profeseze în comuna Tăureni, însă pentru acest lucru este nevoie de spații amenajate ca și cabinete medicale, unde aceștia să își desfășoare activitatea, autoritatea publică locală având obligația de a-i sprijini în acest sens.

1.2.2.6. Infrastructură socială și de cultură

Infrastructura socială

Serviciile sociale sunt acțiuni directe de asistență care sunt insuficient dezvoltate. Înainte de 1989, serviciile erau aproape inexistente. Aceste servicii, deși au evoluat, sunt încă incapabile să absoarbă mare parte dintre cazurile de marginalizare sau excludere socială. Ele sunt destinate cu preponderență persoanelor cu handicap sau copiilor fiind vorba, fie de servicii acordate în centre specializate, fie de asistență personalizată. În afara acestor două categorii de beneficiari (copiii și persoanele cu handicap), rămân insuficient deserviți vârstnicii cu probleme de inserție socială, familiile instabile din cauza violenței, tinerii care provin din instituțiile pentru protecția copilului. Pentru toate aceste categorii, soluția alocării de bani pentru ajutor social este insuficientă și foarte costisitoare. Soluția principală este dezvoltarea serviciilor și programelor sociale. Serviciile sociale sunt acțiuni de asistență pe care trebuie să le dezvolte autoritățile locale direct, la nivelul comunităților, în parteneriat cu ONG-uri. O problemă importantă este aceea a rromilor. Această populație, destul de numeroasă, se află într-o situație de marginalizare, determinată nu numai de factori socio-culturali, dar și de cei psiho-sociali. Conform noii strategii naționale în domeniul protecției copilului, se preconizează reducerea drastică a numărului de centre de plasament de tip rezidențial și înlocuirea lor cu alternative de tip familial, respectiv dezvoltarea unei categorii de asistenți maternali profesioniști. Serviciile sociale din comuna Tăureni sunt deținute de Serviciile Publice de Asistență Socială de la nivelul municipiului Mureș. Aceste servicii în realitate funcționează doar la nivelul orașelor mari, în comune sau în orașele mai mici ele fiind practic inexistente.

Infrastructura culturală

Regiunea Centru dispune de o rețea bogată și diversificată de muzee, colecții muzeale sătești, puncte muzeale – 1.234, dintre care le amintim pe cele mai importante: Muzeul

Brukenthal, Muzeul Civilizației Populare Astra, Muzeul de Istorie și Muzeul de Istorie naturală din Sibiu, Muzeul de Artă, muzeul de Istorie, Muzeul Primei Școli Românești din Brașov, Muzeul Unirii din Alba Iulia. Activitatea teatrală are o îndelungată tradiție în Regiunea Centru, primul teatru cu o stagiune permanentă datând din secolul al XVIII-lea. În prezent în Regiune își desfășoară activitatea patru teatre - în orașele Sibiu, Târgu Mureș, Brașov și Sfântu Gheorghe, cu un repertoriu foarte bogat.

Filarmonicile din Târgu Mureș, Sibiu și Brașov sunt printre cele mai prestigioase instituții de acest gen din țară. Creația populară este susținută de numeroase ansambluri folclorice, iar meștesugurile tradiționale sunt perpetuate prin munca meșterilor populari, ale căror produse pot fi admirate la târgurile și expozițiile de artă tradițională, organizate în general de muzeele de etnografie din Regiune: Muzeul civilizației populare tradiționale Astra, Muzeul de etnografie Brașov etc.

Județul Mureș dispune de un climat cultural specific, determinat pe de-o parte de valorile culturale acumulate de-a lungul istoriei, iar pe de altă parte de caracterul compozit al populației, generator de diversitate culturală.

1.2.2.7. Infrastructura pentru turism

Situată în zona centrală a României, Regiunea Centru este caracterizată de un relief preponderant montan care a favorizat dezvoltarea turismului, cu vechi tradiții și un mare potențial de dezvoltare. Ca marcă pentru turismul montan, mai ales pentru sporturile de iarnă, sunt stațiunile turistice Poiana Brașov, Predeal, Pârâul Rece, Păltiniș, care se numără printre cele mai renumite stațiuni turistice montane din România, fiind apreciate și pe plan internațional pentru posibilitățile pe care le oferă.

Regiunea Centru oferă atracții și posibilități de practicare pentru foarte multe forme de turism: turismul montan, turismul balnear, rural și agroturism, cultural, ecumenic, turism sportiv (speoturism, alpinism, mountainbike, zbor cu aparate ultrausoare, canioning, vânătoare și pescuit etc.), turism feroviar, turism de tineret etc.

Turismul este una din ramurile economice care au cunoscut cea mai rapidă expansiune în ultimele decenii. Apariția turismului de masă în tot mai multe țări începând cu secolul 20, generalizarea concediilor anuale plătite, progresele fără precedent înregistrate în domeniul transporturilor, au permis dezvoltarea extrem de rapidă a acestui domeniu nou al economiei.

Beneficiile economice ale industriei turistice sunt multiple. Industria turistică generează un număr semnificativ de locuri de muncă, iar investițiile în acest domeniu au o durată de amortizare relativ scurtă. Economia locală, în ansamblu, beneficiază ca urmare a dezvoltării turismului. Turiștii creează o cerere suplimentară de servicii și bunuri de consum, stimulând astfel sectorul terțiar al economiei (serviciile, comerțul, industriile artizanale etc). În același timp, localitățile turistice tind să aibă o infrastructură edilitară și de servicii mai dezvoltată. Sectorul transporturilor și sectorul imobiliar sunt alte două ramuri importante care au de câștigat prin dezvoltarea turismului. Trebuie avute în vedere, de asemenea, avantajele indirecte obținute prin creșterea vizibilității și a interesului pentru acele regiuni care înregistrează un mare aflux de turiști.

Motivațiile turiștilor sunt foarte diverse: unii turiști caută odihna și relaxarea, alții aventura, unii turiști preferă natura, în timp ce alți turiști vor să descopere locuri noi sau sunt interesați de obiectivele cultural-istorice sau de manifestările culturale. Refacerea sănătății se numără, de asemenea, printre motivațiile turistice frecvent întâlnite. Există o segmentare destul

de bine conturată a pieței turismului în funcție de caracteristici ale turiștilor, precum vârsta, situația familială, nivelul de instruire, nivelul veniturilor. Dacă tinerii preferă turismul activ (turismul montan, turismul sportiv și cel de aventură) și optează pentru durate mai scurte ale sejurului, familiile cu copii se îndreaptă cu precădere spre turismul rural și cel balnear. Vârstnicii sunt interesați îndeosebi de turismul balnear și într-o măsură ceva mai mică de turismul cultural.

Majoritatea turiștilor care vizitează Regiunea Centru sunt români, proporția străinilor nefiind totuși neglijabilă (20 %). Aria geografică de proveniență a turiștilor străini cuprinde majoritatea țărilor europene, precum și unele state extraeuropene (SUA, Canada, Israel). Cei mai mulți turiști străini provin din țări apropiate geografic, furnizore tradiționale de turiști (Ungaria, îndeosebi, dar și Austria, Polonia, Cehia, Slovacia), dar se înregistrează și un număr apreciabil de turiști originari din țări mai îndepărtate (state din Europa de Vest, Israel, SUA). Potențialul de creștere a numărului de turiști străini este mare, în special pe segmentul turismului cultural. Dispunând de un potențial semnificativ, turismul de sănătate și wellness este un alt domeniu de interes pentru piața externă, în prezent acesta fiind exploatat doar într-o măsură redusă.

Turismul montan beneficiază în Regiunea Centru de condiții naturale excepționale, aproape jumătate din suprafața regiunii fiind ocupată de arealele montane. Diversitatea peisagistică, ariile naturale protejate, cu numeroase specii endemice de floră și faună, traseele rutiere spectaculoase, stațiunile montane, fac din Regiunea Centru prima regiune a țării din punctul de vedere al potențialului turistic montan. În acest sens, menționăm faptul că Regiunea Centru include părți însemnate din suprafața a 6 din cele 28 de parcuri naționale sau naturale ale României și cuprinde numeroase alte arii protejate și rezervații naturale.

Turismul cultural dispune de resurse însemnate, cu o mulțime de obiective valoroase ce împânzesc teritoriul regiunii și câteva reperi arhitectonice binecunoscute (ansamblul bisericilor fortificate, castelul Bran, cetatea Sighișoara, Sibiu, Brașov, Alba Iulia etc), precum și festivaluri tradiționale de prestigiu (Pelerinajul de Rusalii de la Șumuleu-Ciuc, Târgul de Fete de pe Muntele Găina etc). Distanța relativ mică dintre obiectivele turistice culturale favorizează integrarea acestora în diferite circuite tematice.

Intrat după 1990 într-o perioadă de declin, turismul balnear începe să fie reconsiderat și revalorizat în ultimii ani, acesta putând redeveni în perioada următoare una din formele preferate de turism, inclusiv pentru piața externă. În acest sens, amintim faptul că România deține o treime din izvoarele de apă minerale ale Europei, multe dintre acestea fiind localizate în Regiunea Centru. Accentuarea procesului de îmbătrânire demografică va face ca numărul de turiști ce optează pentru această formă de turism să crească semnificativ. În același timp, diversificarea ofertei turismului balnear, dezvoltarea componentei de agrement și a celei de wellness și spa sunt în măsură să aducă noi categorii de turiști (tineri, sportivi etc).

Turismul rural atrage îndeosebi familiile cu copii, care caută relaxarea într-un mediu liniștit și sănătos. Pe lângă turiștii din România, de această formă de turism sunt atrași și turiștii străini interesați de cultura românească, aceasta fiind un mijloc direct de cunoaștere a civilizației tradiționale autentice. Turismul rural a înregistrat o dinamică spectaculoasă în ultimii 20 ani, numărul pensiunilor turistice și agroturistice din Regiunea Centru crescând semnificativ.

Alături de motivațiile turistice propriu-zise, există câteva elemente ce susțin motivația turistică și concură la alegerea destinației turiștilor. Ne referim aici la promovarea și informarea turistică, la infrastructura de primire turistică și serviciile oferite, la infrastructura de acces spre zonele turistice și la evenimentele culturale ce prezintă și interes turistic.

În ceea ce privește informarea și promovarea turistică, materialele publicitare (ghiduri, pliante, broșuri, spoturi TV, site-uri dedicate), amenajarea de centre sau puncte de informare

turistică, semnalizarea corespunzătoare a obiectivelor turistice, contribuie în mod semnificativ la atragerea și menținerea interesului pentru o destinație turistică. Promovarea turistică se poate face, de asemenea, prin participarea la târgurile interne și internaționale de turism a autorităților locale din zonele turistice și a actorilor privați implicați în acest domeniu.

Infrastructura de transport și cea de acces spre obiectivele și zonele turistice, condițiile de călătorie (evaluate în termeni de confort, timp și costuri), au o importanță însemnată la alegerea destinației turistice. Dezvoltarea căilor de transport (rutiere și feroviare) și a porților de intrare aeriană sunt condiții imperios necesare pentru dezvoltarea turismului unei țări. România și, implicit, Regiunea Centru suferă din cauza insuficienței dezvoltării a infrastructurii de transport, precum și de întreținerea necorespunzătoare a rețelei rutiere și feroviare, în special a drumurilor secundare, ceea ce constituie o importantă piedică în dezvoltarea turismului.

Infrastructura de primire turistică (hoteluri, moteluri, cabane, pensiuni, campinguri etc), serviciile de cazare și masă oferite, calitatea personalului ce lucrează în turism, au o importanță indiscutabilă în alegerea destinației turistice. De asemenea, amplasarea unităților de cazare în raport cu obiectivele turistice și accesibilitatea acestora influențează opțiunea potențialilor turiști. Nu în ultimul rând ca importanță se numără evenimentele culturale și cele folclorice (festivaluri de muzică, de teatru, de film, festivaluri folclorice, serbări populare etc.) ce au capacitatea de a atrage un număr important de turiști. Acestor evenimente li se pot adăuga diferite programe de petrecere a timpului liber, concepute de agenții economici ce oferă cazare sau de alte entități implicate în domeniul turismului.

Importanța economică a turismului se menține la un nivel foarte redus, atât la nivel regional cât și la nivel național, înregistrându-se în ultimii ani chiar o tendință de scădere a ponderii turismului în Produsul Intern Brut. Astfel, ponderea turismului în valoarea adăugată brută regională a scăzut de la 3,6 % în 1998 la 2,3 % în 2008, în timp ce la nivel național ponderea turismului în valoarea adăugată brută a coborât, în aceeași perioadă, de la 2,6 % la 1,9 %.

În ceea ce privește unitățile de cazare, situația este următoarea:

Tabel 30. Unități de cazare în anul 2013

Denumire	România	Regiunea Centru	Județul Mureș
Hoteluri	1.429	236	48
Hosteluri	185	33	5
Hoteluri apartament	16	1	0
Moteluri	215	49	15
Hanuri	3	0	0
Vile turistice	621	112	16
Cabane turistice	152	56	4
Bungalouri	249	21	12
Sate de vacanță	6	1	0
Campinguri	48	10	4
Popasuri turistice	35	3	2
Căsuțe turistice	45	15	1
Tabere de elevi și preșcolari	62	18	3
Pensiuni turistice	1.335	476	95

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

Pensiuni agroturistice	1.598	611	30
Spații de cazare pe nave fluviale și maritime	10	0	0
Total	6.009	1.642	235

Sursa: Institutul Național de Statistică

La nivelul țării, în anul 2013, ponderea cea mai mare în totalul unităților de cazare le aveau pensiunile agroturistice, cu o pondere de 26,59 %, urmate de hoteluri cu 23,78 % și pensiuni turistice cu 22,22 %. Numărul hanurilor este foarte mic și anume 3, precum și cel al satelor de vacanță, în țară existând doar 6 sate de vacanță.

În regiunea Centru, ponderea cea mai mare în totalul unităților de cazare le au tot pensiunile agroturistice, cu o pondere de 37,21 %, urmate de pensiunile turistice cu 28,99 % și hoteluri cu 14,37 %. Pe teritoriul regiunii Centru nu există hanuri și există doar 1 sat de vacanță, deși potențialul de a atrage turiști prin această formă de cazare este foarte ridicat.

Județul Mureș dispunea de 235 unități de cazare în anul 2013. Dintre acestea, 40,43 %, adică 95, sunt pensiuni turistice. În județul Mureș nu există hanuri și sate de vacanță.

Tabel 31. Unități de cazare în județul Mureș

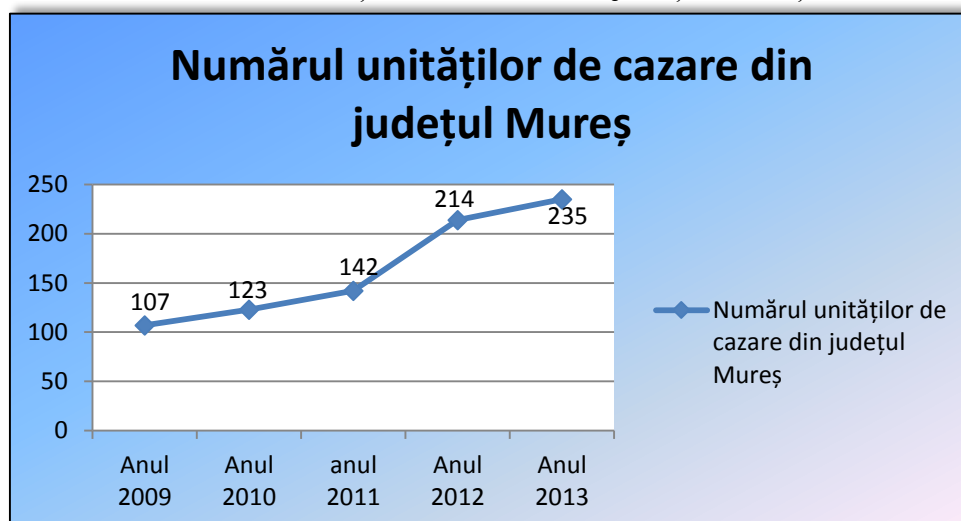
Denumire	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
Hoteluri	22	25	40	47	48
Hosteluri	3	3	4	5	5
Moteluri	5	5	8	14	15
Vile turistice	14	15	8	13	16
Cabane turistice	2	3	3	4	4
Bungalouri	1	1	1	12	12
Campinguri	2	3	3	3	4
Popasuri turistice	1	1	2	2	2
Căsuțe turistice	0	0	0	0	1
Tabere de elevi și preșcolari	3	3	3	3	3
Pensiuni turistice	39	47	47	81	95
Pensiuni agroturistice	15	17	23	30	30
Total	107	123	142	214	235

Sursa: Institutul Național de Statistică

La nivelul județului Mureș, în fiecare an analizat, pensiunile turistice ocupă cea mai mare pondere în totalul unităților de cazare. Se poate observa o creștere anuală sau o menținere a numărului unităților de cazare, indiferent de tipul lor, excepție făcând-o vilele turistice, numărul acestora fiind în scădere în anul 2011 față de anul 2010, înregistrându-se apoi o creștere anuală a numărului acestora.

O creștere semnificativă a numărului de hoteluri se înregistrează în anul 2011, când numărul acestora crește cu 15 hoteluri. Același lucru se poate observa și la bungalouri, de la 1 bungalow în anul 2011 se ajunge la 12 bungalouri în anul 2012, iar numărul pensiunilor turistice crește în anul 2012 față de anul 2013 cu 72,34 %, ceea ce înseamnă înființarea a 34 pensiuni turistice.

Grafic 13. Numărul unităților de cazare din județul Mureș

Numărul total al unităților de cazare din județul Mureș crește anual, ceea ce înseamnă o dezvoltare a ramurii turistice din județ. Cea mai mare creștere a unităților de cazare are loc în anul 2012, numărul total al acestora crescând cu 50,70 % față de anul 2011. O contribuție la această dezvoltare o au și fondurile europene alocate în acest sector pentru perioada 2007-2013, multe unități de cazare fiind înființate cu ajutorul acestor fonduri.

Deși există o dezvoltare a acestei ramuri, pentru a face și mai atractivă zona pentru turiști, sunt necesare investiții în infrastructură, în reabilitarea și modernizarea obiectivelor turistice, a punctelor de informare turistică, dar și o mai bună promovare a turismului din județ.

Tabel 32. Număr de locuri în unitățile de cazare din județul Mureș

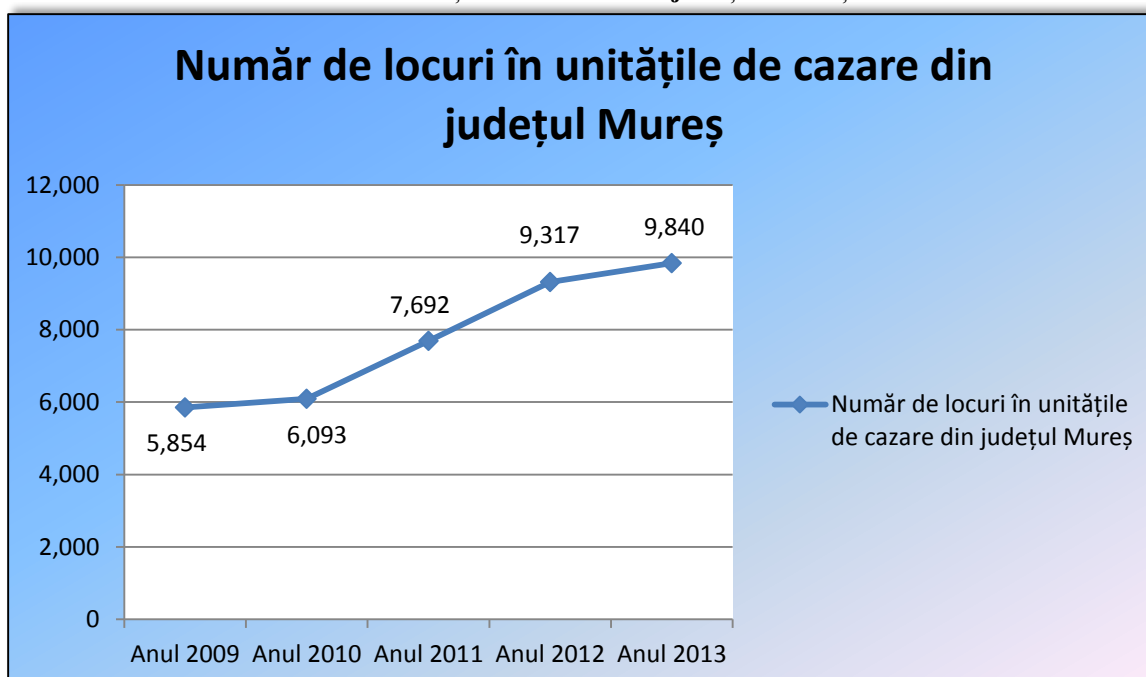
Denumire	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
Hoteluri	2.633	2.612	3.728	4.313	4.395
Hosteluri	178	178	199	287	287
Moteluri	260	260	365	537	607
Vile turistice	378	378	338	430	604
Cabane turistice	71	89	89	125	121
Bungalouri	224	224	224	224	224
Campinguri	462	542	542	524	544
Popasuri turistice	147	147	187	187	140
Căsuțe turistice	0	0	0	0	12
Tabere de elevi și preșcolari	486	486	486	486	379
Pensiuni turistice	716	848	904	1.507	1.786
Pensiuni agroturistice	299	329	630	697	741
Total	5.854	6.093	7.692	9.317	9.840

Sursa: Institutul Național de Statistică

În ceea ce privește numărul de locuri din unitățile de cazare din județul Mureș, acestea cresc, datorită faptului că se înregistrează o creștere a numărului unităților de cazare. Cele mai multe locuri de cazare se găsesc în hoteluri, urmate de locurile din pensiunile turistice. În

prezent, cele mai puține locuri de cazare se găsesc în cabane turistice, popasuri turistice și căsuțe turistice. Acest aspect impune încurajarea construcției de astfel de tipuri de unități de cazare.

Grafic 14. Număr de locuri în unitățile de cazare din județul Mureș

Numărul de locuri din unitățile de cazare din județul Mureș cresc anual, cele mai mari creșteri înregistrându-se în anii 2011 - 26,24 % și 2012 – 21,13 %.

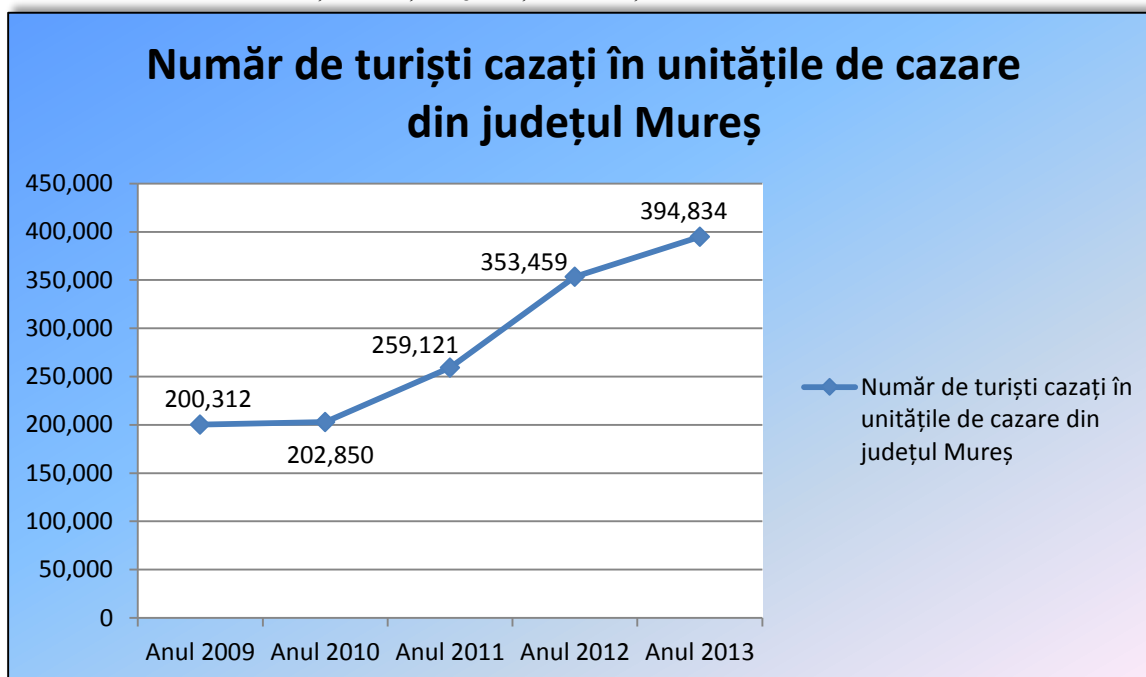
Tabel 33. Număr de turiști cazați în unitățile de cazare din județul Mureș

Denumire	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
Hoteluri	129.179	127.337	176.081	249.647	268.698
Hosteluri	5.254	5.298	5301	9.400	8.954
Moteluri	15.882	23.760	22.056	23.274	25.789
Vile turistice	3.192	2.094	3.599	5.071	4.719
Cabane turistice	416	324	459	1.427	1.217
Bungalouri	53	83	172	114	70
Campinguri	4.153	654	1.869	2.217	1.221
Popasuri turistice	1.331	696	423	592	792
Tabere de elevi și preșcolari	4.173	2.840	2.690	1.766	3.562
Pensiuni turistice	24.063	26.679	30.502	40.667	57.710
Pensiuni agroturistice	12.616	13.085	15.969	19.284	22.102
Total	200.312	202.850	259.121	353.459	394.834

Sursa: Institutul Național de Statistică

Numărul turiștilor cazați în județul Mureș crește anual. Cei mai mulți turiști s-au cazat la hotel, pe urmă în pensiuni turistice, moteluri și pensiuni agroturistice. Cei mai puțini turiști s-au cazat în bungalouri, dat fiind și numărul mic de bungalouri din județ.

Grafic 15. Număr de turiști cazați în județul Mureș

Numărul de turiști cazați în unitățile de cazare din județul Mureș a înregistrat cea mai mare creștere în anul 2012, și anume 36,41 % față de anul 2011, ceea ce înseamnă 94.338 turiști. De asemenea, acest aspect poate fi corelat cu creșterea semnificativă a unităților de cazare din județul Mureș în anul 2012.

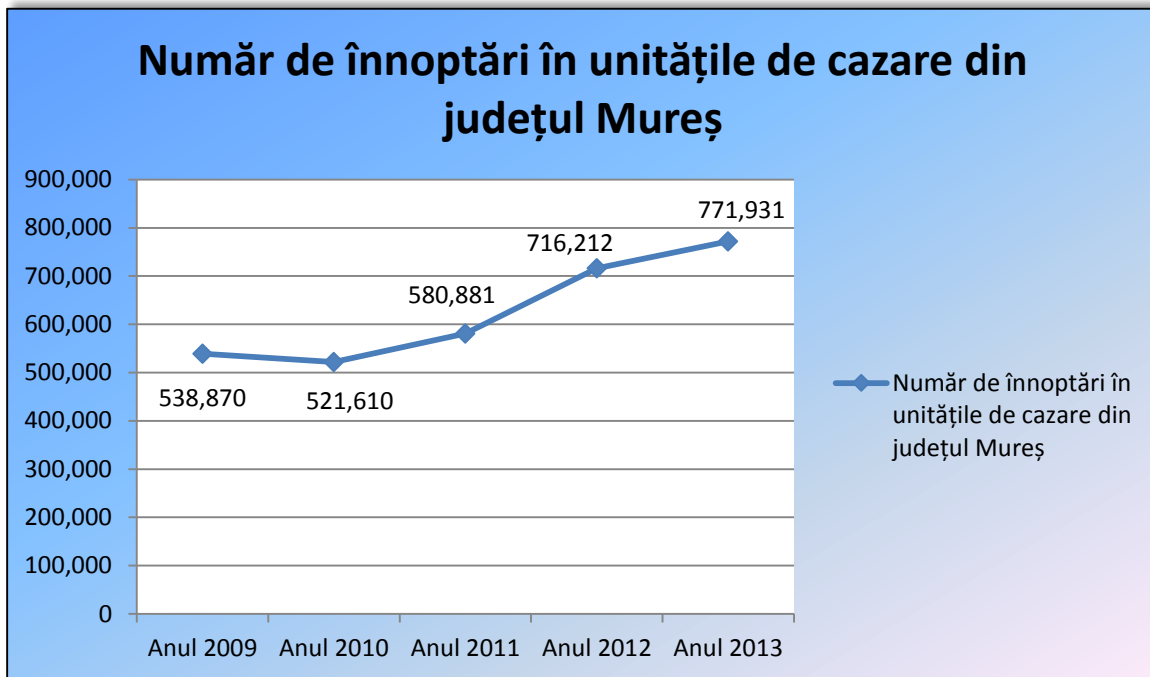
Tabel 34. Număr de înnopțări în unitățile de cazare din județul Mureș

Denumire	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
Hoteluri	363.274	369.449	419.202	528.880	562.604
Hosteluri	10.789	11.048	10.563	18.980	20.551
Moteluri	22.203	27.636	25.037	26.508	28.775
Vile turistice	9.353	8.009	11.674	11.835	12.103
Cabane turistice	825	879	1.497	3.009	3.892
Bungalouri	727	196	247	182	70
Campinguri	10.535	1.311	3.415	3.783	3.626
Popasuri turistice	4.441	2.792	479	1.613	2.232
Tabere de elevi și preșcolari	51.192	33.629	29.703	20.308	16.452
Pensiuni turistice	43.371	46.253	51.206	67.766	85.731
Pensiuni agroturistice	22.160	20.408	27.858	33.348	35.895
Total	538.870	521.610	580.881	716.212	771.931

Sursa: Institutul Național de Statistică

Numărul de înnopțări în unitățile de cazare din județul Mureș crește anual din anul 2010. Cele mai multe înnopțări au loc la hoteluri, aproximativ 73 % din totalul numărului de înnopțări, urmate de numărul de înnopțări din pensiuni turistice. Cele mai puține înnopțări au loc în bungalouri, datorită și numărului mic de bungalouri din județ.

Grafic 16. Număr de înnoptări în județul Mureș

Numărul de înnoptări în unitățile de cazare din județul Mureș a scăzut în anul 2010 față de anul 2009 cu 3,20 %, după care înregistrează creșteri anuale.

Comuna Tăureninu dispune de nici o structură turistică, deși are un mare potențial turistic, în special în domeniul turismului rural și agro-turismului. Pentru a dezvolta acest sector, e nevoie de încurajarea investitorilor în domeniul turismului, iar premisele favorabile unor activități variate facilitează dezvoltarea turismului în zonă. În comună se poate practica pescuitul și vânătoarea, în paralel cu supravegherea îndeaproape a tradițiilor și obiceiilor păstrate de localnici.

CAPITOLUL 2. DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ÎN ANSAMBLU

2.1. Structura economică sectorială

Economia rurală românească este preponderent agrară, deoarece în România economia agricolă propriu-zisă deține o pondere de 60,5 % în structura acesteia, față de numai 14,1 % în UE. Structura profund distorsionată a economiei rurale românești determină și o structură similară a populației rurale ocupate pe sectoare de activități (sectorul primar - 64,2 %, din care în agricultură - 56,6 %, sectorul secundar - 18,5 %, sectorul terțiar - 17,3 %). La scara spațiului rural românesc economia non-agricolă (IMM-uri cu profil industrial, servicii, turism rural) are o pondere redusă, iar turismul rural, în toate variantele sale, cu excepția câtorva zone montane (Bran-Moeciu, Apuseni, Maramureș, Bucovina) și al Deltei Dunării, este cvasi-inexistent.

Analiza IMM-urilor din spațiul rural evidențiază capacitatea redusă a acestora de a răspunde necesității de a furniza locuri de muncă pentru populația din spațiul rural. Dezvoltarea afacerilor la scară mică este recunoscută ca fiind sursa cea mai importantă de locuri de muncă/obținere de venituri în spațiul rural, atât pentru economiile deja dezvoltate, cât și pentru cele în curs de dezvoltare.

Dintre IMM-urile active cu profil non-agricol la nivel național, numai 18,1% figurau în mediul rural la nivelul anului 2011, ceea ce denotă o pondere redusă a IMM-urilor din rural implicate în desfășurarea activităților non-agricole (industrie, servicii și turism rural).

Deși în perioada 2005-2011 numărul IMM-urilor cu profil non-agricol din rural a crescut cu 16 %, efectele crizei economice s-au făcut simțite în ultimii trei ani analizați, când a fost înregistrată o scădere cu 7.492 a acestor unități, ajungându-se la 77.315 IMM-uri non-agricole (sector secundar și terțiar) în 2011. Totodată, densitatea IMM-urilor la 1.000 de locuitori în mediul rural este mai redusă decât cea la nivel național (9,64 față de 23,66 în anul 2011).

Poziția geografică favorabilă în partea central-nordică a României, infrastructura dezvoltată, resursele naturale, sunt factori care au determinat dezvoltarea economiei județului, dar perioada de tranziție spre economia de piață traversată de România după 1990 cu problemele specifice (recesiune economică, inflație, șomaj) și-au pus amprenta și asupra economiei județului Mureș.

Având ca indicator sintetic populația ocupată, ponderea în economia județului este deținută de activitățile industriale, urmate de cele din sectorul serviciilor și apoi de cele din sectorul agro-silvic.

Situându-se pe locul 11 pe țară din punct de vedere al ocupării forței de muncă în industrie, județul Mureș aduce o contribuție importantă în producția industrială a țării, fiind unul dintre județele dezvoltate din țară, în această zonă desfășurându-și activitatea agenți economici din principalele ramuri ale economiei naționale.

Principalele sectoare industriale sunt următoarele:

- forajul și extracția gazelor naturale;
- exploatarea și prelucrarea lemnului; producția de mobilă și instrumente muzicale;
- industria chimică (îngrășăminte, cauciuc, materiale plastice, carbid, medicamente);
- industria de textile țesute și industria de confecții;
- industria de prelucrare a pielii, încălțăminte și alte produse din piele;
- industria alimentară;
- alte produse din minerale nemetalice (sticlă, cărămizi, țigle, var, prefabricate, sticlărie ornamentală, articole din porțelan și ceramică);

- prelucrarea metalelor, construcții de mașini și articole electrice;

Județul Mureș este singurul producător de carbid și viori din țară, fiind de asemenea recunoscut pentru fabricile sale de mobilă, precum și pentru unitățile producătoare de articole decorative din porțelan și ceramică, sticlărie, țesături, confecții, articole din piele și bere. Centrul Român de Politici Economice, în cadrul unui studiu din Proiectul de Dezvoltare a Clusterelor Industriale (INCLUD), finanțat de Uniunea Europeană, a identificat județul Mureș ca fiind județul cu cea mai mare concentrare de unități din industria de mobilă și prelucrare a lemnului.

2.2. Structura unităților economice

Sectorul privat al economiei comunei Tăureni este în dezvoltare, cele mai multe societăți din sectorul privat din comuna Tăureni activând în sectorul comerțului. Activitatea de producție și servicii în sectorul privat este foarte redusă. Mecanismele economiei de piață, influențate de o politică economică neperformantă, au acționat și în comuna Tăureni la fel de implacabil ca la nivelul întregii țări.

Pentru îmbunătățirea mediului de afaceri a localității sunt necesare investiții majore în ceea ce privește inițierea și dezvoltarea de afaceri.

În comuna Tăureni, domeniile de bază în care își desfășoară activitatea societățile comerciale sunt: comerț, industrie, prestări servicii și agricultură.

În comuna Tăureni nu este nici o societate cu capital străin, iar acest lucru afectează dezvoltarea locală și regională a economiei.

Administrația Publică Locală, dar și agenții economici locali, doresc creșterea volumului activității actualilor agenți economici, precum și atragerea de capital străin și întărirea pe piață a poziției acestora.

Agenții economici reprezintă o sursă financiară importantă pentru finanțarea și suportarea proiectelor de investiții. Agenții pot derula proiecte în parteneriat cu instituțiile publice, proiecte care pot aduce beneficii, atât agenților, cât și instituțiilor publice și, indirect, locuitorilor comunei Tăureni.

În comuna Tăureni principalele societăți comerciale sunt:

Tabel 35. Indicatorii anului 2013 privind unitățile economice din comuna Tăureni

Denumire	Domeniu de activitate	Salariați	Cifra de afaceri -lei-	Productivitatea muncii -lei-
SC Linia Zetta SRL	Fabricarea altor produse din material plastic	70	11.419.126	163.130,37
SC Flaviu ABC SRL	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	4	45.782	11.445,50
SC Agroservcom Apollo	Cultivarea	5	64.274	12.854,80

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

SRL	cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase			
SCParmes SRL	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	1	101.039	101.039
SCBiostar 2011 SRL	Comerț cu amănuntul al fructelor și legumelor proaspete, în magazine specializate	0	21.809	-
SCAgropet SRL	Creșterea bovinelor de lapte	0	55.558	-

Societatea cu cea mai mare cifră de afaceri este Linia Zetta S.R.L., societate ce se ocupă cu fabricarea altor produse din material plastic și care în anul 2013 a avut o cifră de afaceri de 11.419.126 lei. A doua societate comercială ca mărime după cifra de afaceri în comuna Tăureni, în anul 2013, a fost societatea comercială Parmes SRL, care are ca obiect de activitate comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun, înregistrând în anul 2013 o cifră de afaceri de 101.039 lei.

Unul din indicatorii de referință la nivel de IMM este productivitatea muncii. Unul din obiectivele prezentate în Planul Național de Dezvoltare este creșterea productivității muncii până la 50.000 euro/persoană până în anul 2015.

Din societățile prezentate mai sus niciuna nu atinge acest prag.

Pentru a crește productivitatea muncii este necesară implementarea unor programe care să dezvolte spiritul anteprenorial, fapt ce ar duce la dezvoltarea societăților, crearea de noi locuri de muncă și dezvoltarea economică în ansamblu.

Tabel 36. Ponderea salariaților în populația totală

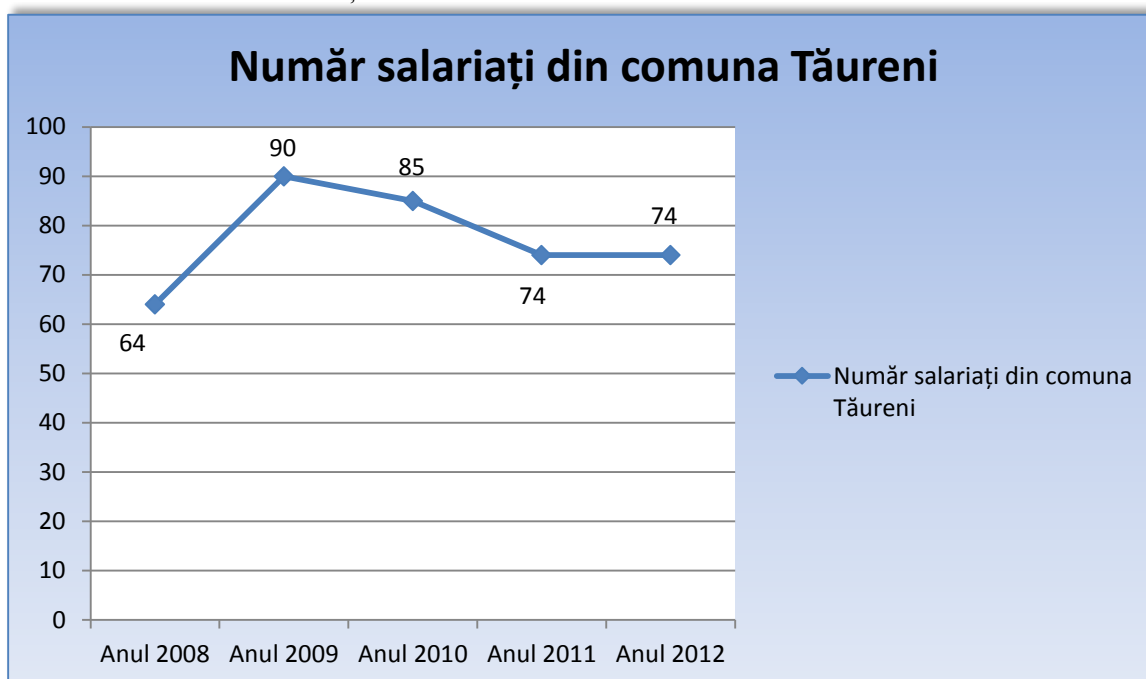
Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
România					
Populația totală	21.528.627	21.498.616	21.462.186	21.413.815	21.355.849
Salariați	5.046.317	4.774.263	4.376.044	4.348.739	4.442.865
Pondere	23,44 %	22,21 %	20,39 %	20,31 %	20,80 %
Regiunea Centru					
Populația totală	2.524.628	2.526.062	2.524.418	2.522.692	2.519.787
Salariați	632.847	586.433	544.191	546.445	567.851
Pondere	25,07 %	23,22 %	21,56 %	21,66 %	22,54 %
Județul Mureș					
Populația totală	581.400	581.628	580.672	579.747	578.578
Salariați	130.740	124.747	114.826	114.551	115.815
Pondere	22,49 %	21,45 %	19,77 %	19,76 %	20,02 %
Comuna Tăureni					
Populația totală	1.019	1.012	994	980	948
Salariați	64	90	85	74	74
Pondere	6,28 %	8,89 %	8,55 %	7,55 %	7,81 %

Sursa: Institutul Național de Statistică

În ceea ce privește ponderea salariaților în totalul populației, situația se prezintă astfel:

- La nivelul țării, această pondere scade anual din anul 2008 până în anul 2011, datorită faptului că scade anual atât numărul populației, cât și cel al salariaților. În anul 2012 se înregistrează o creștere a numărului de salariați față de anul 2011 cu 2,16 %. La nivelul țării, ponderea salariaților în total populație este de peste 20 % în fiecare an analizat;
- În regiunea Centru, această pondere este mai mare decât cea de la nivelul țării, a județului Mureș și a comunei Tăureni în fiecare an analizat, valoarea ei fiind de peste 21 %, chiar și de peste 25 % în anul 2008. Deși populația regiunii scade anual din anul 2010, numărul salariaților crește anual, ceea ce duce implicit la creșterea anuală a ponderii salariaților în populația regiunii Centru;
- În județul Mureș, ponderea salariaților în totalul populației se situează în jurul valorii de 20 %. Începând cu anul 2009, populația județului scade anual, la fel și numărul salariaților, excepție fiind în anul 2012, când se înregistrează o creștere față de anul 2011 cu 1,10 %;
- În comuna Tăureni, această pondere este mult sub ponderea înregistrată la nivel național, regional și județean. În anii 2009 și 2010 aceasta este de peste 8 %, însă în anii 2011 și 2012 scade sub 8 %, fiind de peste 2,5 ori mai mică decât cea de la nivel național, regional și județean. În anul 2009 față de anul 2008, numărul salariaților din comună crește, după care numărul acestora scade anual. În acest sens, este necesară încurajarea investițiilor în zonă prin acordarea de facilități investitorilor, forță de muncă calificată, pentru a absorbi forța de muncă disponibilă în comună.

Grafic 17. Numărul salariaților din comuna Tăureni

Crearea unui mediu favorabil stimulării investițiilor în spațiul rural, pentru extinderea IMM-urilor din economia rurală non-agricolă și de prelucrare a produselor agricole primare, trebuie să devină o preocupare permanentă a autorităților locale, prin realizarea în cadrul procesului de descentralizare economică și subsidiaritate decizională în localitățile rurale (sau zonele rurale) cu excedent de forță de muncă a unor microzone industriale sătești, cu sprijin financiar județean sau regional, prin echiparea acestora cu utilitățile necesare activităților industriale (energie electrică, termică, gaz, apă, canal, drumuri de acces și interioare, telecomunicații etc.), după modelul celor create, de mult timp, în spațiul rural al țărilor din U.E. Investițiile în economia rurală non-agricolă și alimentară din spațiul rural, pe lângă asigurarea creșterii valorii adăugate brute prin procesarea materiilor prime agricole și neagricole din resurse locale, mai are un mare avantaj, atât în perioadele de criză și recesiune, cât și în cele de creștere economică, în sensul creării de noi locuri de muncă, prin folosirea și stabilizarea forței de muncă locale (rurale), revitalizarea localităților rurale, în mod deosebit cele din zonele defavorizate și periferice.

Atât economia rurală, în ansamblul său, cât și economia agro-alimentară, ca element important al economiei rurale, prezintă structuri pronunțat diferite în România față de Uniunea Europeană.

Economia rurală românească este preponderent agricolă (circa două treimi) sau agro-alimentară (mai mult de trei pătrimi). În Uniunea Europeană, dominantă economia rurală este economia serviciilor, cu o pondere de 42,2 %, mai mare cu 2 % față de economia agro-alimentară.

2.3. Dezvoltarea economică în câteva sectoare ale economiei

2.3.1. Industrie

Întreprinderile mici și mijlocii. Importanța extinderii întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) în spațiul rural pornește de la necesitatea complementarizării și diversificării economiei

rurale. Economia rurală este cu atât mai dezvoltată și mai dinamică, cu cât are o structură mai diversă, iar ponderea economiei neagricole (industria extractivă și prelucrătoare, industria alimentară și ușoară, exploatarea și prelucrarea lemnului și a produselor de pădure, activitățile meșteșugărești, activitățile agroturistice, prestările de servicii) este mai mare. În economia modernă, distribuția industriei orizontale, și nu numai, se face în spațiul rural, IMM-urile fiind amplasate, de regulă, în jurul polilor industriali.

Industria modernă se bazează pe mișcarea materiilor prime și a produselor finite și nu a forței de muncă. Pornind de la principiul că deplasarea forței de muncă este mult mai costisitoare (economic și social), comparativ cu mișcarea materialelor și produselor, majoritatea statelor europene și-au modificat politica de amplasare a IMM-urilor, în sensul că au deplasat întreprinderile spre forța de muncă și nu invers. Deplasarea forței de muncă presupune investiții masive și fenomene sociale complexe. Din contră, amplasarea întreprinderilor mici și mijlocii industriale în spațiul rural înseamnă diversificarea economiei, ocuparea și stabilizarea în rural a forței de muncă, cu precădere a celei tinere, creșterea puterii economice a localităților rurale și dezvoltarea de ansamblu a acestora. Cu excepția a două subramuri, industria alimentară și exploatarea lemnului, activitățile industriale propriu-zise sunt absente din mediul rural românesc. Numai circa un sfert din comunele României au activități economice neagricole, organizate sub formă de IMM-uri în industria extractivă, prelucrătoare, meșteșugărească și de activități agroturistice.

Faptul că numai 5,7 % din economia rurală românească o reprezintă activitățile industriale (extractive și prelucrătoare non-agricolă), față de 9,3 % în UE, demonstrează, fără putere de tăgadă, precaritatea economiei rurale din țara noastră. În ansamblu, economia rurală non-agricolă românească are pondere de 21 % în total economie rurală, comparativ cu ponderea acesteia în UE de 59,7 %, demonstrând și de această dată (și chiar mai mult, comparată cu perioada interbelică și comunistă), caracterul preponderent agrar al economiei rurale românești, cu consecințe grave asupra stării economice și sociale generale a vieții rurale.

Dezvoltarea unei rețele viabile de întreprinderi mici și mijlocii private (agro-alimentare, industriale, de prelucrare a produselor locale, artizanale, de servicii etc.) în mediul rural are, pe lângă funcția economică importantă, și o componentă socială marcantă, în sensul „stabilizării” populației rurale (în primul rând a celei tinere), eliminării navetismului și utilizării, prin complementaritate, a forței de muncă sătești. În același timp, aceste întreprinderi au și rolul de a potența economia rurală care contribuie, în acest fel, prin impozitele care se plătesc bugetului local, la dezvoltarea economică, culturală și socială a localităților rurale respective.

Industria este ramură cu ponderea cea mai mare în economia județului Mureș, reprezentând 41 % din totalul ramurilor economice. După evenimentele din anul 1989, procesul de tranziție caracteristic economiei județului s-a resimțit și în sectorul industrial, care a trecut de la un sistem puternic centralizat la promovarea liberei inițiative. Procesul de privatizare a tuturor unităților de producție industrială care s-a desfășurat în anii '90, a fost însoțit de reducerea volumului producției și a capacităților de producție, precum și de dispariția unor ramuri industriale.

Totuși, județul Mureș dispune de un potențial de dezvoltare ridicat, determinat de așezarea geografică centrală și de condițiile naturale variate și prielnice unei ample dezvoltări economice. Industria se caracterizează printr-o varietate mare a ramurilor producătoare, cu specializări de importanță națională, între care menționăm: industria extractivă a gazului metan; industria de exploatare și prelucrare a lemnului; producția de mobilier și instrumente muzicale; industria chimică și producția de medicamente; prelucrarea cauciucului și a maselor plastice; industria alimentară, băuturi; industria textilă, încălțăminte și confecții din textile și piele; produse din

minerale nemetalice (geamuri, sticlărie, cărămizi, țigle, var, prefabricate pentru construcții, alte materiale de construcții, sticlă decorativă, porțelan, faianță); metalurgie; mașini, echipamente, aparate electrice.

2.3.2. Comerț

Comerțul este domeniul de activitate care a cunoscut o adevărată explozie în perioada de după revoluția anticomunistă, astfel că la finele anului 2002 acest sector reprezenta, după industrie, o pondere de 29,1 % în totalul structurii cifrei de afaceri pe activități ale economiei județului. Din totalul de 8.280 unități active la nivelul județean în anul 2002, 3.832 unități își desfășurau activitatea în sectorul comercial, reprezentând un procent de 46,3 %. Ponderea ridicată se menține și în cazul numărului mediu de persoane ocupate în unitățile active, unde comerțul reprezintă 16,5 %, cu un număr de 18.647 persoane ocupate.

În comuna Tăureni își desfășoară activitatea în acest domeniu aproximativ jumătate din unitățile economice existente, însă acestea sunt întreprinderi micro și mici și nu reprezintă o importanță la nivel național, ci doar la nivel local și regional.

2.3.3. Turism

Înzestrat cu un bogat potențial turistic, definit de marea varietate a elementelor din cadrul natural, județul Mureș se înscrie între zonele de mare atractivitate pe plan intern și internațional, iar comuna Tăureni are toate premisele unei dezvoltări prospere în domeniul turismului, prin crearea identității turistice, exploatarea resurselor naturale existente (resurse naturale), abordarea unei strategii de marketing complexe etc. Comuna Tăureni, prin investiții în infrastructura turismului local și regional, trebuie să susțină investiția în domeniul turismului, să încurajeze investițiile în domeniul turismului, să creeze o identitate turistică a comunei și să o introducă în circuitul turistic, bazându-se pe agro-turism.

La această dată, deși există unele semnale pozitive de extindere a turismului rural și a agroturismului, totuși câțiva factori restrictivi limitează extinderea acestora la capacitatea oferită de peisaj și cultura tradițională. Factorii limitativi (restrictivi) sunt: infrastructura (șosele, căi ferate, servicii bancare, poștale, telecomunicații rapide și sigure); condițiile de locuit modeste (neacceptate nici de turiștii mai puțin pretențioși) oferite de majoritatea gospodăriilor țărănești; instrucția insuficientă a gospodarilor (cunoștințe minime în domeniul turismului, gastronomie specifică locală de calitate, necunoașterea unei limbi străine); nesiguranța, insecuritatea personală a turiștilor etc. Faptul că numai 0,1% din economia rurală a României provine din agroturism, comparativ cu 4,4 % în țările UE, este un indicator economic edificator pentru caracterizarea stării de precaritate a agroturismului românesc.

CAPITOLUL 3. POPULAȚIA, RESURSE UMANE ȘI PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ

3.1. Populația și resursele umane

3.1.1. Evoluția populației

Populația, ca principal element al societății, ocupă un loc deosebit în evaluarea economico-socială a localității, fiind atât factor, cât și scop al dezvoltării.

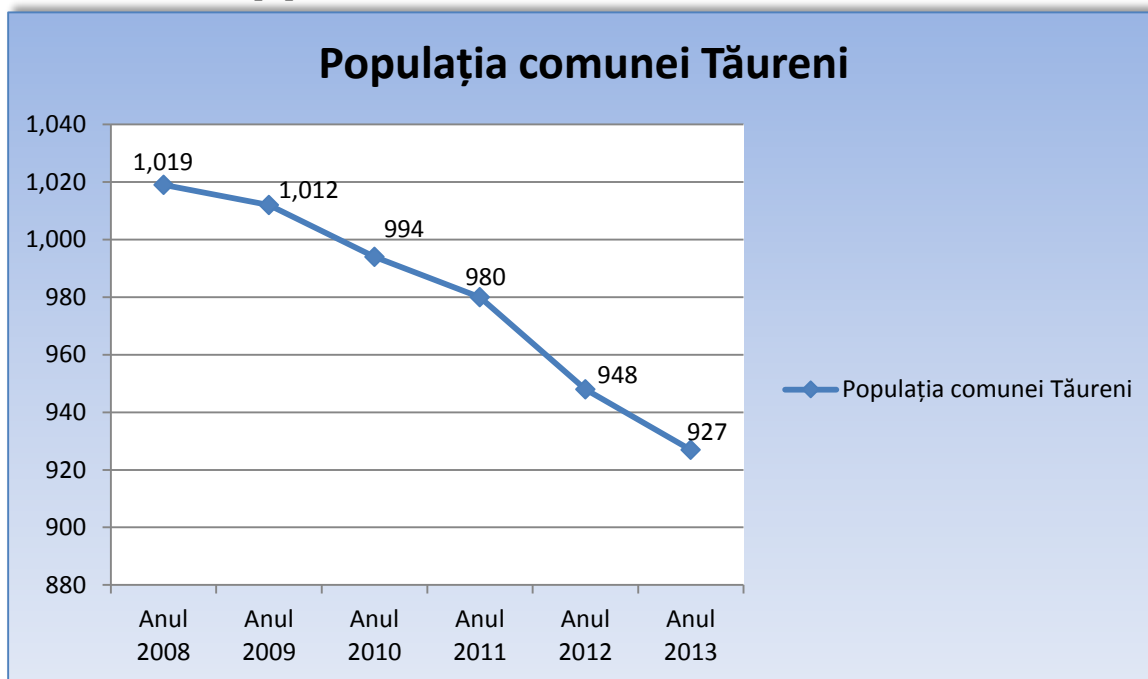
Tabel 37. Evoluția populației comunei Tăureni

Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
Masculin	528	524	522	508	487	474
Feminin	491	488	472	472	461	453
Total	1.019	1.012	994	980	948	927

Sursa: Institutul Național de Statistică

La nivelul comunei Tăureni, populația are un trend descrescător anual. În anul 2013, populația comunei a scăzut cu 9,03 % față de anul 2008. Se poate observa că atât numărul persoanelor de sex masculin cât și cel al persoanelor de sex feminin scade anual.

Grafic 18. Evoluția populației comunei Tăureni

Tabel 38. Ponderea populației comunei Tăureni în populația județului Mureș

Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
Pondere	0,18 %	0,17 %	0,17 %	0,17 %	0,16 %	0,16 %

Sursa: Institutul Național de Statistică

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

Ponderea populației comunei Tăureni în populația județului Mureș scade de la valoarea de 0,18 % la 0,16 %, datorită faptului că populația comunei este în continuă scădere.

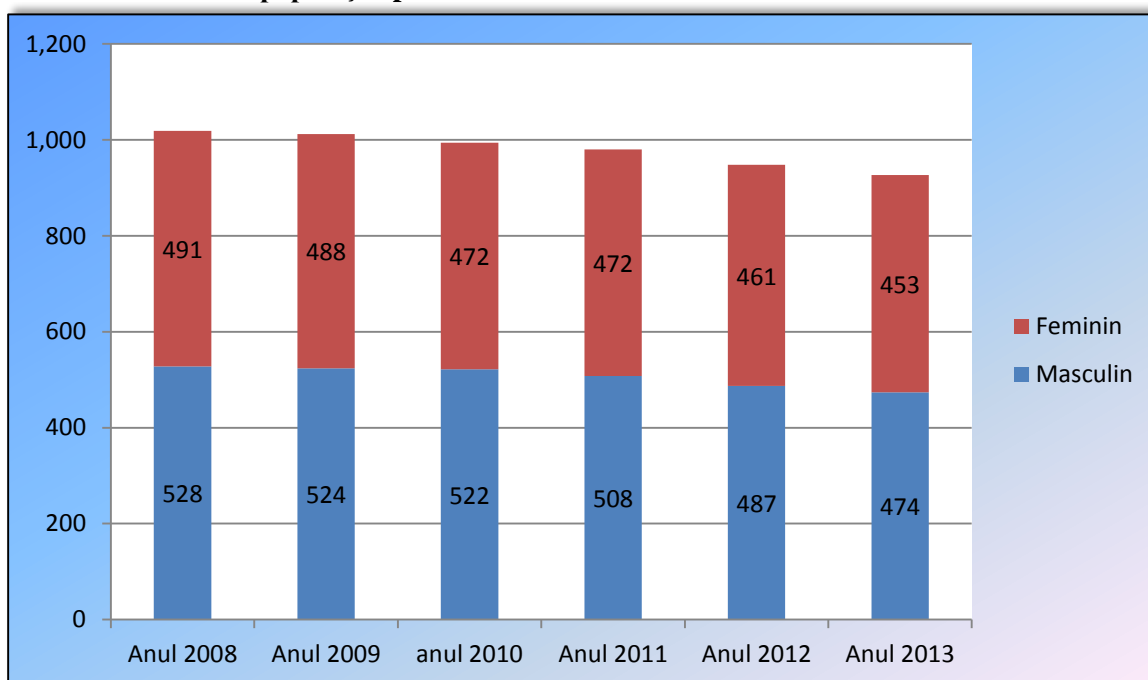
Tabel 39. Ponderea populației pe sexe în comuna Tăureni

Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
Masculin	51,82 %	51,78 %	52,52 %	51,84 %	51,37 %	51,13 %
Feminin	48,18 %	48,22 %	47,48 %	48,16 %	48,63 %	48,87 %
Total	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Sursa: Institutul Național de Statistică

În fiecare din cei 6 ani studiați, se poate observa un oarecare echilibru în ceea ce privește structura populației pe sexe în cadrul comunei Tăureni, însă majoritară este populația de sex masculin.

Grafic 19. Ponderea populației pe sexe în comuna Tăureni

Tabel 40. Populația comunei Tăureni pe grupe de vârstă

Denumire	Anul 2008		Anul 2009		Anul 2010		Anul 2011		Anul 2012		Anul 2013	
0-4 ani	72	7,07 %	62	6,13 %	64	6,44 %	62	6,33 %	52	5,49 %	37	3,99 %
5- 9 ani	75	7,36 %	87	8,60 %	83	8,35 %	71	7,24 %	58	6,12 %	63	6,80 %
10-14 ani	62	6,08 %	61	6,03 %	68	6,84 %	78	7,96 %	79	8,33%	69	7,44 %
15-19 ani	55	5,40 %	52	5,14 %	51	5,13 %	50	5,10 %	51	5,38 %	54	5,83 %
20-24 ani	63	6,18 %	51	5,04 %	49	4,93 %	46	4,69 %	50	5,27 %	46	4,96 %
25-29 ani	74	7,26 %	71	7,02 %	71	7,14 %	69	7,04 %	51	5,38 %	55	5,93 %
30-34 ani	67	6,58 %	74	7,31 %	64	6,44 %	55	5,61 %	68	7,17 %	64	6,90 %
35-39 ani	84	8,24 %	87	8,60 %	87	8,75 %	90	9,18 %	76	8,02 %	66	7,12 %
40-44 ani	60	5,89 %	65	6,42 %	72	7,24 %	81	8,27 %	89	9,39 %	88	9,49 %
45-49 ani	41	4,02 %	44	4,35 %	38	3,82 %	39	3,98 %	48	5,06 %	54	5,83 %
50-54 ani	38	3,73 %	40	3,95 %	41	4,12 %	36	3,67 %	31	3,27 %	42	4,53 %
55-59 ani	53	5,20 %	51	5,04 %	47	4,73 %	50	5,10 %	45	4,75 %	33	3,56 %
60-64 ani	61	5,99 %	52	5,14 %	54	5,43 %	51	5,20 %	44	4,64 %	46	4,96 %
65-69 ani	65	6,38 %	63	6,23 %	57	5,73 %	49	5,00 %	52	5,49 %	54	5,83 %
70-74 ani	53	5,20 %	57	5,63 %	59	5,94 %	64	6,53 %	64	6,75 %	61	6,58 %
75-79 ani	50	4,91 %	57	5,63 %	46	4,63 %	45	4,59 %	45	4,75 %	40	4,31 %
80-84 ani	32	3,14 %	27	2,67 %	28	2,82 %	26	2,65 %	28	2,95 %	34	3,67 %
Peste 84 ani	14	1,37 %	11	1,09 %	15	1,51 %	18	1,84 %	17	1,79 %	21	2,27 %
TOTAL	1.019	100 %	1.012	100 %	994	100 %	980	100 %	948	100 %	927	100 %

Sursa: Institutul Național de Statistică

În anul 2008, ponderea cea mai mare în totalul populației o aveau persoanele cu vârsta cuprinsă între 35-39 ani, cu un procent de peste 8 %, ceea ce înseamnă puțin peste 80 persoane.

În anul 2009 există 2 categorii majoritare, și anume persoanele cu vârsta cuprinsă între 5 – 9 ani și cele cuprinse cu vârsta între 35 – 39 ani, fiecare cu o pondere de 8,60 % în totalul populației comunei.

În anii 2010 și 2011 sunt majoritare tot persoanele cu vârsta cuprinsă între 35 – 39 ani, însă în anii 2012 și 2013 se remarcă faptul că majoritare devin persoanele cu vârsta cuprinsă între 40 – 44 ani, fapt care se datorează procesului firesc de îmbătrânire a populației.

Se remarcă faptul că în comună majoritară este populația tânără, aspect pozitiv și benefic pentru dezvoltarea comunei, deoarece existența persoanelor tinere înseamnă forță de muncă, atragerea de investitori, dezvoltarea activităților economice, dar și a agriculturii, alt aspect important fiind faptul că acești tineri născuți și crescuți în comuna Tăureni păstrează și respectă tradițiile locale, acestea fiind sărbătorite anual.

În fiecare an studiat, ponderea cea mai mică o au persoanele de peste 84 ani, cu un procent de aproximativ 1 % - 2 %, adică aproximativ 10 - 20 persoane.

Tabel 41. Structura populației pe vârstă în comuna Tăureni

Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
0-49 ani	653	654	647	641	622	596
Peste 50 ani	366	358	347	339	326	331
Total	1.019	1.012	994	980	948	927

La un nivel mai restrâns, se poate observa că populația comunei Tăureni cu vârsta de până în 50 de ani reprezintă peste 64 % din populație, ceea ce înseamnă o populație tânără, capabilă să contribuie la dezvoltarea comunei Tăureni.

Tabel 42. Sporul natural în comuna Tăureni

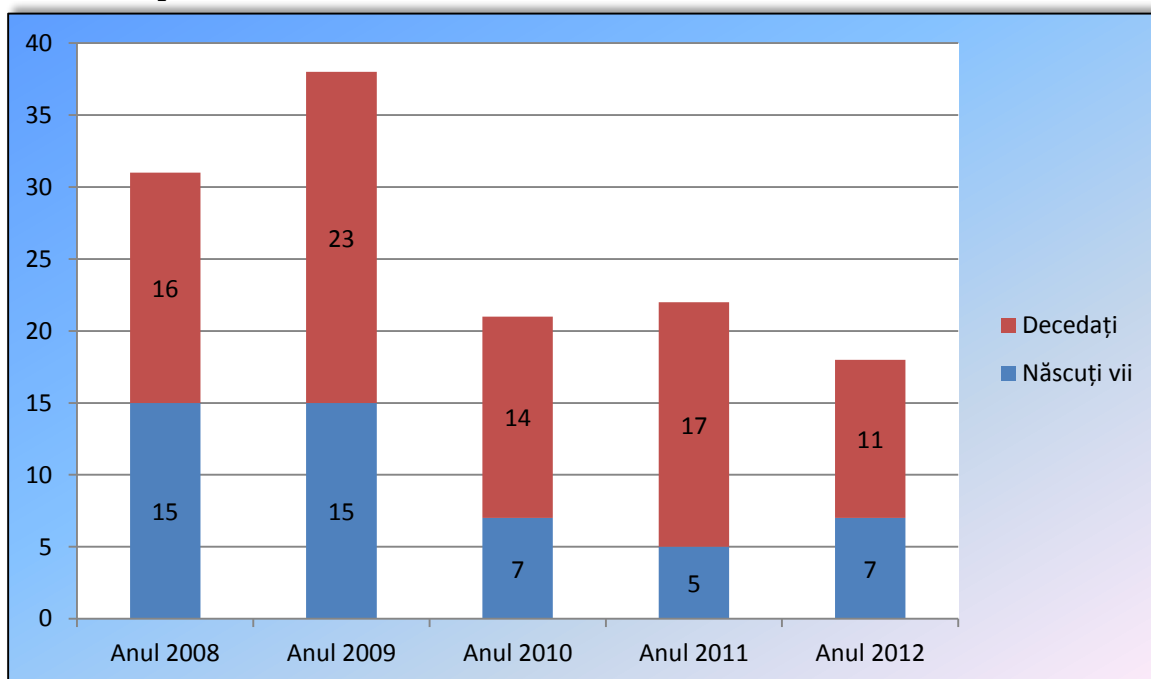
Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
Născuți vii	15	15	7	5	7
Decedați	16	23	14	17	11
Spor natural	-1	-8	-7	-12	-4

Sursa: Institutul Național de Statistică

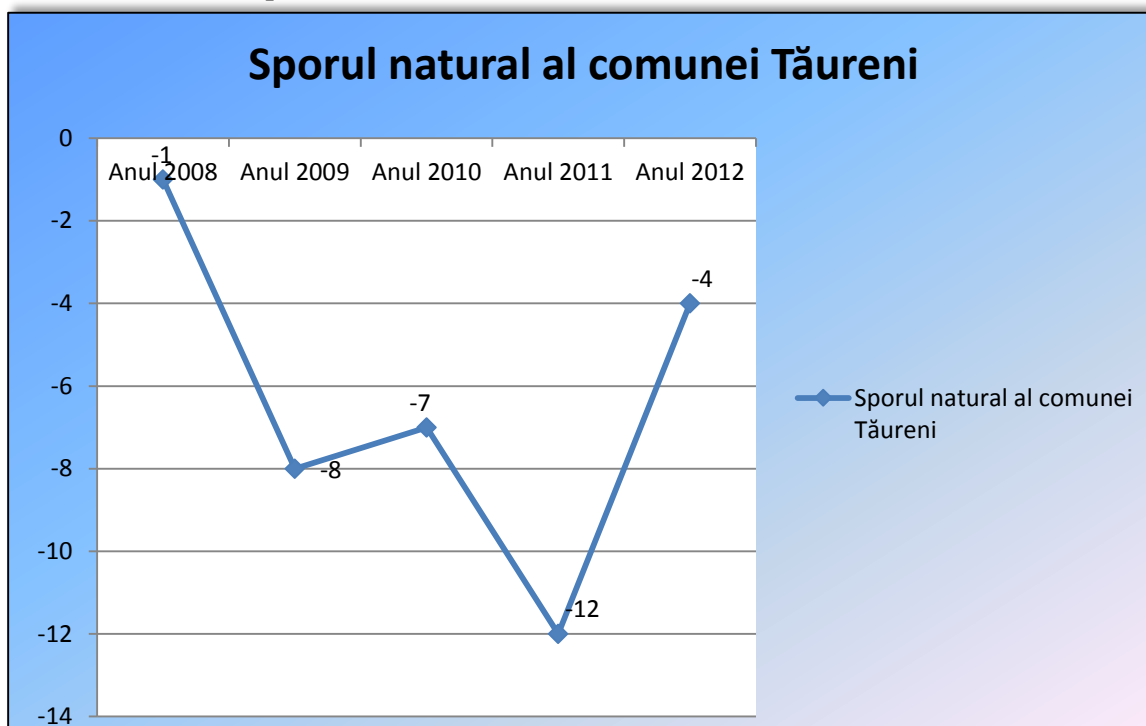
Numărul născuților vii este oscilant și anume: în anul 2009 față de anul 2008 se menține constant, adică 15 nou-născuți, în anul 2010 scade la 7, în anul 2011 scade la 5, iar în anul 2012 are loc o creștere față de anul 2011 cu 2 nou-născuți. Numărul decedaților este oscilant de la an la an.

Sporul natural în comuna Tăureni este negativ în fiecare an analizat, valoarea maximă negativă a sporului natural este atinsă în anul 2011, iar cea minimă în anul 2008.

Grafic 20. Sporul natural în comuna Tăureni

Grafic 21. Evoluția sporului natural în comuna Tăureni

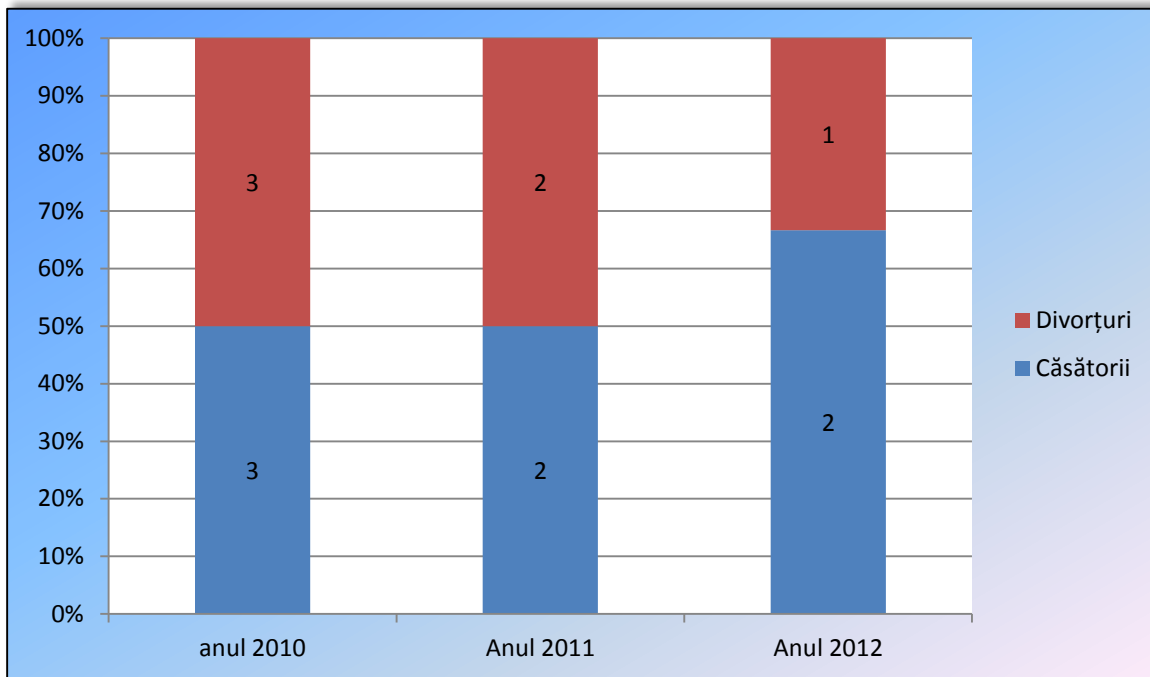
Tabel 43. Numărul căsătoriilor și divorțurilor în comuna Tăureni

Denumire	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012
Căsătorii	3	2	2
Divorțuri	3	2	1

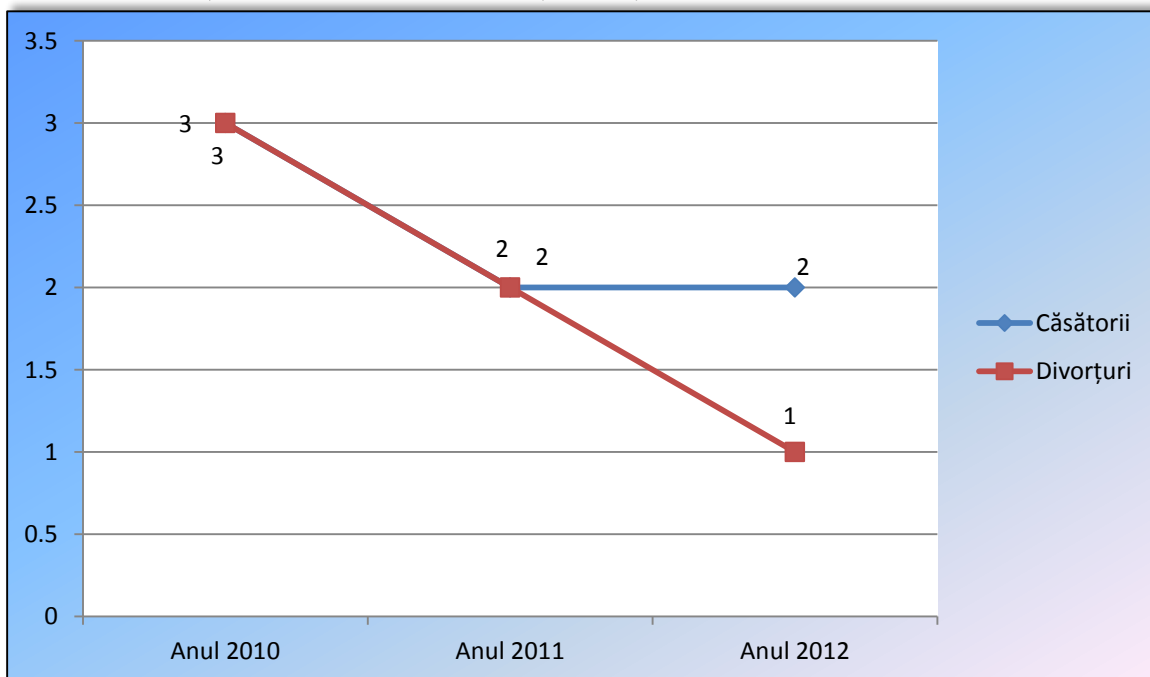
Sursa: Institutul Național de Statistică

Numărul căsătoriilor este egal numărul de divorțuri în anii 2010 și 2011, iar în anul 2012 numărul căsătoriilor este mai mare cu 1. Numărul căsătoriilor scade, după care este constant în anii 2011 și 2012. Această tendință este și la nivel național, datorită schimbării mentalității populației în ceea ce privește familia, majoritatea persoanelor punând în prim plan cariera, satisfacția materială și profesională, abia apoi întemeindu-și o familie. Această tendință se transmite și către locuitorii comunei Tăureni, unde deși majoritatea populației din comună este tânără, numărul căsătoriilor este în scădere.

Grafic 22. Numărul divorțurilor și căsătoriilor în comuna Tăureni

Grafic 23. Evoluția numărului de căsătorii și divorțuri în comuna Tăureni

Situația stabilirilor de reședință și a plecărilor cu reședința în/din comuna Tăureni este următoarea:

Tabel 44. Stabiliri și plecări cu reședință din comuna Tăureni

Denumire	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
Stabiliri de reședință	6	7	2	3	0	2
Plecări cu reședință	9	10	7	11	12	12
Sold	-3	-3	-5	-8	-12	-10

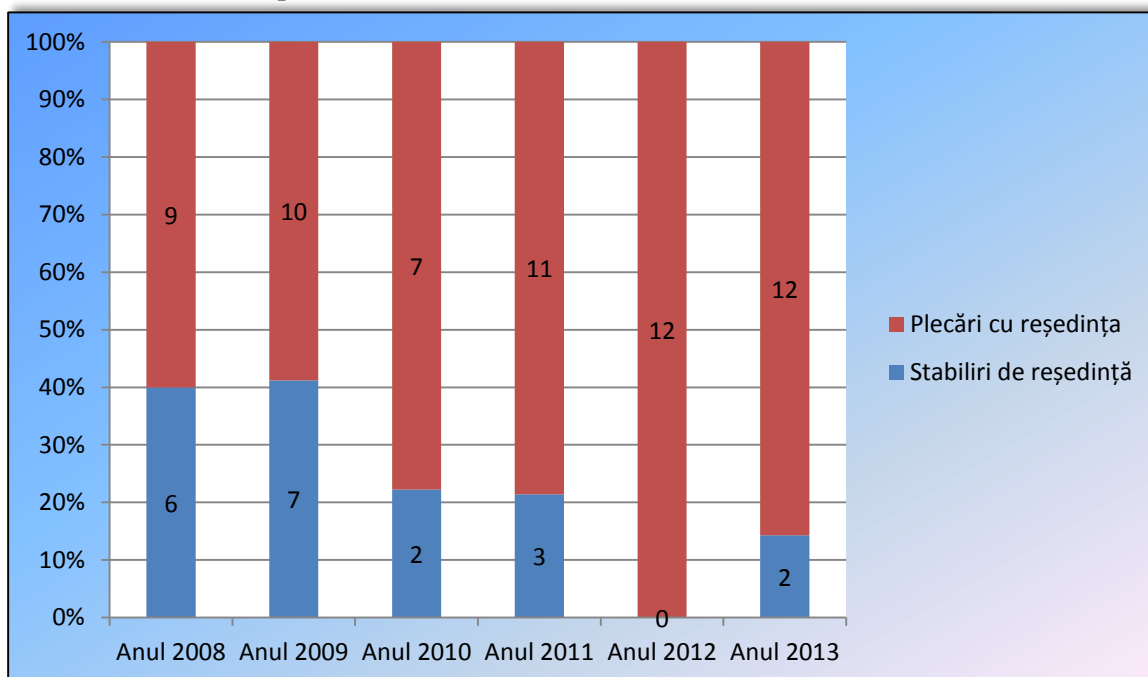
Sursa: Institutul Național de Statistică

Atât numărul stabilirilor de reședință, cât și numărul plecărilor cu reședință, este oscilant în anii analizați.

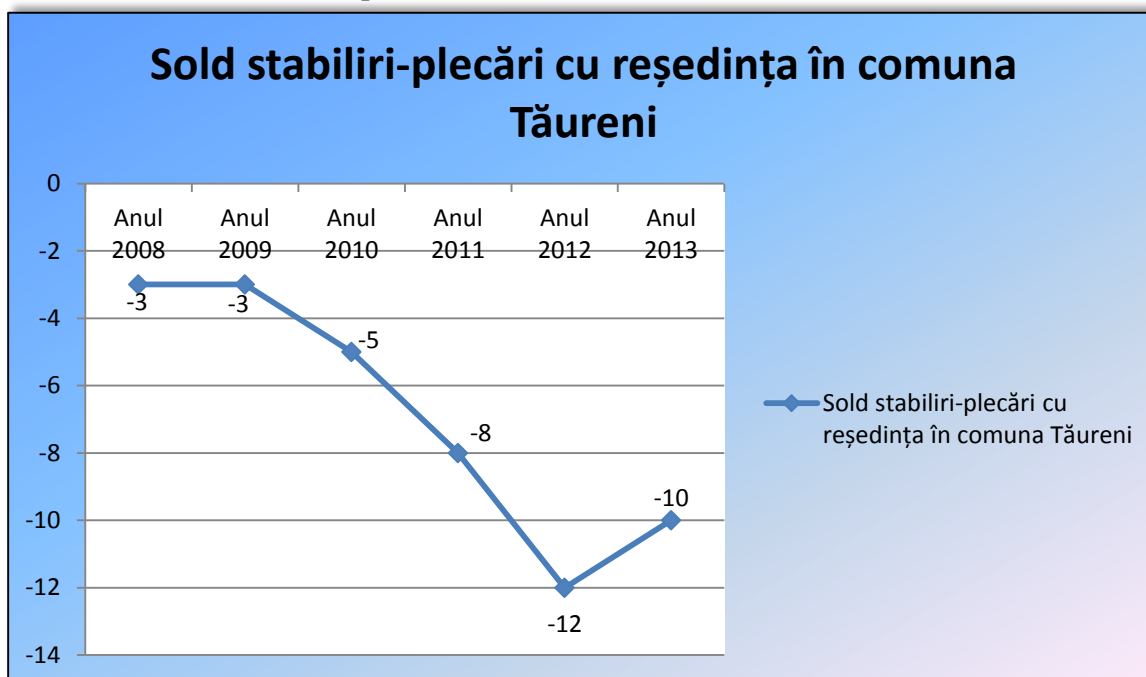
Soldul dintre stabilirile de reședință și plecările de reședință este negativ în fiecare an prezentat, valoarea maximă negativă fiind în anul 2012, iar cea minimă în anii 2008 și 2009, ceea ce indică faptul că mai multe persoane pleacă cu reședința din comuna Tăureni decât se stabilesc.

Pentru ameliorarea plecărilor cu reședință este necesară implementarea unor proiecte care au ca scop valorificarea potențialului economic al comunei, crearea unui mediu favorabil desfășurării unor activități economice pentru atragerea investitorilor, fapt ce va duce la crearea de noi locuri de muncă în cadrul comunei și la creșterea nivelului și calității vieții locuitorilor.

Grafic 24. Stabiliri și plecări cu reședință din comuna Tăureni

Grafic 25. Evoluția soldului plecări- stabiliri de reședință din comuna Tăureni

În ceea ce privește numărul plecărilor și stabilirilor de domiciliu din/în comuna Tăureni, situația se prezintă astfel:

Tabel 45. Stabiliri și plecări cu domiciliul în comuna Tăureni

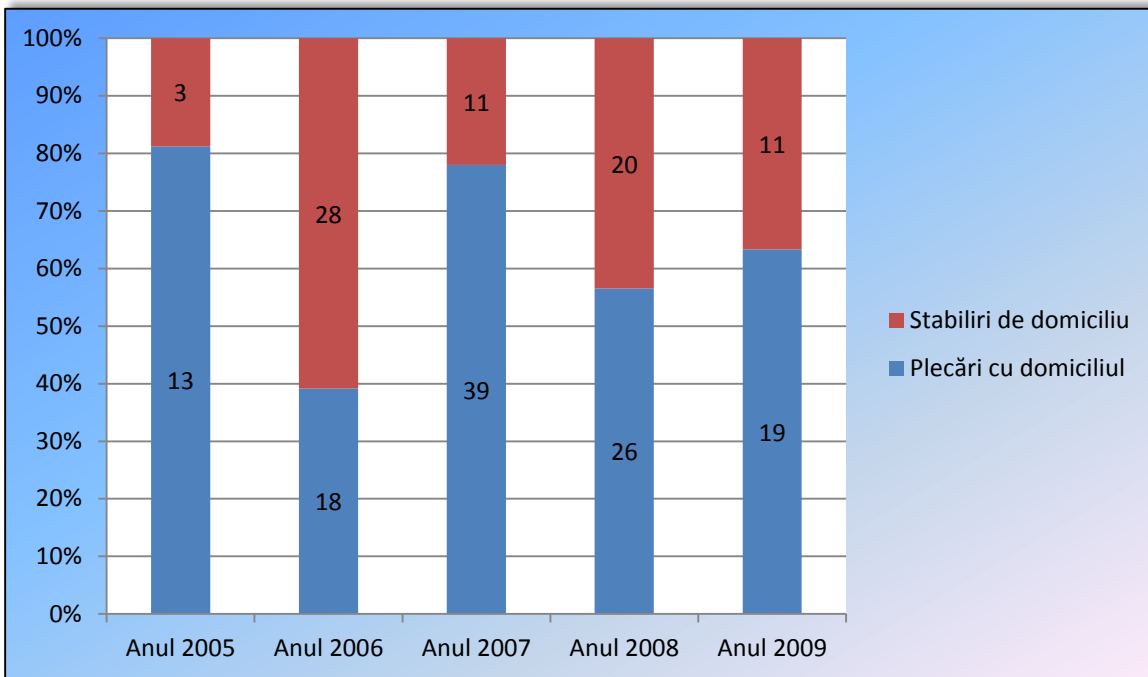
Denumire	Anul 2005	Anul 2006	Anul 2007	Anul 2008	Anul 2009
Stabiliri de domiciliu	4	28	11	20	11
Plecări cu domiciliul	13	18	39	26	19
Sold	-9	10	-28	-6	-8

Sursa: Institutul Național de Statistică

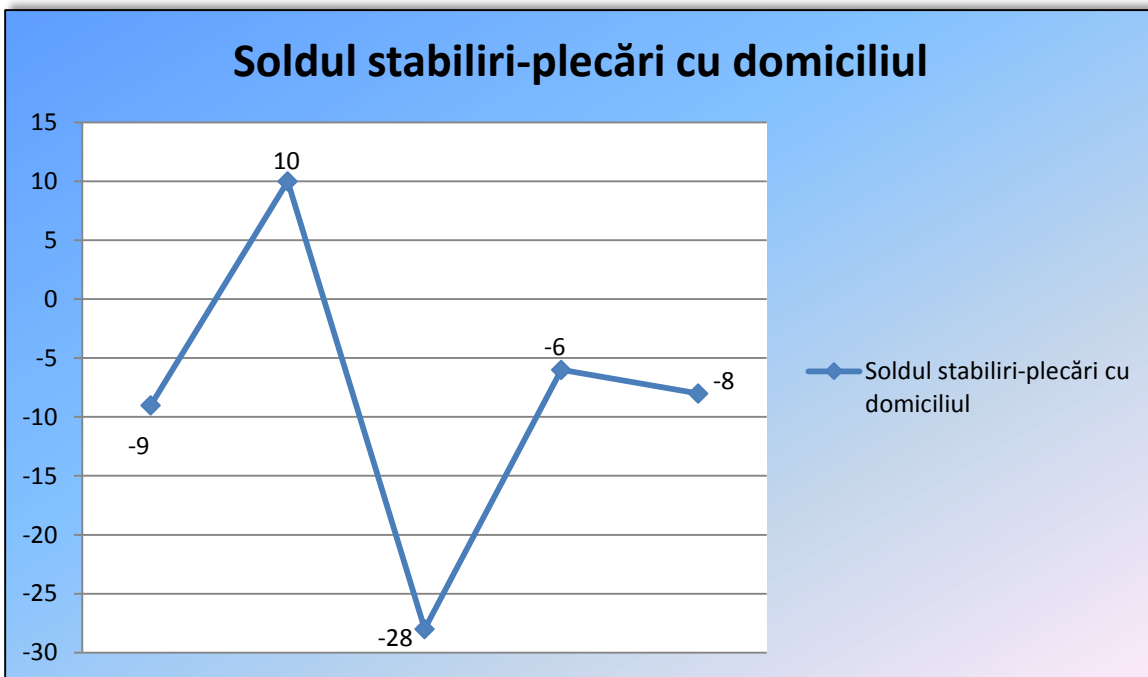
Conform tabelului, numărul persoanelor care și-au stabilit domiciliul în comuna Tăureni este oscilant, nivelul maxim fiind atins în anul 2006, când și-au stabilit domiciliul în comuna Tăureni 28 persoane, iar cel minim în anul 2005, când 4 persoane și-au stabilit domiciliul în comună. Numărul persoanelor care au plecat cu domiciliul din comună, este și el oscilant, atingând nivelul maxim în anul 2007, când plecările cu domiciliu au înregistrat valoarea de 39 persoane.

Soldul dintre numărul stabilirilor de domiciliu și cel al plecărilor cu domiciliul are atât valori pozitive cât și negative, predominând valorile negative. În anii 2005, 2007, 2008 și 2009 acest sold este negativ, pe când în anul 2006 soldul este pozitiv.

Grafic 26. Plecări și stabiri de domiciliu în comuna Tăureni

Grafic 27. Evoluția plecărilor și stabilirilor de domiciliu în comuna Tăureni

3.1.2. Prognoza populației

Tabel 46. Evoluția populației în comuna Tăureni

Anul	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
Populația	1.019	1.012	994	980	948	927
Modificare	-	- 0,69 %	- 1,78 %	- 1,41 %	- 3,27 %	- 2,22 %

Populația comunei Tăureni scade de la an la an cu o medie anuală de - 1,87 %. Prevedem aceeași reducere anuală de - 1,87 % pentru perioada următoare, până în anul 2020, populația comunei Tăureni evoluând astfel:

Tabel 47. Prognoza populației în comuna Tăureni

Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Populația	910	893	876	860	844	828	813

3.1.3. Șomajul

Șomerii înregistrați reprezintă persoanele care, potrivit Legii nr. 76/2002 cu modificările și completările ulterioare, sunt înregistrate la Agenția pentru ocuparea forței de muncă și îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- au vârsta cuprinsă între 16 ani și vârsta legală de pensionare;
- sunt în căutarea unui loc de muncă;
- starea de sănătate și capacitățile fizice și psihice îi fac apti pentru prestarea unei munci;
- nu au loc de muncă, nu realizează venituri sau realizează venituri mai mici decât salariul minim brut pe țară, garantat în plată, în vigoare;
- sunt disponibile să înceapă lucrul în perioada imediat următoare dacă și-ar găsi un loc de muncă.

Reconversia profesională frecventă și creșterea mobilității teritoriale a forței de muncă sunt două condiții necesare pentru reducerea șomajului structural, a celui șomaj cauzat de inadecvarea calitativă între cerere și ofertă pe piața forței de muncă. Un rol important le revine instituțiilor de învățământ care trebuie să ofere o pregătire profesională inițială, precum și pe parcursul întregii vieți de calitate, în concordanță cu cerințele actuale și viitoare ale pieței muncii. Programele de dezvoltare a resurselor umane trebuie, în același timp, să fie particularizate în funcție de specificul economic al fiecărei zone. Implicarea mediului de afaceri în elaborarea ofertei educaționale și în desfășurarea procesului de pregătire profesională asigură o creștere a gradului de adecvare a formării profesionale la necesitățile reale ale unei economii într-o profundă schimbare.

În ceea ce privește creșterea ofertei de locuri de muncă, este nevoie de un ansamblu coerent de politici și programe, precum și de acțiuni bine coordonate ale autorităților publice în această direcție, inclusiv prin crearea de parteneriate publico-private. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri și crearea unui mediu de afaceri cât mai prietenos presupun implicarea intensă a autorităților locale și județene, precum și a celor regionale, în limitele prerogativelor de care dispun. Este necesară crearea de noi parcuri industriale, incubatoare de afaceri, precum și extinderea serviciilor oferite de structurile existente de sprijinire a afacerilor.

Sectorul IMM-urilor a fost în ultimii ani motorul dezvoltării economice în regiune și principala sursă de creare a locurilor de muncă. În contextul deschiderii pieței externe și al accentuării globalizării economice, este nevoie de aplicarea unor politici eficiente de sprijinire a IMM-urilor din Regiune. Acordarea de sprijin pentru IMM-uri în vederea modernizării sectorului

productiv, promovarea inovării în cadrul acestora la nivel de produse, tehnologii, procese, stimularea dezvoltării tehnologiei informației și comunicațiilor și creșterea accesului la finanțare a IMM-urilor, sunt câteva măsuri binevenite pentru fortificarea sectorului IMM-urilor.

Autoritățile locale se pot implica în dezvoltarea locală și într-un mod activ, prin elaborarea și implementarea unor proiecte de dezvoltare a infrastructurii de transport sau a unor proiecte complexe vizând mai multe domenii de activitate, ceea ce ar permite atât dezvoltarea economică a zonelor în care se implementează proiectele, cât și impulsivitatea, într-un orizont de timp scurt sau mediu, a unor ramuri economice precum construcțiile, industria materialelor de construcții, turismul, transporturile.

Dezechilibrele economice din perioada de tranziție, disponibilizările din industrie și incapacitatea altor sectoare economice de a absorbi forța de muncă, au constituit cauzele care au determinat apariția și creșterea șomajului.

Rata șomajului la nivel regional a avut o evoluție oscilantă în perioada 1996-2006, cea mai scăzută rată înregistrându-se în anii 1996 și 2006 (6,1 %), iar cea mai ridicată în anul 1999 (11 %). La sfârșitul anului 2006 rata șomajului în Regiunea Centru era de 6,1% (5,2 % la nivel național), cea mai înaltă valoare înregistrându-se în județul Harghita (7,3 %), iar cea mai redusă în județul Sibiu (5,2 %). În rândul femeilor rata șomajului a fost mai scăzută (5,6 %), aceeași situație întâlnindu-se la nivelul țării (4,6 %).

Numărul cel mai scăzut de șomeri s-a înregistrat în anul 2006 (66.988 persoane), iar cel mai mare în anul 1999 (130.941 persoane). Se remarcă apariția după anul 1996 a două categorii noi de șomeri - beneficiarii de ajutor de integrare profesională și beneficiarii de plăți compensatorii. Ponderea șomerilor neindemnizați este în continuă creștere, ajungând la sfârșitul anului 2006 la 59,7 % la nivel regional și la 63,8 % la nivelul întregii țări.

Numărul șomerilor din regiune a scăzut în fiecare an, începând cu anul 2001, pe măsură ce procesele de restructurare economică începute în perioada 1997-2000 s-au încheiat. Restructurărilor au afectat ramuri economice cu o pondere importantă, precum industria construcțiilor de mașini, industria chimică, industria de apărare, industria minieră, consecințele cele mai puternice resimțindu-se în județele Brașov, Alba, Harghita și Mureș.

Județul Brașov a înregistrat în anul 2006 o scădere semnificativă a ratei șomajului, după ce, anterior, avusese rate înalte ale șomajului. În județul Mureș, în schimb, rata șomajului în anul 2006 a crescut față de anii anteriori, acest lucru indicând o întârziere în procesul de restructurare industrială.

La reducerea șomajului a contribuit și migrația masivă din ultimii ani a forței de muncă spre țările Europei Occidentale.

La nivelul Regiunii Centru, valoarea totală a cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor în anul 2009 s-a ridicat la 449.841.264 de lei, reprezentând 17 % din totalul cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor la nivelul României. Raportat la Regiunea Centru, cele mai mari cheltuieli cu protecția socială a șomerilor s-au înregistrat în județele Alba (25 %) și Brașov (23 %), la polul opus situându-se județul Covasna (7 %).

Analizând structura cheltuielilor cu protecția socială a șomerilor în funcție de destinația acestora, cele mai mari cheltuieli la nivelul tuturor județelor s-au realizat pentru indemnizații de șomaj (șomeri cu sau fără experiență în muncă), urmate la distanță de cheltuielile pentru plata absolvenților, plățile pentru stimularea angajatorilor care încadrează șomeri din categorii defavorizate, plățile compensatorii efectuate în cadrul programelor de restructurare, privatizare și lichidare și alte cheltuieli.

Creșterea competitivității din agricultură, silvicultură și sectorul alimentar este crucială pentru îmbunătățirea performanțelor și revitalizarea zonelor rurale și crearea de locuri de muncă. Există un bun potențial de creștere a producției de alimente de calitate, de modernizare a sectorului în general, de schimbare a statutului de țară importatoare în țară exportatoare. Investițiile pentru creșterea competitivității în ferme și în unități de procesare a produselor agricole sunt necesare pentru realizarea unei creșterii economice accelerate, care va conduce în final la convergența veniturilor cu nivelul UE.

Îmbunătățirea performanței sectorului va avea efecte pozitive asupra stabilității micro și macroeconomice, va contribui la asigurarea unui echilibru al consumului alimentar și a securității agro-alimentare, la creșterea ponderii exploatațiilor agricole comerciale în totalul exploatațiilor și la generarea de locuri de muncă, inclusiv la absorbția surplusului de forță de muncă din agricultură.

Tabel 48. Numărul șomerilor din comuna Tăureni

Denumire	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
Șomeri	43	54	69	68
Populația	994	980	948	927
Pondere șomeri	4,33 %	5,51 %	7,28 %	7,34 %

Sursa: Institutul Național de Statistică

Numărul șomerilor din comuna Tăureni crește începând cu anul 2010 până în anul 2012, după care, în anul 2013 față de anul 2012, numărul șomerilor se reduce cu 1. De asemenea, crește anual rata șomajului în comună, de la 4,33 % în anul 2010 la 7,34 % în anul 2013. Pentru reducerea numărului de șomeri, respectiv creșterea calității vieții și reducerea gradului de sărăcie, este necesar să se creeze noi locuri de muncă. Autoritatea Publică Locală este dispusă să asigure facilități investitorilor pentru o dezvoltare economică locală de durată.

Tabel 49. Ponderea șomerilor în total populație

Denumire	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
România				
Populația totală	21.462.186	21.413.815	21.355.849	21.305.097
Șomeri	626.960	461.013	493.775	512.333
Pondere	2,92 %	2,15 %	2,31 %	2,40 %
Regiunea Centru				
Populația totală	2.524.418	2.522.692	2.519.787	2.516.350
Șomeri	87.504	64.959	68.656	69.915
Pondere	3,47 %	2,57 %	2,72 %	2,78 %
Județul Mureș				
Populația totală	580.672	579.747	578.578	577.064
Șomeri	19.740	14.568	15.144	13.517
Pondere	3,40 %	2,51 %	2,62 %	2,34 %
Comuna Tăureni				
Populația totală	994	980	948	927
Șomeri	43	54	69	68
Pondere	4,33 %	5,51 %	7,28 %	7,34 %

În ceea ce privește ponderea șomerilor în total populație, la nivelul țării, a regiunii Centru și a județului Mureș, aceasta are valori între 2 % și 4 %, în general cea mai mică pondere fiind la nivelul țării. În comuna Tăureni, ponderea are valoarea cea mai mică în anul 2008, de 4,33 %, urmând ca în anii următori să crească constant până la valoarea de 7,34 %. Numărul șomerilor din comuna Tăureni este foarte mare în comparație cu cel de la nivelul țării, regiunii și județului. Pentru reducerea ratei șomajului, trebuie valorificate oportunitățile și punctele tari ale comunei cum ar fi: puncte de atracție turistică în zonă, terenuri agricole, datini și obiceiuri locale, populație tânără etc. Toate aceste puncte tari pot atrage investitori, turiști, pot conduce la dezvoltarea de proiecte pentru comunitate în scopul creării de locuri de muncă.

CAPITOLUL 4. STRUCTURA AGRICULTURII

4.1. Sectorul agricol

Anul 2014 marchează un alt moment important pentru piața funciară din România și anume deschiderea pieții pentru cetățenii străini (persoane fizice). Deși în perioada actuală există multe discuții contradictorii legate de acest subiect, trebuie să amintim faptul că, în ultimul deceniu, multe terenuri agricole au fost cumpărate de cetățeni străini, în principal prin intermediul societăților comerciale, nivelul suprafețelor înstrăinate pe această cale fiind estimat pentru anul 2011 de către MADR la peste 800 mii ha.

Utilizarea eficientă din punct de vedere economic a terenului agricol presupune existența unei pieței funciare funcționale. Eficiența piețelor funciare este măsurată prin abilitatea acestora de a transfera pământul dinspre utilizatorii mai puțin productivi spre cei mai productivi. Costurile de tranzacție care complică sau împiedică aceste transferuri duc la scăderea eficienței. Mai multe studii au arătat că piețele terenurilor agricole din țările care parcurseră tranziția, erau caracterizate de existența unor costuri de tranzacție semnificative, care se constituiau într-o constrângere pentru exploatațiile care intenționau să-și mărească dimensiunea, inclusiv în cazul celor din România. Aceste constrângeri decurgeau din costurile legate de informația asimetrică, de deținerea unor proprietăți în comun (ca rezultat al procesului de restituire), de situația precară a înregistrării proprietăților, de nivelul ridicat al comisioanelor și taxelor legate direct de transferul proprietății.

Analiza datelor colectate din surse oficiale și din anchete speciale pune în evidență o funcționare mai bună a pieței funciare din România în perioada post-aderare, comparativ cu perioada pre-aderare, iar acest fapt se datorează liberalizării continue a legislației circulației juridice a terenurilor, dar și conjuncturii creșterii economice accentuate din perioada 2004-2008 (care a generat și anumite acțiuni speculative). Astfel, volumul tranzacțiilor cu terenuri agricole a crescut de la o medie anuală de aproximativ 100 mii ha, în perioada 2002-2006, la o medie anuală de aproximativ 200 mii ha, în perioada 2007-2012, trendul ultimilor trei ani fiind unul crescător (în 2012 s-au tranzacționat 245 mii ha). Aflate în creștere continuă din 2003 până în 2008, prețurile terenurilor agricole din extravilan, exprimate în euro, au scăzut în 2009 și 2010, dar și-au reluat creșterea în 2011 și 2012, când au revenit, în medie, la peste 1000 euro/ha, medie care maschează marile diferențe dintre prețuri, generate de calitatea solurilor, apropierea acestora față de căile de acces sau de orașe și amplasarea în anumite județe unde interesul investitorilor a fost mai mare (în general, în zona de vest a țării).

Ținând cont de inexistența unor date oficiale ale prețurilor terenurilor din perioada post-aderare, este necesară organizarea unui sistem de monitorizare a prețurilor tranzacțiilor cu terenuri agricole (pornind de la datele ANCPI).

O primă măsură de politică funciară, necesară bunei funcționări a pieței funciare, o reprezintă rezolvarea situațiilor de blocaj generate de neînregistrarea proprietăților agricole prin subvenționarea costurilor cadastrale ale primei înregistrări, valorificând experiența programului cu finanțare internațională, de înregistrare sistematică a proprietăților, derulat în mai multe localități din țară de ANCPI.

Politica funciară trebuie să fie corelată cu politica de orientare a structurii exploatațiilor agricole. Indiferent dacă ferma familială poate să reprezinte modelul dominant al agriculturii românești, care să fie sprijinit prin ansamblul măsurilor de politici agricole, este evidentă nevoia creșterii suprafețelor micilor exploatații, iar pentru aceasta este utilă introducerea, prin lege, a

unei dimensiuni minime comerciale a suprafeței vândute, care ar stopa fragmentarea proprietăților. Astfel, orice suprafață vândută trebuie să fie mai mare decât dimensiunea minimă comercială (cu excepția situației în care dimensiunea integrală a acesteia este mai mică), iar suprafața rămasă în proprietate după vânzare, de asemenea, trebuie să fie mai mare decât suprafața minimă.

Folosirea input-urilor în agricultura României este mai puțin intensă sub aspect cantitativ față de situația altor țări din UE-27, iar acest lucru reprezintă una din cauzele care generează diferențele de productivitate la nivelul produselor vegetale, dar și a celor animale. Astfel, față de media europeană, în România, cheltuielile la hectar cu input-urile sunt mai mici cu 46 %, cele mai mari decalaje înregistrându-se la îngrășăminte chimice, produse de protecția plantelor și servicii agricole. De asemenea, consumul de capital fix la hectar a fost cu 40 % mai mic în Români, față de media UE-27, în anul 2011.

Consumul cantitativ de îngrășăminte chimice a crescut modest în ultimii 7 ani, doar cu 6 % în 2011 față de anul 2005. De asemenea, a crescut modest, dar s-a modernizat constant, parcul de mașini agricole, în principal și datorită fondurilor alocate din programele SAPARD și PNDR, destinate modernizării exploatațiilor agricole. Astfel, față de anul 2005, în anul 2011 numărul de tractoare fizice a crescut, modest, cu 6 %, iar cel al combinelor autopropulsate pentru cereale cu 1%.

În ceea ce privește consumul de semințe la hectar, valoarea acestuia depășește media europeană în 2011 (72,1 euro/ha în România și 64,8 euro/ha în UE-27), probabil datorită prețurilor mai ridicate practicate de dealeri în țara noastră.

Piața românească a semințelor certificate este dominată de soiuri și hibrizi străini. Multiplicarea varietăților de semințe autohtone este deficitară datorită dificultăților de dotare și finanțare, dar și a tehnologiilor de marketing. De exemplu, avem sectoare cum ar fi cel legumicol, unde producția industrială se face folosind doar semințe din import, multiplicarea varietăților locale fiind aproape inexistentă. În același timp, pentru producerea legumelor la scară mică, micii fermieri folosesc de regulă semințe necertificate sau aduse din țările vecine.

Necesitatea irigațiilor în țara noastră a fost demonstrată și fundamentată științific prin cercetările derulate în timp de instituțiile aflate în rețeaua ICAR, ICCA și ASAS. În condițiile modificărilor climatice la nivel global, care afectează conform cercetărilor și teritoriul României, mai ales în sudul și sud-estul țării, zonă care prezintă vulnerabilitate la procesele de aridizare și deșertificare, contează și dacă modul de irigare este corect pentru a avea eficiență. Deasemenea, dacă nu se instalează perdele forestiere și se utilizează în continuare tehnologii agricole intensive, care au ca și efect, în timp, destructurarea solului și reducerea humusului, șansele de a face performanță în agricultură se reduc semnificativ.

Construirea primelor sisteme de irigații în România a început în anul 1945, iar din rațiuni politice această activitate s-a dinamizat în perioada 1970-1989, când au fost construite marile sisteme de irigații, potrivite pentru structura exploatațiilor din acea perioadă. Acestea au fost proiectate și echipate pentru a satisface cerințele fermelor mari (CAP-uri, IAS-uri și alte unități de stat), concepția acestor sisteme fiind inspirată din experiența Franței de la acea dată. Soluția aleasă pentru sistemul de irigare a fost aceea de pompare a apei din aval în amonte, fiind un sistem de irigații energofag (deoarece nu conta costul energiei în ecuația producției socialiste), depășit moral acum, după mai bine de 40 de ani. După 1989 existau în România 375 de sisteme hidrotehnice mari pentru irigarea culturilor pe o suprafață de cca 3,2 milioane ha. Aceste sisteme au fost destinate în principal pentru irigarea porumbului, grâului, florii soarelui și sfeclei de zahăr, dar și pentru culturile de orez și legume. Majoritatea sistemelor (2,7 milioane ha) au fost

dotate cu echipamente de udare cu mutare manuală, modul de irigare fiind prin aspersiune, tehnică uzuală în acea perioadă, dar depășită în zilele noastre.

Spațiul rural ocupă aproape 83 % din teritoriul Regiunii Centru și oferă rezidență pentru 40% din locuitorii regiunii. Teritoriul rural cuprinde marea majoritate a terenurilor agricole din regiune, precum și a celor ocupate de păduri, contribuind semnificativ la prezervarea unui mediu înconjurător sănătos și la menținerea echilibrelor ecosistemului la nivel regional.

În ultimele decenii, lumea rurală a suferit schimbări majore. Agricultură a cunoscut transformări rapide. Costurile de producție s-au mărit, în timp ce prețul produselor agricole primare a scăzut. Modernizarea agriculturii a dus la disponibilizarea unei mari părți a forței de muncă ce s-a îndreptat spre orașe pentru a-și găsi alte locuri de muncă. Aceste schimbări produse într-o perioadă relativ scurtă, au destabilizat mediul rural, reacția acestuia fiind mult mai lentă. Zone rurale întinse din mai multe regiuni europene s-au confruntat treptat cu grave probleme economice (lipsa locurilor de muncă, lipsa de atractivitate economică, degradarea infrastructurii edilitare și sociale), iar decalajul față de orașe s-a mărit. În scurt timp, în multe localități rurale s-a produs un declin demografic din ce în ce mai accentuat, tendință ilustrată atât prin depopulare, cât și printr-un sever proces de îmbătrânire demografică. În plus, în România o mare parte din zona rurală a fost cooperativizată, iar orașele au fost supuse unei politici de industrializare și urbanizare forțată, ceea ce a agravat efectele negative asupra satului românesc.

Pentru a răspunde la aceste provocări, era necesar să fie gândite și puse în aplicare programe de mare anvergură, pe termen lung, să fie mobilizate fonduri importante și să fie create instituții specializate. Acest imperativ a fost recunoscut la nivel european prin punerea bazelor unei politici europene comune în domeniul agricol și al dezvoltării rurale. Politica agricolă comună a constituit timp de mai multe decenii cea mai importantă dintre politicile europene, având alocat aproape jumătate din bugetul european, iar rezultate sale sunt evidente pentru oricine: dezvoltarea fără precedent a satului european și asigurarea securității alimentare a continentului.

Tabel 50. Ponderea suprafeței spațiului rural

Județ/Regiune	Suprafața totală (kmp)	Suprafața administrativă a spațiului rural (kmp)	Ponderea suprafeței administrative a spațiului rural (%)
Alba	6.238,96	4.873,10	78,11 %
Brașov	5.366,69	4.168,14	77,67 %
Covasna	3.708,29	3.226,88	87,02 %
Harghita	6.632,02	5.657,34	85,30 %
Mureș	6.717,88	5.861,15	87,25 %
Sibiu	5.427,09	4.379,74	80,70 %
Regiunea Centru	34.090,93	28.166,36	82,62 %

Sursa: Institutul Național de Statistică

Condițiile de climă, relief și sol, faptul că aproape jumătate din suprafață este ocupată de zona montană, iar în depresiunile din răsăritul teritoriului se înregistrează în mod obișnuit cele mai joase temperaturi din țară, sunt factori care ar putea face din Regiunea Centru o zonă improprie agriculturii. Cu toate acestea, agricultura își găsește condiții bune de dezvoltare în cea mai mare parte a teritoriului. Chiar și în zona montană, suprafețe întinse de pășuni și fânețe naturale sunt favorabile creșterii animalelor, iar clima mai rece și regimul pluviometric

specific, fac ca aici să fie mai puțin simțite efectele perioadelor mai secetoase din timpul anului. Fără a se putea face o delimitare strictă între zonele favorabile diferitelor activități agricole, se constată totuși o anumită distribuție a acestora în funcție de relief, climă și sol. În estul și sudul regiunii, cultura principală este cartoful, iar în partea cu înălțimi mai joase - sunt condiții favorabile pomilor fructiferi. Creșterea animalelor este relativ bine dezvoltată în toate județele Regiunii, în zona montană fiind principala activitate agricolă. Județele Mureș și Harghita sunt renumite pentru calitatea efectivelor de bovine, Mureșul având și un puternic sector de creștere a porcinelor și păsărilor.

4.2. Producția agricolă primară

Din punct de vedere al producției vegetale, perioada 2005-2012 pune în evidență o tendință de diminuare a suprafețelor cultivate cu principalele culturi în majoritatea statelor membre. Astfel, suprafața cultivată cu cereale (total cereale), s-a diminuat în anul 2012 față de 2005, cu procente care oscilează între -0,9 % (Danemarca și Slovacia) și -36,1 % în Cipru. Și în România, suprafața cultivată cu cereale a înregistrat un recul de 7,4 procente în perioada analizată. Ca suprafață cultivată în anul 2012, România se clasează pe locul 5, după Franța, Polonia, Germania și Spania.

Suprafața cultivată cu grâu a marcat în anul 2011 o diminuare cu 20 de procente în România față de nivelul anului 2005, spre deosebire de trendul majoritar crescător din celelalte state membre ale UE-27. Cu toate acestea, ca nivel, România ocupă în anul 2011 același loc 5, cu cele 1979,8 mii hectare cultivate cu grâu.

Dintre plantele oleaginoase, floarea-soarelui înregistrează o creștere a suprafeței cultivate în România anului 2012 cu 4,7 % față de nivelul anului 2005, respectiv de la 971 mii ha (2005) la 1016,6 mii ha (2012). Ca nivel, în anul 2012, România ocupă primul loc din punct de vedere al suprafeței cultivate, fiind urmată de Bulgaria (780,8 mii ha) și Spania (761,2 mii ha).

O creștere importantă a suprafeței cultivate se regăsește și în privința rapiței. Astfel, dintre statele membre, Spania se detașează în mod vizibil, suprafața cultivată cu rapiță crescând de aproape 5 ori în decurs de 8 ani. Din totalul suprafeței cultivate cu rapiță în anul 2012, primele 5 țări (Franța, Germania, Marea Britanie, Cehia și Lituania) dețin cca. 79 % din total.

Sfecla de zahăr se înscrie pe o pantă descendentă din punct de vedere al suprafeței cultivate, cu procente care oscilează între -100 % și -4,3 %. Excepțiile le reprezintă Franța, Austria și România, state în care suprafața cultivată cu sfeclă de zahăr a înregistrat o majorare cu procente cuprinse între 3 % (Franța) și 11,5 % (Austria).

Ca produs cu aport energetic ridicat, cartoful a înregistrat la rândul său o vizibilă tendință de diminuare a suprafețelor cultivate, expresie, printre altele, a schimbării comportamentului de consum alimentar. Excepția o constituie Marea Britanie, în care suprafața cultivată cu cartofi s-a majorat cu 8,8 %, ajungând în anul 2012 la 149 mii ha. Ca nivel, România ocupă în anul 2012, cu cele 228,9 mii hectare cultivate cu cartofi, locul 2 după Germania (238,3 mii ha).

Din punct de vedere al producțiilor obținute la produsele analizate mai sus, perioada 2005-2012 se caracterizează în România printr-o tendință de diminuare a producției totale la cereale (-35 %), grâu (-2 %) și cartofi (-34,1 %). La polul opus, producția de floarea soarelui, rapiță și sfeclă de zahăr înregistrează o ușoară creștere, cu procente care variază între 1,3 % (sfecla de zahăr) și 7,9 % (rapiță).

Comparativ cu celelalte state membre, în anul 2012, România se clasează pe locul:

- 5 la producția de cereale, după Franța, Germania, Polonia, Marea Britanie;
- penultimul loc la sfecla de zahăr;

- 13 la producția de rapiță;
- 6 la producția de cartofi, după Germania, Olanda, Franța, Marea Britanie și Belgia;
- 2 la producția de floarea-soarelui, după Franța.

Tabel 51. Poziția ocupată de România în cazul producției agricole

Indicator	Poziția ocupată de România în ierarhia UE- 27 la principalii indicatori fizici și valorici ai producției agricole în anul 2012
Efective de bovine	10
Producția de carne de bovine (carcasă)	19
Efective de vaci de lapte	7
Efective de porcine	9
Carne de porcine (carcasă)	13
Efective de ovine-caprine	4
Efective de păsări	9
Valoarea producției animale	8
Producția de carne de porc/locuitor	20
Producția de carne de bovine/locuitor	26
Producția de carne de pasăre/locuitor	16
Suprafața cultivată cu cereale	5
Suprafața cultivată cu grâu	5
Suprafața cultivată cu floarea-soarelui	1
Suprafața cultivată cu rapiță	12
Suprafața cultivată cu sfeclă de zahăr	12
Suprafața cultivată cu cartofi	2
Producția de cereale -total	5
Producția de sfeclă de zahăr	15
Producția de grâu	5
Producția de rapiță	13
Producția de cartofi	6
Producția de floarea-soarelui	2
Valoarea producției vegetale	8
Valoarea adăugată brută a industriei agroalimentare	8

Sursa: calculații IEA pe baza datelor Eurostat, 2013

Raportat la analiza de mai sus, producția agricolă realizată în România este încă departe de performanțele economiilor celorlalte state membre, ceea ce face ca decalajele de productivitate și de eficiență să devină și mai accentuate. Cu toate acestea, locul ocupat de România la multe dintre produsele de origine animală și vegetală, întăresc concluzia existenței unui potențial de producție semnificativ al sectorului agroalimentar românesc.

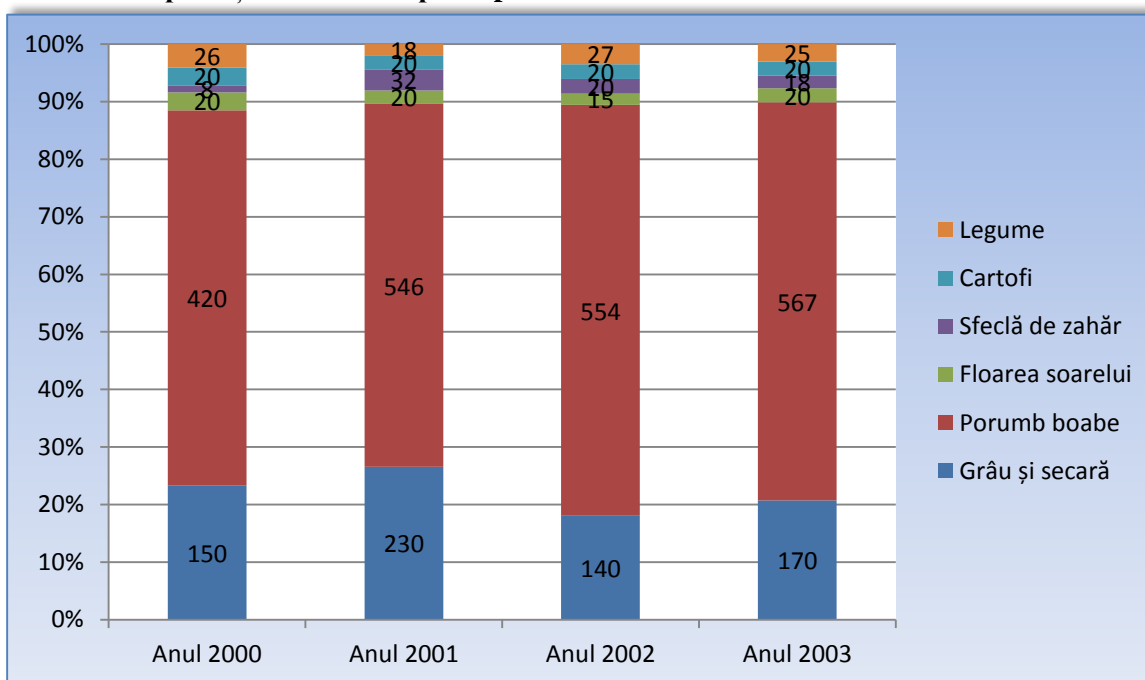
Tabel 52. Suprafața cultivată cu principalele culturi în comuna Tăureni -ha-

Denumire	Anul 2000	Anul 2001	Anul 2002	Anul 2003
Grâu și secară	150	230	140	170
Porumb boabe	420	546	554	567
Floarea soarelui	20	20	15	20
Sfeclă de zahăr	8	32	20	18
Cartofi	20	20	20	20
Legume	26	18	27	25

Sursa: Institutul Național de Statistică

Din tabelul de mai sus, se poate observa că în comuna Tăureni, cea mai mare suprafață de teren este cultivată cu porumb, apoi grâu și secară, iar cele mai mici suprafețe - cu floarea soarelui, sfeclă de zahăr, cartofi și legume. Suprafața cultivată cu porumb crește de la an la an, suprafețele cultivate cu celelalte culturi, cu excepția cartofului, oscilând în anii prezenți.

Grafic 28. Suprafața cultivată cu principalele culturi în comuna Tăureni -ha-

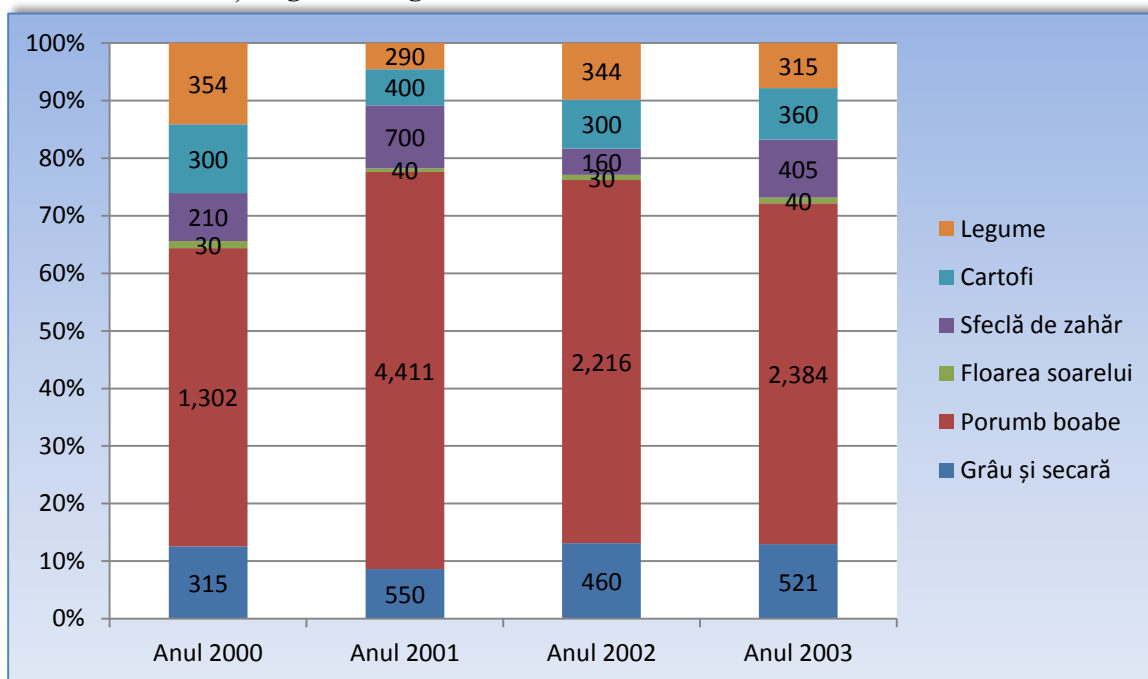
Tabel 53. Producția agricolă vegetală a principalelor culturi în comuna Tăureni -tone-

Denumire	Anul 2000	Anul 2001	Anul 2002	Anul 2003
Grâu și secară	315	550	460	521
Porumb boabe	1.302	4.411	2.216	2.384
Floarea soarelui	30	40	30	40
Sfeclă de zahăr	210	700	160	405
Cartofi	300	400	300	360
Legume	354	290	344	315

Sursa: Institutul Național de Statistică

Producția cea mai semnificativă din punct de vedere cantitativ este cea de porumb boabe, care atinge valoarea maximă în anul 2001. Producția agricolă a celorlalte culturi înregistrează oscilații în anii prezentați, datorate atât fenomenelor meteo, cât și oscilării suprafețelor cultivate. Se poate observa că s-au obținut producții semnificative la culturile de porumb boabe, grâu și secară și sfeclă de zahăr.

Grafic 29. Producția agricolă vegetală în comuna Tăureni -tone-

Producția horticola

Tabel 54. Producția de fructe în comuna Tăureni - tone-

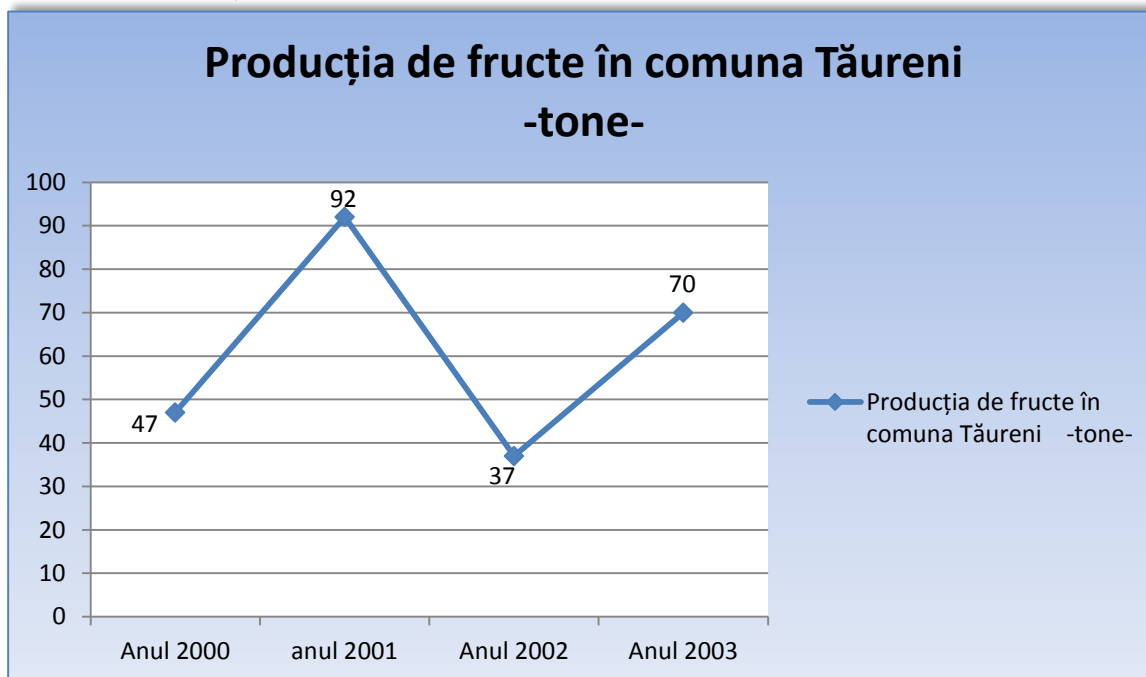
Denumire	Anul 2000	Anul 2001	Anul 2002	Anul 2003
Total	47	92	37	70

Sursa: Institutul Național de Statistică

Producția de fructe în comuna Tăureni este oscilantă, astfel că în anul 2001 față de anul 2000, producția crește cu 95,74 %, apoi scade cu 59,78 %, înregistrând în anul 2003 din nou o creștere de 89,19 %.

Grafic 30. Producția de fructe în comuna Tăureni

-tone-

Producția animală

Analiza producției agricole animale și decalajele existente față de celelalte state membre, este realizată din punct de vedere al efectivelor, producției fizice și a celei pe cap de locuitor, al consumului mediu lunar, gradului de autoaprovizionare, importurilor, precum și al nivelului valorii producției agricole.

În România, în perioada 2005-2012, efectivele de bovine au înregistrat o diminuare cu 29,8 %, comparativ cu cele doar 3,6 procente de reducere de la nivelul UE-27. Din acest punct de vedere, România ocupă ultimul loc, înregistrând cea mai accentuată rată de diminuare. La polul opus se situează Ungaria și Olanda, state în care efectivele de bovine au marcat o creștere cu 6,4 % în anul 2012 comparativ cu 2005.

La nivelul anului 2012, în 9 state membre, efectivele de bovine au înregistrat niveluri net superioare celor din România. Astfel, în Franța, efectivele de bovine sunt de 9,5 ori mai mari decât cele din România, în timp ce la polul opus se situează Olanda, ce depășește de doar 1,2 ori efectivele din România.

În privința producției de carne de bovine (greutate în carcasă), în același interval de timp, 2005-2012, România înregistrează un recul de 86,1 %, clasându-se pe același loc 27, din totalitatea statelor membre UE.

În ceea ce privește producția de carne de bovine, în anul 2012, România se clasează pe locul 19, cu o producție de 28,8 mii tone, peste acest nivel situându-se, printre altele, Franța, Germania, Italia și Marea Britanie, care depășesc producția de carne de bovine cu niveluri cuprinse între +30,6 ori (Marea Britanie) și 51,3 ori (Franța). Aceeași tendință de diminuare se întâlnește și la nivelul efectivelor de vaci de lapte care în România, în anul 2012, s-au diminuat cu 28,5 % față de 2005. Din acest punct de vedere, în anul 2012, România ocupă locul 7, fiind depășită de Germania, Franța, Polonia, Italia, Marea Britanie și Olanda.

La nivelul efectivelor de porcine (mii capete), România înregistrează în anul 2012 o reducere de 20,7 % față de efectivele din anul 2005, fiind depășită în dinamică, în sens negativ, de Slovenia, Cehia, Bulgaria și Slovacia. Ca nivel, în anul 2012, efectivele de porcine din Germania sunt de 5,4 ori mai mari decât în România, care este depășită de un număr de alte 7 state (Spania, Franța, Danemarca, Olanda, Polonia, Italia și Belgia). În același timp, se înregistrează o tendință de reducere a efectivelor de porcine în UE 27, generată de exigențe noi privind bunăstarea porcinelor.

La producția de carne de porcine (greutate în carcasă), România înregistrează în anul 2012 un recul de 9 % față de anul 2005. În aceeași perioadă se înregistrează o scădere de peste 50 % cumulată, pentru consumul familial și vânzările pe piața liberă a cărnii de porc și, simultan, o creștere cu peste 70 % a livrărilor în abatoare autorizate.

O tendință pozitivă este de remarcat la nivelul efectivelor de ovine și caprine care s-au majorat în anul 2012 cu 16,1 % față de anul 2005. Din această perspectivă, în anul 2012, România ocupă locul 4, fiind depășită doar de Marea Britanie, Spania și Grecia. Cea mai ridicată producție de carne de ovine (greutate în carcasă) în anul 2012 este înregistrată în Marea Britanie, pe ultimul loc situându-se Luxemburg, cu doar 0.038 tone de carne de ovine și caprine.

În aceeași perioadă de referință (2005-2012), efectivele de păsări s-au majorat în România cu 7,1 %, situație care clasează România, ca dinamică, pe antepenultimul loc din cele 27 de state membre. Ca nivel, în anul 2012, România ocupă locul 9, fiind depășită de Franța, Marea Britanie, Polonia, Germania, Spania, Italia, Ungaria și Belgia.

Tabel 55. Efectivul de animale din comuna Tăureni

Denumire	Anul 2000	Anul 2001	Anul 2002	Anul 2003
Bovine	320	340	472	450
Porcine	430	574	1.465	240
Ovine	924	675	1.145	1.320
Păsări	7.500	8.000	7.487	4.000

Sursa: Institutul Național de Statistică

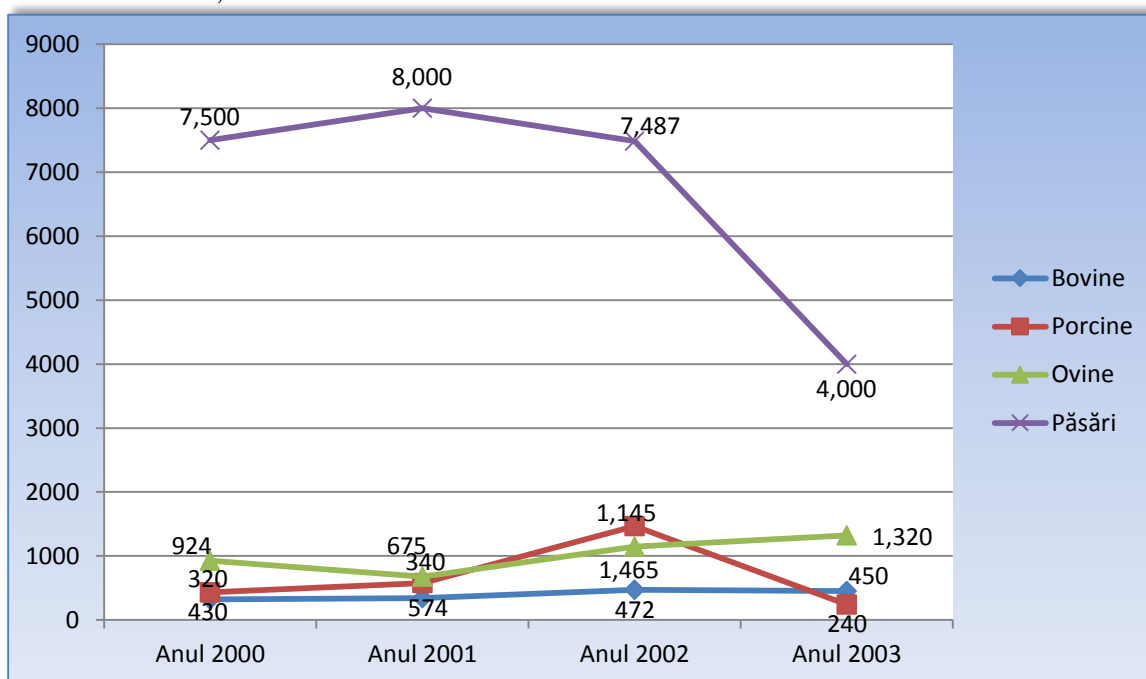
Numărul bovinelor din comuna Tăureni a înregistrat o creștere anuală până în anul 2003, când s-a înregistrat o scădere față de anul 2002, cu 22 bovine.

Numărul porcinelor crește în primii 3 ani analizați. Acesta a crescut cu 155,23 % în anul 2002 față de anul 2001, după care în anul 2003, față de anul 2002, a scăzut cu 83,62 %.

Efectivul de ovine a înregistrat o creștere anuală începând cu anul 2001.

Efectivul de păsări scade anual începând cu anul 2001.

Grafic 31. Evoluția efectivului de animale în comuna Tăureni

Tabel 56. Producția animală în comuna Tăureni

Denumire	UM	Anul 2000	Anul 2001	Anul 2002	Anul 2003
Greutatea în viu a animalelor pentru sacrificare	Tone	161	176	163	169
Producția de lapte de vacă și bivoliță	Hectolitri	5.699	6.320	6.900	11.009
Producția de lână	Kilograme	1.000	1.490	1.740	2.500
Producția de ouă	Mii bucăți	600	935	577	330

Sursa: Institutul Național de Statistică

Greutatea în viu a animalelor sacrificate are o evoluție oscilantă în comuna Tăureni în perioada 2000-2003. Producția de lapte de vacă și bivoliță are o evoluție ascendentă de la an la an, o creștere semnificativă având loc în anul 2003 față de anul 2002, cu 59,55 %. Producția de lână înregistrează și ea o creștere anuală, în anul 2003 față de anul 2000, producția fiind mai mare cu 150 %. Producția de ouă a crescut în anul 2001 față de anul 2000 cu 55,83 %, după care a scăzut anual.

4.3. Structura terenurilor agricole

Activitate tradițională în Regiunea Centru, agricultura constituie până în zilele noastre principala ocupație și sursă de venit a locuitorilor din mediul rural. Orientată spre satisfacerea cererii interne, agricultura beneficiază de un potențial natural important și diversificat. Cu toate acestea, sectorul agricol se află încă la începutul unui lung și dificil proces de modernizare și restructurare, menit să conducă la eficientizare și la valorificarea mai bună a importantului

potențial agricol al regiunii. Deși ponderea populației ocupate în agricultură rămâne ridicată (23 %), contribuția acestei ramuri la valoarea adăugată brută a fost în anul 2008 de numai 7,8 %.

Aproape un sfert din suprafața întregii regiuni este ocupată de terenuri arabile, pășunile și fânețele ocupă 33 %, iar viile și livezile mai puțin de 1%. Terenurile arabile sunt localizate predominant în zonele mai joase ale Regiunii Centru: Câmpia colinară a Transilvaniei, Podișul Secașelor, luncile Mureșului și Târnavelor, depresiunile Făgărașului și Sibiului, depresiunile intramontane Brașov, Ciuc și Giurgeu.

Cerealele ocupă 60 % din suprafața cultivată a regiunii, însă producțiile anuale sunt puternic influențate de variațiile climatice. Climatul mai rece din depresiunile intramontane favorizează dezvoltarea culturilor de sfeclă de zahăr și de cartofi, în anul 2008, în Regiunea Centru obținându-se 33 % din producția națională de sfeclă de zahăr și 27 % din cea de cartofi. Zootehnia are o puternică tradiție, regiunea noastră deținând 19% din șeptelul de ovine și 14% din efectivul de bovine al României.

În ceea ce privește producția principalelor culturi, putem totuși desprinde o evoluție descendentă în cazul producțiilor de grâu-secară, orz și sfeclă de zahăr și o evoluție ascendentă în cazul producțiilor de porumb și de legume. Comparativ cu anul 1995, au înregistrat scăderi semnificative producțiile de sfeclă de zahăr (-55,4 %), orz-orzoaică (-51,1 %), grâu-secară (-18,3 %). Creșteri de mică amploare s-au înregistrat la cartofi (+6,9 %) și porumb (+2,4 %). Puternic influențate de factorii naturali (sol, climă), producțiile medii la hectar variază mult de la un an la altul.

Suprafața comunei Tăureni este de 2.072 ha, din care 1.713 ha suprafață agricolă și 359 ha suprafață neagricolă.

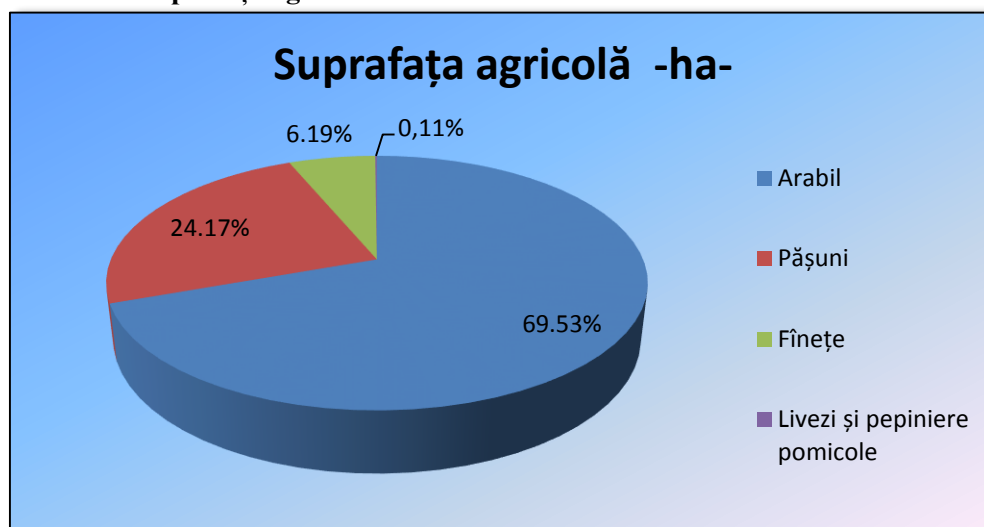
Tabel 57. Suprafața comunei Tăureni -ha-

Denumire	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
Agricolă din care:	1.713	1.713	1.713
- Arabilă	1.191	1.191	1.191
- Pășuni	414	414	414
- Fânețe	106	106	106
- Livezi și pepiniere pomicole	2	2	2
Neagricolă din care:	359	359	359
- Păduri și altă vegetație forestieră	28	28	28
- Ocupată cu ape, bălți	165	165	164
- Ocupată cu construcții	83	83	83
- Căi de comunicații și căi ferate	50	50	50
- Terenuri degradate și neproductive	33	33	34
Total	2.072	2.072	2.072

Sursa: Institutul Național de Statistică

Grafic 32. Suprafața agricolă a comunei Tăureni

-ha-

4.4. Forța de muncă în agricultură

Față de anul 1995, ponderea populației ocupate în agricultură a scăzut cu 1,1 puncte procentuale. În 2005, ponderea populației ocupate în agricultură, din totalul populației ocupate, la nivel regional, este sensibil mai mică decât cea la nivel național (26,7 % față de 31,9 %). Se remarcă diferențe notabile între județele din Regiunea Centru. Astfel, cele mai ridicate ponderi ale persoanelor ocupate în agricultură se înregistrează în județele Harghita (36,6 %) și Mureș (32,6 %), iar cele mai scăzute în Brașov (15,3 %) și în Sibiu (18,5 %).

Tabel 58. Evoluția ponderii populației ocupate în agricultură în Regiunea Centru

-total populație ocupată-100 persoane-

Anul 1995	Anul 1997	Anul 1999	Anul 2001	Anul 2003	Anul 2005
27,8	32	33,4	33,1	28,3	26,7

Sursa: Direcția Regională de Statistică Alba, Anuarul Statistic 2006

Între 1995 și 2005, forța de muncă salariată din agricultură a cunoscut scăderi semnificative datorită încetării activității în fostele unități agricole de stat. Este de remarcă faptul că scăderea numărului de salariați din agricultură s-a produs pe fondul creșterii numărului persoanelor ocupate în această ramură, scăderea fiind determinată de restrângerea sectorului de stat din acest domeniu, având ca urmare încetarea activității unor societăți sau reducerea efectivelor de salariați ale acestora. Astfel, dacă pe total economie, la nivel național numărul de salariați a scăzut în perioada 1995-2005 de 1,4 ori, la nivelul Regiunii scăderea a fost tot de 1,4 ori, în timp ce în sectorul agricol numărul salariaților a scăzut de 2,9 ori la nivel național și de 2,5 ori în Regiunea Centru.

Tabel 59. Numărul mediu al salariaților în agricultură în Regiunea Centru

Denumire	Anul 1995	Anul 2002	Anul 2005
Total economie	797,4	616,4	576,1
Agricultură	44,8	13,7	17,4

Sursa: Direcția Regională de Statistică Alba

Un procent de 36,1 % din populația ocupată a Regiunii este în mediul rural. Ca o caracteristică a ocupării în mediul rural, se observă numărul mare de lucrători pe cont propriu și lucrători familiari neremunerați.

În județul Mureș, aproximativ 50 % din populație trăiește în mediul rural și este legată de agricultură. În comunele și satele județului există 87.614 persoane (populație activă), din care forța de muncă ocupată (exclusiv șomerii) se ridică la 76.832, iar din aceștia numai 26.321 lucrează exclusiv în agricultură, reprezentând 34 % din forța de muncă ocupată, respectiv 30 % raportat la totalul populației active. Forța de muncă din agricultură se caracterizează prin următoarele: prezintă o tendință de îmbătrânire; nu are cunoștințe profesionale temeinice; mult conservatorism față de tehnica nouă; tendință permanentă de migrare către alte sectoare, mai bine plătite; prea puțini tineri se integrează în agricultură.

4.5. Silvicultura

Pădurile sunt una dintre cele mai importante bogății ale Regiunii Centru. Vegetația forestieră acoperă 36,4 % din suprafața regiunii, constituind principala resursă economică a locuitorilor din localitățile montane și asigurând un bun echilibru ecologic. Predomină pădurile de foioase (55 % din suprafață), urmate de cele de rășinoase. Cu un volum de 3,9 milioane mc de lemn recoltat în anul 2008, Regiunea Centru este al doilea bazin de recoltare forestieră al României și prima regiune în ceea ce privește producția de cherestea. În ultimii ani s-a trecut tot mai mult la exploatarea complexă a lemnului, incluzând aici utilizarea în scop energetic a deșeurilor provenite în urma exploatării forestiere.

Alături de funcția lor economică, pădurile îndeplinesc o importantă funcție de păstrare a unui mediu curat și sănătos. Interesul economic privind exploatarea forestieră a fost subsumat, în mod firesc, interesului major de păstrare a echilibrului ecosistemului Regiunii Centru. Preocuparea pentru exploatarea rațională a pădurii, ținând cont de capacitatea acesteia de regenerare, este de natură să permită dezvoltarea durabilă a regiunii și prezervarea unui mediu curat și sănătos pentru generațiile următoare.

Regiunea Centru posedă un mare potențial silvic, constituind una din principalele zone de aprovizionare cu lemn din țară, având o suprafață acoperită de păduri de 36,4 %. Pădurile reprezintă sisteme biologice productive care furnizează materia primă necesară industriei lemnului, constituind totodată o importantă sursă de energie. În plus, pădurile constituie un habitat pentru numeroasele specii de animale și plante. Pădurile cuprind terenurile acoperite cu arbori și arbuști forestieri, care își crează un mediu specific de dezvoltare biologică și constituie componenta direct productivă a fondului forestier. Pădurile sunt clasificate după marile grupe de specii în păduri de rășinoase, fag, stejar, diverse specii tari și diverse specii moi. Fondul forestier reprezintă totalitatea suprafețelor pădurilor, terenurilor destinate împăduririi, suprafețele care servesc nevoilor de cultură, producție și administrație silvică. Fondul forestier regional și repartizarea lui pe județe, rezultă din tabelul de mai jos:

Tabel 60. Fondul forestier din Regiunea Centru și județe, în anul 2012

- ha -

	Total	Păduri	Rășinoase	Foioase	Alte terenuri ¹
România	6.390.536	6.232.964	1.872.667	4.360.297	157.572
Centru	1.190.379	1.171.176	513.601	657.575	19.203
Alba	206.081	202.216	72.569	129.647	3.865
Brașov	190.161	187.528	64.479	123.049	2.633
Covasna	161.375	159.280	60.601	98.679	2.095
Harghita	237.374	231.538	171.586	59.952	5.836
Mureș	208.560	206.293	76.383	129.910	2.267
Sibiu	186.828	184.321	67.983	116.338	2.507

Sursa: Institutul Național de Statistică

Regiunea Centru deține 18,6 % din suprafața totală a pădurilor din România și 27,4 % din suprafața pădurilor de rășinoase, respectiv 15,1 % din suprafața pădurilor de fag. Masa lemnoasă pusă în circulație în circuitul economic în anul 2005 a fost de 3.669,2 mii m³, din care 2.120,7 mii m³ rășinoase și 982,4 mii m³ fag, Regiunea Centru constituind al doilea furnizor de lemn din țară, după Regiunea Nord-Est. Suprafețele pe care se execută tăieri ale arborilor în vederea valorificării lor, sunt reprezentate de suprafețele de pe care se taie arbori în vederea asigurării unor condiții optime de dezvoltare a arboretelor și de suprafețele de pe care se extrag arborii rupți de vânt, rupți de zăpadă, cei cu fenomen de uscare în masă, suprafețele defrișate în vederea executării de construcții și drumuri. Reproducția resurselor forestiere este caracterizată prin suprafețele împădurite (introducerea în circuitul productiv a unor suprafețe de teren pe care anterior nu a existat vegetație forestieră) și suprafețele reîmpădurite (reintroducerea în circuitul productiv a unor suprafețe despădurite și neregenerate total sau parțial pe cale naturală).

Economia forestieră. A doua mare problemă a dezvoltării rurale a României în zonele predominant montane, o reprezintă economia forestieră (exploatarea și prelucrarea masei lemnoase, recoltarea și prelucrarea produselor pădurii: fructe, ciuperci, plante medicinale etc., meșteșugurile specifice zonei montane legate de prelucrarea artizanală a produselor forestiere etc.). Economia forestieră românească este departe de a fi o componentă importantă a economiei rurale.

În cadrul extins al economiei forestiere, două aspecte trebuie să constituie obiective ale programelor de dezvoltare și amenajare rurală. Primul, se referă la extinderea pădurilor prin noi plantări, a perdelelor forestiere de protecție, întreținerea pădurilor actuale, iar al doilea aspect cuprinde exploatarea rațională a pădurilor și prelucrarea materialului lemnos brut în produse finite înalt prelucrate cu valoare adăugată ridicată.

Peisajul rural extrem de divers, în mare parte bine conservat, viața la țară cu însemnate componente tradiționale, potențialul agricol și silvic al zonei de munte, arhitectura specifică mediului rural, sunt factori naturali care favorizează dezvoltarea turismului rural. Acesta, spre deosebire de celelalte forme de turism, trebuie să fie „difuz”, imperceptibil din punct de vedere al componentei habitale, care să se bazeze pe patrimoniul natural, folcloric, etnografic, spiritual (cultural, în general), arhitectural și gastronomic specific zonelor agroturistice montane.

¹terenuri pentru cultura și producția silvică, terenuri pentru administrare forestieră, terenuri afectate împăduririi și terenuri din amenajamente silvice neproductive.

CAPITOLUL 5. SITUAȚIA MEDIULUI

5.1. Zone critice

Ocupațiile străvechi (specifice multor zone din Regiunea Centru), cum ar fi mineritul, creșterea animalelor, exploatarea lemnului și a materialelor de construcție, care s-au desfășurat de secole în această zonă, au avut ca rezultat o intensă exploatare a resurselor naturale și implicit au dus la fenomene de degradare a mediului înconjurător.

La aceste activități tradiționale s-au adăugat apoi și activități industriale care au amplificat poluarea prin generarea unor produse secundare inutile, care prin acumulare, pun în pericol confortul și sănătatea oamenilor. Astfel, prin efectul cumulat al acestor activități, mari suprafețe de păduri au fost supuse fenomenului de uscăre și însemnate suprafețe de teren montan sunt lipsite de vegetație. Ca urmare a acestui fapt, se produc scurgeri masive a torenților pe versanți, care amplifică eroziunea și duc la colmatarea căilor de acces și a gospodăriilor locuitorilor.

5.1.1. Zone critice sub aspectul poluării atmosferei

Poluarea aerului reprezintă cea mai gravă problemă pe termen scurt și mediu din punct de vedere al sănătății. Aerul poluat este mai dificil de evitat decât apa poluată. Efectele lui, care pătrund peste tot, dăunează sănătății, degradează construcțiile și mediul natural. O contribuție considerabilă în procesul de răspândire al poluanților atmosferici și de amestec cu aerul (gradul de dispersie) o au și factorii meteorologici: direcția și viteza vântului, calmul atmosferic, inversiunile termice (stratificări pe verticală) și ceață.

Pentru Regiunea Centru, ponderea poluanților atmosferici cu impact negativ asupra sănătății se prezintă astfel:

- Cu acțiune iritantă (pulberi, SO₂, NO_x, ozonide) în județele Alba, Sibiu, Mureș;
- Cu acțiune asfixiantă (CO) în toate județele;
- Cu acțiune fibrozantă (pulberi cu densitate mare) în județele Brașov și Alba;
- Cu acțiune alergizantă (pulberi minerale sau organice) în județul Mureș;
- Cu acțiune toxică sistemică (Pb).

În județul Mureș aerul atmosferic este influențat într-o măsură moderată de emisiile din activitățile economico-sociale. Surse antropice de emisie în atmosferă cu potențial semnificativ sunt amplasate în Târgu Mureș și Târnăveni, în timp ce în zone precum Reghin, Sovata, Luduș, sursele de emisie antropice nu produc o poluare semnificativă.

A. Surse industriale:

- industria chimică, industria de prelucrare a lemnului, producerea materialelor de construcție;
- industria energetică și termoficare;
- stocarea și distribuția carburanților;
- utilizarea solvenților;

Sursele de emisie în atmosferă din agricultură sunt reduse, dar nu de neglijat. Depozitele de deșeuri reprezintă surse moderate de emisie în atmosferă, fiind amplasate la distanțe mari de localități.

B. Surse mobile:

- traficul rutier care se desfășoară în principal pe DN13 (E60) și DN15 (Târgu Mureș - Toplița) care traversează localitățile urbane și rurale ale județului Mureș;
- traficul feroviar este slab reprezentat.

Căile rutiere traversează localitățile prin zonele rezidențiale cu densitate mare a locuitorilor în Târgu Mureș, Sighișoara, Reghin. Datorită lipsei unor căi ocolitoare a localităților, căile rutiere sunt folosite și pentru traficul mijloacelor de transport de mare capacitate.

Transportul în localitățile județului Mureș se realizează cu mijloace de transport echipate cu motoare termice. Infrastructura rutieră este dimensionată în general la o sarcină de 4 - 6 t/osie, față de 11 t/osie, cât este normativul pentru traficul greu. Din lipsa fondurilor pentru întreținerea infrastructurii rutiere din localități, calitatea căilor de rulare este necorespunzătoare.

Principalele aspecte generate de trafic sunt următoarele:

- Poluarea aerului atmosferic cu particule, pulberi sedimentabile, NO_x, SO_x, hidrocarburi, plumb. Poluarea atmosferei este cuantificată prin măsurători sistematice efectuate de A.P.M. Mureș și D.S.P. Mureș și confirmă că traficul rutier contribuie în mod semnificativ la creșterea concentrațiilor de poluanți în aerul atmosferic.
- Traficul greu generează valori ridicate ale zgomotului stradal și vibrațiilor în municipiile Târgu Mureș, Reghin, Sighișoara și în comunele de pe lângă aceste orașe.

5.1.2. Zone critice sub aspectul poluării apelor de suprafață și subterane

În România, unitatea de bază a activității legate de protecția și gospodărirea apelor este bazinul hidrografic, definită în Legea Apelor ca unitate fizico-geografică ce înglobează rețeaua hidrografică până la cumpăna apelor, în cadrul căruia se organizează și se desfășoară gospodărirea unitară, rațională și complexă a apelor de suprafață și subterane sub aspect cantitativ și calitativ. Calitatea necorespunzătoare a apei râurilor se datorează și impurificării acestora de către afluenții proveniți din ferme zootehnice și afluenți de tip fecaloid-menajer.

5.1.3. Zone critice sub aspectul deteriorării solurilor

Calitatea solului rezultă din interacțiunile complexe între elementele componente ale acestuia și poate fi legată de introducerea în sol de compuși mai mult sau mai puțin toxici, acumularea de produse toxice provenind din activitățile industriale și urbane. Evaluarea calității solurilor constă în identificarea și caracterizarea factorilor care limitează capacitatea productivă a acestora. Regiunea Centru se caracterizează printr-un înveliș variat de sol.

În județul Mureș, situația se prezintă astfel:

- Soluri degradate ca urmare a depozitării necorespunzătoare a deșeurilor industriale - cca 20 ha.
- Terenuri afectate de eroziune – cca 60.000 ha.
- Alunecări de teren – cca 30 ha.
- Terenuri degradate în urma extragerii de nisip și balast - cca 32 ha.

5.2. Presiuni ale unor factori asupra stării de calitate a solurilor

Aspecte deosebit de importante în ceea ce privește impactul activităților din agricultură asupra stării factorilor de mediu, se referă la utilizarea îngrășămintelor chimice și naturale și a pesticidelor.

Îngrășămintele chimice

Utilizarea excesivă a îngrășămintelor chimice conduce la creșterea semnificativa a nivelului de nutrienți și metale grele în mediul înconjurător. Dintre nutrienți, azotul și fosforul crează cele mai mari probleme. Compușii azotului contribuie la acidifierea solului, aerului și apei, precum și la efectul de seră și la deprecierea stratului de ozon. De asemenea, pătrunderea unor compuși ai azotului în apele subterane și de suprafață poate, în anumite concentrații, să contribuie la eutrofizarea apelor de suprafață.

Îngrășămintele naturale

În ceea ce privește îngrășămintele naturale, deși acestea crează efecte negative asupra mediului cu mult mai mici față de cele artificiale, trebuie de asemenea utilizate controlat în anumite limite, mai ales în scopul reducerii volumului de fosfați transferați în mediul înconjurător.

Pesticide

Pesticidele sunt substanțe a căror utilizare este periculoasa pentru mediu. Ele sunt toxice chiar în cantități mici și, în general, nu numai pentru organismele pentru care au fost create să le distrugă. Prin utilizarea lor în agricultură, ele pot avea un puternic impact negativ asupra surselor de apă de suprafață și subterane. În ultimii ani se constată o scădere semnificativă a cantității de pesticide utilizate în agricultură.

Starea pădurilor

În Regiunea Centru, 25,3 % din suprafața pădurilor este afectată de fenomenul de defoliere (față de 33,8 % la nivel de țară), județele cele mai afectate fiind Harghita (40,0 %), Covasna (31,8 %) și Sibiu (31,3 %). Față de această situație se impune efectuarea unor lucrări de depistare și prognoză a bolilor și dăunătorilor.

Influența omului asupra pădurii este în general negativă, manifestându-se prin nerespectarea legislației silvice și de mediu privind tăierile de arbori, amenajarea locurilor de campare, colectarea și transportarea deșeurilor menajere în locuri stabilite de organele competente, aprinderea focurilor etc. Principalii parametri evaluați la starea de sănătate a pădurilor (defolierea-decolorarea frunzișului coroanelor arborilor și vătămarile datorate acțiunilor diferiților factori biotici și abiotici asupra pădurilor) prezintă diferențe nesemnificative față de anul 2003. În arboretele de rășinoase, defolierii s-au găsit în continuare în stare de latență. În schimb, insectele din categoria lipidelor, au afectat arboretele de molid. Înmulțirea acestor populații a fost cauzată de existența doborâturilor și rupturilor de vânt și de zăpadă produse în anii anteriori pe teritoriul Regiunii Centru. Pentru ținerea sub control a situației, s-au luat măsuri de evacuare a materialului lemnos infestat din păduri și s-au amplificat măsurile de combatere.

Impactul silviculturii asupra naturii și mediului

Actualele tendințe ale silviculturii la nivelul Regiunii Centru sunt acelea de a constitui păduri de interes social, destinate colectivităților umane. Această tendință este impusă de ritmul accelerat al dezvoltării industriale ca urmare directă asupra degradării mediului înconjurător. Aceste păduri vor fi delimitate după criterii funcționale și amenajate ca păduri-parc, păduri de agrement, rezervații forestiere pentru diferite obiective sociale etc. Măsurile de constituire vizează atât pregătirea, transformarea și specializarea pădurilor existente, cât și crearea unor noi păduri în jurul localităților.

5.3. Deșeuri

Colectarea și transportul deșeurilor

Sistemul de gestionare a deșeurilor municipale și asimilabile este influențat de o serie de factori generali și specifici. Dintre aceștia, cei mai importanți sunt: aria de acoperire cu servicii de salubritate, cantitatea și compoziția deșeurilor colectate, care sunt în strictă dependență cu mărimea și caracterul localității, condițiile climatice și dezvoltarea economică.

Ponderea populației deservită de serviciile de salubritate este de 58% în Regiune. În mediul urban, 86 % din populație beneficiază de aceste servicii, în timp ce în mediul rural doar 14 % din populație.

Tratarea deșeurilor în vederea valorificării și eliminării

Problemele care afectează așezările umane sunt legate de salubritate și modul de colectare, transportare și depozitare a deșeurilor menajere. Recuperarea și valorificarea deșeurilor reprezintă o prioritate aflată înaintea eliminării prin depozitare, atât în reglementările din România, cât și în cele din U.E. Deșeurile de ambalaje se regăsesc în procent mare în cantitatea de deșeuri municipale și asimilabile generate și depozitate. În Regiunea Centru s-a pus un accent deosebit începând cu anul 2004, pe recuperarea deșeurilor de ambalaje reciclabile, în special a ambalajelor de hârtie și carton și a ambalajelor din PET, prin colectarea selectivă a acestora la sursă, prin amplasarea de containere speciale în zonele aglomerate, cât și prin sortarea pe depozite.

Deșeurile industriale

Deșeurile industriale reprezintă o problemă de importanță deosebită în toate județele Regiunii deoarece atât prin cantitățile produse, cât și datorită diversității compoziției, ridică probleme deosebite de management și, în special, de depozitare definitivă. Un alt aspect cu repercusiuni remarcabile este constituit de acumularea istorică a deșeurilor industriale care cauzează un impact semnificativ asupra factorilor de mediu.

În Regiunea Centru, datorită activităților de minerit, metalurgie neferoasă, prelucrarea lemnului, industrie chimică, agricultură, cantitățile de deșeuri industriale produse în timp au o pondere de peste 85% din totalul deșeurilor generate și depozitate în cele 6 județe ale Regiunii. Dată fiind situația prezentată mai sus, este necesară amenajarea de rampe ecologice la nivelul Regiunii, asigurându-se totodată și colectarea și transportul deșeurilor menajere din mediul rural, precum și înființarea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor recuperabile.

5.4. Arii protejate

Puține dintre zonele țării reunesc o atât de mare diversitate de peisaje, formațiuni geologice și paleontologice, elemente valoroase de floră și faună. Conform împărțirii Europei în Regiuni biogeografice, Regiunea Centru se află în zona continental-alpină. În Regiune se regăsesc toate tipurile de habitate naturale majore, în afară de habitatele costiere și marine. Au fost identificate 15 habitate naturale cu regim de protecție, care figurează în listele naționale și ale directivelor comunitare.

Datorită cadrului geografic deosebit de complex, Regiunea Centru dispune de o mare varietate de ecosisteme, habitate și specii sălbatice inestimabile prin unicitatea lor. În județul Mureș, ariile protejate sunt următoarele:

Tabel 61. Arii protejate în județul Mureș

Denumire	Localizare	Tip	Suprafață	Descriere
Arboretul de <i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Fântânele	Forestier	5,80 ha	Aria protejată este inclusă în situl de importanță comunitară - Dealurile Târnavelor - Valea Nirajului și reprezintă o zonă de interes științific pentru arborele „Chiparosul de California” (<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>) cu o vârstă de peste 75 de ani, care vegetează în etajul făgetelor alături de fag (<i>Fagus sylvatica</i>) și carpen (<i>Carpinus betulus</i>).
Rezervația de bujor	Zau de Câmpie Valea Largă	Botanic	3,48 ha	În arealul rezervației vegetează peste 350 de specii de plante rare, printre care unele endemice pentru această zonă sau protejate prin Directiva Consiliului Europei 92/43/CEE din 21 mai 1992 (privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică). Specii floristice semnalate în arealul rezervației: bujor de stepă (<i>Paeonia tenuifolia</i>), capul-șarpelui (<i>Echium russicum</i>), târtan (<i>Crambe tatarica</i>), stânjenelul galben (<i>Iris humulis</i> ssp. <i>arenaria</i>), stânjenelul sălbatic (<i>Iris aphylla</i> ssp. <i>hungarica</i> și <i>Asyneuma canescens</i>), cătușnică (<i>Nepeta ucrainica</i>), zăvăcustă (<i>Astragalus dasyanthus</i>), sipică (<i>Cephalaria transylvanica</i>), frâsinel (<i>Dictamnus albus</i>), lălea pestriță (<i>Fritillaria orientalis</i>), trânji (<i>Neottia nidus-avis</i>), ghiocel (<i>Galanthus nivalis</i>), untul vacii (<i>Orchis morio</i>), salvie (<i>Salvia transylvanica</i>) sau <i>Waldsteinia geoides</i> - o specie din familia Rosaceae.
Defileul Deda-Toplița	Deda Răstolița Lunca Bradului Stânceni	Mixt	6.000 ha	Aria protejată este inclusă în situl de importanță comunitară - Defileul Mureșului Superior și reprezintă o zonă peisagistică (păduri de luncă, făgete, anișuri și specii ierboase) încadrată în două bioregiuni (continentală și alpină) din estul Transilvaniei, pe cursul superior al Mureșului, între Munții Călimani și Gurghiu. Fauna rezervației este una diversificată, bogată în specii de mamifere, păsări, pești, reptile și amfibieni.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

<p>Parcul Natural Defileul Mureșului Superior</p>	<p>Deda Răstolița Lunca Bradului Stânceni</p>	<p>Mixt</p>	<p>9.156 ha</p>	<p>Parcul natural se suprapune ariei de protecție specială avifaunistică - Defileul Mureșului Superior și reprezintă o zonă peisagistică deosebită, bogată în vegetație cu specii montane de păduri în amestec, păduri de foioase (fag, frasin, carpen, mesteacăn, ulm), păduri de conifere (molid, brad), păduri aluviale și de luncă (salcie, arin) și pajiști.</p> <p>Aria naturală dispune de mai multe tipuri de habitate. (Păduri de fag Symphyto-Fagion, Păduri de fag de tip Asperulo-Fagetum, Păduri aluviale cu Alnus glutinosa și Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae), Păduri acidofile de Picea abies din regiunea montana (Vaccinio-Piceetea), Păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum, Păduri de stejar cu carpen (Erythronio-Carpiniori), Pajiști aluviale din Cnidion dubii, Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin, Fânețe montane, Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane, Tufărișuri cu specii subarctice de Salix) ce adăpostesc o gamă diversă de floră și faună specifică lanțului carpatic al Orientalilor.</p>
<p>Lacul Ursu și arboretele de pe sărături</p>	<p>Sovata</p>	<p>Mixt</p>	<p>79 ha</p>	<p>Aria naturală reprezintă o zonă formată din aglomerate vulcanice (andezite cu amfiboli) și masive de sare. Aceasta include Lacul Ursu (declarat monument al naturii), un un important lac sărat helioterm format odată cu prăbușirea unei exploatări de sare, umplută ulterior cu apa păraielor ce coboară de pe versanții din apropiere. În arealul rezervației pe lângă Lacul Ursu, sunt incluse și: Lacul Aluniș, Lacul Paraschiva, Lacul Mierlei, Lacul Roșu și Lacul Verde.</p>
<p>Lacul Fărăgău</p>	<p>Fărăgău</p>	<p>Mixt</p>	<p>35,50 ha</p>	<p>Aria protejată este inclusă în situl de importanță comunitară - Lacurile Fărăgău - Glodeni și reprezintă o zonă naturală (luciu de apă, iazul, eleșteul și terenul ce înconjoară lacul) ce adăpostește o gamă</p>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

				<p>diversă de vegetație higrofilă și faună specifică turbăriilor și lacurilor de câmpie. La nivelul ierburilor sunt întâlnite mai multe rarități floristice, printre care: cruciuliță (<i>Senecio paludorus</i>), mlăștiniță (<i>Epipactis palustris</i>), pufuliță (cu specii de: <i>Epilobium hirsutum</i> și <i>Epilobium palustre</i>), susai mare (<i>Sonchus palustris</i>), săgețică (<i>Geranium pratense</i>), joiană (<i>Oenanthe silaifolia</i>), <i>Lathyrus palustris</i> o specie rară din familia Fabaceae, orhidee (<i>Hammarbya paludosa</i>), șopârliță albă (<i>Parnassia palustris</i>), broscăriță (<i>Triglochin palustre</i>), frigări (<i>Geranium palustre</i>), bolonică (<i>Sium latifolium</i>), gălbinea (<i>Rorippa amphibia</i>), mărăraș (<i>Oenante aquatica</i>), ferigă (<i>Dryopteris thelypteris</i>) sau rogojel (<i>Carex paniculata</i>).</p> <p>Fauna este reprezentată de peste 180 specii de păsări migratoare, care cuibăresc sau tranzitează zona. În arealul rezervației este semnalată prezența broaștei-de-mlaștină (<i>Rana arvalis</i>), un amfibian protejat.</p>
Lalelele pestrițe	Vălenii de Mureș	Botanic	2,25 ha	<p>Aria protejată reprezintă o pajiște naturală cu umiditate ridicată aflată în lunca dreaptă a Mureșului, în al cărei areal vegetează specii de plante hidrofile rare; printre care: lălea pestriță (<i>Fritillaria meleagris</i>), floarea cucului (<i>Lychnis flos-cuculi</i>), piciorul cocoșului (<i>Ranunculus repens</i>), târsă-mare (<i>Deschampsia caespitosa</i>), bucățel (<i>Agrostis canina</i>), vițelar (<i>Anthoxantum odoratum</i>), rogoz (din speciile: <i>Carex vulpina</i>, <i>Carex elongata</i>), rogojel (<i>Juncus effusus</i>), păiuș roșu (<i>Festuca rubra</i>) sau firuță (<i>Poa pratensis</i>)</p>
Molidul de rezonanță din Pădurea Lăpușna	Lăpușna	Forestier	77,80 ha	<p>Aria protejată este inclusă în situl de importanță comunitară - Călimani - Gurghiu și reprezintă un areal împădurit cu specii forestiere de molid (<i>Picea abies</i>) cu o vârstă de peste 170 de ani (90 %) și fag (<i>Fagus sylvatica</i> 10 %).</p> <p>Fauna rezervației este una bogată și variată în specii de mamifere și păsări; dintre care unele protejate prin Directiva Consiliului</p>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

				European (anexa I-a) 92/43/CE (privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică) sau aflate pe lista roșie a IUCN; astfel: urs brun (<i>Ursus arctos</i>), cerb (<i>Cervus elaphus</i>), căprioară (<i>Capreolus capreolus</i>), lup cenușiu (<i>Canis lupus</i>), vulpe (<i>Vulpes vulpes</i>), râs (<i>Lynx lynx</i>), pisică sălbatică (<i>Felis silvestris</i>), jder de copac (<i>Martes martes</i>) sau cocoș de munte (<i>Tetrao urogallus</i>)
Parcul Național Călimani	Răstolița Lunca Bradului	Mixt	11.000 ha	Parcul reprezintă o zonă montană cu forme de relief diversificate: vârfuri (Pietrosul Călimanului - 2100 m, Gurghiu - 1776 m, Harghita - 1800 m, Lucaciu - 1778 m, 12 Apostoli - 1760 m, Ciomatu - 1.301 m), abrupturi stâncoase, chei, văii, doline, măguri, lapiezuri, ponoare, poiene; cu suprafețe naturale acoperite cu păduri, pășuni și pajiști. Aria naturală dispune de mai multe tipuri de habitate (Păduri acidofile de <i>Picea abies</i> din regiunea montană (Vaccinio-Piceetea), Păduri de <i>Larix decidua</i> și/sau <i>Pinus cembra</i> din regiunea montană, Pajiști montane de <i>Nardus bogate</i> în specii, pe substraturi silicioase, Tufărișuri cu <i>Pinus mugo</i> și <i>Rhododendron myrtifolium</i> , Tufărișuri cu specii subarctice de <i>Salix</i> , Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane) ce adăpostesc o gamă diversă de floră și faună specifică Orientalilor.
Pădurea Mociar	Gurghiu	Forestier	48 ha	Arealul aflat la poalele Munților Gurghiu (grupă muntoasă a Carpaților Moldo-Transilvani, aparținând de lanțului carpatic al Orientalilor, pe platforma râului Mureș) este inclus în situl de importanță comunitară - Mociar și reprezintă o arie naturală de interes științific datorită vârstei multisekulare (400-500 de ani) a stejarilor (<i>Quercus robur</i> 60 %) ce alcătuiesc „Pădurea Mociar”, împreună cu arboret de frasin (<i>Fraxinus excelsior</i> 20 %), carpen (<i>Carpinus betulus</i> 10 %) și plop tremurător (<i>Populus tremula</i> 10 %).
Pădurea Săbed	Săbed	Mixt	59,30 ha	Pădurea Săbed este inclusă în situl de

				<p>importanță comunitară - Fânațele de pe Dealul Corhan - Săbed și reprezintă o zonă împădurită cu arbori și arbusti cu specii de: pin negru (<i>Pinus nigra</i>), pin silvestru (<i>Pinus sylvestris</i>), frasin (<i>Fraxinus</i>), jugastru (<i>Acer campestre</i>), sânger (<i>Cornus sanguinea</i>) sau lemn câinesc (<i>Ligustrum vulgare</i>). La nivelul ierburilor vegetează mai multe rarități floristice; printre care: târtan (<i>Crambe tataria</i>), sisinei (<i>Pulsatilla patens</i>), turiță (<i>Agrimonia pilosa</i>), stânjenelul sălbatic (<i>Iris aphylla</i> ssp. <i>hungarica</i>), astragalus (<i>Astragalus exscapus</i>), rușcuță de primăvară (<i>Adonis vernalis</i>), frășinel (<i>Dictamnus albus</i>), rândușa de toamnă (<i>Colchicum autumnale</i>), lalea pestriță (<i>Fritillaria orientalis</i>), iris (<i>Iris aphylla</i>), untul-vacii (<i>Orchis morio</i>), jaleș (<i>Salvia nutans</i>), salvie (<i>Salvia transsylvanica</i>), gălbinare (<i>Serratula radiata</i>) sau colilie (<i>Stipa pulcherrima</i>).</p> <p>Fauna este una diversă și bine reprezentată de mai multe specii de mamifere, păsări, reptile și amfibieni (țestoasă de baltă -<i>Emys orbicularis</i>, tritonul comun transilvănean - <i>Triturus vulgaris ampelensis</i>, buhai de baltă cu burta roșie - <i>Bombina bombina</i>); dintre care unele protejate prin Directiva Consiliului European 92/43/CE din 21 mai 1992 (privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică), sau aflate pe lista roșie a IUCN. Specii de mamifere semnalate în arealul rezervației: vulpe (<i>Vulpes vulpes</i>), căprioară (<i>Capreolus capreolus</i>), mistreț (<i>Sus scrofa</i>), nevăstuică (<i>Mustela nivalis</i>) sau hermelină (<i>Mustela erminea</i>).</p>
Poiana narciselor	Gurghiu	Botanic	3 ha	<p>Poiana cu narcise se află la poalele vestice ale Munților Gurghiu (grupă muntoasă a Carpaților Moldo-Transilvani, aparținând de lanțului carpatic al Orientalilor, în bazinul hidrografic al râului Gurghiu) și este inclusă în situl de importanță comunitară -Mociar.</p>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

				Zona reprezintă o fâneată mezo-higrofilă, în arealul căreia au fost indentificate mai multe specii de plante (ce conferă zonei un aspect peisagistic deodedit), printre care: narcisa (<i>Narcissus stellaris</i>), piciorul cocoșului (<i>Ranunculus repens</i>), bulbucul (<i>Caltha palustris</i>), floarea-cucului (<i>Lychnis flos-cuculi</i>), stupitu cucului (<i>Cardamine pratensis</i>), calcea calului (<i>Caltha palustris</i>), iarba-câmpului (<i>Agrostis stolonifera</i>), spetează (<i>Juncus effusus</i>), pipirig (<i>Juncus efusus</i>), firuță (<i>Poa pratensis</i>), păiuș roșu (<i>Festuca rubra</i>) sau rogoz (cu specii de : <i>Carex brizoides</i> și <i>Carex lasiocarpa</i>)
Rezervația de stejar pufos	Criș	Forestier	11,90 ha	Rezervația de stejar pufos (dispusă pe trei parcele în bazinul hidrografic al râului Târnavă Mare) este inclusă în situl de importanță comunitară - Sighișoara - Târnavă Mare și reprezintă zonă naturală acoperită cu vegetație forestieră constituită din stejar pufos (<i>Quercus pubescens</i>); în asociere cu arborete de sânger (<i>Cornus sanguinea</i>) și lemn câinesc (<i>Ligustrum vulgare</i>).
Stejarii seculari de la Breite	Sighișoara	Forestier	70 ha	Arealul "Stejarii seculari de la Breite" este inclus în situl de importanță comunitară - Sighișoara - Târnavă Mare și reprezintă o zonă de deal din etajul gorunetelor, acoperită cu pășuni colinare și specii de stejari (<i>Quercus robur</i>) și goruni (<i>Quercus petraea</i>) seculari, cu vârste cuprinse între 400 și 600 de ani. La nivelul ierburilor vegetează mai multe rarități floristice; printre care: stupiniță (<i>Platanthera bifolia</i>), buhai (<i>Listera ovata</i>), orhidee (<i>Dactylorhiza incarnata</i>), rușuliță (<i>Hieracium aurantiacum</i>), mușcata-dracului (<i>Knautia arvensis</i>), ghințură (<i>Gentiana pneumonanthe</i>), sclipeți (<i>Potentilla erecta</i>), ruin (<i>Succisa pratensis</i>), floarea-cucului (<i>Lychnis flos-cuculi</i>), sorboștea (<i>Sanguisorba officinalis</i>), crețușcă (<i>Filipendula ulmaria</i>), untul-vacii (<i>Orchis morio</i>) sau diferite specii de rogozuri

CAPITOLUL 6. DISPARITĂȚI TERITORIALE

6.1. Structura așezărilor

Pentru atingerea obiectivelor de bază ale politicii de dezvoltare regională, România a fost împărțită în 8 Regiuni de dezvoltare, prin asocierea voluntară a județelor corespunzătoare. Spre deosebire de comune, orașe, municipii și județe, Regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale și nu au personalitate juridică.

Regiunea de Dezvoltare Centru, constituită pe baza legii nr. 151/1998, privind dezvoltarea regională în România, are în componență 6 județe din centrul României: Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu. Cu o suprafață de 34.100 km², reprezentând 14,3 % din teritoriul României, Regiunea Centru ocupă locul al 5-lea între cele 8 Regiuni de Dezvoltare. Prin situarea ei în centrul țării, Regiunea Centru se învecinează cu 6 din celelalte 7 Regiuni de Dezvoltare.

Potrivit datelor statistice de la finele anului 2012, în Regiunea Centru sunt 357 de comune, care reprezintă 12,5 % din numărul total al acestora din România și 1788 de sate, care ocupă 13,8 % din numărul total la nivel național. La nivelul Regiunii Centru, cele mai multe comune sunt în județele Mureș (91) și Alba (67), iar cele mai puține în județele Covasna (40) și Brașov (48).

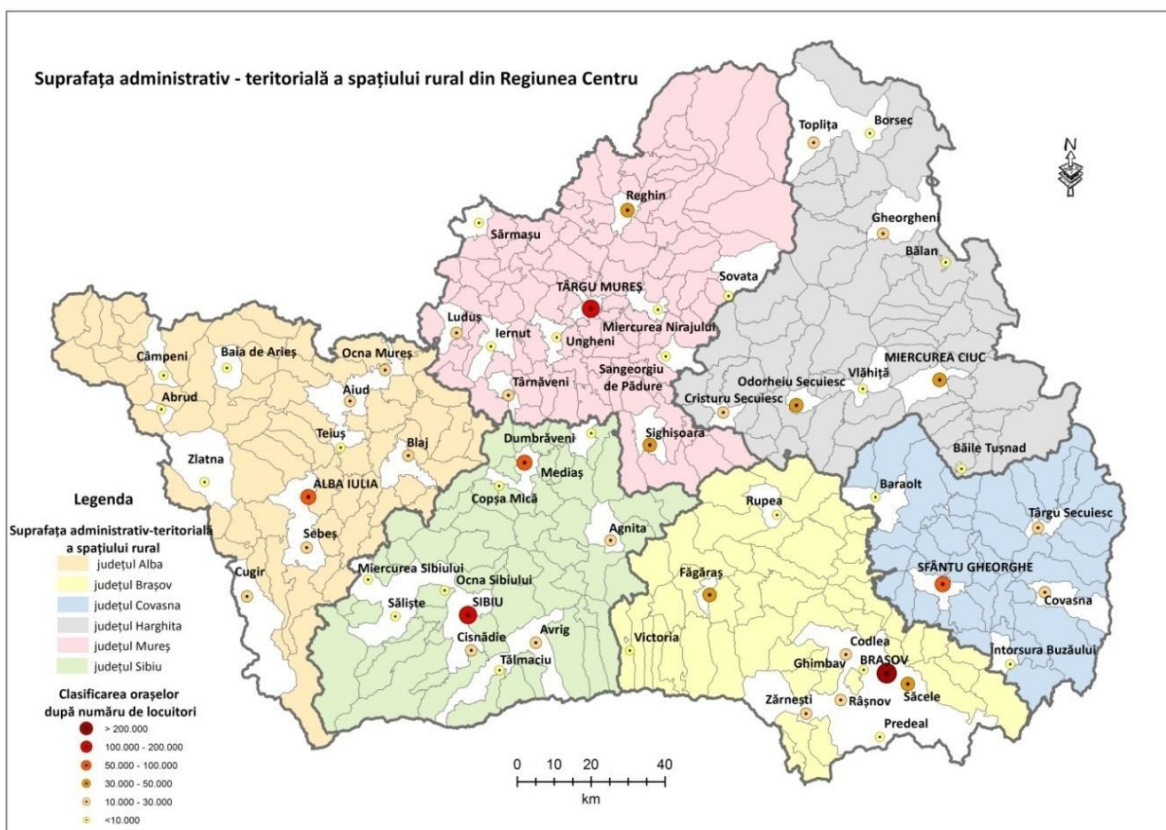
Tabel 62. Structura așezărilor

Denumire	Numărul comunelor	Numărul satelor
Alba	67	656
Brașov	48	149
Covasna	40	122
Harghita	58	235
Mureș	91	464
Sibiu	53	162
Regiunea Centru	357	1.788
România	2.860	12.956

Sursa: Institutul Național de Statistică

Principala caracteristică a zonelor rurale din România este dependența masivă de o singură ramură economică - agricultura. Agricultura de semi-subsistență, practică în majoritatea zonelor rurale din Regiunea Centru, se caracterizează prin predominanța exploatațiilor agricole de dimensiuni mici, forță de muncă îmbătrânită, ponderea scăzută a muncii mecanizate în procesul de producție și, bineînțeles, o valoare scăzută a veniturilor obținute. Pădurile reprezintă o altă resursă economică importantă, însă prin valorificarea incompletă a masei lemnoase, se obțin mai puține venituri decât în majoritatea țărilor europene, iar prin exploatarea într-o manieră nesustenabilă, se pune în pericol dezvoltarea economică durabilă a zonelor împădurite.

Figura 4. Regiunea Centru

Regiunile de dezvoltare

Regiunea Nord-Est cuprinde județele: Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui.

Regiunea Sud-Est cuprinde județele: Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea.

Regiunea Sud-Muntenia cuprinde județele: Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova, Teleorman.

Regiunea Sud-Vest Oltenia cuprinde județele: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Vâlcea.

Regiunea Vest cuprinde județele: Arad, Caraș-Severin, Hunedoara, Timiș.

Regiunea Nord-Vest cuprinde județele: Bihor, Bistrița Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare, Sălaj.

Regiunea Centru cuprinde județele:

- Alba,
- Brașov,
- Covasna,
- Harghita,
- Mureș,
- Sibiu.

Regiunea București-Ilfov cuprinde județele: Ilfov, Municipiul București.

6.2. DOCUMENTE STRATEGICE

LA NIVEL NAȚIONAL

Cadrul Strategic Comun 2014-2020

Conform Cadrului Strategic Comun 2014-2020, Europa trebuie să își repună economia pe o traiectorie de creștere sustenabilă. Acest lucru necesită o combinație de consolidare bugetară, de reforme structurale și de investiții în favoarea unei creșteri sustenabile din punct de vedere al mediului.

Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul social european (FSE), Fondul de coeziune (FC), Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (EMFF) urmăresc obiective politice complementare, iar gestionarea lor este partajată între statele membre și Comisie. Ele constituie principala sursă de investiții la nivelul UE pentru a ajuta statele membre să restabilească creșterea și să asigure o redresare bogată în locuri de muncă, garantând totodată o dezvoltare durabilă, în conformitate cu obiectivele strategiei Europa 2020.

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) atribuie obiective clare pentru aceste instrumente. Comisia consideră că aceste obiective pot fi urmărite în mod mai eficace dacă cele cinci fonduri sunt mai bine coordonate pentru a evita suprapunerile și a maximiza sinergiile, dacă ele sunt integrate pe deplin în guvernarea economică a Uniunii Europene și contribuie la punerea în aplicare a strategiei Europa 2020 prin implicarea părților interesate la nivel național, regional și local.

Acesta este motivul pentru care Comisia a propus un regulament privind dispozițiile comune pentru toate cele cinci fonduri. Propunerea prevede o coordonare mult mai strânsă a fondurilor pentru a obține:

- concentrarea resurselor asupra obiectivelor strategiei Europa 2020, prin intermediul unui set comun de obiective tematice la care fondurile vor contribui;
- simplificare prin modalități de planificare și de punere în aplicare mai coerente;
- o mai mare atenție acordată rezultatelor, prin intermediul unui cadru și a unei rezerve de performanță;
- armonizarea normelor de eligibilitate și extinderea opțiunilor simplificate în materie de costuri, pentru a reduce sarcina administrativă pentru beneficiari și autoritățile de management.

În plus, propunerea prevede adoptarea de contracte de parteneriat care vor stabili angajamentele partenerilor la nivel național și regional. Aceste contracte vor fi corelate cu obiectivele strategiei Europa 2020 și cu programele naționale de reformă. Acestea vor stabili „o abordare integrată pentru dezvoltarea teritorială, susținută de toate fondurile aparținând cadrului strategic comun”.

Cadrul Strategic Comun 2014-2020 prevede 11 priorități de dezvoltare și anume:

1. Consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice și a inovării

Acțiuni-cheie pentru FEDR:

- inovarea în întreprinderi. Aceasta include difuzarea și adoptarea de noi tehnologii, în special tehnologii generice esențiale, prin cooperarea cu actorii din domeniul cercetării și al educației, transferul de tehnologie, cercetarea aplicată, dezvoltarea tehnologică și

instalațiile demonstrative, cu scopul de a ajuta societățile să dezvolte produse, procese, metode de comercializare și servicii inovatoare și să diversifice economia națională/regională prin activități noi în sectoare cu potențial de creștere ridicat;

- consolidarea capacităților în statele membre și în regiuni în vederea favorizării excelenței în materie de cercetare și de inovare și a evoluției tehnologice, investind în soluții inovatoare și în infrastructuri și echipamente de cercetare, în special atunci când ele sunt de interes european în contextul inițiativelor de programare comună al ESFRI (Forumul strategic european privind infrastructurile de cercetare), al dezvoltării structurilor regionale de parteneri și în cadrul Planului strategic european privind tehnologiile energetice. Această acțiune implică sprijinirea instalațiilor de cercetare și a centrelor tehnologice, a centrelor de competență și a parcurilor științifice naționale/regionale, cu un accent clar pe promovarea cercetării aplicate, prin intermediul unei cooperări consolidate cu industria în vederea mobilizării investițiilor private în cercetare și inovare;
- consolidarea capacităților în statele membre și în regiuni pentru exploatarea economică rapidă a ideilor noi care rezultă din cercetare și inovare (C&I). Această acțiune implică sprijinirea clusterelor, a parteneriatelor de cooperare între actorii din domeniul cercetării, al educației și al inovării, dezvoltarea infrastructurilor de C&I în întreprinderi, promovarea serviciilor de consultanță pentru întreprinderi în domeniul C&I, inclusiv în domeniul serviciilor, al centrelor creative, al industriilor culturale și creative și al inovării sociale, al proiectelor-pilot și al activităților demonstrative, precum și crearea unei cereri mai importante de produse inovatoare prin achizițiile publice în domeniul inovării.

Acțiuni-cheie pentru FEADR:

Încurajarea inovării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale, prin:

- cooperarea între sectorul agricol, sectorul alimentară și cel forestier și alți actori și crearea de clustere și de rețele. În acest context, cooperarea se poate derula sub forma proiectelor-pilot și a dezvoltării de noi produse, practici, procese și tehnologii, inclusiv prin introducerea tehnologiilor ecologice și cu emisii reduse de carbon;
- crearea și utilizarea unor servicii de consultanță, inclusiv a unor servicii de asistență în domeniul gestionării agricole și a unor servicii de consultanță agricolă și forestieră, permițând totodată agricultorilor, silvicultorilor și IMM-urilor din zonele rurale să beneficieze de servicii de consultanță în scopul îmbunătățirii performanțelor economice și de mediu.

Consolidarea legăturilor dintre agricultură și silvicultură, pe de o parte, și cercetare și inovare, pe de altă parte, prin:

- crearea unor grupuri operaționale care să reunească agricultorii, cercetătorii, consilierii, reprezentanții societății civile și ai întreprinderilor care intervin în sectorul agricol și în cel alimentară, pentru a elabora și a pune în aplicare proiecte inovatoare în domenii de interes comun. Aceste grupuri operaționale se vor înscrie în cadrul parteneriatului european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii.

2. Îmbunătățirea accesului la tehnologiile informației și comunicațiilor, a utilizării și a calității acestora

Acțiuni-cheie pentru FEDR:

- dezvoltarea unor infrastructuri de acces de generație următoare (NGA) deschise, abordabile și durabile în timp, accesibile tuturor în zonele insuficient deservite și în centrele economice din regiunile mai puțin dezvoltate, cu scopul de a crea locuri de muncă și de a contribui la sporirea nivelurilor de productivitate și la creșterea competitivității economiei europene;
- aplicații de e-Guvernare având scopul de a încuraja inovarea, modernizarea administrațiilor publice și accesul cetățenilor la aceste servicii, inclusiv al grupurilor marginalizate și al persoanelor cu handicap;
- aplicații TIC care permit să se facă față viitoarelor provocări și oportunități la nivelul societății, cum ar fi e-Sănătate, îmbătrânirea demografică, reducerea emisiilor de carbon, eficiența resurselor, educația, e-Incluziune, eficiența energetică, e-Guvernare, soluții TIC integrate pentru „orașe inteligente”, informarea și acordarea de drepturi consumatorilor;
- investiții în adoptarea pe scară largă a inovațiilor bazate pe TIC în interiorul regiunilor și între acestea, pentru a face față principalelor provocări societale.

Acțiuni-cheie pentru FEADR:

Îmbunătățirea accesibilității, a utilizării și a calității TIC în zonele rurale, garantând accesibilitatea pentru toți, prin:

- crearea, îmbunătățirea și extinderea infrastructurii de bandă largă, inclusiv a infrastructurii pasive de bandă largă;
- aplicații și servicii bazate pe TIC, destinate să sprijine sustenabilitatea și competitivitatea zonelor rurale, precum și agricultura și industria alimentară;
- conținut electronic relevant pentru dezvoltarea turismului rural;
- promovarea competențelor digitale în afara sistemelor de învățământ oficiale, în rândul agricultorilor, al administratorilor silvici și al întreprinderilor rurale.

3. Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (în cazul FEPAM)

Acțiuni-cheie pentru FEDR:

- investiția în spiritul antreprenorial, inclusiv punerea la dispoziție a capitalului de pornire, a garanțiilor, a împrumuturilor, a capitalului de tip mezanin și a capitalului inițial prin instrumente financiare, precum și acordarea de sprijin pentru dezvoltarea planurilor de afaceri;
- investiția în exploatarea comercială a noilor idei și a rezultatelor cercetărilor și în crearea unor întreprinderi orientate într-o mai mare măsură către cunoaștere, prin intervenții adaptate nevoilor IMM-urilor în diferitele lor stadii de dezvoltare și de-a lungul întregului lanț de valori din domeniul inovării;
- servicii de consiliere în domeniul afacerilor, în special pentru înființarea și transferul de întreprinderi, accesul la noi piețe, strategia și monitorizarea în domeniul afacerilor, transferul de tehnologie și previziunea tehnologică, precum și inovația orientată spre utilizator și design sporind capacitatea de gestionare a inovării și încurajând dezvoltarea

și utilizarea unor astfel de servicii prin intermediul programelor de „bonuri pentru inovare”;

- sprijinirea dezvoltării instrumentelor online pentru a pune la dispoziție informații precise și pentru a facilita procedurile de reglementare pentru IMM-uri, în special în domeniul achizițiilor publice, dreptului muncii, securității sociale, fiscalității și standardizării;
- dezvoltarea de noi modele de afaceri, inclusiv noi lanțuri de valori și organizarea activităților de marketing, în special pentru a favoriza internaționalizarea;
- dezvoltarea IMM-urilor în domeniile emergente legate de provocările europene și regionale, cum ar fi industriile culturale și creative, noile forme de turism și serviciile inovatoare care reflectă noile cerințe la nivelul societății sau produsele și serviciile legate de îmbătrânirea demografică, de îngrijire și sănătate, de ecoinovație, de economia cu emisii scăzute de carbon și de eficiența resurselor, inclusiv coordonarea cu domeniul achizițiilor publice, în vederea accelerării pătrunderii pe piață a soluțiilor inovatoare pentru a face față acestor provocări.

Acțiuni-cheie pentru FEADR:

- restructurarea exploatațiilor agricole care se confruntă cu probleme structurale majore, în special prin investițiile în exploatație cu scopul de a îmbunătăți performanța unei exploatații agricole sau de a sprijini viabilitatea și durabilitatea sa economică, prin investiții legate de prelucrarea, comercializarea și dezvoltarea produselor agricole sau prin investiții în infrastructurile necesare pentru dezvoltarea și adaptarea agriculturii;
- reînnoirea generațiilor în sectorul agricol, în special prin ajutoare pentru începerea activității acordate tinerilor agricultori;
- integrarea producătorilor primari în lanțul alimentar prin sprijinirea programelor de calitate, prin promovarea pe piețele locale, prin cooperarea orizontală și verticală, prin crearea de noi posibilități de comercializare și de constituire de rețele, prin dezvoltarea circuitelor scurte de aprovizionare și prin înființarea de grupuri de producători;
- gestionarea riscurilor la nivelul exploatațiilor, printr-o serie de instrumente destinate să-i ajute pe agricultori să gestioneze în mod eficace creșterea riscurilor economice și a celor legate de mediu, inclusiv a bolilor animalelor și ale plantelor, și sprijinirea investițiilor în favoarea acțiunilor preventive și de restaurare.

Acțiuni-cheie pentru FEPAM:

- dezvoltarea întreprinderilor, a competențelor în materie de gestionare a întreprinderilor și a spiritului antreprenorial în sectoarele pescuitului și acvaculturii, în vederea sporirii competitivității, a viabilității și a sustenabilității întreprinderilor din aceste sectoare;
- introducerea sau dezvoltarea de produse, de procese, de tehnologii și de sisteme de management și de organizare noi sau ameliorate la toate nivelurile lanțului de aprovizionare în sectoarele pescuitului și acvaculturii, pentru a spori valoarea adăugată a produselor pescărești și de acvacultură și pentru a reduce costurile de producție;
- îmbunătățirea organizării pieței în sectoarele pescuitului și acvaculturii.

4. Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele

Acțiuni-cheie pentru FEDR:

- investiția în utilizarea mai largă a contractului de performanță energetică în sectoarele clădirilor publice și locuințelor.

Acțiuni-cheie pentru FEDR și Fondul de coeziune:

- eficiența energetică și instalațiile de încălzire și răcire pe bază de energie din surse regenerabile în clădirile publice, în special demonstrarea unor clădiri cu zero emisii și cu consum negativ de energie, precum și renovarea capitală a clădirilor existente peste nivelurile optime din punctul de vedere al costurilor;
- măsuri de eficiență energetică și utilizarea energiei din surse regenerabile în IMM-uri (inclusiv campanii de informare);
- tehnologii inovatoare în domeniul surselor regenerabile de energie, în special tehnologiile menționate în Planul strategic privind tehnologiile energetice și în perspectiva energetică 2050, precum și biocombustibilii de a doua și a treia generație;
- sprijinirea producției energiei regenerabile maritime, inclusiv a energiei maremotrice și a energiei valurilor;
- strategii integrate pentru reducerea emisiilor de dioxid de carbon și planuri de acțiune în favoarea energiei durabile pentru zonele urbane, inclusiv sistemele de iluminat public și rețelele inteligente.

Acțiuni-cheie pentru FEADR:

- sporirea eficienței în ceea ce privește utilizarea energiei în domeniul agriculturii și al prelucrării alimentelor, prin investiții în clădiri și în instalații mai eficiente din punct de vedere energetic, precum și prin furnizarea de consiliere în materie de eficiență energetică;
- facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, pentru a promova bioeconomia prin: investiții în producția și în utilizarea energiei din surse regenerabile în cadrul exploatației; proiecte-pilot pentru îmbunătățirea utilizării subproduselor; investiții în noi tehnologii forestiere pentru transformarea biomasei și investiții în infrastructurile legate de energiile din surse regenerabile în zonele rurale;
- reducerea emisiilor de oxizi de azot și de metan din agricultură prin: sprijinul pentru reducerea utilizării îngrășămintelor azotate; îmbunătățirea practicilor în materie de gestionare a șeptelului (pentru tratarea deșeurilor animale) și sprijinul pentru o rotație a culturilor mai ecologică;
- promovarea sechestrării carbonului și a reducerii emisiilor din sectoarele agriculturii și silviculturii, prin: sisteme agrosilvice; plantarea și întreținerea pădurilor; gestionarea ecologică a pădurilor noi și existente; crearea sau menținerea unor pășuni sănătoase și menținerea turbăriilor.

Acțiuni-cheie pentru FEPAM:

- sprijinul pentru dezvoltarea unor tehnologii și a unor soluții cu emisii reduse de carbon și consolidarea eficienței energetice a activităților de pescuit și de acvacultură, inclusiv a navelor de pescuit, a porturilor, a fermelor de acvacultură și a prelucrării produselor

pescărești și de acvacultură.

5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor

Acțiuni-cheie pentru FEDR și Fondul de coeziune:

- dezvoltarea unor strategii și a unor planuri de acțiune în vederea adaptării la schimbările climatice și a elaborării unor planuri de prevenire și de gestionare a riscurilor la nivel național, regional și local, precum și în vederea constituirii unei baze de cunoștințe și a consolidării capacităților de observare a datelor, și stabilirea unor mecanisme pentru schimbul de informații;
- creșterea investițiilor în adaptarea la schimbările climatice și în măsurile de prevenire și de gestionare a riscurilor, inclusiv: în activitățile care vizează evitarea daunelor și sporirea rezistenței mediului construit și a altor infrastructuri, protejarea sănătății umane, reducerea presiunilor viitoare asupra resurselor de apă, investițiile în infrastructurile de protecție împotriva inundațiilor și de protejare a zonelor costiere și reducerea vulnerabilității ecosistemelor pentru a îmbunătăți capacitatea lor de rezistență și a permite o adaptare ecosistemică la schimbările climatice;
- dezvoltarea de instrumente (sisteme de detectare și de alertă precoce, cartografierea și evaluarea riscurilor) și creșterea investițiilor în sistemele de gestionare a catastrofelor, pentru a îmbunătăți capacitatea de rezistență la catastrofe și prevenirea și gestionarea riscurilor naturale, inclusiv a riscurilor legate de condițiile meteorologice (precum furtunile, evenimentele climatice extreme, incendiile forestiere, secetele și inundațiile) și a riscurilor geofizice (precum avalanșele, alunecările de teren, cutremurele, erupțiile vulcanice) și pentru a sprijini răspunsurile societății la riscurile industriale (sisteme de alertă precoce, cartografierea riscurilor).

Acțiuni-cheie pentru FEADR:

- gestionarea durabilă a resurselor de apă, inclusiv utilizarea eficientă a apei (în ceea ce privește ecosistemele), prin crearea unor zone de stocare a apei în exploatație; sprijinul pentru practicile de cultură care implică utilizarea eficientă a resurselor de apă și înființarea și gestionarea unor centuri forestiere de protecție împotriva eroziunii; îmbunătățirea gestionării solurilor prin sprijinirea practicilor de prevenire a degradării solurilor și a epuizării stocurilor de carbon din soluri, precum cultivarea redusă, menținerea unui strat vegetal în timpul iernii, stabilirea unor sisteme agrosilvice și crearea de noi păduri;
- consolidarea potențialului de adaptare la schimbările climatice și la boli și prezervarea diversității genetice, în special prin sprijinirea varietăților de culturi și a raselor de animale locale.

6. Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor

Acțiuni-cheie pentru FEDR și Fondul de coeziune:

- investițiile în eficiența aprovizionării cu apă, a tratării apelor reziduale și a reutilizării apei, inclusiv noile investiții destinate reducerii scurgerilor și punerii în aplicare a planurilor de gestionare a bazinelor hidrografice;

- investițiile în gestionarea deșeurilor în conformitate cu ierarhia opțiunilor de gestionare a deșeurilor, în special în reutilizare, în reciclare și, în cazul materialelor nereciclabile, în recuperare;
- investițiile în infrastructura verde, inclusiv în siturile Natura 2000 și în alte teritorii, pentru a favoriza protecția și restabilirea biodiversității și a serviciilor ecosistemice, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, protecția împotriva inundațiilor și a incendiilor, protecția litoralului, protecția solurilor și alte măsuri de prevenire a riscurilor, pentru a reduce fragmentarea zonelor naturale, a spori disponibilitatea apei și a restaura siturile și habitatele puternic modificate;
- investițiile în acțiuni de reducere a poluării aerului legate de transporturi, în special în programele de înlocuire sau de modernizare a parcurilor de autobuze, în programele de stimulare a unor transporturi mai ecologice, în îmbunătățirea infrastructurilor de transport publice și în promovarea unor forme alternative de transport.

Acțiuni-cheie pentru FEDR:

- investițiile în diversificarea economiilor locale prin protejarea și valorizarea patrimoniului cultural și a siturilor naturale (atât în contexte rurale, cât și urbane);
- sprijinirea dezvoltării durabile integrate în mediul urban, inclusiv prin drenarea urbană durabilă, prin măsuri de dezimpermeabilizare a solurilor, prin reabilitarea siturilor contaminate și prin reabilitarea infrastructurii culturale.

Acțiuni-cheie pentru FEADR:

- restaurarea, prezervarea și ameliorarea biodiversității, inclusiv în zonele Natura 2000 și în sistemele agricole cu o valoare naturală ridicată, precum și a peisajelor europene, promovând: sistemele agricole ecologice, inclusiv agricultura ecologică; stabilirea și/sau menținerea zonelor de protecție a faunei și a florei sălbatice în cadrul spațiilor agricole și/sau forestiere; acordarea unor plăți compensatorii agricultorilor și/sau silvicultorilor pentru dezavantajele economice cu care se confruntă zonele Natura 2000 și anumite coridoare pentru fauna sălbatică; acordarea unor plăți agricultorilor care se angajează să desfășoare o activitate agricolă în zonele montane și în alte zone supuse unor constrângeri naturale importante, precum și recompensarea acțiunilor colective cu scopul de a furniza bunuri publice ecologice;
- creșterea eficienței în ceea ce privește utilizarea apei în agricultură, prin investiții în sisteme de irigare mai eficiente, prin consilierea privind utilizarea eficientă a apei și prin prezervarea funcției de tampon și de filtru a solurilor;
- îmbunătățirea calității apei și a solurilor și contribuția la protejarea solurilor împotriva eroziunii, a tasării, a salinizării, a alunecărilor de teren și a pierderilor de materii organice.

Acțiuni-cheie pentru FEPAM:

- investițiile în tranziția către un pescuit durabil din punct de vedere ecologic, în conformitate cu obiectivele PCP privind exploatarea stocurilor de pește la nivelul producției maxime durabile (MSY - Maximum Sustainable Yield) și eliminarea capturilor aruncate înapoi în mare;
- investițiile în ecoinovare, de exemplu în unelte de pescuit mai selective și în alte inovații care reduc impactul pescuitului și al acvaculturii asupra mediului;

- investițiile într-o acvacultură care oferă un nivel ridicat de protecție a mediului și care asigură servicii de mediu;
- instrumentele de finanțare care vizează o mai bună respectare a regulilor PCP, un mai bun control al pescuitului și îmbunătățirea sistemelor de furnizare și de acoperire a datelor științifice referitoare la PCP;
- sprijinirea sectorului pescuitului și al acvaculturii, pentru a răspunde sensibilizării consumatorilor și așteptărilor și interesului crescut al acestora în ceea ce privește produsele provenite din surse durabile și obținute prin metode ecologice.

7. Promovarea unor sisteme de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore

Acțiuni-cheie pentru FEDR și Fondul de coeziune:

- infrastructură TEN-T de bază pentru transporturi rutiere, feroviare și maritime, precum și moduri multimodale și interoperabile care să aducă beneficii nete ridicate pentru societate;
- infrastructură feroviară TEN-T de bază, conectivitate secundară, modernizarea rețelelor feroviare dense, Sistemul european de management al traficului feroviar (ERTMS) și alte investiții în vederea îmbunătățirii interoperabilității, precum și consolidarea capacităților de planificare, punere în aplicare și gestionare a proiectelor și de gestionare a riscurilor și catastrofelor;
- stabilirea de tarife rutiere inovatoare, sisteme de taxare a utilizatorilor și de gestionare a traficului și infrastructuri de alimentare pentru noile vehicule fără emisii de CO₂ pentru transportul urban;
- concepte de mobilitate urbană integrate, durabile și accesibile în orașe, orașe-regiuni și zone metropolitane, care să ducă la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, în special prin planuri de transport urban durabil, inclusiv facilitarea utilizării transportului public, a bicicletelor și a mersului pe jos;
- eliminarea blocajelor din căile navigabile interioare, minimizând modificările semnificative ale albiilor râurilor și sprijinirea investițiilor în favoarea unei flote mai ecologice, precum și a investițiilor în sistemele de informații fluviale.

8. Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă

Acțiuni-cheie pentru FSE:

Accesul la angajare pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și pentru persoanele inactice, inclusiv inițiativele locale de angajare și sprijinul pentru mobilitatea forței de muncă:

- măsuri active și preventive în ceea ce privește piața muncii, într-un stadiu incipient și deschise tuturor, inclusiv pentru identificarea nevoilor individuale, servicii personalizate și de orientare, cursuri de formare specifice și personalizate, validarea competențelor și a calificărilor dobândite și plasarea personalului disponibilizat;
- anticipare și consiliere privind oportunitățile de ocupare a forței de muncă pe termen lung, create de schimbările structurale pe piața forței de muncă, cum ar fi tranziția către o economie cu emisii scăzute de carbon și care utilizează în mod eficient resursele și sectoarele sănătății și îngrijirilor medicale;

- furnizarea de informații cu privire la oportunitățile de angajare existente pe piețele europene ale muncii și la condițiile de viață și de muncă.
- integrarea durabilă pe piața muncii a tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET);
- introducerea unei „garanții pentru tineret” prin stabilirea unor regimuri pentru a oferi formare suplimentară, (re)formare sau măsuri de activare pentru fiecare tânăr neîncadrat profesional și care nu urmează niciun program educațional sau de formare, în termen de patru luni de la părăsirea școlii. Ar trebui să se pună un accent deosebit pe formarea profesională de tip ucenicie și pe stagiile pentru absolvenți pentru a dobândi o primă experiență de lucru;
- activități independente și de antreprenariat pentru tineri în toate sectoarele, cu un accent deosebit asupra sectoarelor emergente în cadrul unei economii cu emisii scăzute de carbon și în sectoarele îngrijirilor medicale și ale sănătății;

Activitățile independente, antreprenariatul și înființarea de întreprinderi:

- sprijin destinat îndeosebi șomerilor, persoanelor defavorizate și inactive, pentru înființarea și dezvoltarea de întreprinderi în toate sectoarele, inclusiv îngrijiri medicale și sănătate, inserție profesională, locuri de muncă ecologice și dezvoltare comunitară. Acest sprijin cuprinde dezvoltarea competențelor, inclusiv TIC, a aptitudinilor de antreprenariat și management, îndrumarea și consilierea profesională și furnizarea de servicii incluzive de dezvoltare a afacerilor și financiare pentru antreprenorii debutanți.

Egalitatea între femei și bărbați și reconcilierea vieții profesionale cu cea privată:

- combaterea stereotipurilor de gen în sistemele de educație și formare;
- sensibilizarea și mobilizarea partenerilor economici și sociali pentru combaterea segregării de gen de pe piața muncii și a diferențelor de pensii și de remunerare între femei și bărbați;
- dezvoltarea politicilor de conciliere a vieții familiale cu cea profesională, inclusiv prin acordarea de sprijin pentru reintegrarea pe piața muncii a persoanelor care nu au lucrat din cauza unor obligații de îngrijire;
- modalități inovatoare de organizare a muncii, inclusiv a muncii la distanță și a unor formule flexibile de lucru care să le permită persoanelor să concilieze obligațiile informale de îngrijire cu activitatea profesională;
- accesul la servicii de îngrijire convenabile, cum ar fi îngrijirea copiilor, îngrijirea extrașcolară sau îngrijirea persoanelor dependente, inclusiv a persoanelor în vârstă, prin investiții în serviciile de asistență medicală durabile.

Adaptarea la schimbări a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor:

- elaborarea unor servicii specifice pentru ocuparea forței de muncă, formare profesională și sprijin, inclusiv consiliere profesională și asistență pentru plasarea personalului disponibilizat, în contextul restructurării întreprinderilor și a sectorului;
- proiectarea și punerea în aplicare a unor modalități inovatoare, mai productive și mai ecologice de organizare a muncii, cuprinzând sănătatea și securitatea la locul de muncă.

Îmbătrânirea activă și în condiții bune de sănătate:

- forme de organizare a muncii inovatoare și favorabile persoanelor în vârstă, inclusiv medii de lucru accesibile și măsuri flexibile;
- prelungirea vieții active în condiții mai bune de sănătate prin elaborarea și punerea în aplicare a măsurilor de promovare a unui stil de viață sănătos și combaterea factorilor de

risc, cum ar fi lipsa de activitate fizică, fumatul, practicile dăunătoare ale consumului de alcool;

- promovarea capacității de încadrare în muncă și a participării lucrătorilor mai în vârstă la programe de învățare de-a lungul vieții pentru facilitarea îmbătrânirii active.

Modernizarea și consolidarea instituțiilor pieței forței de muncă, inclusiv acțiuni menite să sporească mobilitatea transnațională a forței de muncă:

- îmbunătățirea activării și a coordonării de către serviciile publice de ocupare a forței de muncă a cererii pieței cu oferta de forță de muncă, prin oferirea unui sprijin integrat, adaptat nevoilor persoanelor care caută un loc de muncă și prin extinderea, în același timp, a furnizării de servicii la persoanele care își schimbă locul de muncă și sprijinirea reintegrării în muncă a persoanelor inactive;
- colaborarea la oferta de servicii pentru angajatori și stabilirea unor parteneriate cu institutele de învățământ și cu alte servicii de ocupare a forței de muncă pentru a organiza prestarea unor servicii flexibile, preventive și eficiente;
- anticiparea oportunităților de ocupare a forței de muncă pe termen lung create de schimbările structurale de pe piața muncii și dezvoltarea serviciilor în domeniul orientării și al învățării pe tot parcursul vieții, care să promoveze tranzițiile profesionale;
- investițiile focalizate pe competențele și capacitățile personalului;
- activități ale serviciilor europene pentru ocuparea forței de muncă (EURES) în sectoarele de recrutare, de coordonare și de plasare, împreună cu serviciile de informare, consultanță și orientare aferente, la nivel național și transfrontalier.

Acțiuni-cheie pentru FEDR:

- dezvoltarea incubatoarelor de afaceri și sprijin pentru investiții pentru activitatea independentă și înființarea de întreprinderi, în special în sectoare care oferă noi surse de creștere economică, precum economia ecologică, turismul durabil (inclusiv economia vârstei a treia) și serviciile de sănătate și asistență socială; sprijinirea investițiilor în infrastructură pentru modernizarea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă.

Acțiuni-cheie pentru FEADR:

- facilitarea diversificării din sectorul agricol, crearea de noi întreprinderi mici și sprijinirea altor forme de creare de locuri de muncă în zonele rurale, în special prin ajutoare pentru înființarea de întreprinderi pentru microîntreprinderi neagricole și întreprinderi mici în zonele rurale și prin investiții în activități neagricole în zonele rurale.

Acțiuni-cheie pentru FEPAM:

- sprijin pentru crearea de locuri de muncă în comunitățile de pescuit prin adăugarea de valoare la activitățile și produsele pescărești;
- sprijin pentru diversificare în comunitățile pescărești prin crearea de locuri de muncă de substituție în economia locală, în special în alte sectoare maritime.

9. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

Acțiuni-cheie pentru FSE:

Incluziunea activă:

- parcursuri integrate care să combine diverse tipuri de măsuri în favoarea inserției profesionale, precum sprijin personalizat, consiliere, îndrumare, accesul la învățământul general și la formare profesională, precum și accesul la servicii, îndeosebi servicii medicale și sociale, îngrijirea copiilor și servicii de internet;
- modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv proiectarea și punerea în aplicare a reformelor care să îmbunătățească rentabilitatea și adecvarea prestațiilor sociale și a alocațiilor de șomaj, regimurile de venituri minime și sistemele de pensii, asistența medicală și serviciile sociale, limitând la maximum, în același timp, factorii de descurajare a muncii și situațiile fără ieșire;

Integrarea comunităților marginalizate, precum romii:

- parcursuri integrate de acces la piața muncii, inclusiv sprijin personalizat, consiliere, îndrumare și accesul la învățământul general și la formare profesională;
- accesul la servicii, în special servicii de ajutor și de asistență socială și servicii de îngrijire medicală (inclusiv asistența medicală preventivă, educația sanitară și siguranța pacienților);
- eliminarea segregării în domeniul educației, promovarea învățământului preșcolar, combaterea abandonului școlar și asigurarea unei tranziții reușite de la școală la activitatea profesională;
- măsuri de combatere a prejudecăților și a discriminării împotriva romilor.

Combaterea discriminării pe motive de sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală:

- sensibilizarea comunităților locale și a întreprinderilor și colaborarea cu acestea în lupta împotriva discriminării și promovarea activităților interculturale;
- acțiuni specifice care vizează persoanele expuse riscului de discriminare și persoanele cu handicap și boli cronice, în vederea creșterii participării acestora pe piața muncii, a consolidării incluziunii sociale a acestora și a reducerii inegalităților pe planul nivelului de calificare și al situației sanitare;

Sporirea accesului la servicii abordabile, durabile și de înaltă calitate, inclusiv asistență medicală și servicii sociale de interes general:

- sporirea accesului la asistență medicală convenabilă, durabilă și de înaltă calitate, în vederea reducerii inegalităților în materie de sănătate, a sprijinirii acțiunilor preventive în domeniul sănătății și a promovării inițiativei e-Sănătate, inclusiv prin acțiuni specifice focalizate pe grupuri deosebit de vulnerabile;
- sporirea accesului la servicii sociale abordabile, durabile și de înaltă calitate, cum ar fi serviciile de ocupare a forței de muncă și de formare, serviciile pentru persoanele fără adăpost, serviciile de îngrijire extrașcolare, serviciile de îngrijire a copiilor și de îngrijire pe termen lung;
- servicii specifice de educație și îngrijire pentru învățământul preșcolar, inclusiv abordări integrate care să combine servicii de îngrijire a copiilor, de învățământ, de sănătate și de sprijin parental, punându-se un accent deosebit pe prevenirea plasării copiilor în instituții;
- accesul la servicii online pentru a promova integrarea în societatea informațională;
- sprijin pentru tranziția de la asistența instituțională la servicii de îngrijire de proximitate pentru copiii care nu beneficiază de îngrijire părintească, persoanele cu handicap, persoanele în vârstă și persoanele cu tulburări mintale, cu accent pe integrarea între serviciile medicale și cele sociale.

Promovarea economiei sociale și a întreprinderilor sociale:

- consolidarea capacităților și a structurilor de sprijin pentru promovarea întreprinderilor sociale, în special prin educarea și formarea spiritului antreprenorial social, constituirea de rețele, dezvoltarea strategiilor naționale sau regionale în parteneriat cu principalele părți interesate și furnizarea unor servicii de dezvoltare a întreprinderilor și a unui acces mai ușor la finanțare;
- mobilizarea fondurilor pentru sprijinirea inițiativelor în domeniul economiei sociale și al antreprenoriatului social.

Strategii de dezvoltare locală elaborate la nivelul comunității:

- sprijin pentru pregătirea, desfășurarea și animarea strategiilor locale;
- sprijin pentru activitățile concepute și puse în aplicare în conformitate cu strategia locală în domeniile care intră în sfera de aplicare a FSE în domeniile ocupării forței de muncă, educației, incluziunii sociale și consolidării capacității instituționale.

Acțiuni-cheie pentru FEDR:

- investiții în infrastructura sanitară și socială pentru îmbunătățirea accesului la servicii sanitare și sociale și reducerea inegalităților în materie de sănătate, cu o atenție specială acordată grupurilor marginalizate, precum romii și persoanele expuse riscului sărăciei;
- investiții în infrastructură care contribuie la modernizarea, transformarea structurală și viabilitatea sistemelor de sănătate, generând îmbunătățiri măsurabile în materie de sănătate, inclusiv măsuri privind sănătatea online;
- investiții specifice în infrastructură pentru sprijinirea tranziției de la asistența instituțională la cea de proximitate, care sporesc accesul la o viață independentă în cadrul comunității și la servicii de înaltă calitate;
- sprijin pentru investițiile în infrastructura pentru îngrijirea copiilor, a persoanelor în vârstă și pentru îngrijirea de lungă durată.
- sprijin pentru regenerarea fizică și economică a comunităților urbane și rurale defavorizate, inclusiv romii, ceea ce reduce concentrația spațială a sărăciei, inclusiv promovarea unor planuri integrate în care locuințele sociale sunt însoțite în special de intervenții în domeniul educației, sănătății (inclusiv instalații sportive pentru rezidenți) și ocupării forței de muncă;
- sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor sociale prin dezvoltarea unor noi modele comerciale și a unei soluții inovatoare de abordare a provocărilor societale;
- sprijin pentru anumite investiții vizând să elimine și să prevină barierele care stau în calea accesibilității;
- promovarea strategiilor de dezvoltare locală desfășurate de comunitatea locală prin acordarea de sprijin pentru dezvoltarea capacităților grupurilor de acțiune locală, precum și prin pregătirea, desfășurarea și animarea strategiilor locale și prin acordarea de sprijin pentru activitățile concepute și puse în aplicare în conformitate cu strategia locală, în domeniile care intră în sfera de aplicare a FEDER din domeniul incluziunii sociale și al regenerării fizice și economice.

Acțiuni-cheie pentru FEADR:

- promovarea dezvoltării locale în zonele rurale prin măsuri vizând să încurajeze acțiunile de dezvoltare locală inițiate de actorii locali (strategii de dezvoltare locală LEADER) și prin investiții în toate tipurile de infrastructuri de dimensiuni reduse în zonele rurale, precum și prin investiții în constituirea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor de bază

locale destinate populației rurale, în special în zonele rurale îndepărtate, împreună cu alte acțiuni pentru îmbunătățirea calității și atractivității vieții în comunitățile rurale („reînnoirea satelor”).

10. Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții

Acțiuni-cheie pentru FSE:

Reducerea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământ preșcolar, primar și secundar de bună calitate:

- sprijin specific pentru punerea în aplicare a unor politici bazate pe dovezi, exhaustive și coerente de reducere a abandonului școlar timpuriu, care să acopere prevenirea, intervenția timpurie și compensațiile precum școlile care oferă a doua șansă și să încurajeze frecventarea centrelor educative publice neșcolare;
- consolidarea capacităților profesorilor, ale formatorilor, ale directorilor de școli și ale personalului, introducerea unor sisteme de asigurare a calității și de monitorizare, dezvoltarea conținutului educațional, inclusiv a utilizării TIC, dezvoltarea de competențe creative și combaterea stereotipurilor de gen în domeniul educației și formării;
- abordarea obstacolelor din calea accesului copiilor din familii defavorizate, în special în cursul primilor ani ai copilăriei (0-3 ani);
- sprijinirea unor sisteme de învățare care vizează să ajute copiii și tinerii cu dificultăți de învățare pentru a permite integrarea acestora în sistemul educațional general;
- sprijinirea tranziției de la școlile specializate pentru persoanele cu handicap la școlile obișnuite.

Îmbunătățirea calității, a eficienței și a deschiderii învățământului terțiar și a celui echivalent în vederea creșterii nivelului de participare și absolvire:

- sprijin specific pentru studenți individuali, mai ales din grupurile slab reprezentate și vulnerabile pentru a frecventa învățământul terțiar și deschiderea învățământului superior pentru cursanți netradiționali, precum și sprijinirea adulților care studiază;
- investiții în elaborarea unor noi metode de predare și dezvoltarea și utilizarea de tehnologii inovatoare, inclusiv resurse educaționale deschise, pentru furnizarea unui conținut educațional de înaltă calitate, inclusiv formarea și întărirea capacităților pentru profesori și cercetători;
- asistență pentru sporirea relevanței programelor de învățământ superior cu privire la nevoile pieței forței de muncă, inclusiv prin încurajarea soluționării problemelor, a creativității și a dezvoltării competențelor antreprenoriale;
- crearea și consolidarea unor parteneriate între învățământul superior, întreprinderi și sectorul de cercetare.

Sporirea accesului la învățarea pe tot parcursul vieții, actualizarea competențelor și a aptitudinilor forței de muncă și sporirea pertinentei pe piața muncii a sistemelor de învățământ și de formare profesională:

- punerea în aplicare a strategiilor de învățare pe tot parcursul vieții pentru forța de muncă, în cooperare cu partenerii sociali, inclusiv formarea și dezvoltarea competențelor și îmbunătățirea competențelor transversale ale forței de muncă, cum ar fi limbile străine, competențele digitale și spiritul antreprenorial;

- adaptarea învățământului și formării profesionale (EFP) la cererea de pe piața forței de muncă, prin dezvoltarea învățării în cadrul EFP, inclusiv a programelor de ucenicie, și prin încurajarea întreprinderilor să primească mai mulți stagiați;
- promovarea sistemelor de asigurare a calității în învățământul și formarea profesională, în conformitate cu recomandarea privind Cadrul european de referință pentru asigurarea calității;
- parcursuri flexibile între sectoarele învățământului și formării și între învățământ și muncă, în special prin învățare și orientare profesională, programe de stagiu, sisteme pentru validarea și recunoașterea competențelor dobândite, a cadrelor de calificare naționale și a sistemelor de credit asociate, cum ar fi Sistemul european de credite pentru educație și formare profesională (ECVET) și Sistemul European de Credite Transferabile (ECTS);
- sprijin pentru un stagiu de mobilitate în străinătate pentru absolvenții de învățământ superior și pentru persoanele de pe piața forței de muncă, inclusiv cele care aparțin grupurilor defavorizate, în vederea deprinderii de noi abilități și competențe; îmbunătățirea formării inițiale și continue a cadrelor didactice și a altor categorii de personal implicat în servicii de învățământ și formare profesională;
- promovarea atractivității și excelenței în învățământul și formarea profesională, inclusiv prin campanii și concursuri de competențe și sprijinirea tinerilor din învățământul obligatoriu pentru a se familiariza cu filierele profesionale și posibilitățile de carieră;
- promovarea parteneriatelor/rețelelor între partenerii sociali, întreprinderi, instituții de învățământ și formare profesională/furnizori pentru a ameliora transferul de informații privind nevoile de pe piața forței de muncă, a introduce metode de învățare bazate pe experiență, a încuraja experimentarea și a adapta programele școlare;
- sprijin în favoarea consolidării competențelor de bază și a competențelor-cheie ale populației adulte, inclusiv ale migranților, precum și crearea de noi oportunități de valorificare a cunoștințelor și a competențelor adulților mai vârstnici;
- sprijin pentru dezvoltarea unor sisteme de învățare în rândul adulților care să răspundă unor standarde de calitate înalte.

Acțiuni-cheie pentru FEDR:

- sprijin pentru investiții în infrastructuri de educație și formare, în special cu scopul de a reduce disparitățile teritoriale și de a încuraja educația neselegată, precum și de a spori capacitatea de reacție a sistemelor de educație și formare la evoluția nevoilor și exigențelor în materie de competențe și de a completa măsurile FSE.

Acțiuni-cheie pentru FEADR:

Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier, în special prin:

- sprijin pentru formarea profesională și dobândirea de competențe, în domenii precum gestionarea exploatațiilor agricole, practicile agricole durabile, ameliorarea calității și utilizarea noilor tehnologii specifice pentru agricultură și silvicultură;
- sprijin pentru activități demonstrative care să promoveze transferul de cunoștințe între agricultori cu privire la noi practici din acest sector, precum și de informații și schimburi și vizite pe termen scurt în cadrul UE, pentru promovarea schimbului de bune practici de gestiune agricolă și forestieră; și încurajare pentru învățarea pe tot parcursul vieții și

formarea profesională în zonele rurale, în general (în afara cursurilor sau formării furnizate în mod obișnuit în în vâțământul liceal și universitar), cum ar fi formarea profesională în administrarea afacerilor sau dobândirea unor alte competențe necesare pentru a-și diversifica activitatea în afara sectorului agricol.

11. Consolidarea capacității instituționale și asigurarea unei administrații publice eficiente

Acțiuni-cheie pentru FSE:

- efectuarea de investiții în capacitatea instituțională și în eficiența administrațiilor publice și a serviciilor publice, în perspectiva realizării de reforme, a unei mai bune legiferări și a bunei guvernante;
- reforme pentru a asigura o mai bună legislație, sinergii între politici și gestionarea eficientă a politicilor publice, precum și transparență, integritate și responsabilitate în administrația publică și în cheltuirea fondurilor publice;
- dezvoltarea și punerea în aplicare a strategiilor și politicilor în domeniul resurselor umane.

Consolidarea capacităților pentru părțile interesate care își desfășoară activitatea în domeniul ocupării forței de muncă, al educației, al sănătății și al politicilor sociale, precum și pacte sectoriale și teritoriale în vederea mobilizării în favoarea realizării de reforme la nivel național, regional și local:

- consolidarea capacităților părților interesate, precum partenerii sociali și organizațiile neguvernamentale, pentru a le permite să contribuie în mod mai eficient în domeniul ocupării forței de muncă, al educației și al politicilor sociale;
- elaborarea unor pacte sectoriale și teritoriale în domeniile ocupării forței de muncă, incluziunii sociale, sănătății și învățământului la toate nivelurile teritoriale.

Acțiuni-cheie pentru FEDR:

- consolidarea capacității instituționale și a eficienței administrațiilor și serviciilor publice legate de punerea în aplicare a FEDER și acțiuni în sprijinul capacității instituționale și al administrației publice eficiente susținute prin FSE, inclusiv, în cazul în care este necesar, furnizarea de echipamente și de infrastructură pentru a sprijini modernizarea serviciilor publice în domenii precum ocuparea forței de muncă, educația, sănătatea, politica socială și cea vamală.

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020

Strategia de dezvoltare rurală a României pentru următorii ani se înscrie în contextul de reformă și dezvoltare pe care UE și-l propune prin strategia Europa 2020.

Europa 2020 reprezintă strategia de creștere a Uniunii Europene pentru perioada 2010-2020. Urmărind obiectivele strategiei Europa 2020 pentru o economie inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii, strategia stabilește ținte ambițioase pentru statele membre în domeniul educației, inovării, energiei/mediului, ocupării forței de muncă și incluziunii sociale și îmbunătățirea competitivității în general. Pe baza acestui document, fiecare stat membru își stabilește ținte și planuri de acțiune la nivel național sub forma unui Plan Național de Reformă care este monitorizat în mod periodic.

România se confruntă cu provocări enorme în atingerea potențialului său economic și social, în sectorul agro – alimentar și forestier, precum și la nivelul zonelor rurale. PIB-ul pe cap de locuitor este mai mic de 50 % din media UE și semnificativ mai mic în zonele rurale.

Din punct de vedere al dezvoltării, zonele rurale înregistrează un decalaj semnificativ față de zonele urbane și se caracterizează prin: deficiențe structurale persistente (numărul mare al populației ocupate în agricultură, îmbătrânirea populației, un număr mare de exploatații de subzistență etc.); valoare adăugată scăzută a produselor agro-alimentare; randamentele și productivitatea muncii scăzute în special în agricultura de semisubzistență; spirit antreprenorial slab pentru dezvoltarea activităților economice, acces redus la credite; o piață a terenurilor nefuncțională; o modestă orientare către export; investiții insuficiente în cercetare și dezvoltare; accesul la servicii și infrastructură cu mult în urma zonelor urbane; creșterea continuă a disparităților regionale; o pondere ridicată a populației expuse riscului de sărăcie și excluziune socială; o administrație publică ineficientă; o serie de riscuri pentru oameni și mediu exacerbate de schimbările climatice și care reprezintă o amenințare pentru zonele rurale și, în general, a teritoriului național.

Prioritățile stabilite în Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 sunt următoarele:

Prioritatea 1. Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale, cu următoarele subpriorități:

1A. Încurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale

- Creșterea competitivității și a viabilității activităților din sectorul agro-alimentar, forestier și a zonelor rurale poate fi susținută doar de dezvoltarea unei baze de cunoștințe susținută de o cercetare științifică adaptată acestor cerințe, prin promovarea inovării și cooperării între toți actorii implicați. Sunt necesare cunoștințe legate de modernizarea fermei și viabilitatea afacerilor agricole, managementul pădurilor, adaptarea la schimbările climatice, inclusiv adaptarea tehnologiei inovatoare din rețelele europene și internaționale la condițiile din România. Procesatorii ar putea beneficia foarte mult de cercetarea aplicată pentru noi procese tehnologice, eficientizarea producției, tendințele consumatorilor și testarea pieței, etc. Locuitorii din spațiul rural au nevoie de acces la rezultatele cercetării care să-i ajute să diversifice activitățile nonagricole și să valorifice bio-resursele de care dispun, să susțină și să transforme comunitățile rurale în locuri atractive pentru locuit.

1B. Consolidarea legăturilor dintre agricultură, producția alimentară și silvicultură, pe de o parte, și cercetare și inovare, pe de altă parte, inclusiv în scopul unei gestionări mai bune a mediului și al unei performanțe de mediu îmbunătățite

- Consolidarea legăturilor dintre nevoile practice ale fermierilor și silvicultorilor și activitatea de cercetare va avea în vedere inițierea de grupuri operationale prin intermediul Parteneriatului European pentru Inovare în agricultura și sprijinirea de servicii de informare care să vină în întâmpinarea nevoilor reale ale fermierilor și deținătorilor de păduri, inclusiv a grupurilor de producători. Grupurile operaționale vor fi înființate de părți interesate precum fermieri, cercetători, consultanți și întreprinderi implicate în sectorul agroalimentar, relevante pentru îndeplinirea obiectivelor PEI.

1C. Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier

- Având în vedere nivelul scăzut al competențelor și cunoștințelor de bază în rândul fermierilor și deținătorilor de păduri, precum și insuficiența cursurilor de formare profesională în general, este nevoie de servicii sustenabile pentru a crește nivelul de pregătire al fermierilor și deținătorilor de păduri, precum și al lucrătorilor din industria alimentară (în materie de management, marketing, procesare, siguranță și igienă alimentară, etc.) în conformitate cu Articolul 15 Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare. De servicii de formare și informare vor beneficia fermieri în vederea transformării exploatațiilor acestora în unele viabile, orientate către piață, adaptate standardelor europene. Cursurile de formare profesională pentru fermierii și deținătorii de păduri vor asigura dezvoltarea abilităților și competențelor necesare în vederea îmbunătățirii generale a viabilității fermelor, a integrării mai bune pe piață (de exemplu, prin extinderea către activități de procesare, marketing, ambalare, promovare, etc.), precum și în vederea creșterii nivelului de conștientizare cu privire la efectele schimbărilor climatice (inclusiv prin adoptarea de instrumente de management al riscurilor), managementului durabil al pădurilor și avantajelor practicilor prietenoase cu mediul.

Prioritatea 2. Creșterea viabilității fermelor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor, cu următoarele subpriorități:

2A. Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea sporirii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole

- Pentru îmbunătățirea performanței a exploatațiilor agricole, a modernizării și atingerea potențialului de producție un rol important îl au investițiile de modernizare a construcțiilor fermei, modernizarea echipamentelor și utilajelor tehnice, îmbunătățirea calității activelor fixe. Pentru atingerea obiectivelor acestui domeniu de intervenție se propune continuarea procesului de modernizare și adaptare a fermelor la cerințele pieței și care să asigure îmbunătățirea performanței și a sustenabilității exploatației agricole.

2B. Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor

- Îmbunătățirea productivității în activitatea agricolă și orientarea exploatațiilor agricole către piață, poate fi stimulată prin sprijinirea tinerilor pentru preluarea conducerii fermelor. Sprijinul poate fi acordat tinerilor fermieri care se stabilesc pentru prima dată într-o exploatație agricolă ca șefi ai acestora în conformitate cu Articolul 20 Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor. Sprijinul se acordă și pentru investițiile necesare pentru a se conforma standardelor Uniunii care se aplică producției agricole, inclusiv celor privind normele de securitate a muncii.

Prioritatea 3. Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv a sectoarelor de prelucrare și comercializare a produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură, cu următoarele subpriorități:

3A. Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale

- Atingerea unui nivel mai ridicat de competitivitate în domeniul agroalimentar poate fi asigurată printr-o mai bună procesare a produselor agricole, creșterea valorii adăugate pentru produsele agricole și îmbunătățirea organizării pieței de desfacere prin promovarea în cadrul piețelor locale a lanțurilor scurte de aprovizionare. Pentru atingerea obiectivelor acestui domeniu vor fi promovate investiții în dezvoltarea și modernizarea unor capacități de procesare și comercializare a produselor agricole, care respectă standardele comunitare, includ tehnologii moderne și facilități pentru creșterea eficienței și productivității întreprinderilor, dezvoltarea produselor alimentare inovatoare și a mărcilor locale, dar și pentru extinderea și diversificarea gamei de produse în conformitate cu Articolul 18, Investiții în active fizice. Unitățile își vor putea procura utilaje și tehnologii în vederea creșterii productivității și capacității de marketing, să introducă inovații și idei noi de management (inclusiv printr-un acces mai bun la rezultatele cercetărilor și la serviciile de consultanță).

3B. Sprijinirea prevenirii și a gestionării riscurilor la nivelul fermelor

- Producția agricolă este profund dependentă de schimbările climatice, situație care impune facilitarea accesului fermierilor și deținătorilor de păduri la fonduri care să compenseze, parțial, pierderile rezultate în urma dezastrelor naturale sau altor fenomene nefavorabile și care să permită refacerea activelor fizice afectate și securizarea venitului. O asigurare adecvată trebuie să acopere pierderile cauzate de bolile animalelor și plantelor, infestarea cu dăunători, diverse fenomene climatice (inundații, secete, eroziune etc.), incidente de mediu (deversări de deșeuri toxice, etc.).

Prioritatea 4. Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură, cu următoarele subpriorități:

4A. Refacerea, conservarea și dezvoltarea biodiversității, inclusiv în zonele Natura 2000 și în zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice, a activităților agricole de mare valoare naturală, precum și a stării peisajelor europene

- România dispune de o mare diversitate biologică, fiind țara în care se regăsesc cele mai multe regiuni bio-geografice din Europa, respectiv 5 din cele 11 identificate la nivelul UE, ariile de protecție de interes european (Natura 2000) acoperind 22,7% din teritoriul țării. Conservarea biodiversității reprezintă un obiectiv important al strategiei de dezvoltare rurală pentru perioada 2014-2020. Biodiversitatea în România, ca și la nivel global, este amenințată de o serie de factori precum intensivizarea agriculturii, abandonul practicilor agricole extensive, schimbările climatice, poluarea, extinderea spațiului locuit, etc.

4B. Îmbunătățirea gestionării apelor, inclusiv a gestionării îngrășămintelor și a pesticidelor

- Conservarea și gestionarea durabilă a resurselor de apă reprezintă unul dintre cele mai importante obiective în domeniul protecției mediului. Deși, în prezent, resursele de apă se găsesc, în general, în stare bună, tendința tot mai mare de utilizare a substanțelor chimice în agricultură sub presiunea intensivizării prezintă un risc real de poluare a apelor cu nitrați.

4C. Prevenirea eroziunii solului și ameliorarea gestionării solului

- Fenomenele climatice extreme și practicile inadecvate de management agricol cresc riscul de degradare a solului prin eroziunea cauzată de ape și de vânt, salinizare/alcalinizare, compactarea solului, scăderea biodiversității solului și scăderea materiei organice. În unele regiuni (în special în sudul, sud-estul și estul României), aceste amenințări contribuie din ce în ce mai mult la un risc crescut de deșertificare, de scădere a productivității și chiar de marginalizare a suprafețelor agricole și abandonare a activităților agricole.

Prioritatea 5. Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic, cu următoarele subpriorități:

5A. Eficientizarea utilizării apei în agricultură

- Resursele de apă dulce ale României sunt reduse și distribuite neuniform, țara noastră fiind încadrată în categoria țărilor cu resurse sărace în apă. Pe o bună parte a teritoriului se manifestă fenomenul de secetă, fapt ce conduce la scăderea resurselor de apă, uneori până la cca. 30 % din cele ale unui an normal. Schimbările climatice manifestate prin secetă au impact asupra resurselor de apă disponibile în România, în special în mediul rural. În vederea creșterii eficienței utilizării apei și a adaptării la efectele negative generate de schimbările climatice se vor sprijini investițiile în modernizarea și extinderea sistemului de irigații, precum și investițiile în infrastructura necesară pentru dezvoltarea și adaptarea agriculturii și a silviculturii, susținute prin articolul 18.

5B. Eficientizarea utilizării energiei în sectorul agroalimentar

5C. Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei

5D. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac din agricultură

5E. Promovarea conservării și a sechestrării carbonului în agricultură și silvicultură

Prioritatea 6. Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, cu următoarele subpriorități:

6A. Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă

- În zonele rurale activitatea principală o reprezintă agricultura, astfel că o mare parte a populației rurale este ocupată în agricultură și obțin venituri din această activitate. Datorită suprafețelor mici de teren agricol, a lipsei utilajelor agricole și a accesului la credite, multe exploatații agricole sunt de subzistență. Pentru crearea de locuri de muncă și pentru creșterea veniturilor populației rurale se impune diversificarea activităților și

promovarea afacerilor la scară mică. Dezvoltarea exploatațiilor agricole și a întreprinderilor neagricole ar trebui să aibă drept scop promovarea ocupării forței de muncă și crearea de locuri de muncă de calitate în zonele rurale, menținerea locurilor de muncă deja existente, reducerea fluctuațiilor sezoniere. Ar trebui încurajate atât proiectele care integrează simultan agricultura și turismul rural, prin promovarea turismului durabil în zonele rurale, cât și investițiile în surse de energie regenerabile.

6B. Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale

- Pentru diminuarea decalajelor care persistă încă, între mediul rural și cel urban și pentru crearea unor condiții decente de viață a populației rurale este necesar să se continue procesul de renovare a satelor și de dezvoltare a infrastructurii rurale. În conformitate cu Articolul 21 Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale pot fi realizate investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei. De asemenea, pot fi realizate investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement, pentru întreținerea, refacerea și modernizarea patrimoniului cultural și natural al satelor, al peisajelor rurale și al siturilor de înaltă valoare naturală, inclusiv cu aspectele socio-economice conexe, precum și acțiuni de sensibilizare ecologică; Un rol important în acțiunile de dezvoltare a comunităților locale îl are programul LEADER prin care sunt promovate inițiativele și strategiile de dezvoltare locale, conform Articolelor 42 – 45. LEADER încurajează teritoriile rurale să exploreze modalități noi prin care să devină sau să rămână competitive, să-și valorifice bunurile la maxim și să depășească dificultățile pe care le-ar putea întâmpina, cum ar fi o populație cu tendință de îmbătrânire, niveluri reduse ale prestării serviciilor sau absența posibilităților de angajare. Astfel, LEADER contribuie la îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale, atât a familiilor de fermieri, cât și a populației rurale în sens mai larg, abordând problemele rurale din perspectivă globală. De exemplu, competitivitatea în producerea hranei, asigurarea unui mediu plăcut și crearea de locuri de muncă pentru populația locală sunt aspecte care se sprijină reciproc și care necesită abilități specifice, tehnologii corespunzătoare și servicii care trebuie abordate ca un ansamblu coerent, cu ajutorul unor măsuri adecvate. Cooperarea poate ajuta GAL-urile să își intensifice activitățile locale și să le permită rezolvarea anumitor probleme sau sporirea valorii resurselor locale.

Program Operațional Capital Uman 2014-2020

POCU stabilește prioritățile de investiții, obiectivele și acțiunile asumate de către România în domeniul resurselor umane, continuând investițiile realizate prin FSE în perioada 2007-2013 și contribuind la atingerea obiectivului general al AP 2014-2020, acela de a reduce disparitățile de dezvoltare economică și socială dintre România și SM ale UE.

Cu intervenții integrate planificate în domeniul ocupării forței de muncă, al incluziunii sociale și educației, POCU va funcționa ca un mijloc de stimulare a creșterii economice și a coeziunii și va susține atingerea obiectivelor stabilite în cadrul altor provocări dedezvoltare - competitivitate, infrastructură, administrare și guvernanta - contribuind astfel la îndeplinirea obiectivelor asumate de România în contextul Strategiei Europa 2020.

Axe prioritare:

Axa prioritară 1 - Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”

Acțiunile planificate în cadrul Axei Prioritare 1: Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri” urmează să fie implementate în cele trei regiuni eligibile conform Regulamentelor europene relevante (1301/2013 și 1303/2014) în care rata șomajului în rândul tinerilor depășește 25%, și anume: regiunea Centru (31,7%), regiunea Sud-Est (31,3%) și regiunea Sud Muntenia (30,2%), fiind regiuni mai puțin dezvoltate.

Obiective:

- creșterea ocupării tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare și cu rezidența în regiunile eligibile (Centru, Sud-Est și Sud Muntenia);
- îmbunătățirea nivelului de competențe, inclusiv prin evaluarea și certificarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal al tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16-24 ani, cu rezidența în regiunile eligibile (Centru, Sud-Est și Sud Muntenia).

Axa prioritară 2 - Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs

În cadrul Axei Prioritare 2: Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs sunt prevăzute 3 obiective specifice: în contextul primelor 2 obiective specifice vor fi vizate cele 5 regiuni care nu sunt eligibile în cadrul Inițiativei Locuri de Muncă pentru Tineri, respectiv regiunile București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia, dat fiind faptul că nevoia de susținere a tinerilor pe piața muncii a fost identificată în toate regiunile.

Astfel, regiunea București-Ilfov (regiune mai dezvoltată) va fi, de asemenea, eligibilă, având în vedere decalajele mari de dezvoltare între județul Ilfov (cu indicatori macro-economici și sociali similari cu restul țării) și zona București, care este mai dezvoltată.

În contextul celui de-al treilea obiectiv specific, Creșterea numărului tinerilor NEETs inactivi înregistrați la Serviciul Public de Ocupare va fi susținută derularea de activități pentru identificarea tinerilor NEETs inactivi, cu accent pe aceia cu nivel scăzut de competențe și care au dificultăți în a se integra social, precum și pentru transmiterea datelor relevante ale acestora la SPO în vederea înregistrării.

Obiective:

- Creșterea ocupării tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare, cu rezidența în regiunile eligibile (București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia);
- Îmbunătățirea nivelului de competențe, inclusiv prin evaluarea și certificarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal al tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare, cu rezidența în regiunile eligibile (București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia);
- Creșterea numărului tinerilor NEETs inactivi înregistrați la Serviciul Public de Ocupare.

Axa prioritară 3 – Locuri de muncă pentru toți

AP 3 va viza toate regiunile, inclusiv regiunea București-Ilfov. Această abordare a fost identificată datorită naturii specifice a intervențiilor prevăzute care se orientează, pe de o parte,

către cadrul general, prin conceperea și implementarea strategiilor la nivel național și, pe de altă parte, către adaptarea la nivel local/regional, în funcție de nevoile comunităților și grupurilor sprijinite, fără condiționări legate de distribuția regională a teritoriului.

O astfel de abordare crește eficiența și eficacitatea politicii de coeziune prin utilizarea unei abordări unitare și prin orientarea fondurilor către comunitățile și grupurile cu cele mai mari nevoi și, în același timp, contribuie la satisfacerea cerințelor privind concentrarea tematică asociate utilizării fondurilor UE, după cum este prevăzut în regulamentele UE aplicabile.

Mecanismele de monitorizare prevăzute vor permite o alocare și gestionare flexibilă a fondurilor, ceea ce va contribui la crearea și valorificarea sinergiilor și aspectelor complementare ale proiectelor implementate în cadrul diverselor axe prioritare și corespunzând diverselor priorități de investiții.

Obiective:

- Creșterea ocupării șomerilor și a persoanelor inactive, cu accent pe șomerii de lungă durată, lucrătorii vârstnici (55-64 ani), persoanelor cu dizabilități, persoanelor cu nivel redus de educație;
- Creșterea ocupării cetățenilor români aparținând minorității romă;
- Creșterea ocupării persoanelor din mediul rural, în special cele din agricultura de subzistență și semi-subzistență;
- Îmbunătățirea nivelului de competențe, inclusiv prin evaluarea și certificarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal al șomerilor și persoanelor inactive, cu accent pe șomerii de lungă durată, lucrătorii vârstnici (55-64 ani), persoanelor cu dizabilități, persoanelor cu nivel redus de educație;
- Îmbunătățirea nivelului de competențe, inclusiv prin evaluarea și certificarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal al cetățenilor români aparținând minorității romă;
- Îmbunătățirea nivelului de competențe, inclusiv prin evaluarea și certificarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal al persoanelor din mediul rural, în special cele din agricultura de subzistență și semi-subzistență;
- Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană;
- Creșterea numărului de angajați care beneficiază de instrumente, metode, practici etc standard de management al resurselor umane și de condiții de lucru îmbunătățite în vederea adaptării activității la dinamica sectoarelor economice cu potențial competitiv identificate conform SNC/ domeniilor de specializare inteligentă conform SNCDI;
- Creșterea șanselor de reintegrare pe piața muncii a lucrătorilor care urmează să fie disponibilizați/ concediați prin furnizarea de măsuri de outplacement;
- Adaptarea structurilor SPO de la nivel național și teritorial prin introducerea unor noi instrumente / sisteme / proceduri / servicii / mecanisme etc. privind nevoile pieței muncii/ corelarea cererii cu oferta de forță de muncă, monitorizarea serviciilor furnizate de SPO, dezvoltarea bazei de date privind tinerii NEETs;
- Creșterea satisfacției clienților SPO, a diversității și gradului de cuprindere a serviciilor oferite angajatorilor și persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe/ competențe/ aptitudini aferente sectoarelor economice/ domeniilor identificate conform SNC și SNCDI ale angajaților.

Axa prioritară 4 – Incluziunea socială și combaterea sărăciei

Axa Prioritară 4 va viza toate regiunile, inclusiv regiunea București-Ilfov, eligibilă în cadrul obiectivului de competitivitate. Această abordare a fost aleasă datorită naturii specifice a intervențiilor prevăzute, care se orientează, pe de-o parte, către cadrul general, prin conceperea și implementarea strategiilor la nivel național, și, pe de altă parte, către specificul de la nivel local, în funcție de nevoile comunităților și grupurilor sprijinite, fără condiționări legate de distribuția regională a teritoriului.

O astfel de abordare crește eficiența și eficacitatea politicii de coeziune prin utilizarea unei abordări unitare și prin orientarea fondurilor către comunitățile cu nevoile cele mai mari și, în același timp, contribuie la satisfacerea cerințelor privind concentrarea tematică asociate utilizării fondurilor UE.

Obiective:

- Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate în care există populație aparținând minorității roma (acele comunități în care populația aparținând minorității roma reprezintă minim 10% din totalul populației la nivelul comunității), prin implementarea de măsuri integrate;
- Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate (non-roma), prin implementarea de măsuri integrate;
- Îmbunătățirea alfabetizării digitale a populației din comunitățile dezavantajate prin susținerea procesului de formare în cadrul rețelei PAPI (e-incluziune);
- Reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile prin furnizarea unor servicii sociale/ medicale/ socio-profesionale/ de formare profesională adecvate nevoilor specifice;
- Creșterea numărului de persoane care beneficiază de servicii de asistență medicală la nivelul comunității;
- Creșterea utilizării/aplicării de soluții TIC (e-sănătate, telemedicină etc.) în furnizarea serviciilor medicale;
- Reducerea numărului de copii și tineri plasați în instituții prin furnizarea de servicii la nivelul comunității;
- Creșterea numărului tinerilor care părăsesc sistemul instituționalizat (cu vârsta de până la 18 ani) pregătiți pentru a avea o viață independentă;
- Creșterea numărului de asistenți maternali și sociali la nivelul comunității;
- Reducerea numărului persoanelor varstnice și a celor cu dizabilități plasate în instituții rezidențiale, prin furnizarea de servicii sociale și medicale la nivelul comunității, inclusiv servicii pe termen lung;
- Creșterea calității sistemului de asistență socială prin introducerea de instrumente/ proceduri/ mecanisme etc. și prin îmbunătățirea nivelului de competențe al profesioniștilor din sistem;
- Creșterea numărului de persoane care beneficiază de servicii de asistență socială la nivelul comunității;
- Creșterea utilizării/aplicării de soluții TIC (e-asistență socială, serviciile electronice etc.) în furnizarea serviciilor sociale;
- Îmbunătățirea nivelului de competențe al profesioniștilor din sectorul medical;

- Creșterea numărului de persoane care beneficiază de programe de sănătate și de servicii orientate către prevenție, depistare precoce (screening), diagnostic și tratament precoce pentru principalele patologii;
- Consolidarea capacității întreprinderilor de economie socială de a funcționa într-o manieră auto-sustenabilă

Axa prioritară 5 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității

AP 5 va viza toate regiunile, inclusiv regiunea București-Ilfov, eligibilă în cadrul obiectivului de competitivitate. Această abordare a fost aleasă datorită naturii specifice a intervențiilor prevăzute, care se orientează către adaptarea la nivel local, în funcție de nevoile comunităților și grupurilor sprijinite, fără condiționări legate de distribuția regională a teritoriului.

O astfel de abordare crește eficiența și eficacitatea politicii de coeziune prin utilizarea unei abordări unitare și prin orientarea fondurilor către comunitățile cu nevoile cele mai mari și, în același timp, contribuie la satisfacerea cerințelor privind concentrarea tematică asociate utilizării fondurilor UE, după cum este prevăzut în regulamentele UE aplicabile.

Mecanismele de monitorizare prevăzute vor permite o alocare și gestionare flexibilă a fondurilor, ceea ce va contribui la crearea și valorificarea sinergiilor și aspectelor complementare ale proiectelor implementate în cadrul diverselor axe prioritare și, corespunzând diverselor priorități de investiții.

Obiective:

- Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate (roma și non-roma) din orașe cu peste 20.000 locuitori, cu accent pe cele cu populație aparținând minorității roma, prin implementarea de măsuri/ operațiuni integrate în contextul mecanismului de DLRC;
- Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate din zona rurală și orașe cu o populație de până la 20.000 locuitori prin implementarea de măsuri/ operațiuni integrate în contextul mecanismului de DLRC;

Axa prioritară 6 – Educație și competențe

AP 6 va viza toate regiunile, inclusiv regiunea București-Ilfov, eligibilă în cadrul obiectivului de competitivitate. Această abordare a fost aleasă datorită naturii specifice a intervențiilor prevăzute, care se orientează, către adaptarea la nivel local, în funcție de nevoile comunităților și a grupurilor sprijinite, fără condiționări legate de distribuția regională a teritoriului. O astfel de abordare crește eficiența și eficacitatea politicii de coeziune prin utilizarea unei abordări unitare și prin orientarea fondurilor către comunitățile cu cele mai mari nevoi și, în același timp, contribuie la satisfacerea cerințelor privind concentrarea tematică asociate utilizării fondurilor UE, după cum este prevăzut în regulamentele UE aplicabile.

Mecanismele de monitorizare prevăzute vor permite o alocare și gestionare flexibilă a fondurilor, ceea ce va contribui la crearea și valorificarea sinergiilor și aspectelor complementare ale proiectelor implementate în cadrul diverselor axe prioritare și, corespunzând diverselor priorități de investiții.

Obiective:

- Creșterea numărului de tineri NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la SPO care se reîntorc în educație în programe de tip a doua șansă, inclusiv în programe de formare profesională inițială;
- Creșterea participării la învățământul ante-preșcolar și preșcolar, în special a grupurilor cu risc de părăsire timpurie a școlii, cu accent pe copiii aparținând minorității roma și a celor din mediul rural;
- Reducerea părăsirii timpurii a școlii prin măsuri integrate de prevenire și de asigurare a oportunităților egale pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile, cu accent pe elevii aparținând minorității roma și elevii din mediul rural/ comunitățile dezavantajate socio-economic;
- Creșterea numărului de tineri care au abandonat școala și de adulți care nu și-au finalizat educația obligatorie care se reîntorc în sistemul de educație și formare, inclusiv prin programe de tip a doua șansă și programe de formare profesională;
- Creșterea numărului de oferte educaționale orientate pe formarea de competențe și pe utilizarea de soluții digitale/de tip TIC în procesul de predare;
- Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive;
- Diversificarea ofertelor educaționale în învățământul terțiar universitar și non-universitar tehnic organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate corelate cu nevoile pieței muncii din sectoarele economice/ domeniile identificate prin SNC și SNCDI;
- Creșterea participării la învățământul terțiar universitar și non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în special pentru cei care provin din grupuri vulnerabile;
- Implementarea de măsuri sistematice în învățământul terțiar universitar și non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate pentru a facilita adaptarea la cerințele pieței muncii;
- Îmbunătățirea nivelului de competențe al personalului didactic din învățământul terțiar universitar și non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în ceea ce privește conținutul educațional inovator și resursele de învățare moderne și flexibile;
- Creșterea participării la programele de formare profesională inițială, în special pentru elevii/ucenicii care provin din comunități dezavantajate, cu accent pe mediul rural și cei aparținând minorității roma;
- Creșterea participării la programele de formare profesională continuă, cu accent pe acei adulți, cu un nivel scăzut de calificare și persoanele cu vârsta de peste 40 ani, din zone rurale defavorizate, inclusiv prin recunoașterea și certificarea rezultatelor învățării dobândite în contexte non-formale și informale;
- Creșterea numărului absolvenților de învățământ terțiar universitar și non-universitar care își găsesc un loc de muncă urmare a accesului la activități de învățare la un potențial loc de muncă / cercetare/ inovare, cu accent pe sectoarele economice cu potențial competitiv identificate conform SNC și domeniile de specializare inteligentă conform SNCDI;
- Creșterea participării la programe de învățare la locul de muncă a elevilor și ucenicilor din învățământul secundar și terțiar non-universitar, cu accent pe sectoarele economice cu

potențial competitiv identificate conform SNC și din domeniile de specializare inteligentă conform SNCDI;

- Îmbunătățirea nivelului de competențe al personalului didactic, a formatorilor, a evaluatorilor de competențe profesionale și personalului din întreprinderi cu atribuții în învățarea la locul de muncă;
- Creșterea numărului de oferte furnizate de sistemul de educație și formare profesională adaptate la nevoile și tendințele de dezvoltare ale pieței muncii;
- Creșterea numărului de programe de formare profesională pentru sectoarele economice cu potențial competitiv identificate conform SNC și din domeniile de specializare inteligentă conform SNCDI bazate pe un sistem de anticipare a nevoilor și tendințelor de dezvoltare ale pieței muncii prin investiții în capacitatea furnizorilor de formare și prin stimularea parteneriatelor cu mediul de afaceri.

Axa prioritară 7 – Asistență tehnică

Axa Prioritară „Asistență Tehnică” va viza toate regiunile. Această abordare a fost aleasă datorită naturii specifice a activităților susținute în cadrul acestei Axe, care urmărește atât acțiuni la nivel național, cât și acțiuni la nivel regional sau local, care să răspundă nevoilor comunităților și grupurilor sprijinite, fără condiționări legate de distribuția teritorială.

Acțiunile sunt complementare celor sprijinite în cadrul PO Asistență Tehnică stabilit la nivel național fiind asociate responsabilităților Autorității de Management pentru POCU și sarcinilor care țin direct de asigurarea unei implementări cu succes a programului.

O astfel de abordare crește eficiența și eficacitatea politicii de coeziune prin utilizarea unei abordări unitare.

Obiective:

- Îmbunătățirea capacității AM și OI ale POCU de a gestiona și implementa în mod eficient și eficace programul operațional;
- Îmbunătățirea capacității beneficiarilor POCU de a implementa în mod eficient și eficace proiecte de tip FSE;
- Creșterea gradului de informare a beneficiarilor și potențialilor beneficiari POCU privind activitățile care pot face obiectul FSE, valorizarea și implementarea de bune practici și inițiative în domeniul FSE.

Program Operațional Competitivitate 2014-2020

Programul Operațional Competitivitate, denumit în continuare Programul sau POC, se subscie prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 privind dispozițiile comune și ale Regulamentului (UE) nr.1301/2013 privind FEDR și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă. Pornind de la analiza nevoilor de dezvoltare realizată la nivel tematic și sectorial și de la prioritățile de finanțare enunțate în acordul de parteneriat (AP), POC este elaborat având în vedere documentele strategice relevante la nivel European (Strategia Europa 2020 și inițiativele sale majore - Agenda Digitală pentru Europa, O Uniune a Inovării, O politică industrială pentru era globalizării) și pe baza orientărilor documentelor strategice relevante la nivel național (programul național de reformă, strategiile naționale pentru cercetare, dezvoltare și inovare, competitivitate, agenda

digitală, infrastructura NGN/NGA și securitate cibernetică, strategiile în domeniile sănătății, culturii, consolidării administrației publice, dezvoltării rurale și a sectorului pescăresc).

Competitivitatea a fost identificată în AP ca fiind una din cele cinci provocări privind dezvoltarea României, subliniind necesitatea îmbunătățirii capacității de inovare și cercetare pentru dezvoltarea de produse, servicii, afaceri, procese și modele sociale, precum și îmbunătățirea mediului de afaceri, prin punerea în aplicare a lanțurilor valorice pe o scară largă și, prin urmare, crearea de legături în interiorul și în afara țării. POC răspunde, în primul rând, provocării de dezvoltare Competitivitate și Dezvoltare locală descrise în cadrul AP și complementar, contribuie la atingerea obiectivelor altor trei provocări de dezvoltare, respectiv: Oameni și societate, Infrastructură și Administrație și guvernare, permițând astfel intervenții orizontale în economie și societate. Programul acționează prin intermediul a doi vectori - Cercetare, Dezvoltare, Inovare (CDI) și Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) - și contribuie la atingerea obiectivelor asumate de România în aceste domenii în concordanță cu Strategia Europa 2020: o strategie europeană pentru creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

Obiectivul general al POC este de a contribui la realizarea obiectivului global al Acordului de Parteneriat prin susținerea CDI și TIC pentru competitivitate și dezvoltare.

POC propune soluții nevoilor și provocărilor legate de nivelul redus al competitivității economice la nivel național, în special în ceea ce privește (a) sprijinul insuficient pentru CDI și (b) infrastructura subdezvoltată de TIC și implicit servicii slab dezvoltate. Aceste două curențe, alături de alte deficiențe structurale, ca de exemplu, mediul de afaceri fragil sau productivitatea scăzută în industrie și servicii, fac imposibilă utilizarea potențialului competitiv existent.

Axe prioritare:

Axa prioritară 1 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor

Șapte dintre cele opt regiuni de dezvoltare ale României înregistrează un PIB mediu/cap de locuitor mai mic de 75% din media UE 27, intrând astfel în categoria regiunilor mai puțin dezvoltate, a opta regiune București-Ilfov fiind deja parte a regiunilor dezvoltate.

Din punct de vedere al competitivității, România se clasează, în anul 2012, pe poziția 26 din 27 de state membre, iar la nivel regional, cu excepția regiunii București-Ilfov, cele 7 regiuni de dezvoltare sunt între ultimele 20 de locuri ca nivel de dezvoltare în rândul regiunilor din cadrul Statelor Membre ale Uniunii Europene (The Europe 2020 Competitiveness Report: Building a More Competitive Europe 2012). 70 % din totalul locurilor de muncă din industrie (1,2 milioane) se regăsesc în sectoarele industriale mai puțin competitive. Situația este una generală, la nivelul întregului teritoriu.

Avantajele competitive înregistrate de România în anumite sectoare de activitate sunt determinate preponderent de nivelurile salariale ale forței de muncă utilizate, însă există un potențial ridicat de translație spre competitivitatea bazată pe cunoaștere, respectiv pe rezultatele activităților de cercetare, dezvoltare, inovare. Domeniile propuse pentru sprijin, au o distribuție teritorială la nivel național, cu acoperire în toate regiunile de dezvoltare. Spre exemplu, la nivel național există centre universitare recunoscute în domeniile medicale sau tehnice în Regiunea Nord-Vest (Cluj-Napoca), Regiunea Nord-Est (Iași), București-Ilfov (București, Măgurele), Regiunea Vest (Timișoara), Regiunea Centru (Brașov), Regiunea Sud-Vest (Craiova), Regiunea

Sud-Est (Constanța). Similar, distribuția institutelor publice de cercetare, deși concentrate mai puternic în București, acoperă toate regiunile de dezvoltare.

Pe de altă parte, parteneriatele în CD (între instituțiile de cercetare și beneficiari întreprinderi) se fac la nivel național, nu în regim regional.

Mai mult decât atât, având în vedere caracterul acțiunilor ce urmează a fi finanțate prin POC, includerea regiunii București - Ilfov, care concentrează marea masă a activității de CDI, este de natură să permită realizarea de parteneriate cu instituții din țară, impulsionând astfel activitatea de cercetare în ansamblu.

Având în vedere diferențele majore între București-Ilfov și celelalte regiuni în ceea ce privește prezenta și activitatea actorilor de CDI, masa critică minimă pentru o implementare eficientă a fondurilor pentru 2014-2020 nu se poate forma în absența implicării regiunii BI.

În acest sens, suportul financiar disponibil prin POC trebuie să includă toate regiunile de dezvoltare din România, în vederea asigurării unei dezvoltări echilibrate la nivel național și stimulării competiției în domeniul CDI.

Priorități de investiții:

1a. Consolidarea cercetării și inovării (C&I), a infrastructurii și a capacităților de dezvoltare a excelenței în domeniul C&I, precum și promovarea centrelor de competență, în special a celor de interes european.

Obiective specifice:

- 1.1 Creșterea capacității de CDI în domeniile de specializare inteligentă și în sănătate;
- 1.2 Creșterea participării românești în cercetarea la nivelul UE.

1b. Promovarea investițiilor în C&I, dezvoltarea de legături și sinergii între întreprinderi, centrele de cercetare și dezvoltare și învățământul superior, în special promovarea investițiilor în dezvoltarea de produse și de servicii, transferul de tehnologii, inovarea socială, ecoinovarea și aplicațiile de servicii publice, stimularea cererii, crearea de rețele și de grupuri și inovarea deschisă prin specializarea inteligentă, precum și sprijinirea activităților de cercetare tehnologică și aplicată, liniilor-pilot, acțiunilor de validare precoce a produselor, capacităților de producție avansate și de primă producție, în special în domeniul tehnologiilor generice esențiale și difuzării tehnologiilor de uz general.

Obiective specifice:

- 1.3 Creșterea investițiilor private în CDI;
- 1.4 Creșterea transferului de cunoștințe, tehnologie și personal cu competențe CDI între mediul public de cercetare și cel privat.

Axa prioritară 2 - Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă

Acțiunile prin Axa Prioritară 2 sunt concepute astfel încât să asigure o abordare sistemică a intervențiilor susținute, abordarea provocărilor și necesităților de dezvoltare într-o manieră de sus în jos. Scopul este de a asigura, pe de o parte, o aplicare coerentă și uniformă a instrumentelor

TIC în toate sistemele publice implementate în România, precum și de comunicarea/corelarea lor cu sistemele europene relevante.

Țintele asumate de România, până în 2020, prin SNADR în raport cu obiectivele SADPE sunt următoarele:

- creșterea ratei de utilizare la 35 % din cetățenii care utilizează serviciile e-guvernare și creșterea procentului de cetățeni care returnează formulare la 20 % din totalul cetățenilor care utilizează serviciile e-guvernare;
- utilizarea cu regularitate a internetului de către 60 % din total cetățeni și de către 45 % printre persoanele dezavantajate;
- acoperirea de 100 % cu infrastructură în bandă largă de mare viteză, acoperirea de 80 % cu infrastructură în bandă largă cu viteze de peste 30 Mbps și 45 % abonamente la infrastructura în bandă largă cu viteze de peste 100 Mbps la punct fix.

Aceste ținte acoperă atât nevoi localizate în zone mai puțin dezvoltate, cât și în zone mai dezvoltate. În acest sens, AP2 alocă 461 milioane de euro, în perioada 2014-2020 din fonduri FEDR, pentru proiecte în beneficiul regiunilor mai puțin dezvoltate și 70 milioane de euro regiunilor mai dezvoltate.

Astfel, se distribuie 87 % din fondurile AP2 regiunilor mai puțin dezvoltate și 13 % regiunilor mai dezvoltate.

Priorități de investiții:

2a. Extinderea conexiunii în bandă largă și desfășurarea rețelelor de mare viteză și sprijinirea adoptării noilor tehnologii și rețele pentru economia digitală.

Obiective specifice:

- 2.1 Extinderea și dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă de mare viteză.

2b. Dezvoltarea produselor și serviciilor TIC, a comerțului electronic și a cererii de TIC

Obiective specifice:

- 2.2 Creșterea contribuției sectorului TIC pentru competitivitatea economică

2c. Consolidarea aplicațiilor TIC pentru e-guvernare, e-învățare, e-incluziune, e-cultură și e-sănătate

Obiective specifice:

- 2.3 Creșterea utilizării sistemelor de e-guvernare;
- 2.4 Creșterea gradului de utilizare a Internetului.

Program Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Strategia Programului Operațional Capacitate Administrativă (POCA) abordează deficiențele principale identificate în administrația publică și vine în întâmpinarea nevoilor și cerințelor ce derivă atât din legislația europeană relevantă, cât și din legislația națională incidentă.

Strategia POCA abordează prioritățile Strategiei Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii (Strategia Europa 2020). Obiectivele principale ale Strategiei

Europa 2020 necesită eforturi coordonate și de cooperare la nivel central și local, printr-o abordare integrată a capacității administrative .

POCA va promova crearea unei administrații publice moderne, capabilă să faciliteze dezvoltarea socio-economică, prin intermediul unor servicii publice competitive, investiții și reglementări de calitate, contribuind astfel la atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020. Pentru a putea îndeplini acest rol, administrația publică are nevoie de resurse umane competente și bine gestionate, un management eficient și transparent al utilizării resurselor, o structură instituțional-administrativă adecvată, precum și de proceduri clare, simple și predictibile de funcționare. O astfel de administrație trebuie să fie capabilă să ofere decidenților politici instrumentele necesare fundamentării și implementării unor politici publice în interesul cetățenilor. Optimizarea administrației este o condiție importantă pentru punerea în aplicare a oricărei schimbări structurale către o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

POCA este document strategic de referință pentru administrația publică din România, construit pornind de la nevoile de dezvoltare și direcțiile de acțiune ale sectoarelor administrație și justiție identificate în analizele socio-economice elaborate la nivelul Comitetelor Consultative Tematice și Analiza cauzelor structurale ale capacității redusea administrației publice, document realizat sub coordonarea Cancelariei Prim-Ministrului (CPM), inclus în Acordul de Parteneriat al României (AP). Totodată, POCA se ancorează în obiectivele generale și specifice ale Strategiei privind consolidarea administrației publice 2014-2020 (SCAP), condiționalitate ex-ante pentru intervențiile în cadrul Obiectivului Tematic 11 Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și eficiența administrației publice (OT 11), în Strategia privind mai buna reglementare 2014-2020, precum și în proiectul Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar 2015-2020.

Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente

Obiectivele specifice ale Axei prioritare 1 sprijină măsuri ce vizează adaptarea structurilor, optimizarea proceselor și pregătirea resurselor umane pentru realizarea și punerea în aplicare a politicilor publice bazate pe dovezi, corelarea planificării strategice cu bugetarea pe programe, simplificarea legislației și reducerea sarcinilor administrative, consolidarea capacității autorităților și instituțiilor publice pentru implementarea transparent și eficientă a achizițiilor publice precum și îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar. POCA susține eliminarea principalelor puncte slabe din administrația publică și sistemul judiciar și creează premisele pentru implementarea cu succes a reformelor.

Obiective:

- 1.1 Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP;
- 1.2 Dezvoltarea și implementarea de politici și instrumente unitare și moderne de management al resurselor umane;
- 1.3 Dezvoltarea și implementarea de sisteme standard și instrumente moderne și eficiente de management la nivelul instituțiilor din sistemului judiciar;
- 1.4 Creșterea transparenței și responsabilității sistemului de achiziții publice în vederea aplicării unitare a normelor și procedurilor de achiziții publice și reducerea neregulilor în acest domeniu.

Axa prioritară 2: Administrație și sistem judiciar accesibile și transparente

Obiectivele specifice ale Axei prioritare 2 vor sprijini susținerea unui management performant la nivelul autorităților și instituțiilor publice locale, creșterea transparenței, eticii și integrității la nivelul autorităților și instituțiilor publice, precum și îmbunătățirea accesului și a calității serviciilor furnizate de sistemul judiciar, inclusiv prin asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul acestuia.

Obiective:

- 2.1 Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP;
- 2.2 Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice;
- 2.3 Asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul sistemului judiciar în vederea îmbunătățirii accesului și a calității serviciilor furnizate la nivelul acestuia.

Axa prioritară 3: Asistență tehnică

Scopul măsurilor vizate prin intermediul asistenței tehnice este de a sprijini punerea în aplicare a structurilor necesare și a capacității administrative care sunt esențiale pentru atingerea obiectivelor definite, fiind condiții prealabile pentru implementarea eficientă și cu succes a PO CA. Asistența tehnică va avea ca scop, de asemenea, să sprijine continuu procesele de management, pregătirea, punerea în aplicare, monitorizarea, evaluarea, managementul financiar, publicitatea, controlul și protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene și cele naționale, urmărind atingerea obiectivelor programului operațional.

Obiective:

- 3.1 Consolidarea capacității administrative a AM pentru implementarea eficientă a POCA;
- 3.2 Asigurarea publicității, informării și sprijinului pentru beneficiarii PO CA

Programul Operațional Regional 2014-2020

Obiectivul general al POR 2014–2020 îl constituie creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunilor, capabile să gestioneze în mod eficient resursele, să valorifice potențialul lor de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.

Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic

- 1.1 Promovarea investițiilor în C&I, dezvoltarea de legături și sinergii între întreprinderi, centrele de cercetare și dezvoltare și învățământul superior, în special promovarea investițiilor în dezvoltarea de produse și de servicii, transferul de tehnologii, inovarea socială, ecoinovarea și aplicațiile de servicii publice, stimularea cererii, crearea de rețele și de grupuri și inovarea deschisă prin specializarea inteligentă, precum și sprijinirea activităților de cercetare tehnologică și aplicată, liniilor-pilot, acțiunilor de validare precoce a produselor,

capacităților de producție avansate și de primă producție, în special în domeniul tehnologiilor generice esențiale și difuzării tehnologiilor de uz general

Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii

- *2.1 - Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri*
- *2.2 - Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor*

Axa prioritară 3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon

- *3.1 - Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice, și în sectorul locuințelor*
- *3.2 Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor*

Axa prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile

- *4.1 Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor*
- *4.2 Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului*
- *4.3 Oferirea de sprijin pentru regenerarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate din regiunile urbane și rurale*
- *4.4- Investițiile în educație, în formare, inclusiv în formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare*

Axa prioritară 5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural

- *5.1 Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural*
- *5.2 Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului*

Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională

- *6.1 - Stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale*

Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului

- 7.1 - Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice

Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale

- 8.1 - Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreare, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale

Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban

- 9.1 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității

Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

- 10.1 - Investițiile în educație și formare, inclusiv în formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare

Axa prioritară 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară

- 11.1 - Consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă

Axa prioritară 12: Asistență tehnică

Program Operațional Asistență Tehnică 2014-2020

Descrierea programului strategiei pentru de contribuie la strategia Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și pentru realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale.

Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) 2014-2020 are drept scop asigurarea unui proces de implementare eficientă și eficace a Fondurilor Europene Structurale și de Investiții în România în conformitate cu principiile și regulile de parteneriat, programare, evaluare, comunicare, management, inclusiv management financiar, monitorizare și control, pe baza responsabilităților împărțite între Statele Membre și Comisia Europeană.

POAT 2014-2020 respectă prevederile Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune și Fondul European pentru

Pescuit și Afaceri Maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului, precum și pe cele ale Regulamentului (UE) nr. 1301/2013 privind Fondul european de dezvoltare regional și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006.

Totodată, POAT 2014-2020 răspunde prevederilor Documentul ”Poziția serviciilor Comisiei cu privire la dezvoltarea unui Acord de parteneriat (AP) și a unor programe în România în perioada 2014-2020”.

Programul se bazează pe cadrul general descris de prevederile AP iar abordarea strategică POAT este corelată cu documentele strategice relevante la nivel european și național, respectiv cu prevederile specifice domeniului de AT reieșite din Strategia Europa 2020, Planul Național de Reformă (PNR) 2013-2014, precum și cu Strategia pentru consolidarea capacității administrației publice din România 2014-2020.

Axa prioritară 1 ”Întărirea capacității beneficiarilor de a pregăti și implementa proiecte finanțate din FESI și diseminarea informațiilor privind aceste fonduri”

Obiective specifice:

- 1.1 Întărirea capacității beneficiarilor de proiecte finanțate din FESI de a pregăti și de a implementa proiecte mature;
- 1.2 Asigurarea transparenței și credibilității FESI și a rolului Politicii de Coeziune a UE

Axa prioritară 2 ”Sprijin pentru coordonarea, gestionarea și controlul FESI”

Obiective specifice:

- 2.1 Îmbunătățirea cadrului de reglementare, strategic și procedural pentru coordonarea și implementarea FESI;
- 2.2. Dezvoltarea și menținerea unui sistem informatic funcțional și eficient pentru FSC, precum și întărirea capacității utilizatorilor săi.

Axa prioritară 3 ”Creșterea eficienței și eficacității resurselor umane implicate în sistemul de coordonare, gestionare și control al FESI în România”

Obiective specifice:

- 3.1. Dezvoltarea unei politici îmbunătățite a managementului resurselor umane care să asigure stabilitatea, calificarea și motivarea adecvată a personalului care lucrează în cadrul sistemului de coordonare, gestionare și control al FESI.

Cadrul național strategic pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar și a spațiului rural în perioada 2014 -2020 -2030

Prioritățile Cadrului național strategic rural pentru perioada 2014-2030 s-au stabilit pornind de la funcțiile spațiului și ale economiei rurale, a agriculturii românești, necesitatea dezvoltării accelerate a acestora, noul parteneriat între Europa și fermieri, conform reformei PAC și a bugetului agricol european pentru perioada 2014-2020 și sunt:

- garantarea securității și siguranței alimentare, prin asigurarea integrală a necesarului intern de produse alimentare de calitate îmbunătățită și a unui excedent, față de consumul alimentar intern, disponibil pentru export;
- asigurarea echilibrului ecologic durabil pe termen lung al spațiului rural, prin investiții publice, public-private sau private în lucrări de infrastructură de protecție și echipare a teritoriului (sisteme de irigații, sisteme hidro-ameliorative de protecție, perdele de protecție, împădurirea terenurilor degradate și defrișate, sporirea gradului de acoperire verde a teritoriului etc.);
- conservarea și protejarea resurselor naturale regenerabile (solul, apa, aerul, biodiversitatea) și utilizarea durabilă a resurselor naturale agricole, în primul rând a solului, conservarea biodiversității, aplicarea politicilor de atenuare a efectelor schimbărilor climatice;
- consolidarea exploatațiilor agricole, modernizarea tehnologiilor și ameliorarea generală a activităților agricultorilor;
- stimularea formării exploatațiilor agricole privat-familiale comerciale de tip european prin restrângerea treptată a exploatațiilor agricole de subzistență;
- dezvoltarea teritorială echilibrată a economiei rurale agricole, extinderea IMM-urilor rurale agroalimentare și nonagricole și creșterea gradului de ocupare a populației rurale, prin angajarea și stabilizarea în rural, cu preponderență a populației rurale active tinere;
- echilibrarea balanței alimentare (și de plăți) românești și creșterea exporturilor agroalimentare românești;
- restrângerea zonelor rurale defavorizate și a sărăciei rurale severe;
- compatibilizarea sistemului național de învățământ și cercetare științifică cu cel european, asigurarea unui parteneriat durabil al acestuia cu sistemul agroalimentar românesc.

LA NIVEL REGIONAL

Strategia de dezvoltare a Regiunii Centru 2014-2020

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru și-a definit ca obiectiv global „*Dezvoltarea echilibrată a Regiunii Centru prin stimularea creșterii economice bazate pe cunoaștere, protecția mediului înconjurător și valorificarea durabilă a resurselor naturale precum și întărirea coeziunii sociale*”.

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru cuprinde 6 domenii strategice de dezvoltare, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități și măsuri specifice:

Domeniul Strategic 1. Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale regionale

Obiectivul strategic al acestui domeniu îl reprezintă: Dezvoltarea urbană durabilă, creșterea coeziunii teritoriale prin încurajarea dezvoltării policentrice, dezvoltarea infrastructurii de transport, tehnico-edilitară, de educație, sănătate, socială și situații de urgență, precum și creșterea accesului populației la serviciile aferente la nivelul Regiunii Centru.

Prioritățile specifice domeniului strategic sunt următoarele:

- **Prioritatea 1.1. Creșterea coeziunii teritoriale a Regiunii Centru prin sprijinirea dezvoltării urbane**

Măsuri:

- 1.1.1. Stimularea dezvoltării policentrice și încurajarea dezvoltării integrate a orașelor și regiunilor rurale în vederea generării de efecte sinergice și realizării coeziunii teritoriale prin promovarea și dezvoltarea parteneriatelor;
- 1.1.2. Susținerea dezvoltării orașelor mari ca poli de atracție pentru zonele învecinate și motoare ale creșterii economice inteligente prin extinderea și dezvoltarea infrastructurii;
- 1.1.3. Regenerarea orașelor mici și mijlocii și a celor monoindustriale prin dezvoltarea de soluții de dezvoltare urbană integrată și incluziune socială.

- **Prioritatea 1.2. Dezvoltarea infrastructurii de transport și comunicații și tehnico-edilitară la nivelul Regiunii Centru**

Măsuri:

- 1.2.1 Creșterea mobilității regionale prin extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri rutiere și feroviare, construirea de centuri ocolitoare în vecinătatea orașelor precum și construirea, extinderea, reabilitarea sau modernizarea de aeroporturi;
- 1.2.2 Dezvoltarea transportului intermodal în vederea dezvoltării unei platforme intermodale pentru transportul mărfurilor;
- 1.2.3 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare în perspectiva dezvoltării durabile și administrării cât mai eficiente a teritoriului;
- 1.2.4 Dezvoltarea infrastructurii diferitelor tipuri de comunicații în special al accesului populației, administrației publice și mediului privat la conexiuni în bandă largă și asigurarea interoperabilității sistemelor de comunicații.

- **Prioritatea 1.3. Dezvoltarea infrastructurii de educație, sănătate, sociale și situații de urgență la nivelul Regiunii Centru**

Măsuri:

- 1.3.1 Creșterea calității sistemului de învățământ prin extinderea, reabilitarea, amenajarea, dotarea și modernizarea infrastructurii de educație;
- 1.3.2 Diversificarea și creșterea calității și accesului populației la servicii de sănătate la standarde europene prin extinderea, reabilitarea, amenajarea, dotarea și modernizarea infrastructurii de sănătate;
- 1.3.3 Creșterea incluziunii sociale și a calității vieții în rândul populației prin extinderea, reabilitarea, amenajarea, dotarea și modernizarea infrastructurii sociale;
- 1.3.4 Creșterea siguranței publice și eficientizarea intervențiilor în situații de urgență prin extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii specific.

Domeniul strategic 2. Creșterea competitivității economice, stimularea cercetării și inovării

Obiectivul strategic acestui domeniu îl reprezintă: Dezvoltarea economiei regionale bazate pe cunoaștere prin modernizarea și eficientizarea întreprinderilor, intensificarea cooperării economice și prin creșterea rolului cercetării–dezvoltării-inovării la nivelul economiei Regiunii Centru.

Prioritățile specifice domeniului strategic sunt următoarele:

- **Prioritatea 2.1. Sprijinirea activităților de inovare și modernizare ale IMM-urilor, creșterea gradului de internaționalizare al IMM-urilor**

Măsuri:

- 2.1.1. Sprijinirea activităților de inovare și modernizare ale IMM-urilor;
- 2.1.2. Sprijinirea participării IMM-urilor la diverse rețele internaționale de cooperare economică;
- 2.1.3. Sprijinirea IMM-urilor în vederea utilizării instrumentelor de finanțare europeană;
- 2.1.4. Sprijin pentru regenerarea economică a orașelor mici (sub 20 mii locuitori).

- **Prioritatea 2.2. Extinderea și diversificarea infrastructurii regionale și locale de afaceri, a clusterelor și a rețelelor de cooperare economică**

Măsuri:

- 2.2.1. Extinderea infrastructurii regionale și locale de sprijinire a afacerilor și diversificarea gamei de servicii oferite;
- 2.2.2. Extinderea și susținerea activităților clusterelor economice și a altor structuri și rețele de cooperare precum și a activităților de promovare economică.

- **Prioritatea 2.3. Dezvoltarea infrastructurii de cercetare, dezvoltare și inovare**

Măsuri:

- 2.3.1. Dezvoltarea infrastructurilor de CDI prin reabilitarea, amenajarea, extinderea, modernizarea și dotarea acestora din cadrul entităților publice (universități, centre, institute de cercetare etc.) și private;
- 2.3.2. Dezvoltarea de platforme de cooperare prin facilitarea creării de parteneriate între instituțiile de cercetare și prin sprijinirea parteneriatelor între instituțiile de cercetare, pe de o parte și companii și autorități publice, pe de altă parte;
- 2.3.3. Extinderea participării active a instituțiilor de cercetare din Regiunea Centru în rețelele europene create în cadrul *ERA (European Research Area)*, *Horizon 2020* și a altor programe similare și dezvoltarea de parteneriate cu instituții de cercetare din străinătate.

- **Prioritatea 2.4. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii de transfer tehnologic, a centrelor de inovare și a spin-off-urilor și start-up-urilor inovative**

Măsuri:

- 2.4.1. Dezvoltarea centrelor de transfer tehnologic și a centrelor de inovare;
- 2.4.2. Sprijinirea entităților economice bazate pe cercetare (spin-off-uri, start-up-uri inovative, companii active în domeniul cercetării).

Domeniul Strategic 3. Protecția mediului înconjurător, creșterea eficienței energetice, stimularea utilizării surselor alternative de energie

Obiectivul strategic al domeniului este: Protecția mediului înconjurător, dezvoltarea infrastructurii tehnice, conservarea biodiversității, diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale, utilizarea resurselor regenerabile de energie, precum și îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public, casnic și economic la nivelul Regiunii Centru.

Prioritățile specifice domeniului strategic sunt următoarele:

- **Prioritatea 3.1. Protecția mediului înconjurător și amenajarea, extinderea sau modernizarea infrastructurii tehnice**

Măsuri:

- 3.1.1. Protecția mediului înconjurător, la nivelul componentelor majore (aer, apă, sol) prin sprijinirea acțiunilor ce vizează diminuarea populației generate de activitățile economice;
- 3.1.2. Susținerea colectării selective a deșeurilor, creșterea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor la nivel județean și regional;
- 3.1.3. Construcția, amenajarea, extinderea, reabilitarea sau modernizarea infrastructurii tehnice de mediu (de pildă: stații de epurare, stații de preepurare, rezervoare de apă, surse de apă potabilă, rigole pentru regularizarea albiilor râurilor, etc.).

- **Prioritatea 3.2. Conservarea biodiversității**

Măsuri:

- 3.2.1. Protecția, conservarea sau refacerea diversității biologice pentru situri Natura 2000 sau diferite arii naturale care beneficiază de un statut legal de protecție;
- 3.2.2. Conservarea și protecția biodiversității din habitatele naturale, în special a celor forestiere.

- **Prioritatea 3.3. Diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale**

Măsuri:

- 3.3.1. Creșterea gradului de siguranță prin prevenirea și reducerea riscurilor naturale în special prin crearea și dezvoltarea infrastructurii adecvate de prevenire a acestora;
- 3.3.2. Diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin implementarea de politici și acțiuni specifice.

- **Prioritatea 3.4. Creșterea utilizării resurselor alternative de energie**

Măsuri:

- 3.4.1. Producerea și creșterea utilizării resurselor regenerabile de energie prin promovarea potențialului resurselor alternative de energie;
- 3.4.2. Utilizarea surselor regenerabile de energie prin susținerea investițiilor în soluții energetice alternative pentru instituții publice, mediul privat și persoane fizice.

- **Prioritatea 3.5. Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public, casnic și economic**

- 3.5.1. Îmbunătățirea eficienței energetice la operatorii industriali și economici prin achiziționarea de echipamente cu consum redus de energie;
- 3.5.2. Îmbunătățirea eficienței energetice la sistemele de încălzire/răcire în locuințele individuale și instituții publice;
- 3.5.3. Creșterea eficienței energetice prin reabilitarea termică a locuințelor și clădirilor publice;
- 3.5.4. Eficientizarea iluminatului public în mediul urban și rural;
- 3.5.5. Eficientizarea transportului urban durabil.

Domeniul strategic 4. Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii

Obiectivul strategic domeniului: Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale din Regiunea Centru prin valorificarea potențialului natural și uman al acestora.

Prioritățile specifice domeniului strategic sunt următoarele:

- **Prioritatea 4.1. Eficientizarea activităților agricole prin modernizarea exploatațiilor agricole, dezvoltarea serviciilor și logisticii agricole și susținerea activităților de prelucrare a produselor agricole**

Măsuri:

- 4.1.1. Modernizarea exploatațiilor agricole prin susținerea investițiilor în domeniu;
- 4.1.2. Sprijinirea dezvoltării sistemelor locale de irigații;
- 4.1.3. Crearea și modernizarea centrelor logistice pentru agricultură;
- 4.1.4. Dezvoltarea centrelor de servicii pentru agricultură;
- 4.1.5. Crearea și modernizarea unităților mici și mijlocii de procesare a produselor agricole situate în mediul rural;
- 4.1.6. Susținerea tinerilor fermieri și a specialiștilor agricoli.

- **Prioritatea 4.2. Valorificarea superioară, într-o manieră durabilă, a potențialului silvic regional**

Măsuri:

- 4.2.1. Modernizarea exploatațiilor silvice prin susținerea achiziționării de mașini și echipamente specific;
- 4.2.2. Dezvoltarea infrastructurii de transport forestier;
- 4.2.3. Stimularea utilizării în scop energetic a reziduurilor forestiere și agricole;
- 4.2.4. Susținerea acțiunilor de împădurire și întreținere a pădurilor.

- **Prioritatea 4.3. Creșterea atractivității economice și diversificarea activităților economice în localitățile rurale din Regiunea Centru**

Măsuri:

- 4.3.1. Susținerea afacerilor în domenii economice neagricole;
- 4.3.2. Îmbunătățirea cunoștințelor antreprenoriale ale locuitorilor din mediul rural;
- 4.3.3. Promovarea utilizării instrumentelor geomatice pentru creșterea atractivității zonelor rurale.

- **Prioritatea 4.4. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare a localităților rurale din Regiunea Centru**

Măsuri:

- 4.4.1. Extinderea și modernizarea rețelelor de apă potabilă;
- 4.4.2. Extinderea și modernizarea rețelelor de canalizare;
- 4.4.3. Extinderea și modernizarea serviciilor de colectare și gestionare a deșeurilor menajere;
- 4.4.4. Dezvoltarea rețelei de drumuri comunale.

➤ **Prioritatea 4.5. Dezvoltarea infrastructurii sociale, cultural-recreative și susținerea dezvoltării comunitare**

Măsuri:

- 4.5.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii sociale din mediul rural;
- 4.5.2. Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii cultural-recreative din mediul rural;
- 4.5.3. Sprijinirea cooperării între diverși actori și comunități rurale în cadrul unor acțiuni integrate vizând dezvoltarea teritorială.

Domeniul strategic 5. Creșterea atractivității turistice regionale, sprijinirea activităților culturale și recreative

Obiectivul strategic acestui domeniu este următorul: Dezvoltarea sectorului turistic și a sectoarelor economice conexe prin valorificarea potențialului natural și antropic al Regiunii Centru și susținerea activităților culturale și recreative.

Prioritățile specifice domeniului strategic sunt următoarele:

➤ **Prioritatea 5.1. Punerea în valoare a patrimoniului natural și antropic**

Măsuri:

- 5.1.1. Amenajarea de trasee, căi de acces și locuri de vizitare și dezvoltarea managementului destinațiilor turistice;
- 5.1.2. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii din stațiunile balneare și montane;
- 5.1.3. Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a clădirilor cu valoare arhitectonică și istorică.

➤ **Prioritatea 5.2. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de primire și agrement în scopul îmbunătățirii și diversificării serviciilor turistice oferite**

Măsuri:

- 5.2.1. Modernizarea / reabilitarea structurilor de primire turistică și de agrement;
- 5.2.2. Dezvoltarea structurilor de primire turistică și de agrement.

➤ **Prioritatea 5.3. Promovarea destinațiilor turistice din Regiunea Centru**

Măsuri:

- 5.3.1. Crearea și modernizarea centrelor și punctelor de informare turistică;
- 5.3.2. Dezvoltarea activităților de publicitate turistică;
- 5.3.3. Sprijinirea organizării și participării la evenimente destinate promovării turistice.

➤ **Prioritatea 5.4. Dezvoltarea infrastructurii culturale, recreative și sprijinirea activităților culturale**

Măsuri:

- 5.4.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii culturale și recreative;
- 5.4.2. Conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural imaterial, susținerea evenimentelor cultural.

Domeniul Strategic 6. Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale

Obiectivul strategic domeniului este: Dezvoltarea resurselor umane în special prin îmbunătățirea accesului la formare profesională și educație, creșterea ocupării și calității forței de muncă, creșterea incluziunii sociale și a calității vieții, precum și contracararea efectelor declinului demografic.

Prioritățile specifice domeniului strategic sunt următoarele:

- **Prioritatea 6.1. Îmbunătățirea accesului la formare profesională și educație pe tot parcursul vieții în domeniile: educație, cercetare, social, sănătate, administrație publică, economie și antreprenoriat**

Măsuri:

- 6.1.1. Facilitatea accesului la educație, perfecționare profesională și calificare a persoanelor care activează în special în domeniile: educație, cercetare, social, sănătate, administrație publică, economie și antreprenoriat;
- 6.1.2. Încurajarea și susținerea populației active în îmbunătățirea competențelor prin acces la formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții;
- 6.1.3. Diversificarea și creșterea calității serviciilor oferite prin administrația publică și consolidarea bunei guvernante.

- **Prioritatea 6.2. Sprijinirea dezvoltării capitalului uman în vederea creșterii ocupării forței de muncă la nivel regional**

Măsuri:

- 6.2.1. Sprijinirea mobilității profesionale și teritoriale a forței de muncă;
- 6.2.2. Dezvoltarea și diversificarea ofertei de muncă prin încurajarea și sprijinirea creării de noi locuri de muncă;
- 6.2.3. Facilitarea accesului la oferta de locuri de muncă.

- **Prioritatea 6.3. Dezvoltarea serviciilor sociale în vederea creșterii incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile și a comunităților defavorizate**

Măsuri:

- 6.3.1. Promovarea și sprijinirea respectării drepturilor fundamentale, combaterea discriminării, excluderii și a prejudecăților în rândul grupurilor vulnerabile și a comunităților defavorizate;
- 6.3.2. Creșterea ocupării prin sprijinirea creării de noi locuri de muncă și facilitarea accesului pe piața muncii în rândul persoanelor vulnerabile sau dezavantajate social;
- 6.3.3. Creșterea calității vieții grupurilor vulnerabile și dezavantajate social prin facilitarea accesului la programe de educație, formare profesională, calificare și recalificare, în special pentru populația de etnie romă;
- 6.3.4. Promovarea și susținerea economiei sociale și a întreprinderilor sociale.

- **Prioritatea 6.4. Contracararea efectelor declinului demografic**

Măsuri:

- 6.4.1. Sprijinirea familiilor tinere cu copii prin acces la servicii suport;
- 6.4.2. Sprijinirea accesului tinerilor pe piața muncii;

6.4.3. Sprijinirea inițiativelor ce vizează diminuarea efectelor schimbărilor demografice pe piața muncii (creșterea numărului de lucrători vârstnici).

LA NIVEL JUDEȚEAN

Strategia de dezvoltare a județului Mureș 2014-2020

Orientarea de bază a strategiei de dezvoltare a județului Mureș o constituie potențarea punctelor tari, în vederea valorificării oportunităților de creștere și minimizarea efectelor punctelor slabe prin eliminarea factorilor care blochează dezvoltarea.

În esență, prin această strategie se urmărește luarea unor măsuri care să permită redresarea economică a județului și îmbunătățirea situației zonelor cu întârzieri în dezvoltare, luând în considerare protecția socială și conservarea mediului.

Strategia de Dezvoltare a Județului Mureș 2014-2020 este axată pe următoarele 7 domenii prioritare:

Domeniul prioritar 1. Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale

Coeziunea teritorială este expresia dezvoltării echilibrate, coerente și armonioase a teritoriului, sub aspectul activităților economice, sociale, al dotărilor, al accesibilității și al calității mediului, al existenței condițiilor de viață și de muncă echitabile pentru toți cetățenii, indiferent de locul în care se află.

Politica de coeziune teritorială la nivel european urmărește diminuarea diferențelor de dezvoltare dintre mediul urban și cel rural, dintre centru și periferie, precum și prevenirea amplificării discrepanțelor teritoriale.

Conform datelor preliminare ale Recensământului din anul 2013, în județul Mureș 51,39 % din populație locuiește în mediul urban, municipiile și orașele fiind considerate, în general, motorul economiei și catalizatoare pentru creativitate și inovare. Tot aici se manifestă extrem de acut o serie de probleme permanente, precum schimbări demografice, stagnare economică în termeni de creare de locuri de muncă, șomajul sau sărăcia.

În perioada 2014-2020 vor fi stimulate politicile urbane integrate pentru a intensifica dezvoltarea urbană durabilă în vederea consolidării rolului orașelor în contextul politicii de coeziune. Trebuie combinate măsuri privind renovarea fizică a zonelor urbane cu măsuri care promovează educația, dezvoltarea economică, incluziunea socială și protecția mediului. Investițiile teritoriale integrate (ITI) reprezintă un nou mod de punere în aplicare a politicii de coeziune, ce oferă un pachet de finanțare provenind de la mai multe axe prioritare ale unuia sau ale mai multor programe de intervenții multidimensionale și intersectoriale.

Prioritățile domeniului prioritar nr. 1 sunt următoarele:

- ❖ ***Prioritatea 1.1. Creșterea coeziunii teritoriale a județului Mureș prin sprijinirea dezvoltării urbane (atât a orașelor cu un nivel ridicat de dezvoltare cât și a orașelor confruntate cu problemele generate de restructurările economice);***

Obiective:

- dezvoltarea policentrică a județului Mureș;

- creșterea gradului de urbanizare a municipiilor și orașelor, în special a orașelor mici și mijlocii care au în componență sate.

❖ **Prioritatea 1.2. Dezvoltarea infrastructurii tehnice (transport, utilități, energie, comunicații) la nivelul județului Mureș, cu următoarele măsuri:**

- *Măsura 1.2.1. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere, feroviare și aeroportuare la nivelul județului în perspectiva asigurării unui transport cât mai eficient;*

- *Măsura 1.2.2. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare la nivelul județului în perspectiva dezvoltării durabile și administrare cât mai eficientă a teritoriului;*

- *Măsura 1.2.3. Dezvoltarea infrastructurii de comunicații, în special, accesul populației la conexiuni în bandă largă în vederea eficientizării transferului de date și informații.*

Obiective:

- modernizarea infrastructurii de transport rutier, ca suport pentru dezvoltarea economică a județului Mureș;

- îmbunătățirea mobilității rutiere inter și intrajudețene;

- creșterea atractivității/competitivității transportului feroviar, prin îmbunătățirea calității serviciilor oferite călătorilor;

- creșterea numărului de pasageri la Aeroportul „Transilvania” Tîrgu-Mureș;

- creșterea gradului de satisfacție a pasagerilor privind serviciile oferite de Aeroport;

- eficientizarea transportului de marfă și îmbunătățirea impactului transportului asupra mediului și a siguranței traficului;

- descongestionarea drumurilor naționale și județene;

- protejarea infrastructurii rutiere;

- creșterea gradului de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitare în vederea susținerii unei dezvoltări economice echilibrate la nivelul județului Mureș și îmbunătățirea calității vieții locuitorilor;

- dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de acces la tehnologiile informației și comunicațiilor de către operatorii economici, în vederea creșterii calității serviciilor de telefonie fixă, telefonie mobilă și internet.

❖ **Prioritatea 1.3. Dezvoltarea infrastructurii de învățământ, sănătate, situații de urgență, protecție socială, cu următoarele măsuri:**

- *Măsura 1.3.1. Dezvoltarea infrastructurii de învățământ și a serviciilor educaționale, prin construirea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea acestora în mediul urban și rural;*

- *Măsura 1.3.2. Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor de sănătate prin construirea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea acestora în mediul urban și rural;*

- *Măsura 1.3.3. Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor privind situațiile de urgență în mediul urban și rural;*

- *Măsura 1.3.4. Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor sociale prin înființarea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea acestora, în mediul urban și rural*

Obiective:

- îmbunătățirea condițiilor de confort interior în școli, reducerea costurilor privind utilitățile, utilizarea rațională a resurselor, eficientizarea energetică a unităților de învățământ;
- îmbunătățirea nivelului de educație a populației;
- acces egal la educație pentru prevenirea abandonului școlar a elevilor aflați în situații de risc și atragerea celor ce au părăsit timpuriu sistemul educațional;
- asigurarea tranziției de la școală la activitatea profesională, respectiv corelarea ofertei educaționale cu nevoile de pe piața muncii;
- modernizarea unităților sanitare, prin construirea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și dotarea acestora atât din mediul urban cât și rural, dar mai ales în localitățile cu rol polarizator;
- îmbunătățirea accesului persoanelor vulnerabile la servicii de sănătate;
- eficientizarea energetică a unităților sanitare;
- eficientizarea intervențiilor în situații de urgență prin îmbunătățirea dotării tehnico-materiale, implementarea de sisteme performante de tehnologia informației și a comunicațiilor și dezvoltarea resurselor umane;
- creșterea calității activităților de prevenire și eficientizare continuă a acțiunilor de salvare în zonele montane greu accesibile și în mediu subteran speologic;
- îmbunătățirea serviciului polițienesc pentru creșterea gradului de ordine și siguranță publică a locuitorilor județului;
- creșterea calității vieții copiilor și persoanelor adulte aflate în sisteme publice de asistență și protecție socială;
- oferirea de servicii publice diversificate și facilitarea continuității serviciilor sociale – servicii sociale continue de la o etapă a vieții la alta, servicii sociale adaptate nevoilor diferite ale aceluiași tip de beneficiari;
- îmbunătățirea colaborării inter-instituționale în vederea asigurării de servicii sociale de calitate și diversificate beneficiarilor, care să contribuie la incluziunea socială și la combaterea sărăciei în rândul persoanelor vulnerabile;
- dezvoltarea unui sistem integrat și unitar de răspuns la violența în familie în județul Mureș/la nivelul Regiunii Centru, prin parteneriat cu celelalte 5 județe).

Domeniul prioritar 2. Creșterea competitivității economice a județului Mureș, stimularea cercetării și a inovării

Analiza profilului socio-economic al județului Mureș arată că economia județului este una preponderent industrială, deși sectorul secundar are o tendință de restrângere în favoarea celui terțiar. În prezent pilonii principali ai industriei județului Mureș sunt industria energetică, industria chimică și farmaceutică, industria alimentară, industria mobilei, cu un grad de dependență ridicat a producției industriale de două ramuri – cea chimică, respectiv alimentară - ceea ce implică riscuri substanțiale pe termen lung.

În privința locației firmelor din județul Mureș, având ca obiect principal de activitate industria, o parte însemnată a acestora sunt situate în zona intravilană a așezărilor urbane, ceea ce atrage după sine dificultăți de natură operațională (legate de aprovizionare, distribuție), limitarea unor dezvoltări ulterioare (lipsă teren pentru extindere), dar și conformarea cu normele de mediu, din ce în ce mai stricte în privința calității ambiantului.

Realocarea activităților din zonele locuite înspre cele industriale este benefică atât pentru populație, din punctul de vedere al îmbunătățirii calității aerului și a apei, reducerii poluării fonice, cât și pentru investitori, care în urma stimulentele fiscale și a altor avantaje determinate de gruparea a mai multor societăți în același spațiu investițional – furnizori și clienți - își pot rentabiliza afacerea.

În ultimii ani, firme multinaționale și-au deschis filiale locale și au realizat un volum semnificativ de investiții, contribuind astfel la revigorarea industriei județului. Domeniile spre care s-a îndreptat majoritatea investițiilor străine sunt industria auto și a componentelor auto, componente electrice și electrotehnice, industria ușoară. Crearea Parcului Industrial de la Vidrasău este unul dintre primii pași în diversificarea activității economice în județ, însă se resimte lipsa serviciilor de cercetare, inovare și transfer tehnologic.

În perioada 2014-2020, potrivit Cadrului Strategic Comun, vor beneficia de prioritate investițiile în spiritul antreprenorial, în exploatarea comercială a noilor idei și a rezultatelor cercetărilor, crearea unor întreprinderi orientate într-o mai mare măsură către cunoaștere și serviciile de consiliere în domeniul afacerilor, în special pentru înființarea și transferul de întreprinderi, accesul la noi piețe, transferul de tehnologie și previziunea tehnologică, dezvoltarea instrumentelor online, precum și inovația orientată spre utilizator și design.

Prioritățile domeniului prioritar nr. 2 sunt următoarele:

❖ *Prioritatea 2.1. Creșterea atractivității județului ca destinație de afaceri, cu următoarele măsuri:*

- *Măsura 2.1.1. Diversificarea infrastructurii de afaceri prin dezvoltarea de zone economice (parcuri tehnologice și științifice, parcuri industriale, parcuri retail, incubatoare de afaceri, agro-parcuri) în localități cu rol polarizator;*
- *Măsura 2.1.2. Creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) și încurajarea antreprenoriatului în domenii cu valoare adăugată și cu potențial de creștere;*
- *Măsura 2.1.3. Crearea de clustere și de rețele asociative pentru cooperare economică în domenii cu perspective de creștere;*
- *Măsura 2.1.4. Promovarea produselor locale și a infrastructurii de sprijin a afacerilor din județul Mureș pe plan intern și extern.*

Obiective:

- consolidarea mediului de afaceri existent și atragerea de noi investiții în județ;
- crearea de noi locuri de muncă;
- îmbunătățirea calității ambientului în zonele locuite;
- sprijinirea regenerării economice în zonele afectate de restructurarea unor ramuri economice în declin;
- asigurarea dezvoltării policentrice a județului Mureș;
- consolidarea capacității IMM pentru absorbția forței de muncă și a instrumentelor de finanțare europeană;
- îmbunătățirea performanțelor economice și a impactului activităților economice asupra mediului;

- stimularea interacțiunii și cooperării între întreprinderi pentru facilitarea transferului de cunoștințe, schimbul de bune practici și eficientizarea utilizării resurselor financiare, umane și materiale;
- diseminarea de cunoștințe și schimbul de experiență în vederea dezvoltării de noi produse, procese și tehnologii în sectoare cu potențial de creștere în județ;
- creșterea puterii de reprezentare a firmelor în raport cu terții;
- dezvoltarea de noi modele de afaceri, inclusiv noi lanțuri de valori și organizarea activităților de marketing, în special pentru a favoriza internaționalizarea;
- creșterea vizibilității produselor realizate la nivelul economiei județului Mureș în țară și străinătate;
- atragerea de investitori în vederea creării de noi locuri de muncă.

❖ **Prioritatea 2.2. Crearea de produse competitive prin cercetare, dezvoltare și inovare, cu următoarele măsuri:**

- *Măsura 2.2.1. Crearea și dezvoltarea infrastructurii suport pentru activități de cercetare, dezvoltare și inovare (CDI), desfășurate de sectorul public și privat;*
- *Măsura 2.2.2. Facilitarea creării de parteneriate între instituții de cercetare, între mediul de afaceri și instituții de cercetare; integrarea acestora în rețele internaționale.*

Obiective:

- consolidarea capacității de cercetare și de inovare, cu accent pe promovarea cercetării aplicate în domenii cu potențial de creștere;
- asigurarea de suport logistic pentru crearea unor produse și servicii cu valoare adăugată ridicată;
- creșterea competitivității și diversificarea economiei județului;
- îmbunătățirea poziției întreprinderilor din județul Mureș pe piața internă și internațională prin creșterea productivității și a nivelului calitativ al produselor, tehnologiilor și serviciilor oferite;
- creșterea ponderii exporturilor de înaltă tehnologie;
- stimularea și susținerea cercetării românești;
- reținerea în țară a inteligenței locale;
- dinamizarea activității de cercetare;
- întărirea legăturii dintre mediul academic și cel de afaceri;
- valorificarea rezultatelor cercetării prin aplicare în domeniul productiv.

Domeniul prioritar 3. Protecția mediului înconjurător, eficiență energetică, valorificarea resurselor energetice regenerabile

Este cunoscut că activitatea economică afectează direct mediul înconjurător, iar dezvoltarea economică depinde de o bună protecție a mediului. Orice activitate economică este în legătură strânsă cu exploatarea resurselor solului, subsolului, a florei sau a faunei. Dezechilibrul în mediu poate duce la pierderi economice, la fel cum poate afecta și standardele de viață ale populației, din cauza unui mediu degradat și poluat. De aceea, generația actuală este răspunzătoare de utilizarea eficientă a resurselor și trebuie să ia măsuri de prevenire a poluării

mediului, găsiind calea de „consens” între obiectivele de dezvoltare economică și a celor de protejare a mediului natural.

Și în perioada care urmează vor trebui încurajate investițiile pentru a realiza armonizarea cu standardele europene în domeniul calității apei, a aerului, gestionarea deșeurilor și utilizarea rațională a resurselor.

Prioritățile domeniului prioritar nr. 3 sunt următoarele:

❖ ***Prioritatea 3.1. Asigurarea calității aerului***

Obiective:

- asigurarea unui mediu înconjurător sănătos prin reducerea emisiilor de noxe.

❖ ***Prioritatea 3.2. Asigurarea calității apelor, cu următoarele măsuri:***

- *Măsura 3.2.1. Reducerea efectelor poluării apelor deversați de la aglomerări umane, din activități industriale, activități agricole prin amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii tehnice de mediu (canalizare, epurare, apă uzată, etc.);*
- *Măsura 3.2.2. Renaturarea/reecologizarea sectoarelor de râu.*

Obiective:

- asigurarea unui mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic;
- furnizarea serviciilor adecvate de apă și canalizare, la tarife acceptabile, pentru populația din aglomerările umane cu mai mult de 2.000 de locuitori;
- asigurarea calității adecvate a apei potabile în toate aglomerările urbane;
- îmbunătățirea purificării cursurilor de apă;
- îmbunătățirea managementului depozitării nămolului în stațiile de epurare a apelor uzate;
- îmbunătățirea calității apei din râurile aflate pe teritoriul județului;
- protejarea habitatelor dependente de aceste râuri;
- includerea sectoarelor de râu reecologizate în circuit turistic/agrement;
- atenuarea efectelor inundațiilor și a secetelor, precum și utilizarea durabilă a resursei de apă.

❖ ***Prioritatea 3.3. Managementul durabil al deșeurilor, protecția terenurilor și a solului, cu următoarele măsuri:***

- *Măsura 3.3.1. Colectarea selectivă a deșeurilor, creșterea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor;*
- *Măsura 3.3.2. Organizarea unui sistem integrat de colectare, transport și eliminare a deșeurilor industriale nepericuloase și periculoase;*
- *Măsura 3.3.3. Plan de măsuri pentru reconstrucția ecologică a terenurilor degradate.*

Obiective:

- creșterea gradului de colectare selectivă a deșeurilor de la generatorul primar (cetățeni) și cele produse de societăți comerciale și instituții de stat;
- creșterea gradului de recuperare a materialelor reciclabile (hârtie, carton, plastic, metal, sticlă);

- reducerea cu până la 65 % a cantității de deșeuri biodegradabile, care se elimină prin depozitare pe depozitul conform;
- gestionarea corespunzătoare a deșeurilor industriale, a deșeurilor menajere periculoase și a celor provenite din activitate medicală, pentru un impact minim asupra mediului și sănătății populației;
- ameliorarea progresivă a capacității de producție a terenurilor degradate, menținerea biodiversității și dezvoltarea funcțiilor ecologice ale pădurilor.

❖ ***Prioritatea 3.4. Exploatarea potențialului natural pentru dezvoltarea de energii regenerabile și îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul economic și cel casnic***

Obiective:

- reducerea consumului de energie primară în sectorul public și privat;
- creșterea utilizării energiei din surse regenerabile în consumul final de energie,
- diminuarea efectelor schimbărilor climatice.

❖ ***Prioritatea 3.5. Protecția biodiversității, a patrimoniului natural și a peisajului, cu următoarele măsuri:***

- *Măsura 3.5.1. Dezvoltarea cadrului de management și de administrare a ariilor protejate, inclusiv a siturilor Natura 2000;*
- *Măsura 3.5.2. Întărirea sistemului instituțional în vederea asigurării mecanismelor de respectare a regimului de arie protejată;*
- *Măsura 3.5.3. Exploatarea forestieră cu respectarea principiilor dezvoltării durabile.*

Obiective:

- conservarea habitatelor naturale și a speciilor sălbatice de floră și faună din județul Mureș;
- reconstrucția ecologică a ecosistemelor și habitatelor deteriorate;
- punerea în valoare a potențialului ariilor protejate, inclusiv a siturilor Natura 2000 din județul Mureș;
- stabilirea regimului de activități permise sau interzise în zonele de arie protejată;
- restaurarea, prezervarea și ameliorarea biodiversității, prin menținerea zonelor de protecție a faunei și a florei sălbatice din județ;
- prevenirea apariției alunecărilor de teren datorită fenomenelor naturale și antropice (despăduriri).

❖ ***Prioritatea 3.6. Prevenirea și gestionarea riscurilor naturale***

Obiective:

- asigurarea prevenirii riscurilor generatoare de situații de urgență, prin evitarea manifestării acestora și limitarea consecințelor acestora.

Domeniul prioritar 4. Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii

Schimbările din sectorul agricol, ca rezultat al reformei Politicii Agricole Comune, presiunile asupra mediului înconjurător, nevoile crescânde ale consumatorilor, răspândirea rapidă a noilor tehnologii, îmbătrânirea populației și depopularea rurală sunt câțiva factori care afectează zona rurală.

În ultimii ani interdependența dintre localitățile urbane și zona rurală periurbană capătă o nouă direcție atât datorită cauzelor economice cât și a celor sociale. Creșterea costului vieții în orașe și lipsa locurilor de muncă au determinat un număr important de persoane să se mute din mediul urban în cel rural. Construirea cartierelor de locuit cu case de tip familial în localități rurale, apropiate centrelor urbane, au determinat, în special familii tinere să se stabilească în aceste zone și să contribuie la creșterea numărului de locuitori din mediul rural. Această linie a fost urmată și de către agenți economici, care și-au stabilit activitățile comerciale/industriale în zonele periurbane, care dispun de o bună infrastructură de utilități.

Zona rurală din județul Mureș este caracterizată de activități pe cont propriu în agricultură, precum și de faptul că productivitatea agricolă și veniturile medii ale populației rămân la niveluri scăzute.

Analiza comparativă a evoluției ratei medii a șomajului în populația stabilă în vârstă de 18-62 ani în luna decembrie 2012, arată că ponderea șomerilor în mediul rural era de 6,01% față de 2,57 %, cât a înregistrat în mediul urban.

Rata de ocupare redusă în mediul rural are multiple cauze: lipsa locurilor de muncă disponibile, nivel redus de diversificare a economiei rurale, lipsa spiritului antreprenorial, lipsa unor măsuri eficiente de stimulare a creării de noi locuri de muncă, nivel scăzut de pregătire profesională etc.

Județul Mureș dispune de cel mai mare potențial agricol din Regiunea Centru. Solurile se încadrează în clasa de fertilitate medie și în mai mică măsură în clasa de fertilitate ridicată, iar condițiile de climă permit cultivarea majorității cerealelor, furajelor, legumelor și plantelor tehnice. Terenurile arabile sunt localizate cu precădere în Câmpia Transilvaniei, luncile Mureșului și Târnavelor.

Deși în perioada 2007-2013 au fost implementate în județul Mureș proiecte care au avut ca scop creșterea calității ocupării în spațiul rural, asemenea măsuri trebuie continuate și în următoarea perioadă de programare.

Prioritățile domeniului prioritar nr. 4 sunt următoarele:

- ❖ ***Prioritatea 4.1. Eficientizarea activităților agricole prin modernizarea exploatațiilor agricole, dezvoltarea serviciilor și logisticii agricole și susținerea activităților de prelucrare a produselor agricole.***

Obiective:

- creșterea productivității în agricultură;
- creșterea numărului tinerilor agricultori care încep pentru prima oară o activitate ca șefi de exploatații agricole;
- creșterea puterii de negociere a producătorilor agricoli.

❖ **Prioritatea 4.2. Diversificarea activităților economice în localitățile rurale din județ.**

Obiective:

- reducerea dependenței față de agricultură și crearea de noi locuri de muncă în mediul rural;
- stabilizarea forței de muncă locale;
- încurajarea remigrației către mediul rural;
- crearea și dezvoltarea microîntreprinderilor în sectorul non-agricol.

❖ **Prioritatea 4.3. Creșterea standardului de viață al locuitorilor din zonele rurale din județ prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, educaționale, sociale, culturale, de sănătate și de agrement.**

Obiective:

- îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor din mediul rural;
- creșterea atractivității spațiului rural pentru locuitori și agenți economici.

❖ **Prioritatea 4.4. Valorificarea durabilă a potențialului silvic.**

Obiective:

- reabilitarea zonelor puternic afectate de fenomenele de eroziune;
- diminuarea efectelor schimbărilor climatice;
- echilibrarea bilanțului național al emisiilor gazelor cu efect de seră.

Domeniul prioritar 5. Dezvoltarea turismului

Turismul beneficiază în județul Mureș de un potențial important, reprezentat de cadrul natural și de obiective cultural-antropice de valoare deosebită. În momentul de față oferta turistică este sub nivelul potențialului existent, cu toate că în ultimii ani au existat programe locale de promovare a turismului, fără însă să fi existat o corelare între ele. În general, județul Mureș este un județ de tranzit pentru foarte mulți turiști, datorită lipsei unor oferte de programe atractive, de evenimente, care să-l atragă și să-l determine pe turist să petreacă mai mult timp în județ.

Resursele turistice au o distribuție teritorială inegală, în sensul că numai anumite localități și zone dispun de un grad de atractivitate turistică ridicat și de infrastructură turistică necesară în vederea desfășurării unor activități turistice.

Turismul poate contribui la creșterea economică a județului, la diversificarea activităților din cadrul economiei. Însă, este nevoie de o nouă abordare a dezvoltării și promovării turismului în județul Mureș. Întrucât așteptările consumatorului cresc cu rapiditate, interesul pentru vacanțe cât mai flexibile și mai independente cere celor ce oferă servicii să asigure noi modalități și noi oportunități de satisfacere a cerințelor turiștilor. Nu putem vorbi despre turism religios în județul Mureș doar pentru că avem edificii religioase. Chiar dacă unele dintre ele datează încă din secolul al XIII-lea, construcția în sine nu este un motiv determinant ca turistul să viziteze clădirea/localitatea. Astăzi, ofertele turistice sunt foarte variate, iar așteptările turiștilor au crescut. Turiștii sunt atrași de evenimente, de poveștile locului, de modalități de petrecere a timpului liber, de gastronomie locală, toate într-un cadru sigur, estetic și ospitalier. Turistului

sosit în județul Mureș trebuie să i se ofere pe durata șederii alternative de petrecere a timpului, pachete de servicii turistice care răspund la nevoile, cerințele și preferințele lor.

Pentru a crește eficiența economică a acestei ramuri, este nevoie de definirea viziunii de dezvoltare a turismului din județul Mureș în perspectiva anului 2020-2030. Vor trebui implementate concepte și modele noi de dezvoltare a turismului. Trebuie identificați și dezvoltați acei vectori care diferențiază județul Mureș de celelalte zone ale României și care ne creează un avantaj competitiv. Pentru găsirea celor mai adecvate metode de promovare este necesară crearea unei platforme de dialog între sectorul public și cel privat și implicarea de specialiști din domeniul turismului și marketingului.

Turismul durabil este considerat și prin Cadrul Strategic Comun un sector care oferă noi surse de creștere economică și se vor aloca fonduri financiare nerambursabile pentru facilitarea diversificării în acest domeniu.

Prioritățile domeniului prioritar nr. 5 sunt următoarele:

❖ ***Prioritatea 5.1. Întărirea capacității instituționale pentru dezvoltarea turismului în județul Mureș.***

Obiective:

- coordonarea în mod unitar și profesionist a activității de turism din județ.

❖ ***Prioritatea 5.2. Implementarea de modele noi, inovative pentru dezvoltarea turismului, cu următoarele măsuri:***

- *Măsura 5.2.1. Implementarea sistemului de management al destinațiilor turistice în județul Mureș;*

- *Măsura 5.2.2. Crearea de clustere în domeniul turismului;*

- *Măsura 5.2.3. Implementarea unor sisteme informatice de management al informației turistice.*

Obiective:

- dezvoltarea unui turism durabil și competitiv în județul Mureș;

- desfășurarea de activități turistice în cadrul unui sistem de management și coordonare a activităților turistice profesionist;

- crearea și promovarea unui cadru armonios de interacțiune între toți factorii interesați în sectorul turistic;

- interconectare de oameni, abilități, competențe și cunoștințe;

- adaptarea la cerințele consumatorului a modalității de oferire a informației turistice.

❖ ***Prioritatea 5.3. Dezvoltarea atracțiilor turistice și a infrastructurii turistice, cu următoarele măsuri:***

- *Măsura 5.3.1. Reabilitarea, restaurarea, conservarea și punerea în valoare a monumentelor istorice, a siturilor și a clădirilor cu valoare arhitectonică și istorică;*

- *Măsura 5.3.2. Dezvoltarea ofertei turistice în localitățile urbane și rurale.*

Obiective:

- creșterea atractivității turistice a județului Mureș;

- diversificarea economiei locale din mediul urban și rural prin desfășurarea de activități turistice;
- valorificarea potențialului turistic al județului.

❖ **Prioritatea 5.4. Îmbunătățirea serviciilor turistice.**

Obiective:

- creșterea competitivității întreprinzătorilor din domeniul turismului pentru a face față exigențelor crescânde ale turiștilor.

❖ **Prioritatea 5.5. Promovarea județului ca destinație turistică.**

Obiective:

- creșterea vizibilității ofertei turistice din județul Mureș în țară și străinătate;
- creșterea numărului de turiști în județul Mureș.

Domeniul prioritar 6. Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale și creșterea ocupării forței de muncă

Pentru îndeplinirea priorităților la nivelul UE până în 2020, România s-a angajat să atingă o rată de ocupare a forței de muncă de 70 % în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani, să reducă sub 11,3% rata de părăsire timpurie a școlii, să crească la peste 26,7% ponderea absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani și să reducă cu cel puțin 580.000 numărul persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale.

Ca urmare, în următoarea perioadă de programare, investițiile în educație, formare profesională continuă, promovarea ocupării și mobilității forței de muncă, incluziune socială și combaterea sărăciei trebuie să fie direcții prioritare și la nivel local.

Prioritățile domeniului prioritar nr. 6 sunt următoarele:

❖ **Prioritatea 6.1. Dezvoltarea resurselor umane pentru creșterea competitivității de pe piața muncii.**

Obiective:

- adaptarea forței de muncă la schimbările structurale de pe piața muncii;
- formarea profesională inițială și continuă a adulților în vederea creșterii nivelului de competitivitate pe piața muncii: obținerea de calificări, competențe noi, extinderea specializării și perfecționării;
- crearea unei mai mari mobilități pe piața muncii;
- sprijinirea și încurajarea tinerilor în vederea diminuării migrației externe, prin oferirea de oportunități de dezvoltare și valorificare a competențelor pe plan local.

❖ **Prioritatea 6.2. Promovarea ocupării forței de muncă, în special în rândul persoanelor vulnerabile.**

Obiective:

- creșterea ratei de ocupare a forței de muncă în vârstă între 20-64 de ani;
- creșterea adaptabilității și mobilității forței de muncă;
- crearea și promovarea de instrumente de economie socială în scopul incluziunii pe piața forței de muncă a grupurilor defavorizate.

❖ **Prioritatea 6.3. Promovarea incluziunii sociale în rândul persoanelor vulnerabile, prin îmbunătățirea accesului la servicii sociale cu următoarele măsuri:**

- *Măsura 6.3.1. Dezvoltarea resurselor umane pentru integrarea pe piața muncii prin accesul la servicii de învățământ;*
- *Măsura 6.3.2. Sporirea accesului la servicii de sănătate;*
- *Măsura 6.3.3. Sporirea accesului la servicii de asistență socială.*

Obiective:

- oferirea de servicii sociale integrate, de înaltă calitate pentru persoanele vulnerabile, în scopul evitării excluziunii sociale, marginalizării sociale și riscului de sărăcie.

❖ **Prioritatea 6.4. Contracararea efectelor declinului demografic.**

Obiective:

- asigurarea pe termen lung a echilibrului demografic, prin stimularea natalității, creșterea duratei vieții active și ameliorarea fenomenului de îmbătrânire demografică.

Domeniul prioritar 7: Asigurarea unei administrații publice locale eficiente

Criza financiară a generat noi provocări pentru administrația publică: veniturile totale bugetare ale unităților administrativ-teritoriale înregistrează o tendință descrescătoare, care se reflectă într-o serie de efecte: dificultăți în acoperirea cheltuielilor de bază de funcționare, reducerea investițiilor din fonduri proprii, diminuarea cheltuielilor cu bunurile și serviciile, prudență în accesarea de fonduri structurale ca urmare a capacității reduse financiare de a asigura contribuția proprie. Performanța și eficiența administrației publice locale este afectată de resurse umane insuficiente, necorespunzător pregătite și slab motivate, în special la nivelul comunităților din mediul rural. Blocarea posturilor din sectorul public în condițiile în care atribuțiile u.a.t. cresc (în contextul procesului de descentralizare) au ca efect mobilizarea resurselor asupra îndeplinirii sarcinilor curente, punctuale, în detrimentul implementării reale a unor sisteme de management eficiente.

Acestea sunt doar câteva elemente care au drept consecință o percepție negativă a populației față de serviciile furnizate de administrația publică locală.

În ciuda acestor provocări, realizarea de investiții prin accesarea de fonduri nerambursabile a reprezentat o preocupare permanentă a u.a.t.

Această linie, aceea de a realiza investiții din fonduri europene nerambursabile va trebui continuată și în perioada 2014-2020. Va trebui asigurată, totodată, o corelare între intervențiile realizate în perioada 2007-2013 și cele planificate pentru perioada următoare de programare.

Creșterea gradului de absorbție a fondurilor structurale și de coeziune va trebui să reprezinte o prioritate pentru u.a.t. din județul nostru.

Cetățenii devin din ce în ce mai exigenți în ceea ce privește performanța administrației publice locale și doresc servicii de calitate și diversificate. Orientarea spre rezultate, respectarea principiilor eficienței, eficacității și raționalizării resurselor trebuie să fie preocuparea factorilor implicați în elaborarea, implementarea și monitorizarea strategiilor privind serviciile publice. Totodată, cetățenii devin mai educați, își cunosc drepturile și doresc să cunoască destinația banului public. În acest sens vor trebui promovate standarde ridicate de transparență și responsabilitate.

Prioritățile domeniului prioritar nr. 7 sunt următoarele:

❖ ***Prioritatea 7.1. Îmbunătățirea procesului de politici publice în administrația publică locală.***

Obiective:

- creșterea capacității de planificare strategică;
- promovarea unor standarde ridicate de transparență și de calitate în administrația publică;
- implicarea structurilor partenoriale publice și private în luarea deciziilor la nivelul comunităților locale;
- dezvoltarea parteneriatului public-privat.

❖ ***Prioritatea 7.2. Implementarea de soluții inovatoare la nivelul administrației publice pentru extinderea, diversificarea și creșterea calității serviciilor oferite cetățenilor.***

Obiective:

- optimizarea fluxului de informații prin utilizarea tehnologiei informaționale și de comunicații;
- eficientizarea utilizării banilor publici prin reducerea costurilor administrative;
- aducerea serviciilor publice mai aproape de cetățeni.

❖ ***Prioritatea 7.3. Dezvoltarea resurselor umane din administrația publică locală.***

Obiective:

- îmbunătățirea competențelor personalului angajat în administrația publică locală;
- creșterea gradului de absorbție a fondurilor structurale și de coeziune.

II. SINTEZA PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

Analiza SWOT a comunei Tăureni

Orientarea de bază a strategiei o constituie construcția dezvoltării comunei pe punctele tari, care se regăsesc în cadrul analizei SWOT, în vederea valorificării oportunităților de creștere și minimizarea efectelor punctelor slabe, prin eliminarea factorilor care blochează dezvoltarea. În esență, prin această strategie se urmărește adoptarea unor măsuri care să permită continuarea acțiunilor întreprinse în perioada 2007-2013 și a acțiunilor ce contribuie la dezvoltarea economică a comunei și îmbunătățirea infrastructurii în zonele cu întârzieri în dezvoltare, fără a neglija incluziunea socială ori protecția mediului.

Tabel 63. Analiza SWOT a comunei Tăureni

Descrierea generală a comunei	
Puncte tari <ul style="list-style-type: none"> ➤ Este la mică distanță de orașul Luduș ➤ Zonă cu risc seismic redus ➤ Resurse de muncă numeroase și cu calificare variată 	Puncte slabe <ul style="list-style-type: none"> ➤ Poziționare periferică față de coridoarele trans-europene ➤ Lipsa traseelor alternative pentru vehiculele cu tracțiune animală, vehiculele agricole și bicicliști ➤ Slaba satisfacere a necesităților în serviciile de învățământ și sanitare ➤ Rata șomajului din comună ridicată ➤ Scăderea numărului populației
Oportunități <ul style="list-style-type: none"> ➤ Extinderea zonei ➤ Existența în interiorul intravilanului comunei a unor terenuri propice pentru mărirea fondului de locuit ➤ Valorificarea la un nivel mai ridicat al resurselor materiale existente ➤ Accesarea fondurilor europene pentru modernizarea și extinderea infrastructurii de bază ➤ Crearea de parteneriate pentru dezvoltarea rurală integrată ➤ Dezvoltarea parteneriatelor sat-oraș ➤ Recunoașterea și consolidarea cunoștințelor tradiționale ➤ Promovarea identității locale 	Pericole <ul style="list-style-type: none"> ➤ Degradarea mediului din cauza traficului greu ➤ Scăderea natalității ➤ Resurse financiare limitate ale comunităților locale necesare întreținerii infrastructurii de bază ➤ Alterarea și pierderea moștenirii culturale și a tradițiilor rurale
Populația și forța de muncă	
Puncte tari <ul style="list-style-type: none"> ➤ Existența unui echilibru între numărul femeilor și numărul bărbaților din comună ➤ Forța de muncă este calificată și 	Puncte slabe <ul style="list-style-type: none"> ➤ Nivel scăzut al investițiilor în capitalul uman ➤ Scăderea natalității ➤ Dificultăți de integrare și reintegrare

<p>disponibilă</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Populație preponderent tânără 	<p>socio-profesională a categoriilor dezavantajate: romi, persoane cu dizabilități, șomeri de lungă durată</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Nu există continuitate între educația de bază și procesul de învățare pe tot parcursul vieții ➤ Școlile au un grad redus de dotare cu laboratoare și terenuri de sport ➤ Crearea unui număr redus de noi locuri de muncă în ultimii ani ➤ Lipsa de motivare materială a șomerilor ➤ Adâncirea disparităților dintre zonele rurale și urbane, din cauza slabei capacități în asigurarea infrastructurii și a serviciilor de bază
<p>Oportunități</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Valorificarea potențialului uman ➤ Crearea de noi oportunități pentru investiții ➤ Programe pentru încadrarea șomerilor, a persoanelor cu dizabilități și a grupurilor defavorizate ➤ Dezvoltarea de parteneriate între mediul educațional și mediul de afaceri, în vederea satisfacerii cerințelor pieței ➤ Fonduri alocate de Uniunea Europeană pentru dezvoltarea resurselor umane ➤ Instituțiile guvernamentale sau organizațiile non-guvernamentale care se ocupă de pregătirea profesională și reconversia forței de muncă pot oferi programe și sprijin în acest sens ➤ Oportunitatea personalului cu funcții de conducere în întreprinderi de a participa la cursuri de formare profesională și perfecționare ➤ Fonduri pentru formare profesională ➤ Migrația de tip oraș-sat ➤ Crearea de noi IMM-uri cu activități non-agricole, culturale, creative și de cooperare, pentru crearea de noi locuri de muncă ➤ Creșterea accesului populației la tehnologia informației și serviciile de 	<p>Pericole</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Migrarea populației spre țările mai dezvoltate ➤ Libera circulație a forței de muncă va afecta calitatea și cantitatea resurselor de muncă ➤ Migrarea populației spre Luduș sau spre orașele mai mari din țară, orașul Luduș fiind la mică distanță de comuna Tăureni

<p>comunicații, pentru a conecta societatea rurală la progresele globale, facilitând o mai bună participare la creșterea economică</p>	
<p>Infrastructura tehnico-edilitară și dezvoltarea rurală</p>	
<p>Puncte tari</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rețea de transport rutier ➤ Rețeaua de comunicații este dezvoltată ➤ Rețele de telefonie mobilă cu acoperire bună și Internet ➤ Existența parțială a rețelei de alimentare cu apă ➤ Existența parțială a rețelei de canalizare ➤ Existența rețelei electrice ➤ Existența rețelei de distribuție a gazelor 	<p>Puncte slabe</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rețea stradală de slabă calitate ➤ Rețeaua de canalizare pluvială slab dezvoltată ➤ Rețeaua de alimentare cu apă insuficientă
<p>Oportunități</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Accesarea fondurilor externe pentru modernizarea infrastructurii ➤ Dezvoltarea parteneriatelor sat-oraș ➤ Susținerea de către autorități, a investițiilor în domeniul sistemelor de alimentare cu apă, canalizare, managementul deșeurilor ➤ Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor de bază, ca precondiție pentru creșterea nivelului de atractivitate a comunei 	<p>Pericole</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa fondurilor pentru extinderea și modernizarea infrastructurii de bază
<p>Mediul de afaceri</p>	
<p>Puncte tari</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Preponderența proprietății private ➤ Potențial agricol ridicat ➤ Resurse naturale de suprafață: terenuri agricole, lacuri ➤ Utilizarea redusă a inputurilor agro-chimice (fertilizanți și pesticide) 	<p>Puncte slabe</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Serviciile de consultanță în domeniul afacerilor sunt slab dezvoltate ➤ Investiții reduse de capital străin în economia locală ➤ Promovare turistică insuficientă ➤ Valorificarea insuficientă a parteneriatelor publico-private ➤ Lipsa unei culturi manageriale în sectorul privat ➤ Salarii mici în comparație cu nivelul prețurilor ➤ Acces limitat la capital pentru investiții ➤ Birocrație ridicată, prea multe avize și

	<p>autorizații necesare pentru funcționarea întreprinderilor</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dotare slabă, tehnologie consumatoare de energie, calitatea produselor și serviciilor sub nivelul cerințelor europene ➤ Infrastructura TIC foarte slab dezvoltată ➤ Productivitatea muncii sub media națională ➤ Slaba dezvoltare a activităților non-agricole generează dependența populației rurale de agricultura de subzistență ➤ Nivel scăzut al venitului pe gospodărie
<p>Oportunități</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Crearea unor fonduri regionale care să susțină dezvoltarea regională și locală ➤ Programele europene care au drept scop sprijinirea afacerilor ➤ Facilitarea parteneriatelor între întreprinzătorii străini și cei locali ➤ Dezvoltarea anteprenoriatului ➤ Dezvoltarea firmelor specializate în domeniul consultanței în afaceri, consultanței financiare, studiilor de piață ➤ Dezvoltarea unui sistem integrat de consultanță în afaceri și orientare profesională ➤ Oportunități de afaceri și investiții în industrie ➤ Sprijinirea procesului investițional ➤ Dezvoltarea unei rețele comerciale moderne și diversificate ➤ Contingentele negociate cu Uniunea Europeană permit creșterea producției pentru anumite produse agricole utilizate în industrie (sfeclă de zahăr, lapte, carne de capră și porc) 	<p>Pericole</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Insuficienta susținere a IMM-urilor ➤ Incapacitatea de a face față competiției cu unele localități din zonă în ceea ce privește atragerea investițiilor străine ➤ Adâncirea dezechilibrului dintre cererea și oferta de muncă ➤ Migrarea forței de muncă înalt calificată ➤ Cultura antreprenorială slab dezvoltată, caracterizată de lipsa cunoștințelor manageriale de bază ➤ Menținerea gradului ridicat de ocupare în sectorul agricol față de celelalte sectoare ale economiei rurale
Educație și cultură	
<p>Puncte tari</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Patrimoniul cultural diversificat și de mare valoare 	<p>Puncte slabe</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa educației școlare la persoanele defavorizate și sărace

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tradiții culturale și populare bine păstrate și perpetuate ➤ Patrimoniu cultural material și imaterial și patrimoniu natural bogat și divers 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nivel scăzut al salariilor în domeniul educațional ➤ Fonduri puține alocate sistemului de învățământ ➤ Sprijinirea insuficientă a artei și culturii ➤ Implicarea în mică măsură a tinerilor în viața culturală și artistică ➤ Implicarea insuficientă a autorităților locale în acțiunile sportive ➤ Scăderea interesului populației pentru evenimentele culturale ➤ Slaba finanțare a instituțiilor culturale ➤ Lipsa unor parcuri de recreere
<p>Oportunități</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Posibilitatea accesării fondurilor externe pentru derularea programelor culturale ➤ Realizarea de schimburi culturale cu alte localități ➤ Valorificarea la maxim a culturii și tradițiilor ➤ Îmbunătățirea sistemului educațional ➤ Colaborarea cu școli și licee din străinătate ➤ Încurajarea tinerilor pentru sportul de performanță ➤ Promovarea culturii anteprenoriale prin educație și formare profesională inițială 	<p>Pericole</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Insuficienta susținere a vieții culturale de către societatea civilă ➤ Lipsa unor strategii de investiții care să ia în considerare evoluțiile demografice ➤ Scăderea interesului tinerilor față de studiile superioare ➤ Salariile mici din cultură, sport, artă ➤ Neglijarea moștenirilor culturale
Turism	
<p>Puncte tari</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Potențial turistic ridicat pe toată perioada anului datorită tradițiilor, agroturismului, lacurilor din comună 	<p>Puncte slabe</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Subvalorificarea resurselor turistice din zonă ➤ Calitatea scăzută a serviciilor și informațiilor turistice ➤ Investiții reduse în tehnologii de protecție a mediului ➤ Interes și spirit anteprenorial scăzut al populației față de activitățile din turism ➤ Lipsa unei infrastructuri turistice: informare, centre de marketing și consultanță în turism, materiale de promovare turistică, ghizi turistici etc ➤ Personal insuficient calificat pentru a

	<p>asigura servicii turistice de calitate</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Absența produselor turistice integrate
<p>Oportunități</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Valorificarea potențialului turistic ➤ Dezvoltarea unor produse turistice complexe ➤ Forță de muncă disponibilă care poate fi atrasă în sistemul serviciilor turistice ➤ Turismul rural oferă o alternativă viabilă ➤ Crearea unei identități turistice a comunei și includerea comunei în circuitul turistic 	<p>Pericole</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Slaba implicare a Autorității Publice Locale în exploatarea corespunzătoare a teritoriului în scopul dezvoltării turismului ➤ Insuficiența investițiilor pentru menținerea și dezvoltarea afacerilor în turism ➤ Lipsa marketingului turistic regional ➤ Lipsa unui concept care să promoveze turismul în țară și în afara țării
Sănătate și asistență socială	
<p>Puncte tari</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Potențial de dezvoltare a infrastructurii sanitare de bază ➤ Potențial de dezvoltare a infrastructurii sociale 	<p>Puncte slabe</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Deficiențe și disparități înregistrate în sectorul sanitar ➤ Lipsa infrastructurii de sănătate de bază ➤ Insuficienta preocupare pentru obținerea de fonduri extrabugetare ➤ Lipsa unei baze de date centralizate privind situația persoanelor cu dificultăți, pentru stabilirea nevoilor fiecăruia ➤ Solicitarea, din partea unui număr tot mai mare de persoane, de sprijin din partea serviciilor sociale ➤ Număr scăzut de medici de medicină generală, stomatologi, farmaciști, raportat la numărul de locuitori
<p>Oportunități</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Crearea unor centre private de sănătate ➤ Dezvoltarea sistemului de asigurări private ➤ Dezvoltarea cercetării în domeniul medical ➤ Distribuirea mai eficientă a banilor de la CAS ➤ Posibilitatea de atragere a fondurilor externe pentru finanțarea unor programe în domeniul medical ➤ Posibilități de colaborare și creare de parteneriate a Administrației Publice 	<p>Pericole</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Creșterea numărului de îmbolnăviri datorate degradării mediului și poluării ➤ Migrarea specialiștilor din domeniul medical spre țări mai dezvoltate, unde sunt plătiți mai bine ➤ Indiferența medicilor față de pacienți, datorită slabei motivări financiare ➤ Neutilizarea posibilităților de finanțare existente pentru îmbunătățirea sistemului medical ➤ Creșterea numărului de persoane

<p>Locale cu ONG-uri</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Legislația în vigoare și orientarea spre dezvoltarea serviciilor sociale ➤ Posibilități de finanțare internă și externă prin diferite proiecte și programe în domeniul social ➤ Promovarea voluntariatului ca formă de participare activă a individului la rezolvarea problemelor comunității ➤ Posibilități de creare a unor parteneriate publico-private pentru crearea unor centre de îngrijire a persoanelor defavorizate 	<p>defavorizate, a copiilor abandonăți, neglijați din cauza problemelor financiare</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa fondurilor necesare pentru gestionarea, de către consiliile locale, a problemelor sociale
<p>Administrația publică</p>	
<p>Puncte tari</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Disponibilitatea de a oferi facilități investitorilor strategici ➤ Existența forței de muncă calificate în domeniul administrației publice 	<p>Puncte slabe</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa colaborării între instituțiile statului la elaborarea strategiilor de dezvoltare ➤ Capacitate insuficientă de cofinanțare a proiectelor ➤ Inexistența unor baze de date complete și actualizate la nivelul instituțiilor publice, ceea ce îngreunează accesul la informație
<p>Oportunități</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Volumul mare al fondurilor nerambursabile acordate României de către Uniunea Europeană ➤ Dezvoltarea parteneriatelor publico-private ➤ Colaborarea între administrația locală și unitățile descentralizate ale ministerelor în teritoriu ➤ Sporirea colaborării cu instituții ale administrației publice locale din țară și străinătate și dezvoltarea de proiecte comune ➤ Implicarea ONG-urilor specializate în rezolvarea problemelor comunității și grupurilor pe care le reprezintă ➤ Creșterea capacității administrative ce vizează soluționarea problemelor de management la toate nivelurile Administrației Publice Locale și Centrale, o mai bună reglementare legislativă, eficacitatea organizațională, 	<p>Pericole</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa unei coordonări a acțiunilor de atragere a investitorilor străini dintre Administrația Publică Locală și agenții economici ➤ Lipsa unei culturi de implicare a cetățenilor în problemele comunității ➤ Venituri insuficiente la bugetul local

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

<p>îmbunătățirea procesului de descentralizare a furnizării de servicii în anumite sectoare prioritare (Sănătate, Educație, Asistență Socială etc), îmbunătățirea calității și eficienței furnizării de servicii.</p>	
---	--

III. PRIORITĂȚILE DEZVOLTĂRII COMUNEI TĂURENI 2014-2020

III 1. OBIECTIVUL STRATEGIC

Având în vedere situația socio-economică, disparitățile existente la nivelul comunei, obiectivele dezvoltării regionale, legislația existentă și integrarea în Uniunea Europeană, obiectivul strategic global al comunei Tăureni este: utilizarea eficientă a tuturor resurselor fizice și umane pentru realizarea unei dezvoltări economice și sociale durabile, care să ducă pe termen lung la creșterea standardului de viață al populației și la armonizarea coeziunii economice și sociale la nivelul comunei.

Orientarea de bază a strategiei o constituie identificarea punctelor tari ale comunei în vederea valorificării oportunităților de creștere și minimizarea efectelor punctelor slabe, prin eliminarea factorilor care blochează dezvoltarea.

În esență, prin această strategie se urmărește luarea unor măsuri care să permită redresarea economică a comunei și îmbunătățirea situației zonelor cu întârzieri în dezvoltare, luând în considerare protecția socială și conservarea mediului.

Măsurile prin care se urmărește implementarea strategiei vizează următoarele câmpuri de acțiune:

- infrastructura
- mediul
- sprijinirea afacerilor, creșterea ocupării, dezvoltarea resurselor umane
- sănătate și asistență socială
- învățământ, cultură
- turism
- eficientizarea și modernizarea administrației

Profilul strategic al comunei Tăureni

Caracteristici pozitive

Existența unui potențial economic datorită unui sector divers și ridicat privind domeniul de afaceri, preponderenței proprietăților private, dar și datorită resurselor naturale, facilităților oferite investitorilor, accesibilității comunei, care este situată la doar 15 km de orașul Luduș. Toate acestea impun un mediu atractiv din punct de vedere economic.

Existența unui potențial deosebit în domeniul resurselor umane. Forța de muncă este atât calificată, cât și disponibilă, iar populația comunei este majoritar tânără, având capacitate mare de muncă. Dezvoltarea și înalta profesionalizare a resurselor umane poate crea un avantaj competitiv în acest sens.

Existența unui potențial administrativ. Comuna Tăureni dispune de forță de muncă calificată în domeniul administrației publice, iar administrația publică locală este disponibilă pentru a oferi facilități investitorilor strategici.

Existența unui potențial turistic valoros. Agroturism, turism rural și pescuit.

Caracteristici negative

Slaba dezvoltare a rețelei de canalizare din comună.

Infrastructura de afaceri este insuficient dezvoltată.

Infrastructura sanitară este inexistentă.

III 2. PRIORITĂȚILE DE DEZVOLTARE

Prioritatea I – Dezvoltarea infrastructurii locale

Măsura:

1.1. Dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport și comunicații

Obiective specifice:

- reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii fizice locale, cu scopul de a crea cadrul favorabil atragerii de investiții, promovării creșterii economice și creării de locuri de muncă sustenabile;
- modernizarea și reabilitarea drumurilor din comună;
- sprijinirea sectorului de servicii regionale care asigură crearea și dezvoltarea de rețele de comunicații.

1.2. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare și de protecție a mediului

Obiective specifice:

- asigurarea unui standard de viață ridicat pentru locuitorii comunei Tăureni prin armonizarea cu standardele europene în domeniul calității apei potabile, a tratării apelor menajere și în gestionarea deșeurilor;
- implementarea acquis-ului comunitar în domeniul protecției mediului;
- creșterea oportunităților de investiții în special în domeniul turismului și al activităților de protecție a mediului;
- extinderea rețelelor de canalizare în comună;
- îmbunătățirea rețelelor electrice și de epurare a apei.

1.3. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale, sociale și de sănătate

Obiective specifice:

- îmbunătățirea condițiilor de învățământ și a calității pregătirii profesionale;
- oportunități egale pentru elevii aflați în situații defavorizate;
- reabilitarea infrastructurii școlare și procurarea de echipamente necesare în procesul de învățământ (tehnică de calcul, echipamente etc);
- diversificarea și adecvarea metodelor și tehnicilor de evaluare, în special cele care încurajează creativitatea; promovarea participării active a elevilor, atât la evaluarea curentă, cât și la examenele naționale;
- dezvoltarea managementului școlar și a actului decizional la nivelul unităților de învățământ;
- identificarea unor noi surse de finanțare a unităților de învățământ, prin accesarea de fonduri derulate prin programe de finanțare externe;
- îmbunătățirea calității procesului educațional, prin perfecționarea continuă a cadrelor didactice și identificarea unor noi modalități de recompensare și motivare a celor cu rezultate deosebite;
- dezvoltarea managementului unităților sanitare și îmbunătățirea actului decizional în vederea gestionării optime a fondurilor necesare desfășurării activității specifice;
- îmbunătățirea parteneriatelor dintre sistemul sanitar oferit de stat și ONG-uri, în vederea derulării unor programe destinate ajutorării persoanelor defavorizate (copii din familiile de romi, persoane cu dizabilități, persoane în vârstă cu dizabilități);

- creșterea implicării autorităților locale în organizarea și susținerea serviciilor sociale prin dezvoltarea de parteneriate publico-private cu ONG-uri care desfășoară activități de asistență socială;
- perfecționarea personalului implicat în activități de asistență socială, în special de la nivelul autorităților locale.

Prioritatea II - Creșterea ocupării forței de muncă și dezvoltarea resurselor umane

2.1. Promovarea măsurilor active de ocupare a forței de muncă disponibile și dezvoltarea sistemului de formare profesională inițială și continuă

Obiective specifice :

- sprijinirea tinerilor șomeri și a persoanelor aflate în șomaj de lungă durată pentru a (re)intra pe piața forței de muncă prin scheme speciale de pregătire profesională, consiliere, tutoriat, mediere și plasare în muncă;
- creșterea adaptării între pregătirea profesională a forței de muncă și cerințele de pe piața muncii;
- pregătire profesională și reprofilare pe piața muncii.

2.2. Îmbunătățirea și extinderea sistemului de servicii sociale

Obiective specifice:

- creșterea gradului de implicare a administrației locale și a sectorului neguvernamental în sprijinirea grupurilor dezavantajate și întărirea rolului acestora în acordarea de servicii sociale;
- asigurarea egalității șanselor și a integrării sociale a tinerilor, femeilor și a persoanelor cu nevoi speciale.

2.3. Achiziționare de competențe specializate în domeniul administrării și dezvoltării afacerilor

Obiective specifice:

- crearea unui cadru potrivit și a unei atitudini pozitive față de începerea și dezvoltarea unei afaceri;
- susținerea accesului personalului din IMM-uri la servicii de instruire și consultanță în scopul valorificării potențialului lor în domeniul producției și serviciilor;
- diminuarea decalajului de instruire a personalului de decizie și execuție față de cel din Uniunea Europeană.

Prioritatea III – Dezvoltarea turismului

3.1. Îmbunătățirea serviciilor în turism

Obiective specifice:

- formarea unei piețe a serviciilor turistice unitare printr-un sistem de marketing dezvoltat și competitiv;
- sprijinirea parteneriatelor publico-private (organizații, asociații, consultanță și activități de informare);
- investiții financiare durabile în turism care să asigure un venit sigur locuitorilor și să prefigureze o dezvoltare viitoare a comunei Tăureni;
- dezvoltarea, diversificarea și promovarea ofertei turistice;
- facilitarea accesului la zonele turistice, prin modernizarea căilor de transport;
- modernizarea capacităților și a dotărilor de turism existente;

- îmbunătățirea calității serviciilor în turism;
- creșterea gradului de calificare a forței de muncă în turism;
- creșterea capacității informaționale și de promovare a turismului;
- restaurarea și valorificarea patrimoniului istoric și cultural;
- crearea unei identități turistice a comunei și promovarea acesteia la nivel național.

Prioritatea IV – Sprijinirea afacerilor

4.1. Crearea și dezvoltarea IMM-urilor în sectorul productiv și de servicii

Obiective specifice:

- dezvoltarea IMM-urilor existente cu scopul de a crea noi locuri de muncă și a proteja locurile de muncă existente;
- creșterea performanței forței de muncă;
- stimularea spiritului antreprenorial;
- îmbunătățirea managementului;
- susținerea utilizării tehnologiei informației și comunicațiilor în sectoarele public și privat.

4.2. Dezvoltarea afacerilor prin crearea unor locații specifice

Obiective specifice:

- atragerea de noi investiții prin asigurarea unor locații dotate corespunzător din punct de vedere tehnic;
- crearea de noi locuri de muncă;
- creșterea numărului de firme nepoluante care crează valoare adăugată mare.

Prioritatea V – Dezvoltarea durabilă a localității

Obiective specifice:

- creșterea atractivității zonei pentru atragerea investitorilor străini și locali;
- promovarea sustenabilității pe termen lung a comunei Tăureni în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă;
- dezvoltarea și eficientizarea capacității administrative a autorității locale.

Concordanța priorităților de dezvoltare a comunei Tăureni 2014-2020 cu prioritățile stabilite în documentele strategice elaborate la nivel național, regional și județean

Obiectivele, respectiv prioritățile de dezvoltare a comunei Tăureni, sunt în concordanță cu obiectivele și prioritățile de dezvoltare pentru perioada 2014-2020 stabilite la nivel județean, regional și național astfel:

LA NIVEL NAȚIONAL

❖ Cadrul Strategic Comun 2014-2020

1. Consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice și a inovării

Ațiuni-cheie pentru FEADR:

Încurajarea inovării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale, prin:

- cooperarea între sectorul agricol, sectorul alimentară și cel forestier și alți actori și crearea de clustere și de rețele. În acest context, cooperarea se poate derula sub forma proiectelor-

pilot și a dezvoltării de noi produse, practici, procese și tehnologii, inclusiv prin introducerea tehnologiilor ecologice și cu emisii reduse de carbon;

- crearea și utilizarea unor servicii de consultanță, inclusiv a unor servicii de asistență în domeniul gestionării agricole și a unor servicii de consultanță agricolă și forestieră, permițând totodată agricultorilor, silvicultorilor și IMM-urilor din zonele rurale să beneficieze de servicii de consultanță în scopul îmbunătățirii performanțelor economice și de mediu.

Consolidarea legăturilor dintre agricultură și silvicultură, pe de o parte, și cercetare și inovare, pe de altă parte, prin:

- crearea unor grupuri operaționale care să reunească agricultorii, cercetătorii, consilierii, reprezentanții societății civile și ai întreprinderilor care intervin în sectorul agricol și în cel alimentar, pentru a elabora și a pune în aplicare proiecte inovatoare în domenii de interes comun. Aceste grupuri operaționale se vor înscrie în cadrul parteneriatului european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii.

Autoritatea Publică Locală a comunei Tăureni are ca scop crearea unei cooperări între sectorul agricol, sectorul alimentar și cel forestier, respectiv realizarea unor proiecte care să creeze noi locuri de muncă în comună, înființarea unor grupuri de producători, pentru dezvoltarea economiei localității.

2. Îmbunătățirea accesului la tehnologiile informației și comunicațiilor, a utilizării și a calității acestora

Ațiuni-cheie pentru FEADR:

Îmbunătățirea accesibilității, a utilizării și a calității TIC în zonele rurale, garantând accesibilitatea pentru toți, prin:

- aplicații și servicii bazate pe TIC, destinate să sprijine sustenabilitatea și competitivitatea zonelor rurale, precum și agricultura și industria alimentară;
- conținut electronic relevant pentru dezvoltarea turismului rural;
- promovarea competențelor digitale în afara sistemelor de învățământ oficiale, în rândul agricultorilor, al administratorilor silvici și al întreprinderilor rurale.

Autoritatea Publică Locală a comunei Tăureni urmărește dezvoltarea de aplicații și servicii bazate pe TIC, destinate să sprijine sustenabilitatea și competitivitatea zonelor rurale, inclusiv pentru dezvoltarea turismului rural.

6. Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor

Ațiuni-cheie pentru FEDR și Fondul de coeziune:

- investițiile în eficiența aprovizionării cu apă, a tratării apelor reziduale și a reutilizării apei, inclusiv noile investiții destinate reducerii scurgerilor și punerii în aplicare a planurilor de gestionare a bazinelor hidrografice;
- investițiile în gestionarea deșeurilor în conformitate cu ierarhia opțiunilor de gestionare a deșeurilor, în special în reutilizare, în reciclare și, în cazul materialelor nereciclabile, în recuperare;

- investițiile în infrastructura verde, inclusiv în siturile Natura 2000 și în alte teritorii, pentru a favoriza protecția și restabilirea biodiversității și a serviciilor ecosistemice, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, protecția împotriva inundațiilor și a incendiilor, protecția litoralului, protecția solurilor și alte măsuri de prevenire a riscurilor, pentru a reduce fragmentarea zonelor naturale, a spori disponibilitatea apei și a restaura siturile și habitatele puternic modificate;

Acțiuni-cheie pentru FEDR:

- investițiile în diversificarea economiilor locale prin protejarea și valorizarea patrimoniului cultural și a siturilor naturale (atât în contexte rurale, cât și urbane);
- sprijinirea dezvoltării durabile integrate în mediul urban, inclusiv prin drenarea urbană durabilă, prin măsuri de dezimpermeabilizare a solurilor, prin reabilitarea siturilor contaminate și prin reabilitarea infrastructurii culturale.

Acțiuni-cheie pentru FEADR:

- restaurarea, prezervarea și ameliorarea biodiversității, inclusiv în zonele Natura 2000 și în sistemele agricole cu o valoare naturală ridicată, precum și a peisajelor europene, promovând: sistemele agricole ecologice, inclusiv agricultura ecologică; stabilirea și/sau menținerea zonelor de protecție a faunei și a florei sălbatice în cadrul spațiilor agricole și/sau forestiere; acordarea unor plăți compensatorii agricultorilor și/sau silvicultorilor pentru dezavantajele economice cu care se confruntă zonele Natura 2000 și anumite coridoare pentru fauna sălbatică; acordarea unor plăți agricultorilor care se angajează să desfășoare o activitate agricolă în zonele montane și în alte zone supuse unor constrângeri naturale importante, precum și recompensarea acțiunilor colective cu scopul de a furniza bunuri publice ecologice;
- îmbunătățirea calității apei și a solurilor și contribuția la protejarea solurilor împotriva eroziunii, a tasării, a salinizării, a alunecărilor de teren și a pierderilor de materii organice.

Autoritatea Publică Locală are ca scop efectuarea de investiții în eficiența aprovizionării cu apă, a tratării apelor reziduale și a reutilizării apei, investiții în gestionarea deșeurilor în conformitate cu ierarhia opțiunilor de gestionare a deșeurilor, în special în reutilizare, în reciclare și, în cazul materialelor nereciclabile, în recuperare, pentru a favoriza protecția și restabilirea biodiversității, protejarea, conservarea patrimoniului cultural local.

8. Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă

Acțiuni-cheie pentru FSE:

Accesul la angajare pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și pentru persoanele inactive, inclusiv inițiativele locale de angajare și sprijinul pentru mobilitatea forței de muncă:

- măsuri active și preventive în ceea ce privește piața muncii, într-un stadiu incipient și deschise tuturor, inclusiv pentru identificarea nevoilor individuale, servicii personalizate și de orientare, cursuri de formare specifice și personalizate, validarea competențelor și a calificărilor dobândite și plasarea personalului disponibilizat;
- anticipare și consiliere privind oportunitățile de ocupare a forței de muncă pe termen lung, create de schimbările structurale pe piața forței de muncă, cum ar fi tranziția către o

economie cu emisii scăzute de carbon și care utilizează în mod eficient resursele și sectoarele sănătății și îngrijirilor medicale;

- furnizarea de informații cu privire la oportunitățile de angajare existente pe piețele europene ale muncii și la condițiile de viață și de muncă;
- integrarea durabilă pe piața muncii a tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET).

Activitățile independente, antreprenoriatul și înființarea de întreprinderi:

- sprijin destinat îndeosebi șomerilor, persoanelor defavorizate și inactive, pentru înființarea și dezvoltarea de întreprinderi în toate sectoarele, inclusiv îngrijiri medicale și sănătate, inserție profesională, locuri de muncă ecologice și dezvoltare comunitară. Acest sprijin cuprinde dezvoltarea competențelor, inclusiv TIC, a aptitudinilor de antreprenoriat și management, îndrumarea și consilierea profesională și furnizarea de servicii incluzive de dezvoltare a afacerilor și financiare pentru antreprenorii debutanți.

Egalitatea între femei și bărbați și reconcilierea vieții profesionale cu cea privată:

- combaterea stereotipurilor de gen în sistemele de educație și formare;
- sensibilizarea și mobilizarea partenerilor economici și sociali pentru combaterea segregării de gen de pe piața muncii și a diferențelor de pensii și de remunerare între femei și bărbați;
- dezvoltarea politicilor de conciliere a vieții familiale cu cea profesională, inclusiv prin acordarea de sprijin pentru reintegrarea pe piața muncii a persoanelor care nu au lucrat din cauza unor obligații de îngrijire;
- modalități inovatoare de organizare a muncii, inclusiv a muncii la distanță și a unor formule flexibile de lucru care să le permită persoanelor să concilieze obligațiile informale de îngrijire cu activitatea profesională;
- accesul la servicii de îngrijire convenabile, cum ar fi îngrijirea copiilor, îngrijirea extrașcolară sau îngrijirea persoanelor dependente, inclusiv a persoanelor în vârstă, prin investiții în serviciile de asistență medicală durabile.

Adaptarea la schimbări a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor:

- elaborarea unor servicii specifice pentru ocuparea forței de muncă, formare profesională și sprijin, inclusiv consiliere profesională și asistență pentru plasarea personalului disponibilizat, în contextul restructurării întreprinderilor și a sectorului;
- proiectarea și punerea în aplicare a unor modalități inovatoare, mai productive și mai ecologice de organizare a muncii, cuprinzând sănătatea și securitatea la locul de muncă.

Îmbătrânirea activă și în condiții bune de sănătate:

- forme de organizare a muncii inovatoare și favorabile persoanelor în vârstă, inclusiv medii de lucru accesibile și măsuri flexibile;
- prelungirea vieții active în condiții mai bune de sănătate prin elaborarea și punerea în aplicare a măsurilor de promovare a unui stil de viață sănătos și combaterea factorilor de risc, cum ar fi lipsa de activitate fizică, fumatul, practicile dăunătoare ale consumului de alcool;
- promovarea capacității de încadrare în muncă și a participării lucrătorilor mai în vârstă la programe de învățare de-a lungul vieții pentru facilitarea îmbătrânirii active.

Acțiuni-cheie pentru FEADR:

- facilitarea diversificării din sectorul agricol, crearea de noi întreprinderi mici și sprijinirea altor forme de creare de locuri de muncă în zonele rurale, în special prin ajutoare pentru

înființarea de întreprinderi pentru microîntreprinderi neagricole și întreprinderi mici în zonele rurale și prin investiții în activități neagricole în zonele rurale.

Această prioritate este în concordanță cu prioritățile de dezvoltare a comunei Tăureni, datorită faptului că se urmărește crearea unor măsuri active și preventive în ceea ce privește piața muncii, pentru identificarea nevoilor individuale, crearea unor servicii personalizate și de orientare, cursuri de formare specifice și personalizate, furnizarea de informații cu privire la oportunitățile de angajare existente pe piața muncii locală.

9. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

Acțiuni-cheie pentru FSE:

Incluziunea activă:

- parcursuri integrate care să combine diverse tipuri de măsuri în favoarea inserției profesionale, precum sprijin personalizat, consiliere, îndrumare, accesul la învățământul general și la formare profesională, precum și accesul la servicii, îndeosebi servicii medicale și sociale, îngrijirea copiilor și servicii de internet;
- modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv proiectarea și punerea în aplicare a reformelor care să îmbunătățească rentabilitatea și adecvarea prestațiilor sociale și a alocațiilor de șomaj, regimurile de venituri minime și sistemele de pensii, asistența medicală și serviciile sociale, limitând la maximum, în același timp, factorii de descurajare a muncii și situațiile fără ieșire;

Integrarea comunităților marginalizate, precum romii:

- parcursuri integrate de acces la piața muncii, inclusiv sprijin personalizat, consiliere, îndrumare și accesul la învățământul general și la formare profesională;
- accesul la servicii, în special servicii de ajutor și de asistență socială și servicii de îngrijire medicală (inclusiv asistența medicală preventivă, educația sanitară și siguranța pacienților);
- eliminarea segregării în domeniul educației, promovarea învățământului preșcolar, combaterea abandonului școlar și asigurarea unei tranziții reușite de la școală la activitatea profesională;
- măsuri de combatere a prejudecăților și a discriminării împotriva romilor.

Combaterea discriminării pe motive de sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală:

- sensibilizarea comunităților locale și a întreprinderilor și colaborarea cu acestea în lupta împotriva discriminării și promovarea activităților interculturale;
- acțiuni specifice care vizează persoanele expuse riscului de discriminare și persoanele cu handicap și boli cronice, în vederea creșterii participării acestora pe piața muncii, a consolidării incluziunii sociale a acestora și a reducerii inegalităților pe planul nivelului de calificare și al situației sanitare;

Sporirea accesului la servicii abordabile, durabile și de înaltă calitate, inclusiv asistență medicală și servicii sociale de interes general:

- sporirea accesului la asistență medicală convenabilă, durabilă și de înaltă calitate, în vederea reducerii inegalităților în materie de sănătate, a sprijinirii acțiunilor preventive în domeniul sănătății și a promovării inițiativei e-Sănătate, inclusiv prin acțiuni specifice focalizate pe grupuri deosebit de vulnerabile;

- sporirea accesului la servicii sociale abordabile, durabile și de înaltă calitate, cum ar fi serviciile de ocupare a forței de muncă și de formare, serviciile pentru persoanele fără adăpost, serviciile de îngrijire extrașcolare, serviciile de îngrijire a copiilor și de îngrijire pe termen lung;
- servicii specifice de educație și îngrijire pentru învățământul preșcolar, inclusiv abordări integrate care să combine servicii de îngrijire a copiilor, de învățământ, de sănătate și de sprijin parental, punându-se un accent deosebit pe prevenirea plasării copiilor în instituții;
- accesul la servicii online pentru a promova integrarea în societatea informațională;
- sprijin pentru tranziția de la asistența instituțională la servicii de îngrijire de proximitate pentru copiii care nu beneficiază de îngrijire părintească, persoanele cu handicap, persoanele în vârstă și persoanele cu tulburări mintale, cu accent pe integrarea între serviciile medicale și cele sociale.

Promovarea economiei sociale și a întreprinderilor sociale:

- consolidarea capacităților și a structurilor de sprijin pentru promovarea întreprinderilor sociale, în special prin educarea și formarea spiritului antreprenorial social, constituirea de rețele, dezvoltarea strategiilor naționale sau regionale în parteneriat cu principalele părți interesate și furnizarea unor servicii de dezvoltare a întreprinderilor și a unui acces mai ușor la finanțare;
- mobilizarea fondurilor pentru sprijinirea inițiativelor în domeniul economiei sociale și al antreprenoriatului social.

Strategii de dezvoltare locală elaborate la nivelul comunității:

- sprijin pentru pregătirea, desfășurarea și animarea strategiilor locale;
- sprijin pentru activitățile concepute și puse în aplicare în conformitate cu strategia locală în domeniile care intră în sfera de aplicare a FSE în domeniile ocupării forței de muncă, educației, incluziunii sociale și consolidării capacității instituționale.

Acțiuni-cheie pentru FEDR:

- investiții în infrastructura sanitară și socială pentru îmbunătățirea accesului la servicii sanitare și sociale și reducerea inegalităților în materie de sănătate, cu o atenție specială acordată grupurilor marginalizate, precum romii și persoanele expuse riscului sărăciei;
- investiții în infrastructură care contribuie la modernizarea, transformarea structurală și viabilitatea sistemelor de sănătate, generând îmbunătățiri măsurabile în materie de sănătate, inclusiv măsuri privind sănătatea online;
- investiții specifice în infrastructură pentru sprijinirea tranziției de la asistența instituțională la cea de proximitate, care sporesc accesul la o viață independentă în cadrul comunității și la servicii de înaltă calitate;
- sprijin pentru investițiile în infrastructura pentru îngrijirea copiilor, a persoanelor în vârstă și pentru îngrijirea de lungă durată.
- sprijin pentru regenerarea fizică și economică a comunităților urbane și rurale defavorizate, inclusiv romii, ceea ce reduce concentrația spațială a sărăciei, inclusiv promovarea unor planuri integrate în care locuințele sociale sunt însoțite în special de intervenții în domeniul educației, sănătății (inclusiv instalații sportive pentru rezidenți) și ocupării forței de muncă;
- sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor sociale prin dezvoltarea unor noi modele comerciale și a unei soluții inovatoare de abordare a provocărilor societale;

- sprijin pentru anumite investiții vizând să elimine și să prevină barierele care stau în calea accesibilității;
- promovarea strategiilor de dezvoltare locală desfășurate de comunitatea locală prin acordarea de sprijin pentru dezvoltarea capacităților grupurilor de acțiune locală, precum și prin pregătirea, desfășurarea și animarea strategiilor locale și prin acordarea de sprijin pentru activitățile concepute și puse în aplicare în conformitate cu strategia locală, în domeniile care intră în sfera de aplicare a FEDR din domeniul incluziunii sociale și al regenerării fizice și economice.

Acțiuni-cheie pentru FEADR:

- promovarea dezvoltării locale în zonele rurale prin măsuri vizând să încurajeze acțiunile de dezvoltare locală inițiate de actorii locali (strategii de dezvoltare locală LEADER) și prin investiții în toate tipurile de infrastructuri de dimensiuni reduse în zonele rurale, precum și prin investiții în constituirea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor de bază locale destinate populației rurale, în special în zonele rurale îndepărtate, împreună cu alte acțiuni pentru îmbunătățirea calității și atractivității vieții în comunitățile rurale („reînnoirea satelor”).

Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei este unul dintre obiectivele Autorității Publice Locale a comunei Tăureni. Se urmărește adoptarea unor măsuri care să faciliteze inserția profesională, accesul la consiliere, îndrumare, accesul la învățământul general și la formare profesională, precum și accesul la servicii, îndeosebi servicii medicale și sociale. Se dorește promovarea învățământului preșcolar, combaterea abandonului școlar și asigurarea unei tranziții reușite de la școală la activitatea profesională.

10. Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții

Acțiuni-cheie pentru FSE:

Reducerea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământ preșcolar, primar și secundar de bună calitate:

- sprijin specific pentru punerea în aplicare a unor politici bazate pe dovezi, exhaustive și coerente de reducere a abandonului școlar timpuriu, care să acopere prevenirea, intervenția timpurie și compensațiile precum școlile care oferă a doua șansă și să încurajeze frecventarea centrelor educative publice nesegregate;
- consolidarea capacităților profesorilor, ale formatorilor, ale directorilor de școli și ale personalului, introducerea unor sisteme de asigurare a calității și de monitorizare, dezvoltarea conținutului educațional, inclusiv a utilizării TIC, dezvoltarea de competențe creative și combaterea stereotipurilor de gen în domeniul educației și formării;
- abordarea obstacolelor din calea accesului copiilor din familii defavorizate, în special în cursul primilor ani ai copilăriei (0-3 ani);
- sprijinirea unor sisteme de învățare care vizează să ajute copiii și tinerii cu dificultăți de învățare pentru a permite integrarea acestora în sistemul educațional general;
- sprijinirea tranziției de la școlile specializate pentru persoanele cu handicap la școlile obișnuite.

Acțiuni-cheie pentru FEDR:

- sprijin pentru investiții în infrastructuri de educație și formare, în special cu scopul de a reduce disparitățile teritoriale și de a încuraja educația neselegată, precum și de a spori capacitatea de reacție a sistemelor de educație și formare la evoluția nevoilor și exigențelor în materie de competențe și de a completa măsurile FSE.

Acțiuni-cheie pentru FEADR:

Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier, în special prin:

- sprijin pentru formarea profesională și dobândirea de competențe, în domenii precum gestionarea exploatațiilor agricole, practicile agricole durabile, ameliorarea calității și utilizarea noilor tehnologii specifice pentru agricultură și silvicultură;
- sprijin pentru activități demonstrative care să promoveze transferul de cunoștințe între agricultori cu privire la noi practici din acest sector, precum și de informații și schimburi și vizite pe termen scurt în cadrul UE, pentru promovarea schimbului de bune practici de gestiune agricolă și forestieră; și încurajare pentru învățarea pe tot parcursul vieții și formarea profesională în zonele rurale, în general (în afara cursurilor sau formării furnizate în mod obișnuit în învățământul liceal și universitar), cum ar fi formarea profesională în administrarea afacerilor sau dobândirea unor alte competențe necesare pentru a-și diversifica activitatea în afara sectorului agricol.

Autoritatea Publică Locală a comunei Tăureni este preocupată de infrastructura de învățământ din localitate, fapt demonstrat și prin proiectul de înființare a grădiniței cu program prelungit din comună. Se urmărește reducerea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, prin investiții în infrastructura de educație, cu scopul de a se crea un mediu de învățământ modern, eficient, atractiv pentru elevi.

11. Consolidarea capacității instituționale și asigurarea unei administrații publice eficiente

Acțiuni-cheie pentru FSE:

- efectuarea de investiții în capacitatea instituțională și în eficiența administrațiilor publice și a serviciilor publice, în perspectiva realizării de reforme, a unei mai bune legiferări și a unei bune guvernante;
- reforme pentru a asigura o mai bună legislație, sinergii între politici și gestionarea eficientă a politicilor publice, precum și transparență, integritate și responsabilitate în administrația publică și în cheltuirea fondurilor publice;
- dezvoltarea și punerea în aplicare a strategiilor și politicilor în domeniul resurselor umane.

Consolidarea capacităților pentru părțile interesate care își desfășoară activitatea în domeniul ocupării forței de muncă, al educației, al sănătății și al politicilor sociale, precum și pacte sectoriale și teritoriale în vederea mobilizării în favoarea realizării de reforme la nivel național, regional și local:

- consolidarea capacităților părților interesate, precum partenerii sociali și organizațiile neguvernamentale, pentru a le permite să contribuie în mod mai eficient în domeniul ocupării forței de muncă, al educației și al politicilor sociale.

Acțiuni-cheie pentru FEDR:

- consolidarea capacității instituționale și a eficienței administrațiilor și serviciilor publice legate de punerea în aplicare a FEDR și acțiuni în sprijinul capacității instituționale și al administrației publice eficiente susținute prin FSE, inclusiv, în cazul în care este necesar, furnizarea de echipamente și de infrastructură pentru a sprijini modernizarea serviciilor publice în domenii precum ocuparea forței de muncă, educația, sănătatea, politica socială și cea vamală.

Asigurarea unei administrații publice eficiente este una din preocupările Autorității Publice Locale a comunei Tăureni. Se urmărește crearea, dezvoltarea și menținerea unei administrații publice moderne, care să răspundă nevoilor și solicitărilor comunității locale, și care să devină motorul dezvoltării comunei în ansamblu.

❖ Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2014-2020

Prioritatea 1. Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale, cu următoarele subpriorități:

1C. Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier

- Având în vedere nivelul scăzut al competențelor și cunoștințelor de bază în rândul fermierilor și deținătorilor de păduri, precum și insuficiența cursurilor de formare profesională în general, este nevoie de servicii sustenabile pentru a crește nivelul de pregătire al fermierilor și deținătorilor de păduri, precum și al lucrătorilor din industria alimentară (în materie de management, marketing, procesare, siguranță și igienă alimentară, etc.) în conformitate cu Articolul 15 Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare. De servicii de formare și informare vor beneficia fermieri în vederea transformării exploatațiilor acestora în unele viabile, orientate către piață, adaptate standardelor europene. Cursurile de formare profesională pentru fermierii și deținătorii de păduri vor asigura dezvoltarea abilităților și competențelor necesare în vederea îmbunătățirii generale a viabilității fermelor, a integrării mai bune pe piață (de exemplu, prin extinderea către activități de procesare, marketing, ambalare, promovare, etc.), precum și în vederea creșterii nivelului de conștientizare cu privire la efectele schimbărilor climatice (inclusiv prin adoptarea de instrumente de management al riscurilor), managementului durabil al pădurilor și avantajelele practicilor prietenoase cu mediul.

Ținând cont de faptul că în comuna Tăureni există o suprafață însemnată agricolă, dezvoltarea competențelor și cunoștințelor de bază ale fermierilor este esențială pentru valorificarea la maxim a potențialului oferit de acest sector. Oferirea de servicii de formare și informare în acest sens este esențială pentru transformarea exploatațiilor agricole în unele viabile, profitabile, adaptate standardelor europene, care să contribuie la dezvoltarea economică locală.

Prioritatea 3. Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv a sectoarelor de prelucrare și comercializare a produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură, cu următoarele subpriorități:

3B. Sprijinirea prevenirii și a gestionării riscurilor la nivelul fermelor

- Producția agricolă este profund dependentă de schimbările climatice, situație care impune facilitarea accesului fermierilor și deținătorilor de păduri la fonduri care să compenseze, parțial, pierderile rezultate în urma dezastrelor naturale sau altor fenomene nefavorabile și care să permită refacerea activelor fizice afectate și securizarea venitului. O asigurare adecvată trebuie să acopere pierderile cauzate de bolile animalelor și plantelor, infestarea cu dăunători, diverse fenomene climatice (inundații, secete, eroziune etc.), incidente de mediu (deversări de deșeuri toxice, etc.).

Prevenirea bolilor care afectează animalele și plantele, a infestării cu dăunători, a fenomenelor climatice și a incidentelor de mediu este esențială pentru o producție agricolă și animală ridicată. Investițiile în acest domeniu sunt necesare deoarece activitatea de bază în comună este agricultura și creșterea animalelor, iar o calamitate sau apariția unor dăunători care să compromită producția, ar genera pierderi semnificative pentru economia locală.

Prioritatea 6. Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, cu următoarele subpriorități:

6A. Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă

- În zonele rurale activitatea principală o reprezintă agricultura, astfel că o mare parte a populației rurale este ocupată în agricultură și obțin venituri din această activitate. Datorită suprafețelor mici de teren agricol, a lipsei utilajelor agricole și a accesului la credite, multe exploatații agricole sunt de subzistență. Pentru crearea de locuri de muncă și pentru creșterea veniturilor populației rurale se impune diversificarea activităților și promovarea afacerilor la scară mică. Dezvoltarea exploatațiilor agricole și a întreprinderilor neagricole ar trebui să aibă drept scop promovarea ocupării forței de muncă și crearea de locuri de muncă de calitate în zonele rurale, menținerea locurilor de muncă deja existente, reducerea fluctuațiilor sezoniere. Ar trebui încurajate atât proiectele care integrează simultan agricultura și turismul rural, prin promovarea turismului durabil în zonele rurale, cât și investițiile în surse de energie regenerabile.

Autoritatea Publică Locală a comunei Tăureni pune accent pe diversificarea activităților și promovarea afacerilor la scară mică în mediul rural, deoarece acestea sunt esențiale pentru dezvoltarea economiei locale și crearea de noi locuri de muncă, respectiv pentru creșterea nivelului de trai a comunității locale.

6B. Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale

- Pentru diminuarea decalajelor care persistă încă, între mediul rural și cel urban și pentru crearea unor condiții decente de viață a populației rurale este necesar să se continue procesul de renovare a satelor și de dezvoltare a infrastructurii rurale. În conformitate cu Articolul 21 Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale, pot fi realizate investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară

mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei. De asemenea, pot fi realizate investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement, pentru întreținerea, refacerea și modernizarea patrimoniului cultural și natural al satelor, al peisajelor rurale și al siturilor de înaltă valoare naturală, inclusiv cu aspectele socio-economice conexe, precum și acțiuni de sensibilizare ecologică; Un rol important în acțiunile de dezvoltare a comunităților locale îl are programul LEADER prin care sunt promovate inițiativele și strategiile de dezvoltare locale, conform Articolelor 42 – 45. LEADER încurajează teritoriile rurale să exploreze modalități noi prin care să devină sau să rămână competitive, să-și valorifice bunurile la maxim și să depășească dificultățile pe care le-ar putea întâmpina, cum ar fi o populație cu tendință de îmbătrânire, niveluri reduse ale prestării serviciilor sau absența posibilităților de angajare. Astfel, LEADER contribuie la îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale, atât a familiilor de fermieri, cât și a populației rurale în sens mai larg, abordând problemele rurale din perspectivă globală. De exemplu, competitivitatea în producerea hranei, asigurarea unui mediu plăcut și crearea de locuri de muncă pentru populația locală sunt aspecte care se sprijină reciproc și care necesită abilități specifice, tehnologii corespunzătoare și servicii care trebuie abordate ca un ansamblu coerent, cu ajutorul unor măsuri adecvate. Cooperarea poate ajuta GAL-urile să își intensifice activitățile locale și să le permită rezolvarea anumitor probleme sau sporirea valorii resurselor locale.

Dezvoltarea locală și eliminarea decalajelor dintre mediul urban și cel rural este principala preocupare a Autorității Publice Locale a comunei Tăureni. Acest obiectiv se va atinge prin modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, infrastructurii de sănătate și învățământ, menținerea și promovarea patrimoniului cultural local, atragerea de turiști în localitate, dezvoltarea mediului economic, atragerea de investitori, dezvoltarea administrației publice locale, investiții în resurse umane, respective valorificarea punctelor tari și a oportunităților existente în comună.

❖ Program Operațional Capital Uman 2014-2020

Axa prioritară 1 - Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”

Acțiunile planificate în cadrul Axei Prioritare 1: Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri” urmează să fie implementate în cele trei regiuni eligibile conform Regulamentelor europene relevante (1301/2013 și 1303/2014) în care rata șomajului în rândul tinerilor depășește 25%, și anume: regiunea Centru (31,7%), regiunea Sud-Est (31,3%) și regiunea Sud Muntenia (30,2%), fiind regiuni mai puțin dezvoltate.

Axa prioritară 2 - Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs

În cadrul Axei Prioritare 2: Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs sunt prevăzute 3 obiective specifice: în contextul primelor 2 obiective specifice vor fi vizate cele 5 regiuni care nu sunt eligibile în cadrul Inițiativei Locuri de Muncă pentru Tineri, respectiv regiunile București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia, dat fiind faptul că nevoia de susținere a tinerilor pe piața muncii a fost identificată în toate regiunile.

Axa prioritară 3 – Locuri de muncă pentru toți

AP 3 va viza toate regiunile, inclusiv regiunea București-Ilfov. Această abordare a fost identificată datorită naturii specifice a intervențiilor prevăzute care se orientează, pe de o parte, către cadrul general, prin conceperea și implementarea strategiilor la nivel național și, pe de altă parte, către adaptarea la nivel local/regional, în funcție de nevoile comunităților și grupurilor sprijinite, fără condiționări legate de distribuția regională a teritoriului.

O astfel de abordare crește eficiența și eficacitatea politicii de coeziune prin utilizarea unei abordări unitare și prin orientarea fondurilor către comunitățile și grupurile cu cele mai mari nevoi și, în același timp, contribuie la satisfacerea cerințelor privind concentrarea tematică asociate utilizării fondurilor UE, după cum este prevăzut în regulamentele UE aplicabile.

Mecanismele de monitorizare prevăzute vor permite o alocare și gestionare flexibilă a fondurilor, ceea ce va contribui la crearea și valorificare asinergiilor și aspectelor complementare ale proiectelor implementate în cadrul diverselor axe prioritare și corespunzând diverselor priorități de investiții.

Axa prioritară 4 – Incluziunea socială și combaterea sărăciei

Axa Prioritară 4 va viza toate regiunile, inclusiv regiunea București-Ilfov, eligibilă în cadrul obiectivului de competitivitate. Această abordare a fost aleasă datorită naturii specifice a intervențiilor prevăzute, care se orientează, pe de-o parte, către cadrul general, prin conceperea și implementare strategiilor la nivel național, și, pe de altă parte, către specificul de la nivel local, în funcție de nevoile comunităților și grupurilor sprijinite, fără condiționări legate de distribuția regională a teritoriului.

O astfel de abordare crește eficiența și eficacitatea politicii de coeziune prin utilizarea unei abordări unitare și prin orientarea fondurilor către comunitățile cu nevoile cele mai mari și, în același timp, contribuie la satisfacerea cerințelor privind concentrarea tematică asociate utilizării fondurilor UE.

Axa prioritară 5 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității

AP 5 va viza toate regiunile, inclusiv regiunea București-Ilfov, eligibilă în cadrul obiectivului de competitivitate. Această abordare a fost aleasă datorită naturii specifice a intervențiilor prevăzute, care se orientează către adaptarea la nivel local, în funcție de nevoile comunităților și grupurilor sprijinite, fără condiționări legate de distribuția regională a teritoriului.

O astfel de abordare crește eficiența și eficacitatea politicii de coeziune prin utilizarea unei abordări unitare și prin orientarea fondurilor către comunitățile cu nevoile cele mai mari și, în același timp, contribuie la satisfacerea cerințelor privind concentrarea tematică asociate utilizării fondurilor UE, după cum este prevăzut în regulamentele UE aplicabile.

Mecanismele de monitorizare prevăzute vor permite o alocare și gestionare flexibilă a fondurilor, ceea ce va contribui la crearea și valorificarea sinergiilor și aspectelor complementare ale proiectelor implementate în cadrul diverselor axe prioritare și, corespunzând diverselor priorități de investiții.

Axa prioritară 6 – Educație și competențe

AP 6 va viza toate regiunile, inclusiv regiunea București-Ilfov, eligibilă în cadrul obiectivului de competitivitate. Această abordare a fost aleasă datorită naturii specifice a intervențiilor prevăzute, care se orientează, către adaptarea la nivel local, în funcție de nevoile comunităților și a grupurilor sprijinite, fără condiționări legate de distribuția regională a teritoriului. O astfel de

abordare crește eficiența și eficacitatea politicii de coeziune prin utilizarea unei abordări unitare și prin orientarea fondurilor către comunitățile cu cele mai mari nevoi și, în același timp, contribuie la satisfacerea cerințelor privind concentrarea tematică asociate utilizării fondurilor UE, după cum este prevăzut în regulamentele UE aplicabile.

Mecanismele de monitorizare prevăzute vor permite o alocare și gestionare flexibilă a fondurilor, ceea ce va contribui la crearea și valorificarea sinergiilor și aspectelor complementare ale proiectelor implementate în cadrul diverselor axe prioritare și, corespunzând diverselor priorități de investiții.

Dezvoltarea locală prin crearea de noi locuri de muncă, în special destinate tinerilor, reprezintă o preocupare continuă a autorității publice locale Tăureni. Sprijinirea investitorilor, respectiv a programelor de formare și/sau reconversie profesională a șomerilor din comună, reprezintă o prioritate în ceea ce privește dezvoltarea locală.

❖ Program Operațional Competitivitate 2014-2020

Axa prioritară 2 - Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă

Acțiunile prin Axa Prioritară 2 sunt concepute astfel încât să asigure o abordare sistemică a intervențiilor susținute, abordarea provocărilor și necesităților de dezvoltare într-o manieră de sus în jos. Scopul este de a asigura, pe de o parte, o aplicare coerentă și uniformă a instrumentelor TIC în toate sistemele publice implementate în România, precum și de comunicarea/corelarea lor cu sistemele europene relevante.

Dezvoltarea serviciilor publice oferite de către autoritatea publică locală a comunei Tăureni, prin modernizarea tehnologiei informației și comunicațiilor, este esențială pentru dezvoltarea comunei în ansamblu. Creșterea vitezei, respectiv a calității serviciilor oferite cetățenilor, va avea efecte benefice în viitor asupra comunei.

❖ Programul Operațional Regional 2014-2020

Axa prioritară 5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural

- 5.1 Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural

Prin această măsură se urmărește impulsivitatea dezvoltării locale prin conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural și a identității culturale.

Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale

- 8.1 - Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreare, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale

Această măsură are ca obiectiv creșterea accesibilității serviciilor de sănătate comunitare și a celor de nivel secundar, în special pentru zonele sărace și izolate.

Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

- 10.1 - Investițiile în educație și formare, inclusiv în formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare

Obiectivul măsurii este creșterea gradului de participare la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu, în special pentru copii cu risc crescut de părăsire timpurie a sistemului.

❖ Program Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente

Obiectivele specifice ale Axei prioritare 1 sprijină măsuri ce vizează adaptarea structurilor, optimizarea proceselor și pregătirea resurselor umane pentru realizarea și punerea în aplicare a politicilor publice bazate pe dovezi, corelarea planificării strategice cu bugetarea pe programe, simplificarea legislației și reducerea sarcinilor administrative, consolidarea capacității autorităților și instituțiilor publice pentru implementarea transparent și eficientă a achizițiilor publice precum și îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar. POCA susține eliminarea principalelor puncte slabe din administrația publică și sistemul judiciar și creează premisele pentru implementarea cu succes a reformelor.

Axa prioritară 2: Administrație și sistem judiciar accesibile și transparente

Obiectivele specifice ale Axei prioritare 2 vor sprijini susținerea unui management performant la nivelul autorităților și instituțiilor publice locale, creșterea transparenței, eticii și integrității la nivelul autorităților și instituțiilor publice, precum și îmbunătățirea accesului și a calității serviciilor furnizate de sistemul judiciar, inclusiv prin asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul acestuia.

❖ Cadrul național strategic pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar și a spațiului rural în perioada 2014 -2020 -2030

- asigurarea echilibrului ecologic durabil pe termen lung al spațiului rural, prin investiții publice, public-private sau private în lucrări de infrastructură de protecție și echipare a teritoriului (sisteme de irigații, sisteme hidro-ameliorative de protecție, perdele de protecție, împădurirea terenurilor degradate și defrișate, sporirea gradului de acoperire verde a teritoriului etc.);
- conservarea și protejarea resurselor naturale regenerabile (solul, apa, aerul, biodiversitatea) și utilizarea durabilă a resurselor naturale agricole, în primul rând a solului, conservarea biodiversității, aplicarea politicilor de atenuare a efectelor schimbărilor climatice;
- consolidarea exploatațiilor agricole, modernizarea tehnologiilor și ameliorarea generală a activităților agricultorilor;
- dezvoltarea teritorială echilibrată a economiei rurale agricole, extinderea IMM-urilor rurale agroalimentare și nonagricole și creșterea gradului de ocupare a populației rurale, prin angajarea și stabilizarea în rural, cu preponderență a populației rurale active tinere;

Obiectivele stabilite în vederea dezvoltării comunei Tăureni, ce sunt în concordanță cu obiectivele *”Cadrului național strategic pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar și a spațiului rural în perioada 2014 -2020 -2030”*, sunt asigurarea echilibrului ecologic durabil pe termen lung, conservarea și protejarea resurselor naturale regenerabile și utilizarea durabilă a resurselor naturale agricole, consolidarea exploatațiilor agricole, modernizarea tehnologiilor și ameliorarea generală a activității agricultorilor, dezvoltarea teritorială echilibrată a economiei rurale agricole și creșterea gradului de ocupare a populației rurale.

LA NIVEL REGIONAL

❖ Strategia de dezvoltare a Regiunii Centru 2014-2020

Domeniul Strategic 1. Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale regionale

➤ **Prioritatea 1.2. Dezvoltarea infrastructurii de transport și comunicații și tehnico-edilitară la nivelul Regiunii Centru**

Măsuri:

1.2.3. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare în perspectiva dezvoltării durabile și administrării cât mai eficiente a teritoriului.

➤ **Prioritatea 1.3. Dezvoltarea infrastructurii de educație, sănătate, sociale și situații de urgență la nivelul Regiunii Centru**

Măsuri:

1.3.1. Creșterea calității sistemului de învățământ prin extinderea, reabilitarea, amenajarea, dotarea și modernizarea infrastructurii de educație.

1.3.2. Diversificarea și creșterea calității și accesului populației la servicii de sănătate la standarde europene prin extinderea, reabilitarea, amenajarea, dotarea și modernizarea infrastructurii de sănătate.

1.3.3. Creșterea incluziunii sociale și a calității vieții în rândul populației prin extinderea, reabilitarea, amenajarea, dotarea și modernizarea infrastructurii sociale.

Un obiectiv foarte important în dezvoltarea comunei Tăureni este extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare. Investițiile în acest domeniu vor face comuna mai atractivă pentru turiști, investitori, mediul economic, ceea ce va duce la creșterea calității vieții locuitorilor. De asemenea, se urmărește realizarea de investiții în infrastructura de învățământ și sănătate, aceste 2 sectoare fiind vitale pentru o comună prosperă și dezvoltată.

Domeniul Strategic 3. Protecția mediului înconjurător, creșterea eficienței energetice, stimularea utilizării surselor alternative de energie

➤ **Prioritatea 3.2. Conservarea biodiversității**

Măsuri:

3.2.1. Protecția, conservarea sau refacerea diversității biologice pentru situri Natura 2000 sau diferite arii naturale care beneficiază de un statut legal de protecție.

3.2.2. Conservarea și protecția biodiversității din habitatele naturale, în special a celor forestiere.

➤ **Prioritatea 3.5. Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public, casnic și economic**

Măsuri:

3.5.2. Îmbunătățirea eficienței energetice la sistemele de încălzire/răcire în locuințele individuale și instituțiile publice.

3.5.3. Creșterea eficienței energetice prin reabilitarea termică a locuințelor și clădirilor publice.

3.5.4. Eficientizarea iluminatului public în mediul urban și rural.

Una din preocupările Autorității Publice Locale a comunei Tăureni este protecția mediului înconjurător. Zona fiind rurală, preponderent agricolă, este esențială protecția, conservarea, sau dacă e cazul, refacerea diversității biologice. De asemenea, se urmărește îmbunătățirea eficienței energetice, respectiv reabilitarea termică, în primă fază, a clădirilor publice.

Domeniul strategic 4. Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii

➤ **Prioritatea 4.1. Eficientizarea activităților agricole prin modernizarea exploatațiilor agricole, dezvoltarea serviciilor și logisticii agricole și susținerea activităților de prelucrare a produselor agricole**

Măsuri:

4.1.1. Modernizarea exploatațiilor agricole prin susținerea investițiilor în domeniu.

4.1.2. Sprijinirea dezvoltării sistemelor locale de irigații.

4.1.3. Crearea și modernizarea centrelor logistice pentru agricultură.

4.1.4. Dezvoltarea centrelor de servicii pentru agricultură.

4.1.5. Crearea și modernizarea unităților mici și mijlocii de procesare a produselor agricole situate în mediul rural.

4.1.6. Susținerea tinerilor fermieri și a specialiștilor agricoli.

➤ **Prioritatea 4.2. Valorificarea superioară, într-o manieră durabilă, a potențialului silvic regional**

Măsuri:

4.2.1. Modernizarea exploatațiilor silvice prin susținerea achiziționării de mașini și echipamente specifice.

4.2.2. Dezvoltarea infrastructurii de transport forestier.

4.2.3. Stimularea utilizării în scop energetic a reziduurilor forestiere și agricole.

4.2.4. Susținerea acțiunilor de împădurire și întreținere a pădurilor.

➤ **Prioritatea 4.3. Creșterea atractivității economice și diversificarea activităților economice în localitățile rurale din Regiunea Centru**

Măsuri:

4.3.1. Susținerea afacerilor în domenii economice neagricole.

4.3.2. Îmbunătățirea cunoștințelor antreprenoriale ale locuitorilor din mediul rural.

4.3.3. Promovarea utilizării instrumentelor geomatice pentru creșterea atractivității zonelor rurale.

➤ **Prioritatea 4.4. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare a localităților rurale din Regiunea Centru**

Măsuri:

- 4.4.1. Extinderea și modernizarea rețelelor de apă potabilă.
- 4.4.2. Extinderea și modernizarea rețelelor de canalizare.
- 4.4.3. Extinderea și modernizarea serviciilor de colectare și gestionare a deșeurilor menajere.
- 4.4.4. Dezvoltarea rețelei de drumuri comunale.

➤ **Prioritatea 4.5. Dezvoltarea infrastructurii sociale, cultural-recreative și susținerea dezvoltării comunitare**

Măsuri:

- 4.5.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii sociale din mediul rural.
- 4.5.2. Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii cultural-recreative din mediul rural.
- 4.5.3. Sprijinirea cooperării între diverși actori și comunități rurale în cadrul unor acțiuni integrate vizând dezvoltarea teritorială.

Fiind situată în mediul rural, Autoritatea Publică Locală a comunei Tăureni este preocupată de dezvoltarea zonei, respectiv sprijinirea agriculturii, existând un mare potențial în acest sector. Astfel, în acest sens, se dorește luarea unor măsuri și realizarea unor investiții în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii de transport agricol, utilizarea în scop energetic a reziduurilor agricole, modernizarea exploatațiilor agricole, dar și sprijinirea afacerilor în domenii non-agricole. De asemenea, printre obiectivele principale se află și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, existența acestuia fiind un factor important pentru dezvoltarea locală.

Domeniul strategic 5. Creșterea atractivității turistice regionale, sprijinirea activităților culturale și recreative

➤ **Prioritatea 5.1. Punerea în valoare a patrimoniului natural și antropoc**

Măsuri:

- 5.1.1. Amenajarea de trasee, căi de acces și locuri de vizitare și dezvoltarea managementului destinațiilor turistice.
- 5.1.3. Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a clădirilor cu valoare arhitectonică și istorică.

➤ **Prioritatea 5.2. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de primire și agrement în scopul îmbunătățirii și diversificării serviciilor turistice oferite**

Măsuri:

- 5.2.1. Modernizarea / reabilitarea structurilor de primire turistică și de agrement.
- 5.2.2. Dezvoltarea structurilor de primire turistică și de agrement.

➤ **Prioritatea 5.3. Promovarea destinațiilor turistice din Regiunea Centru**

Măsuri:

- 5.3.1. Crearea și modernizarea centrelor și punctelor de informare turistică.
- 5.3.2. Dezvoltarea activităților de publicitate turistică.
- 5.3.3. Sprijinirea organizării și participării la evenimente destinate promovării turistice.

➤ **Prioritatea 5.4. Dezvoltarea infrastructurii culturale, recreative și sprijinirea activităților culturale**

Măsuri:

5.4.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii culturale și recreative.

5.4.2. Conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural imaterial, susținerea evenimentelor culturale.

Valorificarea patrimoniului natural și cultural este unul dintre obiectivele Autorității Publice Locale a comunei Tăureni și este esențială pentru păstrarea și transmiterea generațiilor viitoare a obiceiurilor și tradițiilor locale. De asemenea, slaba valorificare a potențialului turistic din zonă, impune realizarea unor investiții în acest domeniu, inclusiv crearea de structuri de primire turistică.

Domeniul Strategic 6. Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale

➤ **Prioritatea 6.1. Îmbunătățirea accesului la formare profesională și educație pe tot parcursul vieții în domeniile: educație, cercetare, social, sănătate, administrație publică, economie și antreprenoriat**

Măsuri:

6.1.1. Facilitatea accesului la educație, perfecționare profesională și calificare a persoanelor care activează în special în domeniile: educație, cercetare, social, sănătate, administrație publică, economie și antreprenoriat.

6.1.2. Încurajarea și susținerea populației active în îmbunătățirea competențelor prin acces la formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții.

6.1.3. Diversificarea și creșterea calității serviciilor oferite prin administrația publică și consolidarea bunei guvernante.

➤ **Prioritatea 6.2. Sprijinirea dezvoltării capitalului uman în vederea creșterii ocupării forței de muncă la nivel regional**

Măsuri:

6.2.1. Sprijinirea mobilității profesionale și teritoriale a forței de muncă.

6.2.2. Dezvoltarea și diversificarea ofertei de muncă prin încurajarea și sprijinirea creării de noi locuri de muncă.

6.2.3. Facilitarea accesului la oferta de locuri de muncă.

➤ **Prioritatea 6.3. Dezvoltarea serviciilor sociale în vederea creșterii incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile și a comunităților defavorizate**

Măsuri:

6.3.1. Promovarea și sprijinirea respectării drepturilor fundamentale, combaterea discriminării, excluderii și a prejudecăților în rândul grupurilor vulnerabile și a comunităților defavorizate.

6.3.2. Creșterea ocupării prin sprijinirea creării de noi locuri de muncă și facilitarea accesului pe piața muncii în rândul persoanelor vulnerabile sau dezavantajate social.

6.3.3. Creșterea calității vieții grupurilor vulnerabile și dezavantajate social prin facilitarea accesului la programe de educație, formare profesională, calificare și recalificare, în special pentru populația de etnie romă.

6.3.4. Promovarea și susținerea economiei sociale și a întreprinderilor sociale.

➤ **Prioritatea 6.4. Contracurarea efectelor declinului demografic**

Măsuri:

6.4.1. Sprijinirea familiilor tinere cu copii prin acces la servicii suport.

6.4.2. Sprijinirea accesului tinerilor pe piața muncii.

6.4.3. Sprijinirea inițiativelor ce vizează diminuarea efectelor schimbărilor demografice pe piața muncii (creșterea numărului de lucrători vârstnici).

Dezvoltarea capitalului uman din localitate este foarte importantă pentru realizarea unei comunități prospere. Accesul populației la educație și pregătire profesională este esențială pentru combaterea șomajului și a sărăciei. De asemenea, creșterea calității serviciilor oferite de administrația publică locală este o prioritate pentru Autoritatea Publică Locală a comunei Tăureni. Se dorește dezvoltarea unor programe pentru combaterea discriminării și a excluderii grupurilor vulnerabile și a comunităților defavorizate din localitate, pentru integrarea acestora în societate.

LA NIVEL JUDEȚEAN

❖ **Strategia de dezvoltare a județului Mureș 2014-2020**

Domeniul prioritar 1. Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale

❖ **Prioritatea 1.2. Dezvoltarea infrastructurii tehnice (transport, utilități, energie, comunicații) la nivelul județului Mureș, cu următoarele măsuri:**

- Măsura 1.2.2. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare la nivelul județului în perspectiva dezvoltării durabile și administrare cât mai eficientă a teritoriului.

- Măsura 1.2.3. Dezvoltarea infrastructurii de comunicații, în special, accesul populației la conexiuni în bandă largă în vederea eficientizării transferului de date și informații.

❖ **Prioritatea 1.3. Dezvoltarea infrastructurii de învățământ, sănătate, situații de urgență, protecție socială, cu următoarele măsuri:**

- Măsura 1.3.1. Dezvoltarea infrastructurii de învățământ și a serviciilor educaționale, prin construirea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea acestora în mediul urban și rural.

- Măsura 1.3.2. Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor de sănătate prin construirea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea acestora în mediul urban și rural.

- Măsura 1.3.4. Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor sociale prin înființarea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea acestora, în mediul urban și rural.

Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, de învățământ, sănătate și protecție socială, este esențială pentru Autoritatea Publică Locală a comunei Tăureni în ceea ce privește dezvoltarea localității pentru perioada 2014-2020. Infrastructura tehnico-edilitară, de învățământ, de sănătate și protecție socială, modernizată, conduce la crearea de noi locuri de muncă,

atragerea investitorilor, a turiștilor, motivarea tinerilor de a nu migra, conducând la dezvoltarea durabilă a comunei Tăureni.

Domeniul prioritar 3. Protecția mediului înconjurător, eficiență energetică, valorificarea resurselor energetice regenerabile

- ❖ **Prioritatea 3.2. Asigurarea calității apelor, cu următoarele măsuri:**
 - Măsura 3.2.1. Reducerea efectelor poluării apelor deversate de la aglomerări umane, din activități industriale, activități agricole prin amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii tehnice de mediu (canalizare, epurare, apă uzată etc.).
- ❖ **Prioritatea 3.3. Managementul durabil al deșeurilor, protecția terenurilor și a solului, cu următoarele măsuri:**
 - Măsura 3.3.1. Colectarea selectivă a deșeurilor, creșterea gradului de recuperare și reciclare a deșeurilor.
 - Măsura 3.3.2. Organizarea unui sistem integrat de colectare, transport și eliminare a deșeurilor industriale nepericuloase și periculoase.
 - Măsura 3.3.3. Plan de măsuri pentru reconstrucția ecologică a terenurilor degradate.
- ❖ **Prioritatea 3.4. Exploatarea potențialului natural pentru dezvoltarea de energii regenerabile și îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul economic și cel casnic.**
- ❖ **Prioritatea 3.5. Protecția biodiversității, a patrimoniului natural și a peisajului, cu următoarele măsuri:**
 - Măsura 3.5.1. Dezvoltarea cadrului de management și de administrare a ariilor protejate, inclusiv a siturilor Natura 2000.
 - Măsura 3.5.2. Întărirea sistemului instituțional în vederea asigurării mecanismelor de respectare a regimului de arie protejată.
 - Măsura 3.5.3. Exploatarea forestieră cu respectarea principiilor dezvoltării durabile.

Având în vedere faptul că localitatea Tăureni este în mediul rural, unde predomină natura, este esențială pentru comună menținerea curată a apelor ce străbat localitatea, colectarea eficientă a deșeurilor, întreprinderea unor acțiuni pentru protecția terenurilor și a solului, implementarea unor sisteme de utilizare a energiei verzi, regenerabile, respectiv acțiuni ce au ca scop protecția biodiversității, a patrimoniului natural și a peisajului.

Domeniul prioritar 4. Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii

Prioritățile domeniului prioritar nr. 4 sunt următoarele:

- ❖ **Prioritatea 4.2. Diversificarea activităților economice în localitățile rurale din județ.**
- ❖ **Prioritatea 4.3. Creșterea standardului de viață al locuitorilor din zonele rurale din județ prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, educaționale, sociale, culturale, de sănătate și de agrement.**

Domeniul prioritar 5. Dezvoltarea turismului

Prioritățile domeniului prioritar nr. 5 sunt următoarele:

- ❖ ***Prioritatea 5.1. Întărirea capacității instituționale pentru dezvoltarea turismului în județul Mureș.***
- ❖ ***Prioritatea 5.2. Implementarea de modele noi, inovative pentru dezvoltarea turismului, cu următoarele măsuri:***
 - *Măsura 5.2.1. Implementarea sistemului de management al destinațiilor turistice în județul Mureș.*
 - *Măsura 5.2.2. Crearea de clustere în domeniul turismului.*
 - *Măsura 5.2.3. Implementarea unor sisteme informatice de management al informației turistice.*
- ❖ ***Prioritatea 5.3. Dezvoltarea atracțiilor turistice și a infrastructurii turistice, cu următoarele măsuri:***
 - *Măsura 5.3.1. Reabilitarea, restaurarea, conservarea și punerea în valoare a monumentelor istorice, a siturilor și a clădirilor cu valoare arhitectonică și istorică.*
 - *Măsura 5.3.2. Dezvoltarea ofertei turistice în localitățile urbane și rurale.*
- ❖ ***Prioritatea 5.4. Îmbunătățirea serviciilor turistice.***
- ❖ ***Prioritatea 5.5. Promovarea județului ca destinație turistică.***

Valorificarea patrimoniului natural și cultural este unul dintre obiectivele Autorității Publice Locale și este esențială pentru păstrarea și transmiterea generațiilor viitoare a obiceiurilor și tradițiilor locale. De asemenea, slaba valorificare a potențialului turistic din zonă, impune realizarea unor investiții în acest domeniu, inclusiv crearea de structuri de primire turistică.

Domeniul prioritar 6. Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale și creșterea ocupării forței de muncă

- ❖ ***Prioritatea 6.1. Dezvoltarea resurselor umane pentru creșterea competitivității de pe piața muncii.***
- ❖ ***Prioritatea 6.2. Promovarea ocupării forței de muncă, în special în rândul persoanelor vulnerabile.***
- ❖ ***Prioritatea 6.3. Promovarea incluziunii sociale în rândul persoanelor vulnerabile, prin îmbunătățirea accesului la servicii sociale cu următoarele măsuri:***
 - *Măsura 6.3.1. Dezvoltarea resurselor umane pentru integrarea pe piața muncii prin accesul la servicii de învățământ.*
 - *Măsura 6.3.2. Sporirea accesului la servicii de sănătate.*
 - *Măsura 6.3.3. Sporirea accesului la servicii de asistență socială.*

❖ *Prioritatea 6.4. Contracurarea efectelor declinului demografic.*

Dezvoltarea capitalului uman din localitate este foarte importantă pentru realizarea unei comunități prospere. Accesul populației la educație și pregătire profesională este esențială pentru combaterea șomajului și a sărăciei. De asemenea, creșterea calității serviciilor oferite de administrația publică locală este o prioritate pentru Autoritatea Publică Locală a comunei Tăureni. Se dorește dezvoltarea unor programe pentru combaterea discriminării, și a excluderii grupurilor vulnerabile și a comunităților defavorizate din localitate, pentru integrarea acestora în societate.

Domeniul prioritar 7: Asigurarea unei administrații publice locale eficiente

❖ *Prioritatea 7.1. Îmbunătățirea procesului de politici publice în administrația publică locală.*

❖ *Prioritatea 7.2. Implementarea de soluții inovatoare la nivelul administrației publice pentru extinderea, diversificarea și creșterea calității serviciilor oferite cetățenilor.*

❖ *Prioritatea 7.3. Dezvoltarea resurselor umane din administrația publică locală.*

Asigurarea unei administrații publice locale eficiente este un scop al Autorității Publice Locale a comunei Tăureni. Printr-o administrație publică locală eficientă, cu oameni bine pregătiți, se pot coordona și implementa o serie de proiecte de dezvoltare a comunei în toate domeniile prioritare, respectiv atragerea unor fonduri nerambursabile în acest sens.

IV. PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTAREA COMUNEI TĂURENI 2014-2020

IV.1. Linii directoare

Dezvoltarea spațiului rural se bazează pe conceptul de dezvoltare rurală durabilă, extinderea și diversificarea economiei rurale presupunând îmbinarea armonioasă între componenta agricolă (și forestieră) și componenta economică rurală agroalimentară și neagricolă, fundamentată pe următoarele principii:

- P1. Agricultură, în zonele preponderent agricole și silvicultură, în zonele rurale montane, reprezintă coloana vertebrală a spațiului rural. Cu toate că au intervenit mutații importante în ultimul timp în rolul și funcțiile agriculturii, aceasta rămâne componenta principală a oricărei strategii de dezvoltare rurală. Totodată, în dezvoltarea agriculturii trebuie aprofundată ideea de schimbare a centrului de greutate de pe aspectul productivist, pe aspectul multifuncțional al acesteia.
- P2. Având în vedere faptul că resursa naturală regenerabilă cea mai valoroasă a României este solul (fondul funciar agricol), decidenții majori ai țării au obligația politică și economică, dar și morală, față de generația actuală și față de generațiile viitoare, să asigure, prin politici agricole adecvate, exploatarea durabilă a solului la nivelul potențialului său productiv. Creșterea producției agroalimentare și a economiei forestiere nu trebuie privită ca un „obiectiv în sine”, ci atât ca un obiectiv al asigurării siguranței alimentare a populației țării, cât și ca un obiectiv de perspectivă al României având în vedere prognoza demografică mondială estimată la circa 9 miliarde de locuitori ai Terrei pentru următoarele două–trei decenii. Creșterea producțiilor agricole la nivelul potențialului natural (ecologic) al solului, trebuie corelată, în mod obligatoriu, cu potențialele de absorbție ale piețelor agricole interne și externe.
- P3. Prioritatea modernizării agriculturii și a economiei rurale conform Cadrului național strategic, în concepția noastră, trebuie să se fundamenteze pe funcțiile economice și sociale vitale ale sistemului agroalimentar: asigurarea alimentației echilibrate a populației (deci implicit a siguranței alimentare), a necesarului de materii prime pentru activitățile neagricole și a unui export activ și profitabil de produse agroalimentare; sporirea capitalului peisagistic al spațiului rural; asigurarea unui standard de viață decent (comparabil cu nivelul european mediu) și protejarea mediului înconjurător. În același timp, economia rurală, în general, și agricultura, în special, reprezintă o imensă piață de desfacere pentru ramurile din amonte și aval de aceasta, contribuind direct la dezvoltarea unor ramuri neagricole, precum și a sectoarelor conexe agriculturii (și silviculturii).

În regiunile rurale ale UE, economia este influențată substanțial de activitatea agricolă, iar rolul agriculturii în cadrul celor trei priorități ale Agendei post-Lisabona se bazează pe:

- creștere inteligentă – dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare (cercetarea și dezvoltarea tehnologică combinată cu utilizarea eficientă a resurselor existente conduc la creșterea productivității);
- creștere durabilă – promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive, poate conduce la furnizarea de „bunuri publice” (cum ar fi conservarea habitatelor, biodiversitatea și menținerea patrimoniului rural), ce pot contribui, în arealele vizate, la crearea de noi locuri de muncă, prin extensivizarea agriculturii și aprovizionarea piețelor locale;

– creștere favorabilă a incluziunii sociale – promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială (aproximativ 13,6 milioane de persoane sunt angajate direct în agricultură, silvicultură și pescuit și alte 5 milioane - în sectorul agroalimentar, aceasta însemnând 8,6 % din totalul locurilor de muncă în UE și 4 % din PIB-ul UE).

Dezvoltarea economică și socială durabilă a spațiului rural este indispensabil legată de îmbunătățirea infrastructurii rurale existente și a serviciilor de bază.

Pentru îmbunătățirea calității vieții, un factor determinant îl constituie modernizarea și extinderea infrastructurii fizice rurale de bază, care influențează în mod direct dezvoltarea activităților sociale, culturale și economice și, implicit, crearea de oportunități ocupaționale.

Se propune elaborarea unui plan de amenajare a zonelor rurale (nivel comună/microregiune) pentru identificarea necesităților și prioritizarea obiectivelor de investiții (viabilitatea în timp a comunității/zonei), în vederea continuării programelor de dezvoltare și modernizare a infrastructurii rurale (drumuri, apă, canalizare etc.), asigurând astfel o utilizare optimă a fondurilor. De asemenea, se propune dezvoltarea serviciilor pentru populația rurală, în principal cele care deservește comunitățile rurale (întreținerea căilor rutiere, colectarea deșeurilor menajere etc.)

Infrastructura agricolă (rețeaua de drumuri de acces la exploatațile agricole, sistemele de îmbunătățiri funciare și irigații, sistemele de prevenire a inundațiilor etc.) nu mai este adaptată noilor structuri de exploatare existente. În ultimii ani nu s-au efectuat investiții în reabilitarea/modernizarea sistemelor de irigații predate utilizatorilor finali (organizațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații), ci numai cheltuieli (minime și de cele mai multe ori insuficiente) pentru întreținerea și reparația anuală a unor sisteme și, anume, acelea în care s-au înregistrat cereri de apă din partea fermierilor.

Comuna Tăureni reprezintă o zonă atractivă pentru investiții străine și ar putea atrage un număr mare de investitori străini în contextul integrării României în Uniunea Europeană începând cu anul 2007.

Avantajele comunei Tăureni sunt:

- resurse naturale diversificate;
- mediu de afaceri favorabil investițiilor străine;
- potențial turistic deosebit;
- forță de muncă calificată;
- societate civilă activă în diferite domenii;
- potențial agricol ridicat;
- disponibilitate pentru colaborare a autorităților publice locale;
- distanță mică față de orașul Luduș.

În viitor se conturează următoarele tendințe în mediul de afaceri din județul Mureș:

- creșterea activității din industrie, construcții, comerț și servicii;
- înființarea în sectorul industrial a unor activități performante, nepoluante, re tehnologizarea proceselor de fabricație și recuperarea tradiției micii industrii;
- dezvoltarea serviciilor financiare și de consultanță, creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă, aplicarea principiului prevenirii poluării, dezvoltarea sectorului I.M.M.-urilor cu activitate în domeniul producției și soluționarea problemei privind eliminarea controlată a deșeurilor industriale toxice și periculoase;

- revitalizarea mediului economic local prin implementarea de tehnologii de producție moderne, cu sprijinul capitalului străin.

Obiectivele principale ale dezvoltării comunei Tăureni constau în:

- dezvoltarea infrastructurii de bază și asigurarea accesului neîngrădit al populației și consumatorilor industriali la această infrastructură (apă, electricitate, distribuție gaze, căi de transport);
- accesul la locuință;
- protecția mediului;
- reducerea sărăciei;
- valorificarea resurselor umane și fizice existente în comună.

Ținând cont de condițiile specifice ale zonei, în subsidiar obiectivelor generale, comuna Tăureni își propune totodată și își asumă responsabilitatea față de persoanele defavorizate.

Atingerea obiectivelor propuse este posibilă prin încurajarea și dezvoltarea parteneriatului: în cadrul comunității locale (administrație publică locală-societate civilă/ONG-comunitate de afaceri-instituții de învățământ, cultură și culte), cu localitățile din zona periurbană și în cadrul regiunii, cu alte orașe din țară și străinătate (orașe înfrățite).

Având în vedere faptul că o așezare rurală nu este un sistem închis, iar realizarea celor cinci priorități generale ale comunei Tăureni se întemeiază pe aplicarea unui management care să conducă la dezvoltare și/sau regenerare rurală, politicile, planificarea strategică rurală, precum și realizarea programelor și proiectelor, se vor face cu respectarea următoarelor principii:

- dezvoltare durabilă, astfel încât pe termen lung să se producă schimbări majore de cultură și atitudine în ceea ce privește utilizarea resurselor de către populație și operatorii economici;
- întărirea capacității instituționale prin management eficient, definirea și restructurarea serviciilor publice în raport cu resursele financiare actuale, cu obiectivele dezvoltării durabile, precum și cu doleanțele și cerințele comunității;
- crearea unei rețele de comunicații eficiente în scopul schimbului de informații între autoritățile publice locale cu privire la utilizarea celor mai bune practici (în management rural sau management de proiect);
- realizarea programelor și proiectelor prin parteneriat public-privat;
- realizarea acelor programe și proiecte pe care sectorul privat nu le poate finanța;
- integrarea politicilor atât pe orizontală, pentru a se realiza un efect sinergic simultan între sectoare, cât și pe verticală, având în vedere corelarea și integrarea politicilor de dezvoltare a comunei cu politicile de dezvoltare ale județului și ale regiunii din care face parte;
- managementul resurselor, ce presupune integrarea fluxurilor de resurse energetice, materiale, financiare și umane într-un ciclu natural;
- utilizarea mecanismelor de piață pentru a atinge ținta durabilității, respectiv emiterea de reglementări pentru eco-taxe și funcționarea utilităților publice în sistem de piață, evaluarea investițiilor după criterii de mediu, luarea în considerare a problemelor de mediu la întocmirea bugetului local;
- design-ul arhitectonic durabil în temeiul căruia se stabilesc reguli privitoare la materialele de construcții, design-ul unei clădiri, bioclimatul, densitatea clădirilor într-un areal, orientarea spațială a clădirilor, „structuri verzi” în jurul clădirilor, microclimat, eficiență energetică;

- realizarea unui program sau proiect fără a afecta cultura comunității, ori, pentru a recupera moștenirea culturală și tradițiile întregii comunități locale;
- interzicerea multiplicării serviciilor publice, dacă acestea nu servesc unei nevoi locale;
- fixarea regulilor de utilizare rațională a terenurilor pentru toate proiectele de dezvoltare în baza planului de urbanism general, ca instrument de planificare spațială;
- analiza capacității tehnice de execuție;
- evaluarea eficienței utilizării resurselor financiare și umane;
- evaluarea viabilității financiare a unui program sau proiect, prin prisma veniturilor fiscale obținute;
- identificarea nevoilor comunității locale și a priorităților; corespondența între lansarea unui program sau proiect și nevoile comunității;
- evaluarea nevoilor comunităților sărace și a capacității autorității publice de a asigura accesul acestora la locuințe, locuri de muncă și servicii publice de bază;
- protecția mediului.

IV.2. Portofoliu de proiecte

Pentru utilizarea la maxim a potențialului și a resurselor comunei, este necesar să se realizeze și să se implementeze proiecte în diferite domenii: economic, social, cultural, resurse umane, infrastructură, turism, educație, cultură etc.

Programele Operaționale care pot fi accesate pentru dezvoltarea economico-socială a comunei Tăureni sunt:

Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2014-2020:

Măsura 04 – Investiții în active fizice

4.3. Infrastructura de acces agricolă

a) Investiții în active corporale:

- **Investiții în construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces agricole către ferme (căi de acces din afara exploatațiilor agricole).**

b) Investiții în active necorporale:

Cheltuielile pentru proiectare și asistență tehnică (conform structurii cap. 3 al devizului general aprobat prin HG 28/2008), incluzând Studiul de Fezabilitate/Documentația de avizare pentru lucrări de intervenții, studii hidrologice și/sau hidro-geologice, proiectele tehnice etc., se suportă din sprijinul acordat prin submăsură și trebuie să se încadreze în maximum 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd construcții-montaj.

Rata sprijinului public nerambursabil va fi de 100% din totalul cheltuielilor eligibile, și nu va depăși 1.000.000 Euro/proiect.

Măsura 07 – Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale

7.2. Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică

Operațiuni/Acțiuni eligibile pentru suport:

a) Investiții în active corporale:

- **Infrastructură rutieră de interes local și infrastructură de apă/apă uzată:**
 - ✓ construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă;
 - ✓ construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă uzată;
 - ✓ construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei de drumuri de interes local.
- **Infrastructură educațională:**
 - ✓ înființarea și modernizarea (inclusiv dotarea) grădinițelor;
 - ✓ extinderea și modernizarea (inclusiv dotarea) instituțiilor de învățământ secundar superior, filiera tehnologică cu profil resurse naturale și protecția mediului și a școlilor profesionale în domeniul agricol.
- **Infrastructură socială:**
 - ✓ înființarea și modernizarea (inclusiv dotarea) creșelor precum și a infrastructurii de tip after school.

b) Investiții în active necorporale:

Costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile și achiziționarea sau cumpărarea prin leasing de mașini și echipamente noi, în limita valorii pe piață a activului precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, inclusiv studiile de fezabilitate, vor fi realizate în limita a 10 % din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd și construcții - montaj, și în limita a 5 % pentru proiectele care prevăd simpla achiziție.

Srijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi **100 % din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele aplicate de autoritățile publice locale și ONG-uri care sunt **negeneratoare de profit** și nu va depăși:

- 1.000.000 Euro/comună, pentru investiții care vizează un singur tip de sprijin (infrastructura de drumuri, apă sau apă uzată)
- 2.500.000 Euro/comună, pentru investiții care vizează înființarea infrastructurii de apă și apă uzată și 1.500.000 euro pentru extinderea acestei infrastructuri;
- 500.000 Euro, pentru proiectele de infrastructură educațională/socială;
- 4.000.000 euro, pentru proiectele colective (ADI din care fac parte comune) (proiecte care vizează mai multe comune) fără a depăși valoarea maximă /comună/tip de sprijin.

7.6. Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural

Operațiuni/Acțiuni eligibile pentru suport:

a) Investiții în active corporale pentru:

- restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local de clasă B;
- construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces ale așezămintelor monahale de clasă B;
- restaurarea, conservarea și/sau dotarea așezămintelor monahale de clasă B;
- modernizarea, renovarea și/sau dotarea căminelor culturale.

b) Investiții în active necorporale:

Costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile și achiziționarea sau cumpărarea prin leasing de mașini și echipamente noi, în limita valorii pe piață a activului precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, inclusiv studiile de fezabilitate, vor fi realizate în limita a 10 % din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd și construcții - montaj, și în limita a 5 % pentru proiectele care prevăd simpla achiziție.

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi **100 % din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele de utilitate publică, **negeneratoare de profit**, și nu va depăși **500.000 euro**.

Măsura 08 - Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor

8.1. Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite

Costuri eligibile pentru calcularea *Primei 1*:

- Costuri necesare întocmirii proiectului tehnic de împădurire (variabile în funcție de suprafața împădurită, care acoperă cheltuieli efectuate înaintea încheierii contractului);
- Costuri legate de lucrările pentru înființarea plantației (costuri standard pentru cele trei tipuri de forme de relief – câmpie, deal, munte și cele două categorii de teren – agricol, neagricol).

Costuri eligibile pentru calcularea *Primei 2*:

- Costuri legate de lucrările de întreținere a plantației pentru o perioadă de maximum 6 ani (perioada în care se efectuează lucrările de întreținere a plantației este stabilită în cadrul proiectului tehnic de împădurire), asimilată termenului de închidere a stării de masiv (costuri standard pentru fiecare an de întreținere a plantației și cele trei tipuri de forme de relief – câmpie, deal, munte);
- Costuri necesare realizării celor două lucrări de îngrijire a arboretelor efectuate după închiderea stării de masiv (costuri standard pentru cele două lucrări de îngrijire a arboretelor pe cele trei tipuri de forme de relief – câmpie, deal, munte);
- Compensații pentru acoperirea pierderilor de venit agricol ca urmare a împăduririi terenurilor agricole, acordate pentru o perioadă de 12 ani;
- Costuri pentru refacerea plantației, acordate în caz de forță majoră recunoscută, apărută până la momentul realizării primei lucrări de întreținere a plantației (calculat ca procent din costul cu lucrările de înființare a plantației).

Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 100 % din totalul costurilor eligibile.

În caz de forță majoră apărută până la momentul realizării primei lucrări de întreținere a plantației, în locul primei de întreținere a plantației prevăzută în fișa măsurii pentru anul 1 se va plăti maximum 75 % din costul standard legat de lucrările pentru înființarea plantației.

Valoarea maximă a sprijinului public pentru un proiect, care înglobează toate costurile aferente Primelor 1 și 2 care vor fi plătite pe toată durata de aplicare a contractului de finanțare, este de 7.000.000 euro.

Măsura 15 – Servicii de silvo-mediu, servicii climatice și conservarea pădurilor

15.1. Plăți pentru angajamente de silvo-mediu

Pachetul 1 – Asigurarea de zone de liniște

În cadrul zonelor de liniște, pentru perioada de angajament, vor fi permise doar lucrări de împădurire, ajutorarea regenerărilor naturale, întreținere a culturilor și a semințurilor până la realizarea stării de masiv, descopleșiri, degajări, depresaje și curățiri, precum și lucrări de reconstrucție ecologică care se continuă din perioada premergătoare angajamentului.

Pachetul 2 – Utilizarea atelajelor la colectarea lemnului din rărituri

Adoptând acest pachet, solicitantul sprijinului se angajează să contracteze sau să efectueze lucrările de colectare a materialului lemnos folosind exclusiv atelaje la operațiile de adunat, scos și apropiat pe suprafața parcursă cu rărituri ce face obiectul angajamentului, până la platforma primară (punct de colectare a materialului lemnos). Lucrările de colectare trebuie să cuprindă cel puțin operația de adunat și una sau amândouă din operațiile de scos și apropiat.

Plată compensatorie cu o intensitate de 100 % costuri publice.

Plățile compensatorii, calculate sub formă de costuri standard, acoperă integral pierderile de venituri și costurile suplimentare estimate, fiind următoarele:

- Pachetul 1 – Asigurarea de zone de liniște: **25 €/an/ha**;
- Pachetul 2 – Utilizarea atelajelor la colectarea lemnului din rărituri: **103 €/ha/an** (pentru suprafața anuală pentru care se solicită sprijin în cadrul Pachetului 2).

Măsura 16 - Co-operarea

16.4. Sprijin acordat pentru cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare

Beneficiari sunt parteneriatele constituite din cel puțin un partener din categoriile de mai jos și cel puțin un fermier sau un grup de producători/o cooperativă care își desfășoară activitatea în sectorul agricol.

- Fermieri;
- Microîntreprinderi și întreprinderi mici;
- Organizații neguvernamentale;
- Consilii locale;
- Unități școlare, sanitare, de agrement și de alimentație publică.

Sprijinul se acordă pentru costuri de cooperare și investiții tangibile și/sau intangibile pentru promovarea unor proiecte comune care implică cel puțin două entități care cooperează pentru: Crearea/dezvoltarea unui lanț scurt de aprovizionare/piețe locale (cu produse alimentare), și/sau

Activități de promovare referitoare la crearea/dezvoltarea unui lanț scurt (sau lanțuri scurte) de aprovizionare (cu produse alimentare) și la piața locală deservită de acest lanț/aceste lanțuri.

Ponderea sprijinului nerambursabil este de 100 % din totalul cheltuielilor eligibile, doar dacă se aplică regulile Ajutorului de Stat, și se impune o limită inferioară.

Valoarea maximă a sprijinului este de 100.000 de euro.

Măsura 19 – Dezvoltarea locală LEADER

19.1. Sprijin pregătitor

Beneficiarii:

- un parteneriat existent autorizat conform OG 26/2000;
- un nou parteneriat – fără personalitate juridică.

Cheltuieli eligibile:

- activități de consultare, animare și grupuri de lucru în vederea elaborării SDL, inclusiv costurile de personal pentru aceste activități;
- consultanță tehnică și financiară în vederea elaborării SDL, inclusiv costuri de personal, achiziția de informații, date necesare elaborării SDL și studii ale zonei.

Sprijinul pregătitor va fi acordat până la suma maximă de 20.000 Euro valoare publică nerambursabilă pentru SDL depusă de parteneriat, astfel:

- Costurile pentru animare vor fi de maximum 10.000 Euro, acordate proporțional cu numărul de locuitori existent la nivelul teritoriului vizat (maximum 100.000 de locuitori). Prin urmare, alocarea financiară va fi 0,1 Euro/locuitor.

- Costurile legate de elaborarea strategiei se vor încadra în suma maximă de 10.000 de euro, indiferent de mărimea teritoriului și populația acoperită de SDL.

Intensitatea sprijinului nerambursabil pentru această sub-măsură este 100 %.

19.2. Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală

Beneficiarii:

- Entități private/publice, stabilite prin fișa măsurii din SDL, cu respectarea prevederilor din Regulamentul UE 1305/2013;
- GAL-uri, pentru anumite operațiuni de interes public pentru comunitate și teritoriul respective, identificate în SDL, pentru care niciun alt solicitant nu-și manifestă interesul și se aplică măsuri de evitare a conflictului de interese. Pentru aceste proiecte, în etapa de verificare a eligibilității, Agenția de Plăți va realiza verificări suplimentare și se va asigura de faptul că GAL a aplicat corespunzător criteriile de eligibilitate și selecție stabilite în cadrul SDL.

Cheltuieli eligibile:

Cheltuielile vor fi conforme cu cele din SDL și vor respecta prevederile Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 și nr. 1305/2013.

Cheltuielile prevăzute în art. 69 (3) al Reg. (UE) nr. 1303/2013 nu sunt eligibile.

Ponderea maximă a intensității sprijinului public nerambursabil din totalul cheltuielilor eligibile este de până la 100 % - până la un maxim de 200.000 de euro/proiect.

19.3. Pregătirea și implementarea activităților de cooperare ale Grupului de Acțiune Locală

Beneficiarii:

- Grupurile de Acțiune Locală autorizate de AM PNDR pentru perioada de programare 2014-2020 vor beneficia de sprijin prin PNDR.

Costuri eligibile:

- Costurile privind asistența tehnică pregătitoare: costurile aferente misiunilor tehnice, întâlnirilor, atelierelor de lucru, studiilor, achiziția de date și informații necesare etc.
- Costurile proiectelor de cooperare din teritoriul național (cooperare inter-teritorială), sau costurile proiectelor de cooperare între teritoriile naționale și teritoriile altor state europene (cooperare transnațională): costurile aferente acțiunilor comune de instruire, întâlniri, ateliere de lucru, organizare de evenimente, networking legate de acțiunea comună, publicații comune, costurile administrative, costuri legate de promovare, achiziția/închirierea de echipamente/bunuri aferente proiectului de cooperare etc.

Cuantumul maxim al sprijinului nerambursabil va fi de 200.000 de euro/GAL, pentru fiecare proiect de cooperare.

Intensitatea sprijinului pentru proiectele generatoare de venit este de maximum 90%, iar pentru proiectele negeneratoare de venit este de 100%.

19.4. Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare

Beneficiarii:

- Grupuri de Acțiune Locală autorizate de AM PNDR pentru perioada de programare 2014-2020.

Cheltuieli eligibile:

Pentru funcționarea GAL, sunt eligibile costurile legate de managementul implementării strategiei, respectiv costurile de funcționare, costurile de personal, costurile de instruire, costurile legate de comunicare, costurile financiare, precum și costurile legate de monitorizarea și evaluarea strategiei, conform articolului 34 (3) (g) din Regulamentul UE 1303/2013.

În acest context, pentru funcționarea GAL, sunt eligibile următoarele:

- cheltuieli de personal;
- cheltuieli pentru servicii de consultanță tehnică și financiară și expertiză legată de implementarea strategiei GAL;

- cheltuieli aferente sediului administrativ al GAL (închiriere și dotarea) din teritoriul GAL;
- cheltuieli pentru echipamente și consumabile necesare funcționării GAL;
- cheltuieli pentru organizarea întâlnirilor GAL și ale comitetului de selecție;
- cheltuieli pentru comunicare, transport și utilități;
- costuri de audit;
- costuri legate de monitorizarea și evaluarea implementării strategiei;
- cheltuieli de participare la activitățile rețelei naționale și Rețelei Europene De Dezvoltare Rurală;
- cheltuieli cu achiziția unui singur mijloc de transport de către fiecare GAL (autovehicul sau ambarcațiune pentru zona Delta Dunării), cu o valoare de maximum 18.000 euro fără TVA;
- cheltuieli ocazionate de utilizarea, întreținerea, asigurarea mijlocului de transport achiziționat, precum și orice alte cheltuieli conexe; instruirea și/sau dezvoltarea competențelor angajaților GAL privind implementarea SDL;
- instruirea liderilor locali din teritoriul GAL privind implementarea SDL, prin seminarii și grupuri de lucru;
- cheltuieli pentru animare (activități de promovare sau informare).

Rata maximă a sprijinului public nerambursabil este de 100 %.

Programul Operațional Capital Uman 2014-2020:

4.1. Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate în care există populație aparținând minorității roma (acele comunități în care populația aparținând minorității roma reprezintă minim 10% din totalul populației la nivelul comunității), prin implementarea de măsuri integrate

Grupuri țintă:

- Persoanele din comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie și excluziune socială în care există populație aparținând minorității roma;
- Personalul din cadrul serviciilor de la nivelul comunității.

Beneficiari:

- Autoritățile publice locale și centrale cu responsabilități în domeniu, în parteneriat cu actori cu expertiză relevantă pentru acțiunile selectate;
- ONG-uri în parteneriat cu actori cu expertiză relevantă pentru acțiunile selectate.

4.2. Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate (non-roma), prin implementarea de măsuri integrate

Grupuri țintă:

- Persoanele din comunitățile marginalizate (non-roma) aflate în risc de sărăcie și excluziune socială;

- Personalul din cadrul serviciilor de la nivelul comunității.

Beneficiari:

- Autoritățile publice locale și centrale cu responsabilități în domeniu, în parteneriat cu actori cu expertiză relevantă pentru acțiunile selectate;
- ONG-uri în parteneriat cu actori cu expertiză relevantă pentru acțiunile selectate.

Activități eligibile pentru măsurile 4.1 și 4.2:

- Realizarea de analize complexe la nivel de comunitate (non-CLLD) care să evidențieze nevoile locale, potențialul de dezvoltare, inclusiv al mediului de afaceri local, profile de resurse umane și competențe, cererea locală a zonelor învecinate de pe piața forței de muncă, identificarea de soluții viabile care să urmărească incluziunea socială a comunităților vulnerabile, precum și implementarea planurilor de acțiune subsecvente;
- Acțiuni de facilitare și mediere pentru identificarea și consolidarea de parteneriate pentru rezolvarea problemelor comunității printr-o abordare participativă;
- Sprijin pentru creșterea accesului și participării la educația timpurie/învățământ primar și secundar și reducerea părăsirii timpurii a școlii prin acordarea unor pachete integrate (ex. costuri de transport și masă, materiale educaționale, accesul la servicii medicale și sociale, măsuri de prevenție, măsuri de acompaniere, adaptate nevoilor și specificului comunității etc.);
- Sprijin pentru accesul și/sau menținerea pe piața muncii, precum și pentru participarea la programe de ucenicie și stagii a persoanelor din cadrul comunităților marginalizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere și alte tipuri de intervenții identificate ca fiind necesare;
- Furnizarea de servicii integrate pentru copii, tineri, adulți/ părinți etc. (ex. măsuri active de ocupare, formare profesională, de inserție socioprofesională, servicii sociale/ medicale, consiliere psihologică etc) prin intermediul centrelor multi-funcționale/ punctelor unice de acces la servicii/one-stop shop sau/și prin implicarea specialiștilor de la nivelul rețelei teritoriale a SPO sau a celor de la nivelul serviciilor publice de asistență socială;
- Susținerea antreprenoriatului în cadrul comunității, inclusiv a ocupării pe cont propriu, în vederea creării de noi locuri de muncă, prin acordarea de micro-granturi, precum și a serviciilor de consiliere/ consultanță, formare profesională antreprenorială și alte forme de sprijin (de exemplu, mentorat) atât în faza de înființare a afacerii, cât și post înființare. Sprijinirea ocupării persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile în cadrul întreprinderilor sociale de inserție;
- Sprijinirea dezvoltării/furnizării de servicii sociale/furnizarea de servicii în cadrul centrelor comunitare integrate medico-sociale;
- Campanii de informare și conștientizare/acțiuni specifice în domeniul combaterii discriminării, precum și pentru implicarea activă/voluntariatul membrilor comunității în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitatea.

4.4. Reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile prin furnizarea unor servicii sociale/medicale/socio-profesionale/de formare profesională adecvate nevoilor specifice

Grupuri țintă:

- Persoanele fără adăpost, persoanele care suferă de forme de dependență (alcool, substanțe interzise etc.), victimele violenței domestice, victimele traficului de ființe umane, persoanele private de libertate sau aflate în perioada de probațiune, foștii deținuți, persoanele vârstnice și persoanele cu dizabilități aflate în situații de dependență sau în risc de excludere socială;
- Personal al autorităților/agențiilor publice/private care furnizează servicii sociale și de ocupare grupurilor vulnerabile; personal al organizațiilor societății civile și ONG-uri etc.

Beneficiari:

- Autoritățile centrale și locale cu responsabilități în domeniu, în parteneriat cu actorii sociali relevanți;
- ONG-uri acreditate ca furnizori de servicii/Furnizori de servicii sociale/de ocupare a forței de muncă;
- Administratorii schemelor de tip grant global.

Activități eligibile:

- Sprijinirea dezvoltării/furnizării/accesului la servicii integrate (ex. cazare temporară, servicii psiho-socio-medice, continuarea/reintegrarea în sistemul de educație, furnizarea de măsuri active de ocupare, consiliere, formare, reinserție/acompaniere socio-profesională, în vederea inserției/reinserției socio-profesionale, măsuri de acompaniament etc.) destinate persoanelor fără adăpost, în concordanță cu nevoile specifice, inclusiv prin utilizarea de soluții inovatoare în furnizarea serviciilor de bază;
- Sprijinirea dezvoltării/furnizării de servicii/accesului la servicii integrate (ex. tratament medical de post-cură; tratamentul bolilor asociate consumului de droguri/alcool; psihoterapie individuală și de grup; consiliere familială; informarea familiei și persoanei dependente cu privire la fenomenul dependenței și riscurilor asociate consumului; medierea cu instituțiile implicate în reintegrarea socială a persoanei dependente, continuarea/reintegrarea în sistemul de educație, consiliere școlară și vocațională, orientare profesională; furnizarea de măsuri active de ocupare, consiliere, formare, reinserție/acompaniere socio-profesională în vederea inserției/reinserției socio-profesionale etc.) destinate persoanelor care suferă de forme de dependență (alcool, substanțe interzise etc.) în concordanță cu nevoile specifice, inclusiv prin utilizarea de soluții inovatoare în furnizarea serviciilor de bază;
- Campanii de informare și conștientizare privind serviciile care pot fi accesate, precum și acțiuni specifice pentru creșterea responsabilității sociale și promovarea inițiativelor de voluntariat;
- Sprijinirea dezvoltării/furnizării de servicii/accesului la servicii integrate (ex. cazare temporară, servicii de consiliere psiho-socio-medicală, consiliere juridică, continuarea/reintegrarea în sistemul de educație, furnizarea de măsuri active de ocupare, consiliere, formare, reinserție/acompaniere socio-profesională în vederea inserției/reinserției socio-profesionale, măsuri de acompaniament etc.) destinate

victimelor violenței domestice, în concordanță cu nevoile specifice, inclusiv prin utilizarea de soluții inovatoare în furnizarea serviciilor de bază;

- Campania de conștientizare și sensibilizare a opiniei publice privind prevenirea și combaterea violenței în familie, precum și acțiuni specifice pentru creșterea responsabilității sociale și promovarea inițiativelor de voluntariat;
- Identificarea victimelor traficului de ființe umane;
- Sprijinirea dezvoltării/furnizării de servicii/accesului la servicii integrate (ex. cazare temporară inclusiv în centre de suport, servicii de consiliere psiho-socio-medicală, consiliere juridică, continuarea/reintegrarea în sistemul de educație, furnizarea de măsuri active de ocupare, consiliere, formare, reinserție/acompaniere socio-profesională în vederea inserției/reinserției socio-profesionale, măsuri de acompaniament etc.) în concordanță cu nevoile specifice, inclusiv prin utilizarea de soluții inovatoare în furnizarea serviciilor de bază;
- Campanie de informare, conștientizare și sensibilizare privind prevenirea, responsabilizarea grupurilor cu risc și combaterea traficului de ființe umane;
- Sprijinirea dezvoltării/furnizării de servicii/accesului la servicii integrate (ex. servicii de consiliere psiho-socio-medicală, consiliere juridică, continuarea/reintegrarea în sistemul de educație, furnizarea de măsuri active de ocupare, consiliere, formare, reinserție/acompaniere socio-profesională în vederea inserției/reinserției socio-profesionale, măsuri de acompaniament etc.) în concordanță cu nevoile specifice, inclusiv prin utilizarea de soluții inovatoare în furnizarea serviciilor de bază;
- Sprijinirea dezvoltării/furnizării de servicii/accesului la servicii integrate (ex. consiliere, servicii psiho-socio-medice, consiliere profesională, formare, continuarea/reîntoarcerea în educație, în special pentru persoanele cu dizabilități sau în situații de dependență, măsuri de acompaniament etc.) în concordanță cu nevoile specifice, inclusiv prin utilizarea de soluții inovatoare în furnizarea serviciilor de bază.

4.5. Creșterea calității sistemului de asistență socială prin introducerea de instrumente/proceduri/mecanisme etc. și prin îmbunătățirea nivelului de competențe al profesioniștilor din sistem

Grupuri țintă:

- Personalul specializat din cadrul instituțiilor cu responsabilități în domeniul asistenței sociale/furnizorilor de servicii sociale/ONG-urilor acreditate ca furnizori de servicii sociale.

Beneficiari:

- Autorități publice (centrale și locale) cu responsabilități în domeniul asistenței sociale/Furnizori de servicii sociale/ONG-uri acreditate ca furnizori de servicii sociale/Institute de cercetare și universități.

Activități eligibile:

- Dezvoltarea mecanismului de identificare a nevoilor individuale ale persoanelor vulnerabile cu nevoi speciale (persoane singure în situație de dependență) și măsuri/proceduri de intervenție;

- Dezvoltarea unui mecanism de monitorizare și evaluare a nevoilor de servicii sociale la nivel local (inclusiv existența unor liste de așteptare în format electronic);
- Elaborarea instrumentelor standard de intervenție integrată, scheme de parcurs/de intervenție pentru beneficiarii de servicii integrate (sociale, medicale, de ocupare, de educație etc.) la nivel comunitar, în vederea incluziunii sociale, obligația realizării echipei interdisciplinare și interinstituționale;
- Consolidarea capacităților de colectare a datelor, analiză și prognoză etc., în domeniul asistenței/incluziunii sociale, inclusiv cele care vizează managementul proceselor de dezinstituționalizare;
- Activități de formare, calificare și consiliere pentru personalul din instituțiile de asistență socială, precum și al furnizorilor de servicii sociale, inclusiv activități de schimb de experiență (posibil în contextul cooperării trans-naționale).

4.6. Creșterea numărului de persoane care beneficiază de servicii de asistență socială la nivelul comunității

Grupuri țintă:

- Personalul specializat din cadrul instituțiilor cu responsabilități în domeniul asistenței sociale/furnizorilor de servicii sociale/ONG-urilor acreditate ca furnizori de servicii sociale.

Beneficiari:

- Autorități publice (centrale și locale) cu responsabilități în domeniul asistenței sociale/Furnizori de servicii sociale/ONG-uri acreditate ca furnizori de servicii sociale/Institute de cercetare și universități.

Activități eligibile:

- Sprijin pentru consolidarea rețelei publice de asistență socială comunitară prin furnizarea de servicii sociale adaptate nevoilor populației prin asigurarea resurselor umane adecvate, inclusiv prin furnizarea de programe de formare, participare la schimburi de experiență/schimburi de bune practici etc., inclusiv în contextul acțiunilor de cooperare transnațională.

4.7. Creșterea utilizării/aplicării de soluții TIC (e-asistență socială, serviciile electronice etc.) în furnizarea serviciilor sociale

Grupuri țintă:

- Personalul specializat din cadrul instituțiilor cu responsabilități în domeniul asistenței sociale furnizorilor de servicii sociale/ONG-urilor acreditate ca furnizori de servicii sociale.

Beneficiari:

- Autorități publice (centrale și locale) cu responsabilități în domeniul asistenței sociale/Furnizori de servicii sociale/ONG-uri acreditate ca furnizori de servicii sociale/Institute de cercetare și universități.

Activități eligibile:

- Sprijin pentru operaționalizarea aplicării de soluții TIC (e-asistență socială, serviciile electronice etc) (ex. schimb de bune practici/furnizarea programelor de formare necesare pentru personalul implicat în utilizarea noilor echipamente și tehnologii, elaborarea de instrumente concepute în domeniul asistenței sociale care să contribuie la monitorizarea adecvată a serviciilor oferite în teritoriu și, implicit, a performanțelor generale ale programelor și proiectelor derulate în sectorul social în baza valorificării experienței altor SM în contextul cooperării transnaționale;
- Dezvoltarea unei metodologii integrate de management al cazurilor prin utilizarea TIC.

4.12. Reducerea numărului de copii și tineri plasați în instituții prin furnizarea de servicii la nivelul comunității

Grupuri țintă:

- Persoane instituționalizate (copiii);
- Asistenți maternali.

Beneficiari:

- Autorități publice centrale și locale cu responsabilități în domeniu;
- Furnizori de servicii sociale/ONG-uri acreditate ca furnizori de servicii sociale;
- Administratorii schemelor de tip grant global, în situația în care se optează pentru acest mecanism de implementare.

Activități eligibile:

- Furnizarea de servicii integrate de sprijin în vederea asigurării tranziției de la servicii de îngrijire instituționalizate către servicii la nivelul comunității, inclusiv în complementaritate cu FEDR/FEADR (ex. pachetul minim social, locuințe protejate, locuințe sociale, apartamente de tip familial, case de tip familial pentru tinerii de peste 18 ani, servicii de îngrijire la domiciliu, servicii comunitare de sănătate și asistență socială integrate, centre de tip respiro etc.). O atenție specială va fi acordată măsurilor de facilitare a integrării pe piața muncii prin furnizarea de servicii de consiliere și orientare profesională, de formare profesională sau de reîntoarcere în sistemul educațional etc;
- Orice alte măsuri care vin în sprijinul dezinstituționalizării și al furnizării de servicii la nivelul comunității pentru grupurile țintă vizate prin acest obiectiv specific (de ex. implementarea unui pachet minim social, care să cuprindă un pachet de servicii sociale și, după caz, venitul minim de inserție, în vederea susținerii prevenirii separării copiilor de propria familie, pachet minim de servicii pentru reintegrarea în familia naturală a copiilor instituționalizați, asistență maternală diversificată, pentru copiii de vârstă mică și pentru copiii cu nevoi speciale etc.).

4.13. Creșterea numărului tinerilor care părăsesc sistemul instituționalizat (cu varstă de până la 18 ani) pregătiți pentru a avea o viață independentă

Grupuri țintă:

- Persoane instituționalizate;
- Asistenți maternali.

Beneficiari:

- Autorități publice centrale și locale cu responsabilități în domeniu;
- Furnizori de servicii sociale/ONG-uri acreditate ca furnizori de servicii sociale;
- Administratorii schemelor de tip grant global, în situația în care se optează pentru acest mecanism de implementare.

Activități eligibile:

- Sprijin pentru furnizarea programelor de asistență tinerilor (cu vârstă până în 18 ani sau până la 26 ani dacă urmează programe de educație/formare) din instituțiile de tip rezidențial în vederea pregătirii pentru a avea o viață independentă prin dezvoltarea de programe complexe și de integrare socio-economică la nivelul comunității, care să promoveze inclusiv cooperarea cu mediul de afaceri local (ex. locuințe protejate, locuințe sociale, apartamente de tip familial, case de tip familial pentru tinerii de peste 18 ani, servicii de îngrijire la domiciliu, servicii comunitare de sănătate și asistență socială integrate, centre de tip respiro etc.), inclusiv în complementaritate cu FEDR/FEADR. O atenție specială va fi acordată măsurilor de facilitare a integrării pe piața muncii prin furnizarea de servicii de consiliere și orientare profesională, de formare profesională sau de reîntoarcere în sistemul educațional (inclusiv în programe de tip a doua șansă);
- Furnizarea de servicii și măsuri preventive și de intervenție timpurie pentru copii în vederea prevenirii separării copilului de familie și a instituționalizării.

4.14. Creșterea numărului de asistenți maternali și sociali la nivelul comunității

Grupuri țintă:

- Asistenți maternali.

Beneficiari:

- Autorități publice centrale și locale cu responsabilități în domeniu;
- Furnizori de servicii sociale/ONG-uri acreditate ca furnizori de servicii sociale;
- Administratorii schemelor de tip grant global, în situația în care se optează pentru acest mecanism de implementare.

Activități eligibile:

- Sprijin pentru dezvoltarea rețelei de asistenți sociali și a celei de asistenți maternali la nivelul comunității, inclusiv prin furnizarea de programe de formare și de schimb de experiență; dezvoltarea cu prioritate a asistenței maternale pentru copiii cu dizabilități; sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de plasament familial.

4.15. Reducerea numărului persoanelor vârstnice și a celor cu dizabilități plasate în instituții rezidențiale, prin furnizarea de servicii sociale și medicale la nivelul comunității, inclusiv servicii pe termen lung

Grupuri țintă:

- Persoane instituționalizate (persoane cu dizabilități sau afecțiuni psihice, persoane vârstnice);

- Asistenți maternali.

Beneficiari:

- Autorități publice centrale și locale cu responsabilități în domeniu;
- Furnizori de servicii sociale/ONG-uri acreditate ca furnizori de servicii sociale;
- Administratorii schemelor de tip grant global, în situația în care se optează pentru acest mecanism de implementare.

Activități eligibile:

- Furnizarea de servicii integrate de sprijin în vederea tranziției de la servicii de îngrijire instituționalizate către servicii la nivelul comunității ,inclusiv în complementaritate cu FEDR/FEADR (ex. locuințe protejate, locuințe sociale, apartamente de tip familial, servicii de îngrijire la domiciliu, centre de îngrijire de zi, servicii comunitare de sănătate și asistență socială integrate, centre de tip respiro etc.).

5.2. Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate din zona rurală și orașe cu o populație de până la 20.000 locuitori prin implementarea de măsuri/operațiuni integrate în contextul mecanismului de DLRC

Grupuri țintă:

- Persoanele din comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie și excluziune socială (comunități non –roma);
- Personalul din cadrul serviciilor create de la nivelul comunității.

Beneficiari:

- Autoritățile locale cu responsabilități în domeniu, în parteneriat cu actorii sociali relevanți/Furnizori de servicii sociale/ONG-uri acreditate ca furnizori de servicii sociale;
- Administratorul/administratorii schemei/schemelor de tip grant global în situația în care se optează pentru acest mecanism de implementare.

Activități eligibile:

- Activități de dezvoltare comunitară integrată - realizarea de analize cuprinzătoare la nivel de comunitate care să evidențieze nevoile locale, potențialul de dezvoltare, inclusiv a mediului de afaceri, profile de resurse umane și competențe, cererea locală a zonelor învecinate de pe piața forței de muncă, care să urmărească incluziunea socială a persoanelor/grupurilor/comunităților vulnerabile; elaborare de strategii de dezvoltare a comunității și planuri de acțiune/dezvoltare comunitară pentru rezolvarea problemelor comunității printr-o abordare participativă; campanii de conștientizare și acțiuni specifice pentru creșterea responsabilității sociale și promovarea incluziunii active (inclusiv prin valorizarea modelelor de succes din rândul comunităților țintă prin combaterea tuturor formelor de discriminare și promovarea egalității de șanse); informare, consiliere, formare/dezvoltare profesională (inclusiv prin schimbul de bune practici, activități de consolidare a capacității și transfer de know-how cu alte comunități și cu actori relevanți la nivel de țară sau din alte State Membre);

- Sprijin pentru accesul și/sau menținerea pe piața muncii, precum și pentru participarea la programe de ucenicie și stagii a persoanelor din cadrul comunităților marginalizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere și alte tipuri de intervenții identificate ca fiind necesare;
- Furnizarea de servicii integrate pentru copii, tineri, adulți/părinți etc. (ex. măsuri active de ocupare, formare profesională, de inserție socio-profesională, servicii sociale/medicale, consiliere psihologică etc.) prin intermediul centrelor multi-funcționale/punctelor unice de acces la servicii/one-stop shop sau/și prin implicarea specialiștilor de la nivelul rețelei teritoriale a SPO sau a celor de la nivelul serviciilor publice de asistență socială;
- Susținerea antreprenoriatului în cadrul comunității, inclusiv a ocupării pe cont propriu, în vederea creării de noi locuri de muncă, prin acordarea de micro-granturi, precum și a serviciilor de consiliere/consultanță, formare profesională antreprenorială și alte forme de sprijin (de exemplu, mentorat) atât în faza de înființare a afacerii, cât și post înființare. Sprijinirea ocupării persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, în cadru întreprinderilor sociale de inserție;
- Sprijinirea dezvoltării/furnizării de servicii sociale/furnizarea de servicii în cadrul centrelor comunitare integrate medico-sociale;
- Campanii de informare și conștientizare/acțiuni specifice în domeniul combaterii discriminării, precum și pentru implicarea activă/voluntariatul membrilor comunității în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitatea.

6.2. Creșterea participării la învățământul ante-preșcolar și preșcolar, în special a grupurilor cu risc de părăsire timpurie a școlii, cu accent pe copiii aparținând minorității roma și a celor din mediul rural

Grupuri țintă:

- Ante-preșcolari/preșcolari;
- Părinți/tutori;
- Personalul didactic din EÎCP.

Beneficiari:

- MEN și agenții, structuri/alte organisme aflate în subordinea/coordonarea MEN și alte organisme publice cu atribuții în domeniul educației și formării profesionale, inclusiv asigurarea calității în învățământul preuniversitar;
- Instituții de învățământ (ISCED 0) acreditate, publice și private, din rețeaua școlară națională;
- Furnizori de servicii de orientare, consiliere, mediere școlară și servicii alternative, publici și privați;
- Parteneri sociali din învățământul preuniversitar (ex. organizații sindicale);
- Instituții de cult și asociații religioase;
- Instituții/agenții guvernamentale cu atribuții în domeniul incluziunii sociale;
- Autoritățile publice locale cu atribuții în domeniul educației de nivel preuniversitar;
- ONG-uri.

Activități eligibile:

- Sprijinirea participării la învățământul ante-preșcolar, furnizarea de servicii de informare și consiliere a părinților, programe de educație parentală, inclusiv măsuri de acompaniere și de asigurare de sprijin financiar;
- Asigurarea resurselor umane calificate pentru învățământul ante-preșcolar, inclusiv prin încurajarea mobilității personalului didactic prin scheme de mobilitate profesională, asigurarea unor programe de mentorat;
- Asigurarea/dezvoltarea și utilizarea de noi servicii și materiale de învățare pentru copiii din învățământul ante-preșcolar, în special pentru copiii aparținând minorității roma și copiii cu dizabilități;
- Promovare de bune practici în aria facilitării accesului la EICP, valorificând rezultatele unor proiecte/programe inițiate/dezvoltate în parteneriat, inclusiv la nivel transnațional;
- Dezvoltarea unui cadru instituțional coerent pentru educația și îngrijirea copiilor ante-preșcolari (ex. cadrul de management instituțional, asigurarea calității la nivel de sistem și furnizori de servicii, cadrul curricular național, promovare de bune practici educaționale pentru EICP etc.);
- Sprijinirea participării la învățământul preșcolar, furnizarea de servicii de informare și consiliere a părinților, programe de educație parentală, inclusiv măsuri de acompaniere și de asigurare de sprijin financiar;
- Asigurarea resurselor umane calificate roma pentru învățământul preșcolar, inclusiv prin încurajarea mobilității personalului didactic prin scheme de mobilitate profesională, asigurarea unor programe de mentorat;
- Asigurarea/dezvoltarea și utilizarea de noi servicii și materiale de învățare pentru copiii din învățământul preșcolar, în special pentru copiii aparținând minorității roma și copiii cu dizabilități, inclusiv prin încurajarea utilizării TIC;
- Promovare de bune practici în aria facilitării participării la învățământul preșcolar, valorificând rezultatele unor proiecte/programe inițiate/dezvoltate anterior/în parteneriat, inclusiv la nivel transnațional (ex. Comenius, e-Twinning etc).

6.3. Reducerea părăsirii timpurii a școlii prin măsuri integrate de prevenire și de asigurare a oportunităților egale pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile, cu accent pe elevii aparținând minorității roma și elevii din mediul rural/comunitățile dezavantajate socio-economic

Grupuri țintă:

- Elevi (din învățământul preuniversitar, ISCED 0-4), inclusiv absolvenți de liceu necertificați la examenul de bacalaureat, în special elevi din grupurile vulnerabile, cu accent pe elevii aparținând minorității Roma, elevi din mediul rural, elevi cu dezabilități, elevi din comunitățile dezavantajate socio-economic;
- Părinți/tutori ai elevilor în risc de părăsire timpurie a școlii;
- Cadre didactice care lucrează cu copii în risc de abandon, personal de sprijin de la nivelul școlii (de exemplu, mediatori școlari);
- Echipele manageriale de la nivelul școlilor.

Beneficiari:

- MEN și agenții, structuri/alte organisme aflate în subordinea/coordonarea MEN și alte organisme publice cu atribuții în domeniul educației și formării profesionale, inclusiv asigurarea calității în învățământul preuniversitar;
- Instituții de învățământ (ISCED 1-3) acreditate, publice și private, din rețeaua școlară națională;
- Furnizori de servicii de orientare, consiliere, mediere școlară și servicii alternative, publici și privați;
- Parteneri sociali din învățământul preuniversitar (ex. organizații sindicale);
- Instituții de cult și asociații religioase;
- ANP și instituții subordonate;
- Instituții/agenții guvernamentale cu atribuții în domeniul incluziunii sociale;
- Autoritățile publice locale cu atribuții în domeniul educației de nivel preuniversitar;
- ONGuri.

Activități eligibile:

- Promovarea măsurilor integrate de prevenire (inclusiv prin acordarea de burse de studii), inclusiv prin programe de tip zone prioritare de educație, informare, consiliere și mentorat destinate elevilor în risc de părăsire timpurie a școlii, cât și părinților acestora, programe de tip școală după școală, programe care promovează activitățile extra-curriculare cu accent pe dobândirea de competențe cheie, măsuri care vizează desegregarea școlară, acțiuni care contribuie la creșterea stimei de sine, educație interculturală etc.;
- Măsuri de asigurare a oportunităților egale pentru copiii în risc de abandon școlar, în special prin programe de sprijin individualizat și adaptare curriculară, formarea cadrelor didactice în aria dezvoltării de măsuri de prevenire a absenteismului și abandonului școlar pentru copiii cu risc ridicat de abandon, dezvoltare de resurse și materiale noi de învățare;
- Formarea echipelor manageriale de la nivelul școlilor în domeniul elaborării și monitorizării strategiilor locale de prevenire (ex. Identificare timpurie a riscului de abandon, planuri de remediere individualizate, dezvoltarea de activități extra-curriculare la nivel de școală, dezvoltarea de parteneriate la nivel local, utilizarea indicatorilor de monitorizare etc);
- Dezvoltarea de mecanisme de prevenire și monitorizare a segregării în școli.

6.4. Creșterea numărului de tineri care au abandonat școala și de adulți care nu și-au finalizat educația obligatorie care se reîntorc în sistemul de educație și formare, inclusiv prin programe de tip a doua șansă și programe de formare profesională

Grupuri țintă:

- Tineri care au părăsit timpuriu școala, cu vârsta cuprinsă între 6-16 ani care nu au depășit cu cel puțin 4 ani vârsta corespunzătoare clasei neabsolvite;
- Tineri care au părăsit timpuriu școala, cu vârsta cuprinsă între 12-16 ani care au depășit cu cel puțin 4 ani vârsta corespunzătoare clasei neabsolvite;
- Tineri care au un loc de muncă 16-24 ani care nu au absolvit învățământul obligatoriu;
- Adulți 25-64 care nu au absolvit învățământul obligatoriu;

- Părinți/tutori ai copiilor și tinerilor din grupurile indicate mai sus;
- Cadre didactice, personal de sprijin de la nivelul școlii (de exemplu, mediatori școlari);
- Echipele manageriale de la nivelul școlilor.

Beneficiari:

- MEN și agenții, structuri/alte organisme aflate în subordinea/coordonarea MEN și alte organisme publice cu atribuții în domeniul educației și formării profesionale, inclusiv asigurarea calității în învățământul preuniversitar;
- Instituții de învățământ (ISCED 1-3) acreditate, publice și private, din rețeaua școlară națională;
- Furnizori de servicii de orientare, consiliere, mediere școlară și servicii alternative, publici și privați;
- Parteneri sociali din învățământul preuniversitar (ex. organizații sindicale);
- Instituții de cult și asociații religioase;
- ANP și instituții subordonate;
- Instituții/agenții guvernamentale cu atribuții în domeniul incluziunii sociale;
- Autoritățile publice locale cu atribuții în domeniul educației de nivel preuniversitar;
- ONGuri.

Activități eligibile:

- Implementarea programelor integrate destinate tinerilor care au abandonat școala și adulților care nu și-au finalizat educația obligatorie, programe care vizează cu precădere persoanele aparținând grupurilor vulnerabile, în special cele aparținând minorității romă, a celor din zonele rurale/comunitățile dezavantajate;
- Furnizarea de programe de tip ”A doua șansă” cu accent pe zonele rurale și comunitățile dezavantajate din punct de vedere socio-economic;
- Sprijin pentru dezvoltarea programelor de tip ”A doua șansă”, inclusiv a programelor de formare profesională prin susținerea elaborării de material noi de învățare, învățământ alternativ orientat către obținerea de competențe cheie;
- Asigurarea programelor de formare profesională în cadrul programului ”A doua șansă”, în special în vederea creșterii șanselor de integrare pe piața muncii a absolvenților de învățământ secundar inferior;
- Consiliere și programe de educație parentală pentru membrii familiilor copiilor și adulților care se află în afara sistemului educațional;
- Studii, analize care să vizeze participarea la educație, în special a copiilor și tinerilor aparținând minorității romă, a celor care provin din medii dezavantajate socio-economic, din mediul rural, precum și a copiilor/tinerilor cu dizabilități;
- Dezvoltare profesională a personalului de sprijin cu un rol important pentru elevii care au abandonat școala (ex. mediatori școlari, consilieri, cadre didactice de sprijin);
- Acțiuni și campanii de conștientizare destinate creșterii ratelor de menținere în sistemul inițial de învățământ și pentru a asigura înțelegerea beneficiilor pe care o oferă educația în relație cu oportunitățile de angajare;
- Alte măsuri în sprijinul atingerii obiectivelor specifice stabilite în cadrul acestei PI (ex: crearea de rețele pentru incluziune socio-educatională, care pun accent pe nevoile grupurilor țintă (copii/tineri „hard to reach/hard to motivate), în special în etape de

tranziție între nivele de școlarizare, susținerea motivației individuale pentru participare școlară etc.).

6.6. Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive

Grupuri țintă:

- Personal didactic din învățământul preuniversitar;
- Personal de sprijin din școli;
- Manageri școlari;
- Experți în dezvoltarea curriculară, autori de manuale școlare sau alte auxiliare didactice (inclusiv în format digital);
- Personalul partenerilor sociali în educație, inclusiv din ONG-uri.

Beneficiari:

- MEN și agenții, structuri/alte organisme aflate în subordinea/coordonarea MEN și alte organisme publice cu atribuții în domeniul educației și formării profesionale, inclusiv asigurarea calității în învățământul preuniversitar;
- Instituții de învățământ (ISCED 1-3) acreditate, publice și private, din rețeaua școlară națională;
- Furnizori de servicii de orientare, consiliere, mediere școlară și servicii alternative, publici și privați;
- Parteneri sociali din învățământul preuniversitar (ex. organizații sindicale);
- ANP și instituții subordonate;
- Autoritățile publice locale cu atribuții în domeniul educației de nivel preuniversitar;
- ONG-uri.

Activități eligibile:

- Perfecționarea profesională specializată pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar în vederea extinderii unor practici manageriale noi, a utilizării TIC în procesul de predare, a promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor, a furnizării unor programe de calitate pentru educația timpurie, pentru prevenirea și reducerea timpuriei a părăsirii școlii, a utilizării metodelor activ-participative de educație bazate pe noul curriculum centrat pe competențe cheie și pe nevoile elevilor, în special în cazul personalului care lucrează cu copiii aparținând grupurilor vulnerabile, inclusiv copii aparținând minorității romă, copii cu nevoi speciale, copii din comunitățile dezavantajate socio-economic;
- Evaluarea și validarea competențelor obținute de cadrele didactice/personalul de sprijin prin rute alternative de formare;
- Promovarea unor măsuri integrate de mobilitate pentru personalul didactic (de exemplu, cu programul Erasmus +). Sunt avute în vedere intervenții care valorifică rezultatele mobilităților anterioare ale personalului didactic (susținute din ERASMUS+) în vederea completării perfecționării continue a acestuia în relație cu domeniile de formare stabilite în cadrul PI;

- Alte măsuri care vin în sprijinul îndeplinirii obiectivelor specifice stabilite în cadrul acestei PI (ex. activități de formare care promovează incluziunea, activități de formare în aria elaborării de resurse educaționale deschise pentru facilitarea implementării curriculumului revizuit, activități de formare pentru echipele manageriale în aria monitorizării impactului măsurilor privind creșterea accesului la educație etc.).

Programul Operațional Competitivitate 2014-2020:

Acțiunea 2.3.3. Îmbunătățirea conținutului digital și a infrastructurii TIC sistemice în domeniul e-educație, e-incluziune, e-sănătate și e-cultură

Beneficiari:

- Autoritățile administrației publice cu responsabilități în domeniile educație și TIC.

Activități eligibile:

- Realizarea Platformei școlare de e-learning/de învățare, inclusiv a Bibliotecii școlare virtuale, realizarea/utilizarea la nivel național a catalogului electronic, precum și a altor programe naționale (rețele colaborative/platforme, tehnologii/instrumente digitale educaționale integrate care să permită managementul inovativ, atât la nivelul procesului de predare - învățare - evaluare, cât și la nivel instituțional și al leadership-ului);
- Achiziționarea de echipamente TIC pentru școlile gimnaziale în baza unor proiecte pilot;
- Îmbunătățirea accesului la internet prin implementarea de wireless campus, cu prioritate în școlile gimnaziale.

Programul Operațional Regional 2014-2020:

Axa prioritară 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon

3.1. Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice, și în sectorul locuințelor

Beneficiari:

- Autoritățile administrației publice locale.

Activități eligibile:

Eficiența energetică a clădirilor publice:

- Îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii (pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, planșeu superior, planșeu peste subsol), șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a clădirii;
- Reabilitarea și modernizarea instalațiilor pentru prepararea și transportul agentului termic, apei calde menajere și a sistemelor de ventilare și climatizare, inclusiv sisteme de răcire pasivă, precum și achiziționarea și instalarea echipamentelor aferente și racordarea la sistemele de încălzire centralizată, după caz;

- Utilizarea surselor regenerabile de energie pentru asigurarea necesarului de energie termică pentru încălzire și prepararea apei calde de consum;
- Implementarea sistemelor de management energetic având ca scop îmbunătățirea eficienței energetice și monitorizarea consumurilor de energie (ex. achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice);
- Înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață;
- Orice alte activități care conduc la îndeplinirea realizării obiectivelor proiectului (înlocuirea lifturilor și a circuitelor electrice - scări, subsol, lucrări de demontare a instalațiilor și echipamentelor montate, lucrări de reparații la fațade etc.);
- Realizarea de strategii pentru eficiență energetică (ex. strategii de reducere a CO₂) care au proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.

Axa prioritară 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural

5.1. Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural

Beneficiari:

- Autoritățile administrației publice locale.

Activități eligibile:

- Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice;
- Restaurarea, protecția, conservarea și realizarea picturilor interioare, frescelor, picturilor murale exterioare;
- Restaurarea și remodelarea plasticii fațadelor;
- Dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antiefracție);
- Dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil;
- Activități de marketing și promovare turistică a obiectivului restaurat, inclusiv digitizarea acestuia, în cadrul proiectului.

Axa prioritară 7 - Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului

7.1. Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice

Beneficiari:

- Autoritățile administrației publice locale.

Activități eligibile:

- Dezvoltarea infrastructurii pentru turismul balnear (infrastructură rutieră, rețele de captare și transport, parcuri balneare, modernizare și creare baze de tratament);
- Crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente;
- Amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică;
- Dezvoltarea de infrastructuri publice la scară mică pentru valorificarea atracțiilor turistice;
- Activități de marketing și promovare turistică ale obiectivului finanțat.

Axa prioritara 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale

8.1. Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreare, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale

Beneficiari:

- Autoritățile administrației publice locale.

Activități eligibile:

- Construcție/reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea centrelor comunitare integrate socio-medicale;
- Reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii ambulatoriilor, inclusiv a celor provenite din reorganizarea/raționalizarea spitalelor mici, ineficiente;
- Reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii de unități de primiri urgențe;
- Construcția/dotarea spitalelor de urgență regionale.

Axa prioritara 10 - Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

10.1. Investițiile în educație și formare, inclusiv în formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare

Beneficiari:

- Autoritățile administrației publice locale.

Activități eligibile:

- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii pentru educația timpurie - antepreșcolară și preșcolară (creșe și grădinițe);
- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul general obligatoriu (școli I - VIII);
- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul profesional și tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții (licee tehnologice și școli profesionale);
- Reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale universitare.

IV.3. Analiza veniturilor și cheltuielilor bugetului local

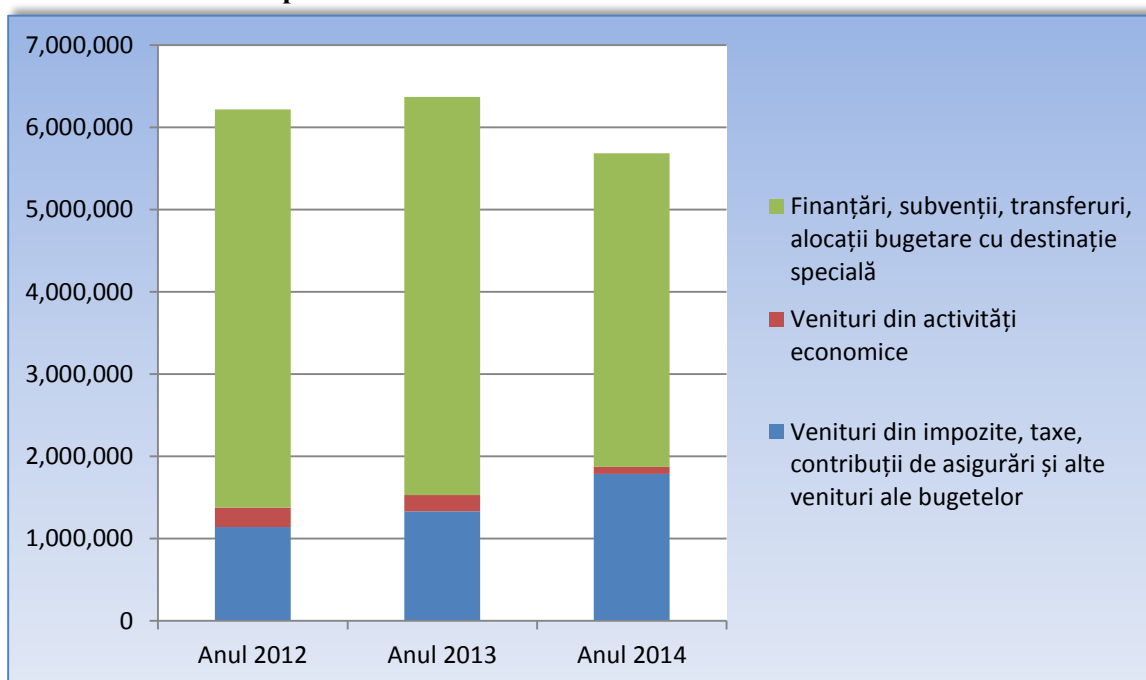
Tabel 64. Veniturile înregistrate de primăria comunei Tăureni

Venituri	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
Venituri din impozite, taxe, contribuții de asigurări și alte venituri ale bugetelor	1.140.000	1.331.000	1.788.000
Venituri din activități economice	238.000	199.000	85.000
Finanțări, subvenții, transferuri, alocații bugetare cu destinație specială	4.843.000	4.843.000	3.814.000
Total venituri	6.221.000	6.373.000	5.687.000

Veniturile primăriei comunei Tăureni sunt formate din:

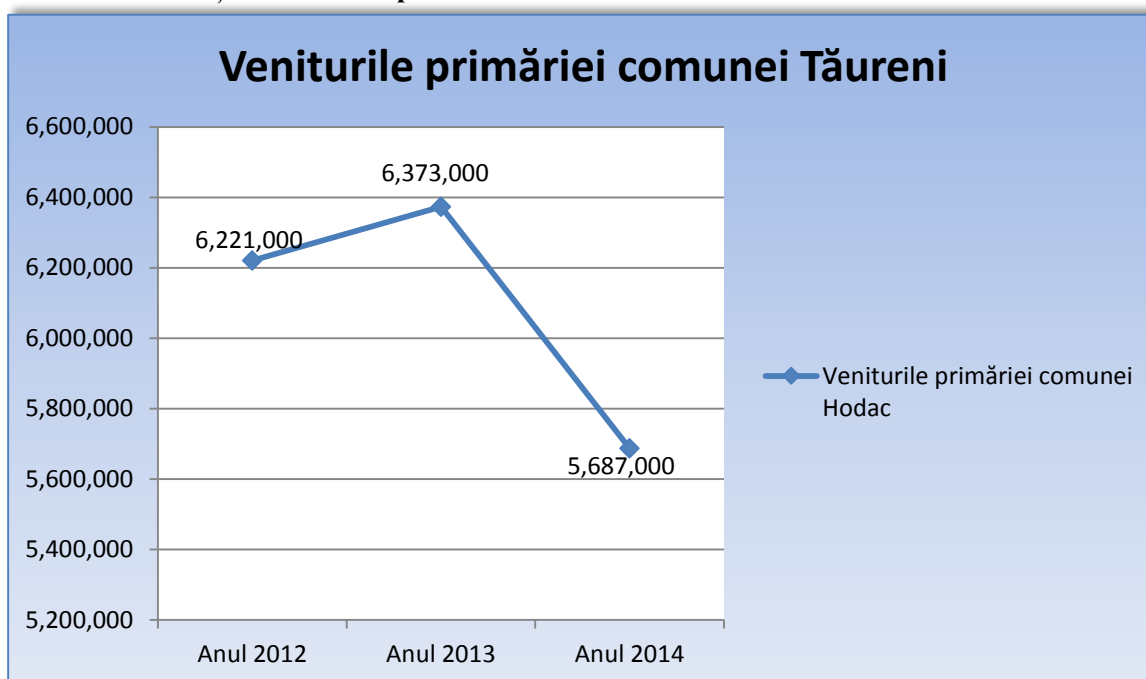
- Venituri din impozite, taxe, contribuții de asigurări și alte venituri ale bugetelor, care cresc în fiecare din cei 3 ani analizați;
- Venituri din activități economice, care scad anual în cei 3 ani analizați;
- Finanțări, subvenții, transferuri, alocații bugetare cu destinație specială.

Grafic 33. Veniturile primăriei comunei Tăureni

După cum se poate observa, veniturile primăriei sunt formate în cea mai mare parte din "Finanțări, subvenții, transferuri, alocații bugetare cu destinație specială" în fiecare an analizat, datorită faptului că în cadrul primăriei este în curs de implementare un proiect cu finanțare nerambursabilă.

Grafic 34. Evoluția veniturilor primăriei comunei Tăureni

Veniturile totale ale primăriei comunei Tăureni sunt oscilante de la an la an. În anul 2013, față de anul 2012, acestea au crescut cu 2,44 %, urmând ca în anul 2014, față de anul 2013, să scadă cu 10,76 %.

Tabel 65. Cheltuielile înregistrate de primăria comunei Tăureni

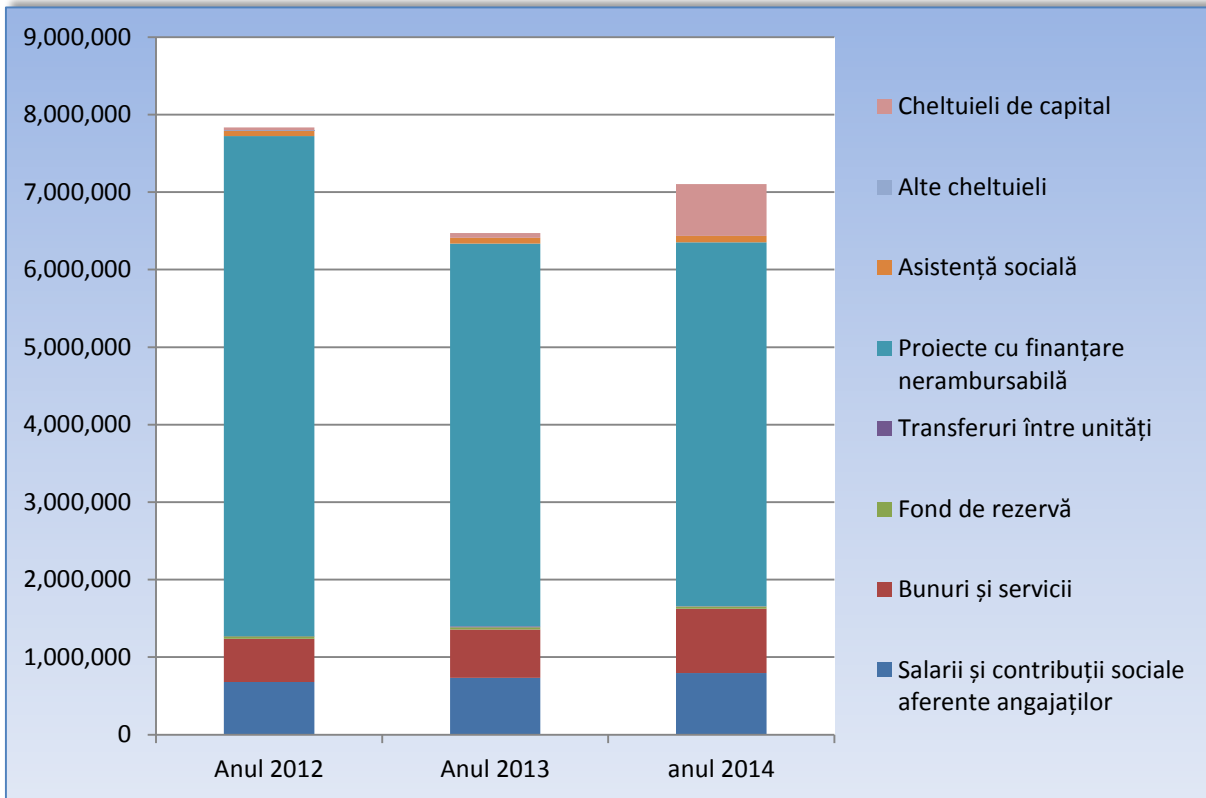
Cheltuieli	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
Salarii și contribuții sociale aferente angajaților	680.000	735.000	794.000
Bunuri și servicii	558.000	623.000	831.000
Fond de rezervă	32.000	30.000	31.000
Transferuri între unități	2.000	10.000	2.000
Proiecte cu finanțare nerambursabilă	6.452.000	4.938.000	4.693.000
Asistență socială	68.000	76.000	83.000
Alte cheltuieli	4.000	0	0
Cheltuieli de capital	38.000	61.000	670.000
Total cheltuieli	7.834.000	6.473.000	7.104.000

Principalele domenii în care a efectuat cheltuieli primăria comunei Tăureni sunt:

- Salarii și contribuții sociale aferente angajaților, aceste cheltuieli având un trend ascendent anual;
- Bunuri și servicii, care cresc anual;
- Fond de rezervă, care este relativ constant;
- Transferuri între unități, relativ constant și valoare mică în toți cei 3 ani analizați;
- Proiecte cu finanțare nerambursabilă, cheltuieli ce scad anual;
- Asistență socială, aceste cheltuieli cresc anual;

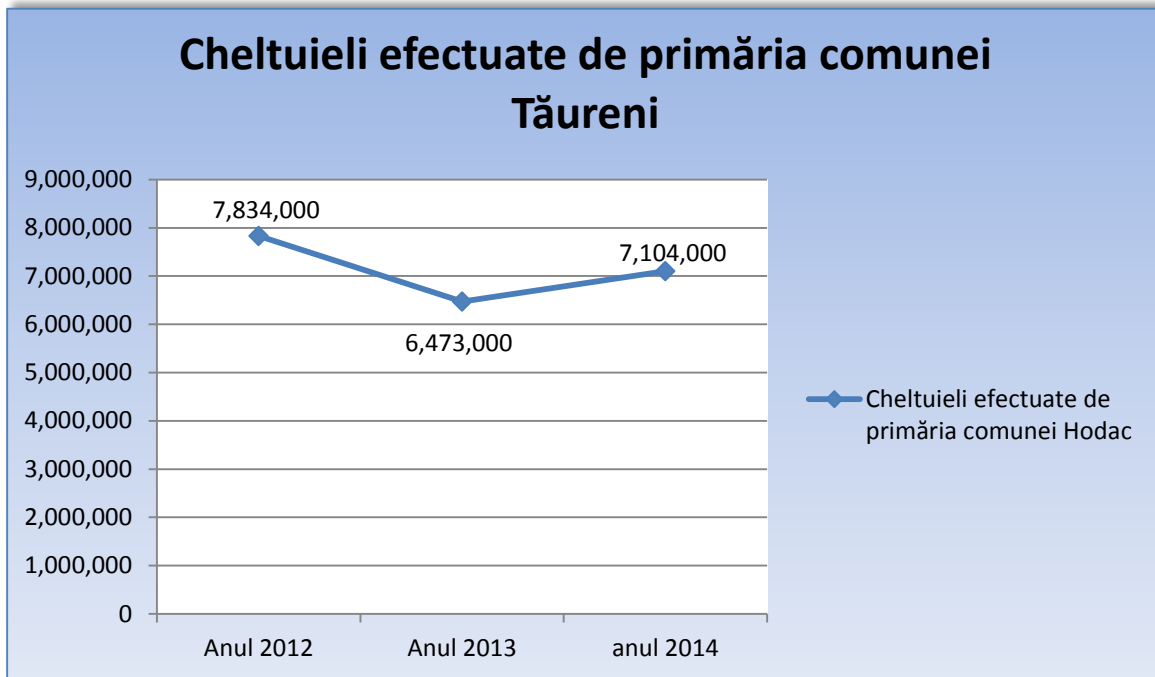
- Alte cheltuieli, care au o valoare mică în anul 2012, după care au valoarea 0 în anii 2013 și 2014;
- Cheltuieli de capital, care cresc anual.

Grafic 35. Cheltuielile primăriei comunei Tăureni

Cele mai importante cheltuieli s-au efectuat în domeniul "Proiecte cu finanțare nerambursabilă", urmate de cele pentru "Salarii și contribuții sociale aferente angajaților" și cele pentru "Bunuri și servicii".

Grafic 36. Evoluția cheltuielilor primăriei comunei Tăureni

Cheltuielile efectuate de primăria comunei Tăureni sunt oscilante în cei 3 ani analizați. În anul 2013, față de anul 2012, acestea au scăzut cu 17,37 %, urmând ca în anul 2014, față de anul 2013, acestea să crească cu 9,75 %.

IV.4. Proiecte propuse spre implementare în comuna Tăureni până în anul 2020

Dezvoltarea infrastructurii locale	
Proiect	Construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei de drumuri de interes local
Obiectiv	Îmbunătățirea infrastructurii locale de transport
Program de finanțare	Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2014-2020
Măsura	7.2. Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică
Proiect	Construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă uzată
Obiectiv	Creșterea calității vieții locuitorilor comunei
Program de finanțare	Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2014-2020
Măsura	7.2. Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică
Proiect	Înființarea și modernizarea (inclusiv dotarea) creșelor precum și a infrastructurii de tip after school
Obiectiv	Creșterea calității învățământului din comună
Program de finanțare	Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2014-2020
Măsura	7.2. Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică
Proiect	Modernizarea drumurilor de acces agricole către ferme
Obiectiv	Preluarea traficului greu de pe DJ 151
Program de finanțare	Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2014-2020
Măsura	4.3. Infrastructura de acces agricolă
Proiect	Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale
Obiectiv	Îmbunătățirea accesului locuitorilor comunei la serviciile sanitare și sociale
Program de finanțare	Programul Operațional Regional 2014-2020
Măsura	8.1. Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreare, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale
Proiect	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale
Obiectiv	Modernizarea infrastructurii educaționale din comună
Program de finanțare	Programul Operațional Regional 2014-2020
Măsura	10.1. Investițiile în educație și formare, inclusiv în formare profesională pentru dobândirea de competențe și

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

	<i>învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare</i>
Creșterea ocupării forței de muncă și dezvoltarea resurselor umane	
Proiect	<i>Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială de etnie non-romă</i>
Obiectiv	Creșterea calității vieții locuitorilor comunei
Program de finanțare	Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Măsura	<i>4.2. Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate (non-roma), prin implementarea de măsuri integrate</i>
Proiect	<i>Reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile</i>
Obiectiv	Reducerea numărului de persoane din grupurile vulnerabile
Program de finanțare	Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Măsura	<i>4.4. Reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile prin furnizarea unor servicii sociale/ medicale/ socio-profesionale/de formare profesională adecvate nevoilor specifice</i>
Proiect	<i>Creșterea calității sistemului de asistență socială</i>
Obiectiv	Creșterea calității sistemului de asistență socială
Program de finanțare	Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Măsura	<i>4.5. Creșterea calității sistemului de asistență socială prin introducerea de instrumente/proceduri/mecanisme etc. și prin îmbunătățirea nivelului de competențe al profesioniștilor din sistem</i>
Proiect	<i>Creșterea utilizării/aplicării de soluții TIC</i>
Obiectiv	Creșterea utilizării de către populație a soluțiilor TIC în serviciile sociale
Program de finanțare	Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Măsura	<i>4.7. Creșterea utilizării/aplicării de soluții TIC (e-asistență socială, serviciile electronice etc.) în furnizarea serviciilor sociale</i>
Proiect	<i>Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială</i>
Obiectiv	Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială
Program de finanțare	Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Măsura	<i>5.2. Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate din zona rurală și orașe cu o populație de până la 20.000 locuitori prin implementarea de măsuri/operațiuni integrate în contextul mecanismului de DLRC</i>
Proiect	<i>Creșterea participării la învățământul ante-preșcolar și</i>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

	<i>preșcolar</i>
Obiectiv	Creșterea participării în rândul populației la învățământul ante-preșcolar și preșcolar
Program de finanțare	Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Măsura	<i>6.2. Creșterea participării la învățământul ante-preșcolar și preșcolar, în special a grupurilor cu risc de părăsire timpurie a școlii, cu accent pe copiii aparținând minorității roma și a celor din mediul rural</i>
Proiect	<i>Reducerea părăsirii timpurii a școlii</i>
Obiectiv	Reducerea părăsirii timpurii a școlii a copiilor din comuna Tăureni
Program de finanțare	Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Măsura	<i>6.3. Reducerea părăsirii timpurii a școlii prin măsuri integrate de prevenire și de asigurare a oportunităților egale pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile, cu accent pe elevii aparținând minorității roma și elevii din mediul rural/comunitățile dezavantajate socio-economic</i>
Proiect	<i>Reintegrarea persoanelor care au abandonat școala</i>
Obiectiv	Reintegrarea persoanelor care au abandonat școala din comuna Tăureni
Program de finanțare	Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Măsura	<i>6.4. Creșterea numărului de tineri care au abandonat școala și de adulți care nu și-au finalizat educația obligatorie care se reîntorc în sistemul de educație și formare, inclusiv prin programe de tip a doua șansă și programe de formare profesională</i>
Dezvoltarea turismului	
Proiect	<i>Restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local de clasă B</i>
Obiectiv	Atragerea turiștilor și dezvoltarea turismului
Program de finanțare	Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2014-2020
Măsura	<i>7.6. Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural</i>
Sprijinirea afacerilor	
Proiect	<i>Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului</i>
Obiectiv	Dezvoltarea localității prin dezvoltarea afacerilor locale
Program de finanțare	Programul Operațional Regional 2014-2020
Măsura	<i>7.1. Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice</i>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI TĂURENI 2014-2020

Dezvoltarea durabilă a localității	
Proiect	<i>Lucrări de împădurire</i>
Obiectiv	Dezvoltarea localității prin împădurirea unor terenuri
Program de finanțare	Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2014-2020
Măsura	<i>8.1. Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite</i>
Proiect	<i>Eficiența energetică a clădirilor publice</i>
Obiectiv	Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice
Program de finanțare	Programul Operațional Regional 2014-2020
Măsura	<i>3.1. Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice, și în sectorul locuințelor</i>
Proiect	<i>Construirea unui teren de sport în comuna Tăureni</i>
Obiectiv	Construirea unui teren de sport
Program de finanțare	Bugetul de stat sau local
Proiect	<i>Amenajarea unui târg agricol și de animale în comuna Tăureni</i>
Obiectiv	Amenajarea unui târg agricol și de animale
Program de finanțare	Bugetul de stat sau local
Proiect	<i>Amenajarea unei piețe auto în comuna Tăureni</i>
Obiectiv	Amenajarea unei piețe auto
Program de finanțare	Bugetul de stat sau local
Proiect	<i>Construirea unui baze de echitație în comuna Tăureni</i>
Obiectiv	Construirea unui baze de echitație
Program de finanțare	Bugetul de stat sau local
Proiect	<i>Construirea unui siloz de cereale în comuna Tăureni</i>
Obiectiv	Construirea unui siloz de cereale
Program de finanțare	Bugetul de stat sau local
Proiect	<i>Amenajarea unui loc de joacă pentru copii și parc de tineret în comuna Tăureni</i>
Obiectiv	Amenajare loc de joacă pentru copii și parc de tineret
Program de finanțare	Bugetul de stat sau local
Proiect	<i>Construirea unei capele în comuna Tăureni</i>
Obiectiv	Construirea unei capele
Program de finanțare	Bugetul de stat sau local
Proiect	<i>Construirea unei dispensar în comuna Tăureni</i>
Obiectiv	Construirea unei dispensar
Program de finanțare	Bugetul de stat sau local

IV.5. Prioritizarea proiectelor

În contextul valorificării oportunității de accesare a fondurilor nerambursabile disponibile pentru România între anii 2014-2020 și atingerii obiectivelor specifice stabilite prin prioritățile de dezvoltare a comunei Tăureni în vederea diminuării disparităților la nivel județean,

Autoritatea Publică Locală a comunei Tăureni trebuie să mobilizeze resursele financiare și umane disponibile în vederea accesării programelor operaționale și implementării proiectelor cu finanțare nerambursabilă. În general, proiectele sunt prioritizate în dependență de obiectivele stabilite, problemele identificate, resursele disponibile, existența documentațiilor tehnice pentru anumite obiective, dar și accesibilitatea surselor de finanțare.

În acest context, primăria comunei Tăureni și-a stabilit ca obiectiv prioritar dezvoltarea și modernizarea infrastructurii astfel:

- ❖ Modernizarea drumurilor de interes local, atât cele comunale, cât și cele agricole;
- ❖ Dezvoltarea rețelei de apă potabilă;
- ❖ Dezvoltarea rețelei de apă uzată;
- ❖ Dezvoltarea turismului și implicit a economiei locale, prin atragerea turiștilor;
- ❖ Valorificarea capitalului uman existent în comună, respectiv utilizarea forței de muncă disponibilă;
- ❖ Realizarea de cursuri de perfecționare pentru angajații instituțiilor publice, cu scopul de a se oferi locuitorilor comunei servicii publice la o calitate mai înaltă;
- ❖ Realizarea de împăduriri în zonele care permit acest lucru;
- ❖ Dezvoltarea economiei sociale în comună, respectiv acțiuni de integrare/reintegrare a persoanelor defavorizate, reducerea abandonului școlar, realizarea de cursuri de calificare/recalificare a persoanelor fără un loc de muncă.

Implementarea acestor proiecte, în ansamblu, vor conduce la dezvoltarea comunei Tăureni, creșterea calității vieții locuitorilor, creșterea atractivității comunei, creșterea veniturilor la bugetul local, ceea ce va permite continuarea investițiilor, respectiv continuarea dezvoltării localității.

Monitorizarea, evaluarea și implementarea Strategiei de dezvoltare a comunei Tăureni 2014-2020

Aprobarea strategiei de dezvoltare va presupune începerea demersului de implementare a direcțiilor de dezvoltare propuse și derularea acțiunilor propriu-zise destinate realizării acestora. Finalizarea procesului strategic de dezvoltare a comunei implică necesitatea unui proces coerent de evaluare a implementării proiectelor propuse. Activitatea de evaluare, însă, nu trebuie să apară ca un eveniment spontan, doar la momentele de încheiere a unor etape din planificarea strategică, ci este oportun să constituie un efort cu caracter permanent de-a lungul implementării strategiei. În urma activităților de monitorizare vor ieși la iveală, fără îndoială, probleme sau necesități de reconfigurare sau adaptare în anumite privințe a direcțiilor strategice, ca efect normal în urma dinamicii înregistrate de-a lungul timpului în comună. Aceste necesități de adaptare a direcțiilor strategice trebuie semnalate de către factori de decizie competenți în evaluarea întregului proces de aplicare a planificării strategice.

În acest sens, se impune efectuarea unor analize intermediare care să enunțe stadiul în care se află operațiunile programelor și în ce măsură rezultatele se apropie de indicatorii enunțați pentru fiecare domeniu de intervenție.

O astfel de activitate de monitorizare și evaluare este oportun a se efectua de către o comisie de supraveghere, stabilită încă de la începutul procesului de planificare strategică, ale cărei contribuții trebuie să fie: efectuarea de rapoarte cu privire la stadiul în care se află procesul de implementare față de obiectivele stabilite în strategie; revizuirea și adaptarea planurilor de acțiune strategică; reformularea obiectivelor în cazul în care acest fapt se impune; revizuirea termenelor de implementare în funcție de evenimentele apărute pe parcurs; consultarea și comunicarea permanentă cu autoritățile publice locale și cu părțile implicate și afectate de evoluția procesului de implementare strategică. Este recomandată implicarea tuturor părților interesate în procesul de evaluare (beneficiari, responsabili, parteneri, finanțatori etc.)

În vederea unei bune evaluări, este necesară stabilirea unor indicatori cuantificabili sau cel puțin ușor de identificat în momentul monitorizării și al evaluării, astfel încât procesul de evaluare să poată furniza informații cât mai fidele asupra gradului de succes al îndeplinirii obiectivelor programelor propuse. Evaluarea trebuie corelată în mod necesar cu obiectivele propuse și cu efectele ce se doresc a fi generate.